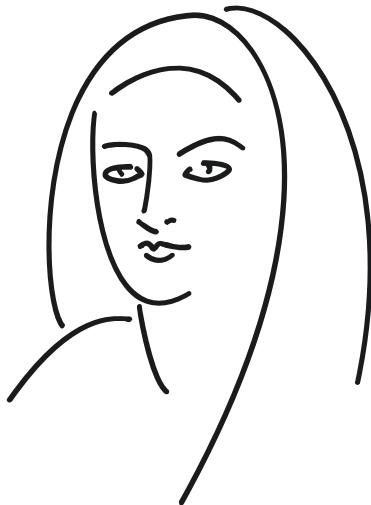

ГУЛНАЗАР

ТУВУ
ХУБИВУ
РАѢНОЙ

Душанбе
«Адиб»
2010

ББК 84 Тоҷик 7-5
К-90

Муҳаррир *Сайидали Маъмур*

К-90 **Келдӣ Гулназар.** Туву хӯбиву раънӣ (гулчини ашъор). – Душанбе, «Адиб», 2010, 408 сах.

Дар маҷмӯаи нави Шоири ҳалқии Тоҷикистон Гулназар асосан шеърҳои тозаи тайи ҷанд соли охир эҷодкардаи ӯ фароҳам омадаанд. Умед дорем, ки барои хонандагони гиромӣ хушоянд ҳоҳанд буд.

ISBN 978-99947-64-96-9

© Гулназар, 2010

РАВАМ, АЗ ИШҚ ПУРСАМ МАНЗИЛАТРО

* * *

Боз ою күчаҳои интизории маро саршори худ кун,
Қатраи танҳоиямро маҳви дарёбари худ кун.

Мурғаконро нағма овар,
Хандаро бо гунчаҳо оmez,
Осмонҳоро баландиву шуқӯҳмандӣ биёмӯз,
Асри хичрону чудоиро фидои лаҳзаи дидори худ
кун.

Бӯса ҳам чун сабза месӯзад,
Ҳамчу оғӯши биёбон огуши мо низ меҳушкад,
Фурсате дону чу найсонам гарики раҳмати
рагбори худ кун.

Бӯи дил ояд зи девоне, ки меҳонам,
Охи маҳчурон бихезад аз баму зери арӯз, эйвой!
Ин чаҳон то кай чаҳони ҳасрату андӯҳу хирмон аст?
Васли худро шаҳпари сабзи хаёли шоири
бемори худ кун.

Андак-андак «гусса»-ро бо нақди «шодӣ»
метавон бифрӯҳт,
Андак-андак дар замими тирамаҳ шамъи баҳори
лолазорон метавон афрӯҳт,
Андак-андак метавон оташ шуду бунёди сармо
сӯҳт,
Ту саропо сехру ҷодуӣ, зи нав такрори худ кун!

Ман «ман»-и маснӯии худро чу болопӯш пушти
дар кашидам,
Ман «ман»-и минӯии худро даруни хона чун
гавҳар кашидам,

Бо тарозуи нигоҳат хубу зиштамро якояк баркаши-
дам,
Пеш ою ин дили ёронаамро ёри худ кун.
Бе ту дар лабҳои ман шеъри табам афсурда
хоҳад мурд,
Шӯълаамро ҳамдами бедори худ кун,
Гулназарро шоири дарбори худ кун!

* * *

Сояи қомати ту беҳ зи ҳама қомати кас,
Фурбати туст муқаддам зи ҳама ҳазрати кас.
То хаёли ту бувад, холӣ нест
Оғуши ошиқии волаи ман,
Ҳар кучое биравӣ,
Биравӣ моҳсифат дар панаҳи ҳолаи ман.

Гули хайрии табассум, ки турост,
Хайр кун, хайр, ки дунё гузарад.
Ин аташ,
ин тапиш,
ин шӯру қиём
Ҳама аз мост,
валекин зи сари мо гузарад.

Донаи холи ниҳони ту, ки ман медонам,
Фақат аз бӯсаи ман сабз шавад.
Написандӣ, ки дар ин фасли нумӯю сабзиш
Майсаи ғуссаи ман сабз шавад.

Сад нигаҳ мезанад аз раҳ нигаҳи масти туро,
Сад садо мебарад аз раҳ дили шайдои туро.
Дон, ки дар шаҳр дуогӯе ҳаст
Сафари бехатари ҳусни саропои туро.

Эй ҳама маҳзи ҷавонӣ!
То ту ҳастӣ, ба ҷаҳон пири нест.

Мурдани ҳасрату андүхе хаст,
Ишқмириву ҷавонмирӣ нест.

* * *

Кокули мушкбед мегӯяд:
«Кокулашро раҳо макун аз даст!»
Ту биёву маро ба ҳам овар,
Ки чудой дили маро бишкаст.

Сар-сари пушта мезанад ҷавлон
Хотири шоду ҷони болида,
Нағма дар лонаҳо намегунчад,
Обаке хуш ба сабза печида.

Бӯса мерӯяд аз лаби гунча,
Мехрубонӣ – зи чомаи ҷашма.
Фасли ишқ асту ман натонам буд
Бо лаби хушку бо дили ташна.

Дасти худро диҳам ба дасти насим,
То бибофад ҳамосай мӯят,
Лаби худро диҳам ба боронҳо,
То бибӯсад алангай рӯят.

Ман чудо нестам зи номи худ,
Назари ман ба гул бувад ошиқ.
То ба кай чуну ҷанд мегӯем?
Ман турову туй маро лоик.

Ҳар кучое кунун назора кунам,
Ошиқӣ равшан асту манзур аст.
Ту биёву дар оғушам бишкуф,
Ки баҳор асту то ҳазон дур аст!

* * *

Гуфта будам, ки вафоят бикунам,

Чӣ кунам? Умр вафоям накунад,
Лутфи боиста худоям нақунам,
Гуфта будам, ки вафоят биқунам.

Роҳи ман гарчи пароканд маро,
Дар канори ту фароҳам будам,
Заррае будаму олам будам,
Роҳи ман гарчи пароканд маро.

Рӯйи ҳарфи дили ман сӯйи ту буд,
Гарчи бо ҳар кӣ сурудам газале,
Гарчи бо ҳар кӣ бигуфтам масале,
Рӯйи ҳарфи дили ман сӯйи ту буд.

Ман ҳамон Омуи ту будаму бас,
Гар дусад ҷӯйи дигар хост маро,
Ташнаи кӯйи дигар хост маро,
Ман ҳамон Омуи ту будаму бас.

Осмон дар назарам холӣ буд,
Ахтари ҷашми ту буд матлаби ман,
Ошиқи моҳи ту буд ҳар шаби ман,
Осмон дар назарам холӣ буд.

Бо кӣ гӯям ғами деринаи дил?
Безабонам, ки забонам будӣ,
Ҳар чӣ меҳостам, онам будӣ,
Бо кӣ гӯям ғами деринаи дил?

Ин манам бо кафи хокистари хеш,
Оташам нест, ки афрӯҳта буд,
Шӯъла дар ҳастиам андӯҳта буд,
Ин манам бо кафи хокистари хеш.

Гуфта будам, ки вафоят биқунам,
Чӣ кунам? Умр вафоям накунад,
Лутфи боиста худоям нақунам,

Варна гуфтам ки вафоят бикунам.

ШАБИ СОЛИ НАВ

Рафтиву тобу табат монд,
Хасрати рўзу шабат монд,
Қарзи бўса дар лабат монд–
Сол нав, ғамҳош кўхна.

Барнагардад оби чўбор,
Набвадам уммеди дидор,
Метапам чун набзи bemor–
Сол нав, ғамҳош кўхна.

Гуфта будӣ: «Ишқ бозист!»
Бо чунин савдо кӣ розист?
Ошиқӣ ин сарфарозист–
Сол нав, ғамҳош кўхна.

Роҳи дунё бекарон аст,
Ҳар нафас сад имтиҳон аст,
«Ҳайф, ҳайф»-и мо ҳамон аст–
Сол нав, ғамҳош кўхна.

Ёд кардам, ёди ман кун,
Ёди дардодиди ман кун,
Бо алам фарёди ман кун–
Сол нав, ғамҳош кўхна.

Гуфта будам нав кунам рўз,
То шавам бар гусса фирӯз,
Чун кунам бо ишқи чонсӯз?
Сол нав, ғамҳош кўхна.

* * *

Худоро ҳар чӣ зебой ба каф буд,

Туро диду туро гуфту туро дод.
 Сафедиро ба ду рӯи сабоҳӣ,
 Сиёҳиро ба ду чашми сиё дод.

Мұчассам кард адлову ишваю ноз,
 Пайи сўзи расо қадди расо дод.
 Шаробу шаҳдаш аз ҷаннат пазируфт,
 Ба лабҳои ту аз баҳри даво дод.
 Малоикро агар ҳусни сухан буд,
 Гирифту бо забони ҷонғазо дод.
 Ғурӯр омӯҳт шоми мижжаҳоро,
 Маро бесабрии боди садо дод.
 Бигуфтам бо дилат: «Раҳми дилам кун!»
 Бигуфто: «Ошиқӣ дарси ҷафо дод!»
 Нигоҳатро бигуфтам: «Ин чӣ роз аст?»
 Бигуфто: «Ин ҳама бо ман Ҳудо дод!»
 Ҳама нозу ҳама нозиш туро дод,
 Ҳама дарду ҳама нолиш маро дод.

* * *

Дарахтон навбахоронро сари китфони худ
 алвонҷ медоданд...
 Ба худ гуфтам, ки гунча буданам беҳ буд,
 Ки рӯи ҳотаи ту мешукуфтам
 Ва бо ту қиссаи қӯтоҳи умри хеш мегуфтам.

Ба вақтам рас,
 Аё парвози ҳичронофкани турна!
 Ду ҷашму гӯшу ҳуши ошиқиамро ғанимат дор.
 Дилема ҳасту нахонад ояҳои интизориро,
 Саре ҳасту натобад инқилоби бекарориро,
 Дилема гарму сари сабзи фидокори маро
 ҷанде саломат дор.

Ба ҷои набзи ман дар пайкари ман рӯшной
 метапад ҳоло
 Ва чун барги забонам дар даҳонам ишқ мечун-
 бад.

Саропо навбаҳорам ман,
 Саропо бегуборам ман,
 Магар байни ману ту офтобе нест?
 Қасам бар номи Яздонат, ки дар роҳи тамузи
 ишқ
 Мане ҳасту Туе ҳасту саробе нест!
 Дарахтон навбаҳоронро сари китфони худ
 алвонҷ медоданд...

* * *

Дастафшонии барг аз паси бод
 Интизории ману рафтани бедарди туро орад
 ёд.
 Гар чаҳон сӯи ба сӯ чода бувад,
 Корам нест,
 Фамам он аст, ки ту меравӣ аз манзари ман.
 Гар ҳаёт омадану рафтани ишқ асту умед,
 Корам нест,
 Бимам он аст, ки боре чу насим
 Ту наойӣ ба суроги кафи хокистари ман.
 Гар зи фарҳанги чаҳон пок кунам
 вожай паймоншиканӣ «рафтан»-ро,
 Суде нест.
 Гар дусад бор «биё!» гӯяму афғон фиканам,
 Огуши орзуи ман холист.
 Бигудозам ҳама ҳичрону чудоӣ, ба масал,
 Васли як лаҳза нагардад ҳосил.
 Ҷамъ орам ғаму андӯхи замонро яксар,
 Нашавад ҳеч баробар ба дами шодии дил.
 Бех, ки аз васли ту афсона кунам,
 Ҳачри ҷонсаҳти миёни моро
 Маству девона кунам,
 Бевафоии вафоро ба кафи ҷодуи ишқ
 Ҷинси бегона кунам.
 Мешиносӣ, гули яқданаи ман,
 Фами афсонаи ман?

* * *

Суруде ҳаст дар хунам, ки номашро намедонам,
 Биё, пурсам зи лабҳоят.
 Фурӯге ҳаст дар чонам, ки аслашро намебинам,
 Биё, пурсам зи табҳоят.
 Сабоҳе ҳаст дар ёдам, ки розашро намефаҳмам,
 Биё, пурсам зи шабҳоят.

Сурудам бенишон мирад,
 Фурӯгам ноаён мирад,
 Сабоҳам нозамон мирад.
 Намеойӣ... намеойӣ?..

ДАР БЕЧАРОФӢ

Шахри хуршедии ман пӯшида,
 Эй аҷаб, пираҳани зулмонӣ.
 Хона торику нафас бесамару дил безавқ,
 Ҳайфам ояд ба ҳама марду зани зулмонӣ.
 Бог бесурату сабза ҳадару чӯ берӯҳ,
 Вой бар нилуфару ёсумани зулмонӣ!
 Лаб фурӯ банд, аё мурғи шабовези азиз,
 Фурсати базми ту бигзашта,
 Омада навбати зофу загани зулмонӣ.
 Осмон тиратар аз рӯи замин,
 Сар ниҳода ба сари шахри ҳазин,
 Мекунад гиря ҳамӯш,
 Раҳмам ояд ба маҳу ахтару чашмони мани зулмонӣ.
 Ай Худо, ҳиммат хоҳ,
 То фурӯзон биқунам ҷойи ҷароғ
 Рӯи авроқи парешон
 Вожаи рӯшании «Рӯшан»-ро,

То зудояд сияҳии сухани «зулмонӣ»,
 Ҳамчунон аскари лашкаршикани зулмонӣ.
 Шаҳри дилхастай ман!
 Сабр кун, сабр, сахар меояд,
 Оқибат барфиканӣ аз тани худ пираҳани зул-
 монӣ!

* * *

Равам, аз ишқ пурсам манзилатро,
 Тапиш гардам, фаро гирам дилатро.
 Чу мастӣ хона монам тӯи чашмат,
 Чу шавқ огуш кунам обу гилатро.
 Ҳама соли муҳаббат бемисол аст,
 Бинозам ҳаждаҳатрову чилатро!
 Касе номат барад, хобам гурезад,
 Ба бехобӣ макаш ин бедилатро.
 Гар аз ҳар зарраам пурсӣ, бигӯяд:
 « – Ба боди ҳарза мафкан ҳосилатро! »
 Ало, дарёи ман, бо ташнакомӣ
 Шавам обу бибӯсам сохилатро.
 Зи худ рафтам, ки умре боз оям,
 Шинос ин ношиноси ғофилатро.
 Ту, ки бо як нафас дунё кунӣ пок,
 Мубарро кун зи ҳичрон маҳфилатро.
 Панаҳ дорӣ агар майли дилатро,
 Равам, аз ишқ пурсам манзилатро!

* * *

Ман дар ин шаҳр аз нидои «Дӯст медорам!»
 Тарҳҳо афкандаам бар кӯчаҳои «Дӯст медорам!»
 Гӯши худро ту фаро овар ба начвои дарахтон,
 Бин, чи мегӯяд забони сабзи барги мубталои
 «Дӯст медорам!»

Мешиносӣ лафзи ҷӯбори равонро?
 Мавҷ мешӯрад паёпай ҳамнавои «Дӯст медо-
 рам!»

Рӯи роҳат киштаам ман чашмҳои интизорамро,
Боҳабар! Дар зери пойи ту фитода нақши пойи
«Дӯст медорам!»

Ман дарегогӯйи хешам,
То намедонам даруни гунчай гӯшат
чи шабнам раҳ кушуда,
То намедонам ба ҷоми гӯшҳоят бодаи
ҳарфи кӣ мечӯшад,
Баски ҳаргиз нашнавӣ аз ман садои
«Дӯст медорам!»

Кош, бошад заргаре қудсӣ,
К-аз барои ту бисозад гӯшворе аз тилои
«Дӯст медорам!»
Кош, бошад ҷеваре қудсӣ,
К-аз бароят хилъати шоҳӣ бидӯзад аз матои
«Дӯст медорам!»

Аз ҳаво гар хонаи гетӣ бувад ҳолӣ,
Кош, бошад хонаат пур аз ҳавои «Дӯст медорам!»

Шояд он дам бишнавӣ дар худ нидои
«Дӯст медорам!»
Шояд он дам бо таҳайюр бар лаб орӣ
«Ин садои кист?»

Эй дилу ҷонам фидоят!
Ин ман астам, ман, худои «Дӯст медорам!»

МИСРАИ ИНТИХОБӢ

Ба лутфе чу кардӣ нигоҳе ба сӯям,
Зи девони шаҳри пур аз шӯри ошиқ
Шудам мисраи интихобӣ.

Ба ҷуз рози лабҳои ту буданам нест,
Ба ҷуз вирди шабҳои ту буданам нест.
Нафасҳои гарми ту гармӣ дамад бар равонам,
Сафои ҷабинат бубахшад маро рӯшаноӣ.
Зихӣ, нози ширини пур бебаҳоят,

Ки ҳар зарраамро баҳое диҳад–бебаҳоӣ!
 Чу ойина оғӯшам аз туст саршор,
 Чу ойина тобӣ саропо ту дар ман.
 Манам бо ту дунё,
 Ки бешӣ зи дунё ту дар ман,
 Маро ишқи «бекас» бишуд «бо кас» аз ту,
 Ҳама тан сурудам, ҳама чонам оҳанг,
 Бубин дар сириштам ту асрори Монӣ,
 Шинос аз сурудам ту осори Аржанг.
 Манам мисраи вижай интихобӣ
 Барои лабу ҷашму мижгону рӯят.
 Мабодо, ки рӯзе
 Зи ёди ту гардам фаромӯш,
 Ки чун вожаи оташини дили шамъ
 Бимирам яке пеши рӯи ту хомӯш...

ИНТИҲОМИ ИШҚ

Кӯчаҳои шаб қасиф аст,
 Он сиёҳии ғализе, ки зи роҳи раставу гулгаштҳо
 ҷорист;
 Он сиёҳии маҳуфе, ки ба боми хонаҳо то субҳ мере-
 зад;
 Он сиёҳии палиде, ки сари саршоҳаҳо
 бо барғҳои бетафовут мезанад қарсак.
 Аз сиёҳии дили шаб нест.

Чашми ахтарҳои қудсӣ з-ин сиёҳӣ мешавад хира,
 Партави покизаи маҳ з-ин сиёҳӣ мешавад тира.
 Кӯчаҳои шаб саросар тими бозор аст,
 Ишқи шомолуда ин ҷо мешавад савдо.
 Бӯса дар раҳти сиёҳӣ меравад аз лаб ба лаб арzon,
 Ҳандаҳо ҳамранги зангӣ мешавад тавлид,
 Норасида навҷавонӣ
 дар қабои зулмати шаб мекунад ҷавлон.

Дар ҳамин савдои зулмонӣ
 Дасти торике бигирад дасти торике,

Харфи шабрангे биёбад ҳарфи шабрангे.
Ошиқиҳои сиёҳе вошиносад ошиқиҳои сиёҳе.

Чумла ин чо ошноянд аз ҳавои ошнойӣ,
Чуз таманни сафедӣ,
чуз паёми рӯшнойӣ.

Кӯчаҳои шаб касиф аст...
Аз дари хобат бурун ой,
Офтоби субхи покизасириштон,
Интиқоми ИШҚ-ро аз қӯчаҳои бешараф бистон!

* * *

Сабзаҳо хокистарӣ аз хок мехезанд,
Нағмаҳои мурғакон аз шоҳа гардолуда мерезанд,
Бори соғӣ мефитад аз шонаи мавчи равони об,
Аз варои пардаи чиркини абр
Ошуфта мебинам руҳи маҳтоб –
Шаҳрро ҳаммом бояд кард.

Пойи завқе ошнои остане нест,
Мехрубонӣ дар суроги меҳрубоне нест,
Чашми раҳ аз туркозии губори ногумон кӯр
аст.
Чилчароги рӯшани дasti фалак имрӯз бенур аст,
Шаҳрро ҳаммом бояд кард.

Чехраҳо якрангу берӯҳанд
Дар ҳичҷоби гард.
Кас намедонад нишони Дил,
Кас намехонад нигоҳи Дард.

Аз хиёбонҳои ин шаҳри шиносу ношиноси хеш
Меравам ноошно бо мардуми ноошнои хеш.
Баски ҳарфам гардолуд аст,

Баски рўзам гардолуд аст.
 Ман набишносам сари худро зи пойи хеш.
 Такя созам хаставу пурдард
 Бар тани беди ғариби растай пургард.
 Гўямаш: – Эй шоҳиди фасли ҷавони бегубори
 ман,
 Шаҳрро ҳаммом бояд кард!

* * *

Ин барг, ки соябони ман буд,
 Чун соя ба зери по фитода,
 Аз сўҳбати ахтарон бурида,
 Сар бар сари хоки раҳ ниҳода.
 Хоҳам, ки ба шоха бозгардад,
 Чун тўтии масти пар кушода,
 Афсӯс, наям баҳор, афсӯс,
 Ин гусса чӣ ногувор, афсӯс!
 Ин селаи мурғакони кўчӣ,
 Бо ҳасрату ормони кўчӣ,
 Доранд гузар зи дидай ман
 Чун ашки ғами равони кўчӣ,
 Хоҳам, ки ба лона боз оянд
 Аз ғурбати осмони кўчӣ.
 Афсӯс, наям баҳор, афсӯс,
 Ин гусса чӣ ногувор, афсӯс!

Дар синаи ман, ки тирамоҳ аст,
 Ҳарфам зи ҳазони ман гувоҳ аст.
 Эй боди ғунуда, ханда омӯз,
 На фасли фифон, на гоҳи оҳ аст.
 Хоҳам, ки зи хор гул бичинам,
 К-аз обила пойи дил табоҳ аст.
 Афсӯс, наям баҳор, афсӯс,
 Ин гусса чӣ ногувор, афсӯс!

ШЕЪРИ САФЕД

Ҳама умрам ба гоҳи ту наарзад,
Савобам бар гуноҳи ту наарзад.
Агар сад дафтарам шеъри сафед аст,
Ба яқ холи сиёҳи ту наарзад.
Канор аз чашми ту набвад умеде
Ва дур аз нози ширини ту иде.
Наҳондам бар баёзи шеъри дунё
Ба сони пайкарат шеъри сафеде.

* * *

Аз чехраҳо то ғунчаҳо
Фасли шукуфтаниҳо расид,
Маҳмил бубанд, эй барфу бод,
Ҳангоми рафтанҳо расид!
Розе канори рози худ,
Нозе хумори нози худ,
Базми ба ҳам печидани
Меъроҷи гарданҳо расид.
Дар дил нагунчад ишқи ман,
Чун нола дар исёни рӯд,
Хомӯш натвонам нишаст –
Даврони гуфтанҳо расид,
Айни шукуфтаниҳо расид.
Аз лаб нагӯям ман сухан,
Аз таб начӯям пираҳан,
Аммо бигӯям бӯсаро:
– Эй қарзи беохир! Бинех,
Вақти гирифтаниҳо расид.
Бо турнаҳои абрҳо
Пар мекашам рӯи ҳаво.
Бӯйи гулу борон диҳад
Сар то ба поям.
Ай Ҳудо!

Поёни танҳой расид,
Бар ошиқи танҳо расид.
Чак-чак бирезам бар сараш,
Афтам зи тори коқулаш,
Чоки гиребонаш маро
Хонад ба боги пургулаш.
Эй сабр, аз ҷурмам гузар,
Вақти шукуфтанҳо расид!

* * *

Барф чун мӯий сафеду навниҳоли хамзада
Ёд меовард бар ман қомати пиронаро.
Боғбони меҳрубон чӯбе ба даст
Барф меафшонд аз саршохаҳо.
Худ ба худ гуфтам, ки: «Эй кош, ин замон
Фамгусоре буд дар паҳлӯи ман,
То ба лутфе мефишонд аз ҷони ман
Ғуссаву армони ман».

СЕ РУБОЙ

Эй душмани рӯз, ёри шаб хоҳӣ мурд,
Бе ному нишону бенасаб хоҳӣ мурд.
То об зи рӯи худ фурӯ рехтай,
Бо Вахши пуроб ташналаб хоҳӣ мурд.

Дар фасли баҳорам ғами афсурдан нест,
Доги ду ҷаҳон ба сина парвардан нест.
Эй ишқ, ки оғози ҳама оғозӣ,
Дар оғуши ту мурдани ман мурдан нест!

Пайғоми баҳор медиҳад номи шумо,
Инъоми баҳор медиҳад номи шумо.
Бишкуфтани гунчаҳои шеърам нигаред,
Илҳоми баҳор медиҳад номи шумо.

* * *

Бе раводид меравад дарё
 Аз диёре суи диёри дигар.
 Бе ичоза паранд мургон ҳам
 Аз баҳоре ба навбаҳори дигар.

Медамад офтоб берухсат,
 Меравад ҳамчунон ба шаҳри ғуруб.
 Изни касро намекунад хоҳиш
 Хандаи ахтарони дил-ошӯб.

Раҳмам ояд ба ҳолат, эй Инсон,
 Ки туро нест аз худи ту гурез.
 Гарчи дунё таҳи нигини туст,
 Бе раводид хориву ночиз...

* * *

Фасли ишқам ҳазон-ҳазон бигзашт,
 Аз кучо омадӣ баҳор-баҳор?
 Ба Ҳудо, байд аз ин намегунчад
 Дар дилам дарди ошиқӣ, зинҳор.

Аз шарори нигоҳи ту нашавад
 Кафи хокистарам зи нав гулхан.
 Ту маёвар ба шӯришу исён
 Хуни дар хештан ғунудай ман.

Обилаҳои пойи уммедам
 То ҳанӯз аз ҷавониам ноланд.
 Он ҳавасҳо, ки дар дилам хуфта,
 Мурғакони фариби беболанд.

Субҳ донад сафедии мӯям,
Шом донад сиёхии роҳам.
Боварат гар зи ман намеояд,
Дар барам шину пурс аз оҳам.

Чашми ту хотирам барошӯбад,
Нози ту ёди ман барангезад,
Чилваи қомати чавони ту
Бо ману чони хаста бистезад.

Лек гӯям: «Хазони ман! Ҳуш дор,
Рӯ ба рӯят баҳори гулрез аст.
Рӯзи ўпуртаронаву равшан,
Шаби ту лолу хузн-ангез аст».

Оҳ, саҳт аст бо ту пайвастан,
Аз ту бигсастанам чӣ мушкилтар!
Қўр бодо ду чашми ошиқи ман,
Ки ба фармони ман наорад сар!

На! Диғар бас! Равам ба роҳи хеш,
Бо ҳамон баргу бори ғампарвард.
Фақат аз умри ту сипос кунам,
Ки чавон омаду чавонам кард.

* * *

«Дил дили Зайнаб»-агарчи гуфтаанд,
Дил ба мо баҳш, эй хаёли дилнишин.
Ғуссаро бо ғамзаҳоят ғусса дех,
Анҷуман кун бо ману бош ангубин,
Ҳамчунон холи сиёҳат як нафас
Дар канори чашми ошиқ ҷо гузин.
Ҳарфи масти «нозанин» дар умри хеш
Мисли ту ҳаргиз надида нозанин.
Ҳамчу кони Фон дарун андар дарун
Ман забона мезанам, сӯзам бубин.
Хирмане дориву ҳастӣ бениёз,

Ман ба домонат ғариби хӯшачин.
Оғӯшатро ёд карда, то сахар
Ман Худоятро фиристам офарин.

* * *

Ҳар гаҳе ояд садоят аз лаби тилфони ҳамроҳам,
Аз ҳама гумгаштагиҳо мешавам пайдо,
Аз ҳама холибуданҳо мешавам саршор,
Аз ҳама танҳобуданҳо мешавам бисёр.

Ман садоятро мисоли огуши ту мекунам оғӯш,
Ман садоятро чу табҳои лабонат мекашам бар
лаб.
Аз садоят мегурезад аз дилам ғамҳои таҳхӯрда,
Аз садоят мешуқуфад дар нигоҳам ғунчай
уммеди пажмурда.

Аз садоят ҳарфи гунгам мешавад гӯё,
Пойи хоби ёдҳоям мешавад пӯё.
Аз садоят ҳастии ман мешавад ҳастӣ,
Мераҳад роҳи муҳаббатҳои ман аз шоми бунбас-
тӣ.

Дӯст медорам садоятро,
Вале бисёр меҳоҳам,
К-он биёяд аз лаби ҳандони ҳамроҳам,
Н-аз лаби тилфони ҳамроҳам...

* * *

Ҷавонӣ дар либоси атласи «шому сахар» дар
огуши ман буд.

Лабаш гелосу
Рӯяш себи хубониву
Ҳар ду ҷашми ӯ – шаҳтут
Ва оғӯшаш чу боғи пурсамар дар огуши ман буд.
Танам дар оташи тобу табаш месӯҳт,

Гули бишкүфтаи оҳам зи гармои лабаш месӯхт,
Дили шогирди ман дар имтиҳони мактабаш
месӯхт,
Тасаллои ҳазорон пурсиши «Оё?»,
«Магар?» дар огуши ман буд.
Ба тори кокулони майдабофи ў
Бубастам дасту пои гуссаҳои ҷони ноосудаи
худро,
Ба парвоз оваридам лаҳзаҳои изтироболудаи
худро,
Ба эъчози нигоҳи меҳрубони ў
Кушудам дар сириштам олами накшудаи худро,
Шукӯҳу эътибори сад ЗАФАР дар огуши ман
буд.
Табассум дар рухаш гулрез гардиш дошт,
Такаллум дар лабаш гулбез гардиш дошт.
Ҳама гул буд,
Тароват буд,
тараннум буд,
тағazzул буд,
Ба шодобӣ баҳори гулбасар дар огуши ман буд,
Саропо оташу тӯфон,
Пур аз шӯру қиёми навҷавонӣ буд,
Китоби Гулназар дар огуши ман буд!

* * *

Аз кӯчаҳои гуссаӣ ман
Ту бехабар зи сӯзи дили ман гузар кунӣ...
Хоҳам, ки дасти холии бебори хешро
Корам ба роҳи ту,
То сад ҳазор даст барояд пур аз ҳавас
Муштоқи доманат.
Хоҳам, ки ҷашми ҳастаи бехоби хешро
Корам ба роҳи ту,
То сад ҳазор дида барояд ба диданат.
Хоҳам забони лоли гирифтори хешро

Корам ба рохи ту,
 То сад ҳазор барги забон рўяд аз замин
 Бо ояи малоҳату шодобии танат.
 Хоҳам лабони ташнаи табдори хешро
 Корам ба рохи ту,
 То сад ҳазор лаб бидамад по ба пои ту
 Аз баҳри бӯсаҳои гурезону пурфанат...
 Эй гул, зи рохи гуссаи ман бехабар марав,
 Дар номи ман шукуфтай, аз Гулназар марав!

* * *

Агар байте ба гоҳе менависам,
 Ба мастии нигоҳе менависам.
 Сафедии ду рўяшро мапурсед,
 Нависам, бе сиёҳӣ менависам.
 Лабаш хуни маро шўридатар кард,
 Бигӯ, эй дил! Гувоҳӣ менависам.
 Рабуд аз ман сабутиву сафар кард,
 Гуноҳаш «Бегуноҳӣ» менависам.
 Фироқашро, ки «Бегоҳӣ» бихонам,
 Висолашро «Пагоҳӣ» менависам.
 Паёми ишқи ўро ҳамчу шабнам
 Ба барги ҳар гиёҳе менависам.
 Ҳама сўзу гудозашро ба чонам
 Паноҳеву паноҳе менависам.
 Агар оғӯши мо ба ҳам наояд,
 Як оғӯш «Оҳ!», «Оҳ!»-е менависам.

* * *

Ман ҳасад мебарам аз пираҳанат,
 Ки бувад масти зи атри баданат.
 Аз чаҳон чун гузарам, ки монда
 Қарзи як бӯсай ман дар даҳанат?!
 Ҳарфи ту мисли газал ширин аст,
 Нест Ҳофиз, ки шиносад суханат.
 Ту макун фикри раводиди сафар,
 Набувад ҷуз дили зорам ватанат.
 Эй ту иқлими мусоид ҳама умр,

Сабз кун, сабз маро дар чаманат!
 Ту биёмӯз ба шеъри ҳавасам
 Шӯълаи хусн барафрӯхтанат.
 Сўи бахтам набарад озода
 Раҳбаре, ҷуз нигаҳи роҳзанат.
 Дар фаросӯи чаҳон пайдо нест,
 Ба худо, ошиқи ҳамтои манат.
 Ман ҳасад мебарам аз пираҳнат!..

* * *

Эй шастсолагӣ,
 Эй қуллае, ки баъди ту шеб асту шебу шеб...
 Баъди ту дил кананд зи ҷодуи «сарфароз»,
 Баъди ту раҳ қашанд зи дунболи «сарнишеб».
 Акнун, ки мисли кӯдаки маҳви таҳайюр
 Бар иртифои шонаи хешам нишондай,
 Бигзор, аз ин баландии қисмат садо кунам
 Он тифлие, ки рафт пайи боли сӯзанак,
 То сӯзане шавад ба кафи пои пириам.
 Шояд, ки бе қашокашу ғавғои кӯдакӣ
 Осудагӣ набуд ба дунёи пириам.
 Дардову ҳасрато!
 Ҳарчанд илтиҷо кунаму орамаш намоз,
 Тифлий намекунад назаре сўи пириам,
 (Бодо сиёҳ рӯи ману рӯи пириам!)

Эй шастсолагӣ!
 Аз иртифои шонаи ту
 Бигзор, ман назар фиканам, сад садо кунам
 Субҳи ҷавонии сахаромӯзи хешро,
 Дар растаҳои шаҳр зи нав ҷустуҷӯ кунам
 Ишқи бароҳмондаи ҷонсӯзи хешро,
 Шабҳо, ки моҳ бар сари мо сим мефишонд,
 Ҳарфи вафову бӯсаи мо таъми сим дошт.
 Акнун ки он фасонаи умрам фасонаест,
 Мӯйи сафеди ман зи маҳи шаб нишонаест.

Пирии ман шиноси чавонии ман, ки нест,
Дар лаб варо нишаста суоли гариби «Кист?»

Эй шастсолагӣ!
Тифливу навчавонии ман поядори туст,
Ҳар он чиам рабудай, инак,
Сармоядори туст.
Ман пеши ту фитодаву бечора нестам,
Ту бурдай зи даст зари шоҳвори ман,
Чун боди тирамоҳ ҳама баргу бори ман.
Ман мушти дод бар дари ҳафт осмон занам,
Пеши Худо зи ту талаби ҳакқи худ кунам:
Ҳар субҳ тифлии маро дар кӯчаҳои бачагӣ
бедор мекунӣ,
Ҳар шаб ҷавонии маро дар ҷодаҳои ошиқӣ
такрор мекунӣ.
Дар ман мани шикастаро Эъмор мекунӣ!

* * *

То саҳар хоби шабам бехобист,
Қиссаи тобу табам бехобист,
Балки ному насабам бехобист.

Бахти пурхоби ман аз баски ҳама пурхоб
аст,
Бо ғами кӯхнаи бехобии ман кораш нест,
Гӯйё дар ду чаҳон
Ҳамчун ман ёри вафодораш нест.

Бахти пурхоби ман, эй маҳрами ман!
Раҳм кун, раҳм ба бетобии ман.
Аз ҳамон хоби мудомат бифирист
Лахзас бар шаби бехобии ман.

* * *

Шарфай поят ба хузни ман тараб овард,
 Ҳарфҳоят хомушиамро ба гап овард,
 Хандаҳоят хандаҳоямро ба лаб овард,
 Мушти хокистар будам ман,
 Тоби оғұшат вучудамро ба таб овард.

Навбаҳори ту хазонамро баҳор омұхт,
 Навчавонии ту умрамро барор омұхт,
 Мустамандии диламро нози мижгонат викор
 омұхт,
 Барканор афтода будам ман,
 Қазби ҳусни ту маро шавқи канор омұхт.

Гуфта будам: ошиқӣ чуз хастачонӣ нест,
 Достон меофарад, аммо азизи достонӣ нест.
 Гуфта будам: шеър чуз девонагии дуҷаҳонӣ нест,
 Ҳосили меҳраш ба чуз номеҳрубонӣ нест.
 Лек мактабхонаи ҷашмат сабақ додам,
 ки бе шеъру ҷунуни ишқ
 Лаззате дар зиндагонӣ нест.
 Инқилоби шарфай пои туро гӯям: Муборак бод!
 Мұғизи ҳарфи таманнои туро гӯям: Муборак
 бод!
 Субҳи гулханди мусаффои туро гӯям: Муборак
 бод!

Эй дили ман,
 Эй гули дар лобалои сад хазон бишкуфтаи ман,
 Рӯзи эҳёи туро гӯям: Муборак бод!

* * *

Шафак дар осмон гул кард,
 Шафак дар синаам гул кард,
 Фуруби по ба пои офтобу ман фаро омад.
 Ало, эй меҳрубон ҷашме, ки шамъи интизориҳо
 барафрӯзӣ ба роҳи ман,

Макан уммеди худро аз тулӯи субҳоҳи ман.
Агар ин шоми зулматро сари поён расидан нест
В-агар хуршедро сад сол пиндори дамидан нест,
Ман аз баҳри ту меоям,
Ду оламро ба оташ мекашам, шаҳри ту меоям...

* * *

Мижа обастани хоб аст, ту бедорам кун,
Маҳви бозии сароб аст, ту бедорам кун.
Нестам ҷуғду масири мани овора валек
Аз ҳароба ба ҳароба-ст, ту бедорам кун.
Дар ҳама қашмакаши давр сари бодакашам
Масти мастии шароб аст, ту бедорам кун.
Беҳисобии замон гарчи фиребост маро,
Ҷони ман, рӯзи ҳисоб аст, ту бедорам кун.
Аз тағофул бираавад ҷашмаи ман аз дили ман,
Ватанам ташнаи об аст, ту бедорам кун.
Сар ниҳодам ба сари кӯху таҳаммул кардам,
Зиндагӣ айни шитоб аст, ту бедорам кун.
Сояпарвар бувад он кас, ки бувад сояи кас,
Шамси ман пушти саҳоб аст, ту бедорам кун,
Субҳ бо қатраи шабнам бинавишт ояи хеш,
Гулназарро чи китоб аст? Ту бедорам кун!

ДАР ТАСАЛЛИИ ТЎЛҚИН ХОҶАИ ШОИР

Рӯи тори сатрҳои барқии ту то ба рӯзи ҳашр
Баччагии барқбози баччаҳоят мекунад бозӣ.
Гарчи мегӯянду мегӯй: «Ризои Ҳақ»,
Нестам ман (тавба кардам!) аз Ҳудои меҳрубон
роиз.

* * *

Бар сари ман мечакад борон зи абри пора-пора
—
Як ду-се-чор.
Лаҳзаҳои умр аз ман меравад ҳамвору ҳамвора —

Як ду-се-чор.

Лаҳзахо, эй лаҳзахо, эй лаҳзахои камшумора –
Як-ду-се-чор.

Аз канорам меравед оҳиста-оҳиста канора –
Як ду-се-чор.

На шумо аз ман ризову на ризоманди шумоям,
Бевафой мекунеду бевафоям,
Норасо афтодаеду норасоям.

Мешавад бас чак-чаки борон зи абри пора-пора

—

Як-ду-се-чор.

Меравед аммо шумо ҳамвору ҳамвора –
Як ду-се-чор.

Мераведу ноаён борони ашкам мекунад чак-чак,
Мешавад чорӣ миёни ҷӯҳои шеъри ман як-як.

Мераведу мебаред охир маро бо лаҳзай охир,
Ҳайфи шоир,

ҳайфи шоир,
ҳайфи шоир...

* * *

Бўсаи ту дар лаби ту
Мавҷ пушти мавҷ ҷавлон мезанад,
Хоҳиши ман дар лаби ман
Мушти ҳасрат бар сари чон мезанад.
Чашми ту донад, ки имрӯз
Роҳи дилро сахлу осон мезанад,
Сўзи ман донад, ки имрӯз
Хешро бар дашти сўзон мезанад.

Духтари охорӣ, эй ёри бадаҳшӣ,
Ҳаҷри ту сар бар сари сангি Бадаҳшон меза-
над,
Васли бесомони ман
Синаро бар синаи оби Зарафшон мезанад.

Инқилоби ишқро осон магир,

Асрро бар асрү
 давронро ба даврон мезанад,
 Дардро бар дарду
 хичронро ба хичрон мезанад,
 ИН Зарафшонро ба лозури Бадахшон мезанад,
 ОН Бадахшонро ба армони Зарафшон мезанад!

* * *

Хавоҳо,
 садоҳо баланд,
 назарҳо чӣ паст,
 Ба даъво-чаҳонгир,
 Ба савдо-фалаксайр,
 хунарҳо чӣ паст,
 Суханҳо чӣ алмос,
 Забонҳо чӣ ханҷар,
 самарҳо чӣ паст,
 Чӣ кӯҳе, ки берӯҳ,
 Чӣ рӯде, ки бесуд,
 гуҳарҳо чӣ паст,
 Сафаршон ба зиллат,
 Назаршон ба пастӣ,
 сафарҳо чӣ ланг,
 назарҳо чӣ паст!

АНАЛҲАҚ

1

Эй Фаластин, эй ту Ҳаллочи Аналҳақ!
 Бар сари ту монда Ҳақ точи Аналҳақ,
 Як туй ёри вафодори Аналҳақ,
 Мекунӣ ҷавлон сари дори Аналҳақ,
 Аз гулӯят мечакад хуни Аналҳақ,
 Дар танат карбоси гулгуни Аналҳақ.
 Эй дарего, эй дарего,
 Интиқоматро кӣ меҳоҳад гирифт

аз душмани дуни Аналҳақ?!

2

Зиндагӣ,
Эй дори Ҳаллоҷ!
Аз Аналҳақ то Аналҳақ имтиҳонам мекунӣ,
Бе сару
бे дастулою
бё забонам мекунӣ,
Бо ҳамин бечорагӣ
Сўйи Ҷовидон равонам мекунӣ...

НОДИРПУР

Ҳарфе, ки варост, дидай гирён аст,
Шеъре, ки варост, навҳаи ҳичрон аст.
Гар мурдаи ўдар бағали Эрон нест,
Дар турбати ўзиндаи сад Эрон аст.

ШЕЪРЕ ДАР ЯК МИСРАЪ

Тиҳигоҳи кафи
дасти гадо
аз гушнагӣ
пур буд!

* * *

Замини барфпӯш аз тобиши маҳ
Мунаввар гашта чун Маҳтоб имшаб.
Чу беморони маҳгардам, ки гардам
Миёни растаҳо бетоб имшаб.

Шамими кокулат н-ояд, ки хушк аст
Лаби чӯй кокулони беди Мачнун.

Нахонам нақши поятро раҳорах,
Ки пинҳон аст зери барф акнун.

Раҳини гӯши хешам, ки гарон аст,
Наояд меҳри пешин аз садоят.
Варои сад зимистон нопадид аст
Нафасҳои баҳори чонфазоят.

Зимистон бигзарад бо барфу бодаш,
Зи доми ях раҳо гардад раҳи ман.
Зимистоне, ки номаш бевафоист,
Бимонад дар пагоҳу бегаҳи ман.

Зи барфи ўст барфистони мӯям,
Зи барфи ўст сутхони сафедам.
Сиёҳӣ мекунад то субҳи маҳшар
Баёзи қисматам,
рӯйи умедам.

Бубинӣ ҳоламу шояд бигӯй:
«Ту оқил мешавӣ оё замоне?
Мухаббат қиссаи зебост, аммо
Бубояд бишнавияш дар ҷавонӣ».

Худоё! Дар хиёбонҳои барғӣ
Саропоям фурӯзон асту вола.
Намедонам, ки марди хастаҷонам
Ва ё ки навҷавони ҳаждасола...

* * *

Аз сиришки талҳи ҳасрат
Чашми бодомии ў бодоми талҳ аст.
Бӯсай ширини ман,
Ҳангома бигзор—
Ҳангом талҳ аст!

ВОҚЕА

Вақте ки хун зи боли ҳазини кабўтар
 Бар боли сабзи сабзай навхоста чакид,
 Парвоз мурд.
 Боде, ки мегузашт зи боги ҷавонаҳо,
 Нолид аз алам:
 «Овоз мурд!»
 Дар ҷӯйи пуртаронаи сармасст
 Оҳанги тор мурд.
 Гулгунча ҳанда аз лаби шодаш фурӯ гузошт,
 Гуфто: «Баҳор мурд!»

* * *

Шишаҳо ях задаанд...
 Пушти ин пардаи симин
 Ман натонам, ки ба айвони ту нazzора кунам,
 Субҳи руҳсори туро бинаму дилро
 зи ғами фурқати ту чора кунам.

Гуфтам оҳе бикашам таболуд,
 То яхи шишаи ман об шавад,
 Лек бимам з-он аст,
 Ки ба пиндори ту гирён бошам
 Ва дилат дар сари андешаи ман об шавад.

Сухан аз об бас аст,
 Ки дили ҳастаи дунё об аст,
 Сару савдо об аст,
 Об дар миҷҷаи дард,
 Об дар ҷашми тари дармон аст.

Ҳандаи ҷашми сиёҳат коғист,
 То фаротар зи дами яхшикани меҳри сахар
 Яхи ҳирмон,
 яхи ҳичрон,
 яхи армон шиканад,
 Сардии фосилаву ҳавсала осон шиканад.
 Шишаҳо ях задаанд,
 Боядо шишаи дилҳо зи ях эмин бошад,

Варна аз омадани субхи баҳор
 Бехабар хоҳӣ монд,
 Варна ҳангоми пару бол қушудан
 ба саропардаи нур
 Мушти пар хоҳӣ монд...

* * *

Марди танҳои Худоям, бо Худо танҳо наям,
 Эй табори бевафоён! Бо вафо танҳо наям.
 Зулматам монанди чодар гар фурӯ ояд ба сар,
 Аз дили ҳар зарраам ҳезад сафо, танҳо наям.
 Эй паризоди хаёлам, то хаёлат бо ман аст,
 Бо худам ё бе худам, дар ҳар кучо танҳо наям.
 Лахҳа-лаҳҳа меравам бепову бесар сӯи ту,
 Мекушой дар ба рӯям ту ва ё...танҳо наям.
 Лобалои мардуми аз вахми дунё безабон,
 То лабат пурсад зи ман: «Оё ҷаро?!», танҳо наям.
 Мижжай тӯфоният бигрифта аз дасти дилам,
 Эй балогардони ман! Ман дар бало танҳо наям.
 Пештар аз ман «барои ман ба дунё омадӣ»,
 То ту ҳастӣ, аз Сурайё то Саро танҳо наям.
 Ман, ки қурбон кардаам ҷамъияти дилро ба ту,
 Эй ягона шеър! Бо ҳарфу ҳичо танҳо наям.

* * *

Эй зани танҳо, биё, танҳои ҳудро ба ҳам бинем,
 Ҳасрату армони индуниёни ҳудро ба ҳам бинем.
 Фасли ишқ охир шуду субхи ҷавонӣ ҳаҷти ҳуд бар-
 баст,
 Бош, то шоми ғами ҳаҷтои ҳудро ба ҳам бинем.
 Оҳ аз он афсонай ширин, ки акнун бо «дарегоҳо!»
 Қиссаи талҳи дили савдои ҳудро ба ҳам бинем.
 Гармии ҳуршедии эҳсос бо ҳуршед пинҳон шуд,
 Ин шаби афсурдаи сармои ҳудро ба ҳам бинем.
 «Ту»-и ту аз ман буриду бо «ман»-и ман қинаҳо вар-
 зид,
 Сабр кун, то лаҳзаи «бемой»-и ҳудро ба ҳам бинем.

Ваҳ, чӣ нозе доштӣ дар хилвати ҳусни худододат,
Рӯ ба рӯ биншин, ки он «зебоӣ»-и худро ба ҳам би-
нем.

Дигарон шаҳри муҳаббат соҳтанду баҳраҳо бур-
данд,

Ту биё, Ҳулбуки худфарсоии худро ба ҳам бинем.

Ноумедӣ кори шайтонаст, мегӯй, намедонам,

Фикри фардо кун, ки бефардоии худро ба ҳам би-
нем...

* * *

Нигоҳатро нигоҳам ҷустуҷӯ дорад,
Каноратро канорам орзӯ дорад,
Хаёлам бо хаёлат гуфтугӯ дорад,
Дареғо аз шаби танҳо, маҳи танҳо, мани танҳо,
Мани бо ғуссаҳои дил тани танҳо.

Рухонат косаи шир асту аз ман нест,
Лабонат шаҳди анҷир асту аз ман нест.

Баҳори ту фарогир асту аз ман нест,
Дареғо аз шаби танҳо, маҳи танҳо, мани танҳо,
Мани бо ғуссаҳои дил тани танҳо.

Ба ҳар сӯ дида дӯзам, нӯш дар нӯш аст,
Ҷавонӣ бо ҷавонӣ масти оғӯш аст,
Ҷудоӣ дар ҳама олам фаромӯш аст,
Дареғо аз шаби танҳо, маҳи танҳо, мани танҳо,
Мани бо ғуссаҳои дил тани танҳо.

Наям боде, ки бо мӯят сухан гӯям,
Наям роҳе, ки бо қӯят сухан гӯям,
Наям обе, ки бо ҷӯят сухан гӯям,
Дареғо аз шаби танҳо, маҳи танҳо, мани танҳо,
Мани бо ғуссаҳои дил тани танҳо!

Дар ин дунё вафо бошад нигаҳбонат,
Ҷавоби ҳар «Чаро?» бошад нигаҳбонат,

Зи танҳой Худо бошад нигаҳбонат,
Дарего аз шаби танҳо, маҳи танҳо, мани танҳо,
Мани бо ғуссаҳои дил тани танҳо!

* * *

Ту маро ёд макун,
Қиссаи ишқи фурӯмондаи моро зи нав эҷод ма-
кун.
Ҳачри мо баски гарон буд,
Гӯши эҳсоси маро низ гарон кард,
Ба забон номи маро н-овару фарёд макун.
Мурғаке гарди чудоӣ зи пари хеш фишонд,
Лонаи пур зи ҳавою зи наво меболад.
Мурғаки ишқи ману туст, ки н-ояд зи сафар,
Дар баҳорони муҳаббат насарояд дигар,
Шиква аз баҳт маёр, ин ҳама бунёд макун.
Буд субҳе, ки ба рӯйи раҳи мо хирмани гул меан-
бошт,
Буд шоме, ки ба ҳангомаи мо сиккаи ахтар ме-
рехт,
Қадри он лаҳзаи қудсӣ ту надонистӣ, ҳайф,
Субҳу шоми ману ту кӯҳ шуду ҷодаи умmed бу-
баст,
Дигар аз ман талаби шевай Фарҳод макун.
Бевафой ҳама ҳастии маро
Ҳачми зиндони фифон карду гузашт.
Нолаи дарди маро аз дилам озод макун,
Хоки барбоди маро яксара барбод макун,
Ёдам аз дasti ту мурд,
Ту маро ёд макун,
Ту маро, баҳри Худо, ёд макун!

* * *

Ман замоне ба ҷаҳон омадаам,
Ки шабу рӯз баробар мешуд.
Яъне, аз фазли Худо

Зулмату рӯшаний умр ба ҳам ёру бародар мешуд.

Ту магар аз пайи ислохи хати қисмати ман омадай?

Ё ки аз Додор аст?

Бовафоии ту бо ман чӣ қадар камшумар аст,
Бевафоии ту бо ман чӣ қадар бисёр аст!..

* * *

Аз тараф чону дили ман холист
Чун тарабхона ба моҳи рамазон.
Эй ки аз қаҳ-қаҳаат қул-қули мино чорист,
Бо ман оmezу маро аз ситами ғам бираҳон.

Гуфта будам, ки дигар ёди ҷавонӣ накунам,
Чун дараҳтони куҳансол дами боди баҳор.
Чӣ қунам? Умр басо ширин аст,
Бо ҳама васвасаю дору мадор.

Боз хоҳам, ки маро огуши таболудат
Зинда дорад ба мисоли сахари тобистон,
Боз хоҳам, ки бигӯяд лаби ман бо лаби ту
Қиссаи ташнагии хеш миёни ҳаяҷон.

Бингарам рӯи туву рӯи ҷавонӣ бинам,
Хати тақдир бихонам зи хати абрӯят.
Гӯямат маstona:
«Ман фақат мева ҷашам аз боғат,
Ман фақат об ҳӯрам аз ҷӯят!»

Пур шавад гӯши ман аз овозат,
Пур кунад нози ту дунёи маро.
Боз мижгони баланди ту муқаррар созад
Бар мани бесаруто ҷои таманнойи маро.

Биравам ҳамрахи ту раста ба раста то субҳ,
Бо дили раста зи ғамҳои ҷаҳон.

На туро бим зи фаммозон аст,
На маро умри гузашта нигарон.

Шахри ман донаду ман донаму ту,
Ки дигар нест чу мо чону чаҳони ошиқ.
Бизанад пар ба фалак овозам:
– Хайр, эй пирии истода ба роҳ!
Марҳабо, умри ҷавони ошиқ!
...Ногаҳ оям ба худу дарёбам,
К-аз тараф ҷону дили ман холист
Чун тарабхона ба моҳи рамазон.

СИННИ ПАЙҒАМБАР

Орзум буд расам бар гарди домонаш,
Шукр, бар синнаш расидам.

ДАР РЎЗИ ДАВИ МИЛЛӢ

Аз ҷавонӣ медавӣ сӯи ҷавонӣ,
Аз ту пас монда шитоби зиндагонӣ.
Ғусса натвонад ба гарди ту расидан,
Пирӣ аз домони умри ту қашидан.
Эй хушо дунболи армонҳо давидан,
Пештар аз офтоб аз худ дамидан.
Эй хушо биштофттан аз пушти иқбол,
Гавҳари худ ёфттан аз мушти иқбол.
Эй хушо бо рӯҳи ишқ анбоз будан,
Дар замин пайваста дар парвоз будан,
Эй хушо бигрехтан аз нафси айёр.
Аз ҳама ошу кабобу нони тайёр.
Эй хушо дурӣ зи кӯрӣ то қиёмат,
Аз хушунат, аз ҳусумат, аз хиёнат.
Зинда бодо тохтсан сӯи баландӣ,
Сӯи номи нек, сӯи арчмандӣ.

Зинда бодо тохтан то рӯзи фардо,
Хамчу нури зиндагиафрӯзи фардо.
Зинда бодо лобалои довариҳо
Тохтан то одаму одамгариҳо!

* * *

Чашми худро ту ба чашмам дӯз,
То шавад чашмони ман равшан,
Аз тарии бӯсаҳоят ҷон ато қун
бар лаби хушкам,
То намирад решай нахли гуруре,
ки бувад баргу навояш «МАН».

Ман киям?
Марди раҳи истода дар поёни роҳи хеш,
Ибтидо қун ишқи морову бубар бар сӯи
оғозам.
Дар гили афсурдаи ман сад баҳорон сабзу
гулрез аст,
Дар сукути хуни ман бинҳуфта сад ҳангома
парвозам.

Эй хушо анбози ту будан,
Ҳамдилу ҳамрозу ҳамовози ту будан.
Гарди пириро ба домонам расидан нест,
Тирамаҳро то баҳори синаам
зӯъми хазидан нест.

По ба поят меравам сӯи ҷавонӣ боз,
По ба поят мегурезам аз худу аз зиндагонӣ боз,
Аз ҳамоне, ки ба сар барфам фурӯ андоҳт,
Оби дарёи диламро ҷӯ ба ҷӯ андоҳт.

Ҳар киро дар осиёбе навбате буда,
Навбати ман лек дар Саросиё¹

¹ Саросиё – оромгоҳест дар Душанбе.

гум мешавад бо ту.
Субхи ту шоми маро бахшад сафедӣ боз,
Маншай умедҳои ман бигардад ноумедӣ боз.

Сад қасам номи Худоро, ки Худоям ҳаст,
Варна дар ин зулмати ман ҳамчӯ нурат
кӣ раҳо мекард?
Варна «ফарёд ибни фарёд»-ам насаб будӣ,
Варна танҳо нолаам нуқли тараб будӣ.
Аз ду дастам гир,
Ҳамчунон ки навбаҳорон дasti
шоҳи хаста мегирад,
Роҳи ман бикшой,

Ҳамчунон ки рӯд оби чӯйро ҳамроҳи худ
дил баста мегирад.

Баъд аз ин
Ҳар суруди пуртаманной дилам
номи ту хоҳад буд,
Вирди субҳу зикри шабҳои дилам номи ту
хоҳад буд.

* * *

Аз зимистон ҳазаре ҳаст маро,
К-аз чудоӣ ҳабаре ҳаст маро.
Ман зи васлу зи фироҷам ба гудоз,
Рӯзҳо кӯтаҳу шабҳо чӣ дароз.

Зулматамро назарам раҳна назад,
Сардиямро шаравар ҳаста назад.
Оҳ, бар шӯълаву гармист ниёз,
Рӯзҳо кӯтаҳу шабҳо чӣ дароз.

Аз вафо гуфтаму гӯше нашунуфт,
Боги ман гунча намуду нашукуфт.
Дар кучо Қиблა? Ку меҳроби намоз?
Рӯзҳо кӯтаҳу шабҳо чӣ дароз.

Шавқи рах будаму дамгир шудам,
Дар ҷавонии ҳавас пир шудам.
Зиндагонист ҳама шебу фароз,
Рӯзҳо кӯтаху шабҳо чӣ дароз.

Соям бо дари ҳамсоя насоҳт,
Нафасам ҳамнафасеро нашиноҳт.
Мекунам аз худу Эзид гила боз,
Рӯзҳо кӯтаху шабҳо чӣ дароз.
Барфу борони ман! Аз Гулназаред,
Боду бӯрони ман! Аз ман гузаред.
Мурғи дил дида ба хобаш парвоз,
Мекунад орзуи субҳи фароз,
Рӯзҳо кӯтаху шабҳо чӣ дароз!

* * *

«Сабр кун!»-гуфтаму субҳам нашунид,
Пардаи шаб бидарид.
«Сабр кун!»-гуфтаму хуршед наҳост,
Аз паси қӯҳ дамид.

«Сабр кун!»-гуфтаму бо шӯру шааф
Оби дарё ҷорист.
«Сабр кун!»-гуфтаму абри сахарӣ
Дар сари ёла гирист.

«Сабр кун!»-гуфтаму танҳо дили ман
Сухани ман бишунуфт.
Ҳар чӣ меҳост бигӯяд ҲАҚИ худ,
Накушоду бинуҳуфт.

Эй дили ҳастаи вайронай ман!
Дар дили ҳастаи вайронай ту
Ин қадар сабру таҳаммул зи кучост?

* * *

Дұстон рафтанду рафтан боз дар пеш аст,
Шаҳр холій мешавад аз дұст.
Ман ҳам аз худ мешавам холій,
«Дұстай» аз «дұст» холій мешавад, ағсұйс.

Ошиқон рафтанду рафтан боз дар пеш аст,
Шаҳр холӣ мешавад аз ишқ,
Ман ҳам аз худ мешавам холӣ,
«Ошиқӣ» аз «ишқ» холӣ мешавад, афсӯс.

Ман дар ин паҳнои холӣ,
Бо «мани» холӣ
Метавонам як суруди холие андоҳт,
Метавонам як чароғи мурдае афрӯҳт.
Ҳатто –
Агар гӯши каре бар ҷо нест,
Ҳатто –
Агар парвонае пайдо нест!

*

Ранги гусса зарди зард аст –
Тирамоҳ аст.
Чун бубинам баргҳои заъфаронӣ
Мепаранд аз шохаҳои заъфаронӣ,
Рашкам ояд аз дараҳтон,
К-аз ҳазони гуссаҳошон мешаванд озод.

* * *

То ба кай бо хазон қарор кунам?
 Ту биё, чони ман, баҳор кунам,
 Дашибти маҳзунии хаёламро
 Сабзазору шукуфабор кунам.
 Фуссаат хуш ва бўсаат хуштар,
 З-ин миёна чӣ ихтиёр кунам?
 Нозиши ман зи нози дунё нест,
 Як назар кун, ки ифтихор кунам.
 Номи худро чу гул кунам парпар,
 Дар қадамҳои ту нисор кунам.
 Сарзамини муҳаббатам бинамо,
 То зи мулки ғамат фирор кунам.
 «Зинда бодо!»-гизофи марду зан аст,
 Баъд аз ин номи ту шиор кунам.
 Ишқи ту чӯяму сафо ёбам,
 Васли ту ҳоҳаму барор кунам.
 Оғуши ту гарам мұяссар нест,
 Оғуши умрро чӣ кор кунам?
 Гарчи бар сар маро хазонрез аст,
 Ту биё, чони ман, баҳор кунам!

* * *

Ачоиб пурсафо борон!
 Бишуст аз барг-барги шоҳсорон
 Ҳама гарду губорон.
 Мане, ки будаам аз интизорон,
 Чу кӯдак медавам дар раҳгузорон,
 Зери борон.
 Зи ҳар як тораи мӯям
 Бишорад оби борон,
 Чунон к-аз гесувони сабзазорон.
 Фаромуш мекунам худро,
 Намедонам, ки шастам шастсола-ст

Ва ё шашсолаам дар зери борон.

Ачоиб пурсафо борон!
 Бишүяд заррахой пайкарамро аз ғуборон,
 Ғубори субху шоми бешуморон,
 Ғубори ҳасрату дарди ҳазорон,
 Биомезад суруди шоди ман бо
 нағмаҳои новадону
 чўйборон:

«Оби борон!»
 «Оби борон!»
 Баномэзид,
 Ба олам мисли ман покизае нест,
 Дилу дасту ҳавои тозае нест—
 Дар зери борон!

* * *

Фунчаҳо чома дариданд...
 Ман ҳам имрӯз канам аз тани худ пираҳани
 гуссаи худро.

Бахри ман сода набуд
 Зистан то дами ҷон қандани сардии зимистон.
 Чӣ қадар меҳоҳам,
 Ки ҳамин сон ба дилу дидаи ман ҳам мирад
 Нафаси сарди зимистон.
 Чӣ қадар меҳоҳам,
 Ки раҳи набзи маро гум накунад нози баҳорон.
 Меравад умру надонам, ки чӣ миқдор
 насибам монда,

Ман фақат медонам,
 Ки аз он силсилаи фасли баҳорон, ки гузашт
 аз сари ман,

На дили ман бикшод,
 На гилам шуд шодоб.
 Ман фақат медонам,
 Ки маро мӯй чӣ осон бишкуфт,
 Ҳамчунон барфи зимистон бишкуфт,

Дар кавири гаму ҳирмон бишкуфт.
 Фунчаҳо чома дариданд,
 Фуссаҳои дили ман «чома даридан нагузоранд»!¹

* * *

«Дүст медорам туро!» – гуфтам,
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Ишқ эъзози Худо», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки «Не!»
 «Дар чаҳоне, ки балеяш сад бало дорад зи пас,
 Оғўши ту бебало», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Қоматат чун мисраи Ҳофиз диламро бурду
 ман
 Хондамаш шеъри расо», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки «Не!»

«Бо назора қиссаҳои кокулонат хондаам,
 Пурс аз боди сабо», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки «Не!»
 «Аз муаммои нигоҳат дил наменолад, ки ҳаст
 Бўсаи мушкилкушо», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Чашми ғаммозон фиребу худ фиребу бе фи-
 реб
 Як ишорат кун ба мо», гуфтам,
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Корвони навчавонӣ бетаваққуф бигзарад,
 Ҳар нафас бонги диро», гуфтам.
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Дар бубанду рах бубанду лек сӯи ман факат
 Рӯ кушову дил кушо», гуфтам.
 Туам гуфтый, ки: «Не!»
 «Дүст медорам туро бо ин ҳама «Не»-ҳои ту,
 Ман магар кардам хато?», гуфтам,

¹ Аз Ҳусрави Дехлавист

Туам гуфтай, ки: «Не!»

* * *

Боз мерезад парешону ҳазин
 Аз шохаҳои намзада
 Баргҳои ғамзада,
 Боз аз ҷашми сиёҳи хомаам
 Метаровад мисраи шабнамзада.

Ман намедонам чаро ҳар тирамоҳ
 Ёди ту меоядам ногаҳ ба сар.
 3-он ки дурام чун баҳор афтодай?
 Дар паси борону барфи бешумор афтодай?
 Оҳ аз ман,
 Оҳ аз он наврӯзии барҳамзада!
 Мекунам ҷаҳде, ки дар ойинаи хотир яке
 Чун сабоҳи навбаҳорон
 Сабзу хуррам бинамат.
 Метапам,
 месӯзаму меҳоҳам аз дурии дур
 Шодкому маству бегам бинамат.
 Чун кунам?
 Шоҳай пиндори ман аз бори сангини ҷудоӣ ҳам
 зада.
 Диљ маро гӯяд: «Фурӯ каш гуссаро!»
 Ҷон маро гӯяд: «Ҳамуш кун қиссаро!»
 Ман, ки ҳушӯрам зи дард,
 Ҳарфе аз ҳичрон чӣ гӯям бо дилу бо
 ҷони Ҷоми Ҷамзада?
 Ин манам—
 Бо шохаҳои намзада,
 Бо баргҳои ғамзада,
 Бо мисраи шабнамзада!

* * *

Қаламам ба гӯши когаз сухане бигуфту бигзашт,
 Диљам аз баҳор пур шуд,

Магарам дар ин хазонрез чамане бигуфту бигзашт?
 Фами ишқи бесари ман ба ғазои кӯчаҳо рафт,
 Ба дари ту чун биомад,
 Чу гарibi паршикаста ватане бигуфту бигзашт.
 Чӣ кунад забони лолам?
 Чӣ кунад қаломи гунгам?
 Ки насими субҳоҳӣ
 Сари зулфи ту қашида, шикане бигуфту бигзашт.
 Ба садои ишқ дигар нашавад дили ту моил,
 Ки ҳазор лаҳҷаи роз
 Ба раҳи муҳаббати ту чу мане бигуфту бигзашт.
 Шабу рӯзи умр талҳ аст,
 Ки ҳама гувори олам нақунад ба ман гуворо.
 Ба фифон бигуфтам: «Эй дил!..»
 «Даҳане!» бигуфту бигзашт.
 Сухан, эй сухан, ба дод ой!
 Қалам, эй қалам, фифон кун,
 Ки варо ҳар он чӣ гуфтам, куҳане бигуфту бигзашт!

* * *

Гардиш баромад моҳи нав,
 бо ҳам, биё, гардиш кунем,
 Лабҳо ба ҳам созиш кунанд,
 мо бӯсае хоҳиш кунем.
 Дунёи зебо рӯи туст,
 савдои раъно қадди туст,
 миной гиро ҷашми туст,
 Мастии дилхоро ба ҳам
 баҳшему омурзиш кунем.
 Пой ба по рафтан чӣ хуш,
 ногуфтаҳо гуфтан чӣ хуш,
 чун гунча бишкуфтган чӣ хуш,
 Дар шоми зарди тирамоҳ

болидаву сабзиш кунем.
Ин лаҳза инъоми Худост,
ин шӯъла пайгоми Худост,
ин кӯча аз номи Худост,
Ташвишҳо як сӯ ниҳем,
оромишу ромиш кунем.
Гардун табассум мекунад,
чашмат такаллум мекунад,
чонам тараннум мекунам,
Фарёди дил хомуш кунем,
аз коми дил хониш кунем.
Бо ишқи худ гардиш кунем,
бо бӯсаҳо созиш кунем,
дар тобу таб сӯзиш кунем,
Як байти равшан мисли маҳ
аз Гулназар хоҳиш кунем.

* * *

Эй Зарафшон,
Рӯхи бедории ман!
Он ки бехобаму бедор,
ту омӯхтай,
Зари чорӣ, ки бувад дар хунам,
Туам андӯхтай.
Ману дар хоб будан?
Вах! Вах! Вах!
Ману муфлис ба даре афтодан?
Бах! Бах! Бах!

* * *

Зимистон омаду пазмони барф омад,
Чунон чун ман, ки пазмони ду ҳарфам
Аз лаби ту,
Аз таби ту,
Аз навозишҳои гарми як шаби ту.
Дарахтони бараҳна қад-қади раҳ бе қабои сим-

гун

шармида меистанд,

Сари күх дард дорад аз хаёли дардманди беку-
лохӣ,

Агар зоги сиёҳе дар канори ёла биншинад,
фигон орад,

Ки «ман гум гаштаам дар ин сиёҳӣ!»

Сафедӣ, эй сафедӣ, эй сафедӣ,
Рамузи равшанию бегуноҳӣ!
Агар чун барф бар мо ту нарезӣ,
Ду олам ғарқ гардад дар сиёҳӣ.

Чаро бахти сафедам хост модар?
Чаро рохи сафедам хост модар?
Чаро барфам ба сар боре наборид?
Чаро мӯям сафеду рохи ман не,
Ки сутхонам сафеду бахти ман не?
Сапеди ман, сапеди ман, Сапеда!

Шаби торам –
саропоям сиёҳӣ.

Биё, аз зарраҳои ман бадар ой,
Раҳо кун з-ин гуноҳи бегуноҳӣ.

Зимистон омаду пазмони барф омад,
Чунон чун ман, ки пазмони ду ҳарфам
Аз лаби ту,
Аз таби ту,
Аз навозишҳои гарми як шаби ту.

* * *

Ман аз дasti баҳорон гираму сӯи чаман орам,
Туро бар шаҳри «Ман» орам.
Ду ҷашмам ҳаста шуд аз заъфарони ҳаҷр,
Ҳавои сабза орам,
нилуфар орам,
суман орам.

Надорам мисли «точикони нав» қасре дар ин манзил,

Туро чун дарди ширин дар дилам

биншонаму бар кулбаи танги Сухан орам.

Ту дар ман то шукуфой, ба ҳар мулке сафар созам,
Ватан бо худ барам он чову аз он чо Ватан орам.

Сиришти беленоҳамро суруди «сӯхтан» овар,

Адову нозҳоятро дуруди «соҳтган» орам.

Мабин урёнии номуси ноаҳлон,

Туро ман аз вафои ҷовидонам пираҳан орам.

Раводиди миёни мо нигоҳи меҳрубонат бас,

Ба рағми нозирони марзи ишқ аз дасти ту гирам,

Туро бар шаҳри «Ман» орам.

ҲИЧРОНИЙ

Қалами камназари қисмати ман

То ба армони китоби дили ман

«Васл»-ро ҳат задаву «ҳаҷр» навишт,

Соли мелодии ман ҳичрӣ шуд.

* * *

Ду ҳазору ҳафт борат мекунам таҳсин,
Эй ту, Соли ду ҳазору ҳафт!

Ман намегӯям чиҳо бар ҷони ман омад,
Ман намегӯям чиҳо аз синаи ман рафт.

Ҳамсафар будем дар пайроҳаи армон,
Ҳамнаво дар бенавоиҳо.

Мо висол омӯҳтем оҳиста-оҳиста
Бар дили сахти ҷудоиҳо.

Номаҳои гумшуда ҳоло ки як дунёст,
Нолаҳои беасар ҳоло ки андак нест,

Чун тавон осудаҷон дам зад?

Чун тавон бедарду бегам зист?

Ду ҳазору ҳафт борам лола бишкуфт,
 Ду ҳазору ҳафт доги лолаам ҳаст.
 Ҳар қадар болидаам ман,
 Он қадар нолидаам ман.

Ду ҳазору ҳафт тирам дар чигар ҳаст,
 Ду ҳазору ҳафт байтам тобнок аст.
 Ду ҳазору ҳафт Балхам чехраафрӯз,
 Ду ҳазору ҳафт Балхам зери хок аст.

Метавон хуршедро күштан?
 Метавон сад оламеро сар ба сар нобуд кардан,
 Лек натвон лаҳзае уммедро күштан!

Ман намегүям чиҳо монд,
 Ман намегүям чиҳо рафт.
 Ду ҳазору ҳафт борат оғарин бод,
 Эй ту, Соли ду ҳазору ҳафт!

* * *

Пахлуи танҳои ту мениҳам танҳои худро...
 Баҳри ман танҳои ман ҳамчу танҳои хуршед аст,
 К-аз ҳамин ҳирмон бувад сүзу гудози ҷовидонаш.
 Андӯхи ҷории танҳои дарёро ту гӯш андоз,
 Қам-қамак бишнос талхии ғифони бекаронаш.
 Дар ҳаво наззора кун ту турнаи танҳои сарсонро,
 Нола кун бо нолаи густурда дар нӯҳ осмонаш.
 Дарк кун танҳои кӯҳро ба зери барфу борони за-
 монҳо,
 Панд омӯз аз сафедии сари умре гаронаш...

Пахлуи танҳои ту мениҳам танҳои худро,
 Ганчи индунёии худро.

Оҳ аз ин танҳои ман, ки намегунчад даме дар рӯҳи
«танҳоӣ!»

Дар бари танҳои ту чун тавонад буд?

Дар бари танҳои ту чун тавонад зист?

Ман намедонам...

Фақат донам, ки бе танҳои худ бенасибам ман,
Дар миёни издиҳоми мардуми дунё ғаривам ман.

ЯК ЛАҲЗА

Барф буду боди барфолуд...

Осмон: қаҳру адovat,

Қуллаҳо: таҳдиду тардид,

Пайраҳа: кӯриву беномунишонӣ.

Мекашидам раҳ ҳаросону парешон

Бо асои қомати ларзон,

Рӯи шона ҳайбати биму хатарҳо,

Дар забон номи худои ман.

Ногаҳ—овах ! –

Аз миёни буттаи анбӯҳи жӯлида,

(Мисли мӯи зангии пир)

Хониши мурге танин андохт.

Офтоб аз лобалои абри ҳашмӣ рӯ намоён кард,

Зарраи номехрубони барф гулбарги баҳорон шуд.

Кӯҳҳо сабз,

Осмон сабз,

Буттаҳо сабз,

Шӯразори синаи ман сабзаборон шуд.

Зинда бош, эй мурғаки ноошнои дур!

Ман фидои хониши покат!

Хайф аз одам, ки гохе дар муҳити сарду чонкоҳаш

Мисли ту як лаҳза натвонад сурудан,
Ноумедиро ба оғӯши муҳаббат раҳ намудан...

* * *

Садқаи мӯйи сафедат, эй зимистон!
Фасли гулҳои ҷавониро ба фасли барфии
пирӣ расондӣ,
Лаҳзаҳои сабзро то лаҳзаҳои поки кофурӣ
кашондӣ,
Садқаи мӯйи сафедат, эй зимистон!

Дар диёри ман баланд аст обрӯи мӯсафедӣ,
Аз тило болост ҳар як тори мӯйи мӯсафедӣ.
Ту ба фарқи ман нишину мӯсафеди мӯсафедам
кун,
Устухонҳоям сафед аст,
Чонсафеду
дилсафеду
рӯсафедам кун!

Ончунон, ки навбаҳорон мерасад аз мӯсафедиат,
Навҷавонам кун ту баъд аз мӯсафедӣ,
Гулфишонам кун ту баъд аз мӯсафедӣ,
Садқаи мӯйи сафедат, эй зимистон...

* * *

Чу барке нест, шамъе мефурӯзам,
Ки бо ҳарфу ҳичо якҷо бисӯзам.
Сухангӯйи қадимӣ ҳам чунин буд,
Сухан меғуфту шамъаш ҳамнишин буд.
Зи торикӣ даме парво набудаш,
Ки нуре аз пари парвона будаш.
Сухан дар кулба месафрӯҳт равшан,
Ки чун меҳри сахар месӯҳт равшан.
Нишинам чун шабе бо шамъи хира,
Бигӯям матлабе бо шамъи хира:

– Ту ҳам шеъри маро афрӯз равшан,
Чунон хуршеди залматсӯз-равшан!

* * *

Зарра-зарра барфи нав
Об мешуд аз таби лабҳои сӯзонат,
Гӯйё аз баргҳои лола шабнам метаровид.

Худ ба худ гүфтам, ки сад афсүс,
Ман наям барф!
Балки ман ҳам барф будам,

Об мегаштам зи шавқи бұсаҳои гарм,
Лек дур аз шұълаи ширини лабҳоят,
Лек дур аз оташи ҷонсӯзи табҳоят.

Ту мисоли шохай бишкуфтаи садбарг
Чилва мекардӣ миёни боғи пурбарфи зими-
стон.
Чун парастуе, ки роҳи хешро гум кардааст
аз бозии кисмат,

Байни ин наврӯзу ин сармо дили ман
буд саргардон.

Барф мебориду нақши пои моро кӯр мекард,
Дар сириштам ҳасрати фасли чудоиро
аҷаб пуршӯр мекард.

Хайф, хайф,
Чодари охории ин барф
Хачлаи рӯзи арӯсии ману ту буд натвонад.
Сарнавишти ту навишта,
Кишти уммеди ту кишта,

Ин манам дар зиндагӣ бе рӯю роҳу бесиришта!

Барф мебориду меборид,
Дар дарунам мургаки белонае пайваста

мезориду ме-
зорид...

БО ДИЛ

Бори ту ман кашидаам гӯё,
Лек умре ту бори ман бурдӣ.
Ман ғаматро нахӯрдаам боре,
Ҳар нафас ту ғами маро ҳӯрдӣ.

Инак, инак, ки мавсими нафақа-ст,
Ман ҷавонӣ-т ҳоҳаму мардӣ.
Мон, ки роҳат кунам зи давлати ту,
То палиде нагӯяд: «Афсурдӣ!»

Мон, ки тафсири хусни равшанро
Ҳар ду ҳонему дар тапиш оем,
З-оташи чехраҳои маҳтобӣ
Ҳар ду сӯзemu дар аташ оем.

Мон, ки дар кӯчаҳои сарди ҳазон
Аз ҷавонӣ ҷавона андозем,
Гӯши тирезаҳои маҳкамро
Во қунему тарона андозем.

Баски Мастону Лоиқу Қутбӣ
Дар сари пушта шоҳай ёсанд,
Мон, ки минову чоми мастабаҳо
Қадри моро ҳанӯз бишносанд!

Гар бадӣ дидаму ту ҳам дидӣ
Аз ҳавои касифи «Мову ман!»,
Ҳамчӯ хуршед дар хушунати абр

Нек мондему бо дили равшан.

Бар ману ту чу мерасад фармон,
Мо ҳамогӯш мешавем равон.
Ман агар хомушам, ту шӯъла бизан
Дар сари гӯри гуссаҳои ман!

* * *

Аз лабони ту паёми бӯса омад,
Ё насиб!

Муждаи сад чон зи номи бӯса омад.
Ё насиб!

Талхкомӣ чун гиёҳи талхаам карду нарафт,
Шаҳди дунё аз қаломи бӯса омад.
Ё насиб!

Гуфта будам чун Зарафшон хушк монам дар са-
фар,
Умри кӯтаҳро давоми бӯса омад.
Ё насиб!

Аз ғурубу аз тулӯи офтобам шиква нест,
Фурқатамро шому боми бӯса омад.
Ё насиб!

Аз ҳумори ношикаста мешикаст аъзои ман,
Ин саодат бин, ки ҷоми бӯса омад.
Ё насиб!

Ранҷ бурдан аз барои ганҷ бурдан, гуфтаанд,
Ошиқиро эҳтироми бӯса омад.
Ё насиб!

То ки номатро панаҳ дорам, ба дил гӯям, ки
«Ҳон!

Гулхумору Гулхироми бӯса омад.
Ё насиб!»

Солҳо гуфтам салому посухе аз ту набуд,
Охири охир саломи бӯса омад.
Ё насиб!

БАГДОДИ БЕДОД

Бо Паямбар, ки Худо гуфт паёмаш
ба забони арабӣ,
Нола имрӯз чаро нашнаваду оху
фигони арабӣ?!

* * *

Ҳамчу мо рӯҳониёни осмон
Гар ба хӯрдан ошной доштанд,
Пиру барно аз пайи як луқма нон
Аз маҳӣ то маҳ гадой доштанд.
Фазли Яздон аст, к-одам инчунин
Гоҳ-гаҳ ноне биёбад дар замин.

* * *

Узр, узр, эй ахтарони ишвапардоз,
Аз ҷилотон ҷони ман пурбор набвад.
Маъзарат, эй софии густурдаи субҳ,
Оғушам аз оғушат саршор набвад,
Ман ҳама холистам,
то ҷои ӯ холист.

Аз сари ҳар шоҳаи сабз
Нағма мерезад чу борони баҳорон,
Аз дили ҳар ғунча мерӯяд табассум,
Аз лаби ҳар ҷашма мешорад такаллум,
Лек ман холистам,
то ҷои ӯ холист.

Сад китобам панд мегӯяд, ки бархез,
Сад раҳам раҳ менамояд, ки ба по шав,
Сад дилам дил мекушояд, ки расо шав,
Сад нигоҳам роз мегӯяд, ки «Мо» шав,
Лек ман холистам,
то ҷои ӯ холист.

Ғусса, гусса! Аз ту лабрезам,
 Нола, нола! Аз туюм чун най лаболаб.
 Ёди ман метаркад аз ёди ғамангез,
 Синаи ман медарад аз ҳайбати таб,
 Лек ман холистам,
 то чои ӯ холист.

Эй сухан! Пур кун чаҳонамро,
 Онҷунон ки сафҳа-сафҳа достонамро,
 Достони оташи сӯзони чонамро,
 Варна ман холистам,
 то чои ӯ холист...

ИНАК

Суруди Миллӣ баланд шуд, инак,
 Зи чой баланд шаведу рост шавед.

Ҳама пиндори шумо, ки каҷ аст,
 Ҳама гуфтори шумо, ки каҷ аст,
 Ҳама кирдори шумо, ки каҷ аст,
 Зи чой дастикам баланд шаведу рост шавед.

Лабонатон, ки каҷ асту забонатон, ки каҷ аст,
 Суруди Миллӣ дар даҳонатон намеғунчад,
 Зи чой баланд шаведу рост шавед,

Магар гаҳвора-тон каҷ буд?
 Магар раҳе, ки бар он бори нахуст по мондед,
 ҳам каҷ буд.
 Магар ҳидояти модаратон каҷ буд?
 Зи дунё чу бигзаред, бароятон гӯри каҷ
 бубояд кофт!

Зи чой баланд шаведу рост шавед,
 Агарчи каҷ аст соятон ба дарозии умр,
 Агарчи номӯсатон каҷ асту имон-тон...

Зи бори нанги шумо
 Мабод гардани баланди меҳан кач,
 Мабод қомати шаҳомати миллат кач!

Сутуни қасрҳои шумо магар рост аст,
 Ки аз қади дутои марди дехқон аст?
 Чароги офтобии хонаатон хира-ст,
 Ки аз умеди хирасӯзи ноумедон аст.
 Каҷ аст дараҳти боғи шумо,
 Каҷ аст чӯйи шумову мавчи оби шумо,
 Каҷ аст суханҳои кӯчагии шумо,
 Каҷ аст суханҳои минбарии шумо,
 Тоҷикистон ба ҷурми шумо қаҷистон аст!

Дареғи мисраъҳои пурдардам,
 Ки аз қации шумо қаҷанд дар дафтар.
 Дар ин фазои каҷ оҳи ман ҳам каҷ бурун ояд.
 Ҷу теги ҳамидаи ҳанҷар.

Суруди Миллӣ баланд шуд, инак,
 Зи ҷой баланд шаведу рост шавед.

* * *

Гуфтӣ, ки: «дареғ аз ӯ, ҷавон рафт,
 Овард ҷаҳону аз ҷаҳон рафт».
 Ҳаргиз ту магӯ дареғ аз он ёр,
 Мегӯй дареғи ман ба сад бор,
 К-ӯ мурду ҳанӯз зиндаам ман,
 Бо ин ҳама сӯз зиндаам ман...

* * *

Ман навиштам: «зулф, зулф!...»
 Чун бандонгӯши ту пур шуд сафҳаи ман
 аз шамими зулфи ту.
 Ман навиштам: «ноз, ноз!..»
 Ҳарфи ман дар нози ширин гарқ
 шуд чун ҷашми ту.

Ман навиштам: «ёд, ёд!..»
 Хомаам нолиду гуфто: «дод! дод!..»
 Ман навиштам: «васл! васл!..»
 Ҳачри мо аз аз шеъри ман чун мисраи
 бечо фитод...

* * *

Ту маро ҳамнафасй кун, нафасат шириң аст,
 Аз ҳама булҳавасон як ҳавасат шириң аст.
 Роҳи бебокии ман сар ба дарат бинҳода,
 Мурғи озоди диламро қафасат шириң аст.
 Садқай тарзи нигоҳат бишавам, ки донам
 Нокасатро ҳама талху ба касат шириң аст.
 Ман нанолам зи ғамонат, ки биомад ба сарам,
 Ватани ишқи манй, хору ҳасат шириң аст.
 Лаби худро зи лабони ту чи сон бардорам?
 Ҳамчунон бӯса «Бас!»-и ту зи «Бас!»-ат шириң
 аст.
 Пушт кардӣ ба ману рӯй ба дунёи фироқ,
 Сафҳаи Ҳофизиву пешу пасат шириң аст.
 Мехру қаҳри ту баробар ба дилам мефорад,
 Меваи дерпазу зудрасат шириң аст.

ДАР СҮГИ ҲОҲАРАМ НАВРӮЗГУЛ

Наврӯзгули ман дами Наврӯз гузашт,
 Бигзашту фикандам ба чунин рӯз, гузашт.
 Баъд аз сари модарам ба ман модар буд,
 Бигзошт маро ятими бадрӯз, гузашт.

СЕ БАЛЛАДА

1. Беврафой

Рӯйи чогаҳ бенафас афтода буд,
 Бетаманно, беҳавас афтода буд.

Пар намезад нози мижгони дароз,
Хуфта буд дар чашмҳо дунёй роз.
Дар лабаш шамъи табассум мурда буд,
Сабзай хусни тараш афсурда буд.
Дар баёзи гарданаш нақши таноб
Бесухан мегуфт ҳар касро ҷавоб:
«Ёри ў то ёр овард аз сафар,
Марги безинҳор овард аз сафар.
Бевафой дуҳтарақро қушт, қушт,
Дар сиришташ гулпаракро қушт, қушт».

Навҳаҳои модари хунинчигар
Ларза меафканд бар девору дар.
Мӯй меканду гиребон медарид,
Пираҳан дар пайкари чон медарид.
Аз фалак мечуст посух бар ғамаш,
Бар ҳазони навбаҳори хуррамаш.
Дар гулӯи дуҳтараш нақши таноб
Бесухан мегуфт ҳар касро ҷавоб:
«Ёри ў то ёр овард аз сафар,
Марги безинҳор овард аз сафар.
Бевафой дуҳтарақро қушт, қушт,
Дар сиришташ гулпаракро қушт, қушт».

Дуҳтарони ҳамқадаш ҳайратзада
Нола мекарданд дар он ғамкада.
Дар ҳузур асту дигар ҳамроҳ нест,
Аз табу аз тобашон огоҳ нест.
Хоҳари хушсӯзашон хомуш ҷарост?
Анҷуманафрӯзашон хомуш ҷарост?
Дар баёзи гарданаш нақши таноб
Бесухан мегуфт ҳар касро ҷавоб:
«Ёри ў то ёр овард аз сафар,
Марги безинҳор овард аз сафар.
Бевафой дуҳтарақро қушт, қушт,
Дар сиришташ гулпаракро қушт, қушт.

Бод мебўйид мўйи анбараш,
 Мехр мебўсид рўйи дилбараш,
 Осмон буд хираи пеши бараш,
 Сад чаман побўси нахли навбараш.
 Навчавонй бар хазонаш мегирист,
 Ошиқй бар достонаш мегирист.
 Доги печони баёзи гарданаш
 Роз мегуфт аз шабохуни танаш:
 «Ёри ў то ёр овард аз сафар,
 Марги безинҳор овард аз сафар.
 Бевафой духтаракро кушт, кушт,
 Дар сиришташ гулпаракро кушт, кушт».

Эй сафар! Ту ғуссаи чонй маёр,
 Интизориро пушаймой маёр.
 Мафкан аз бун бораи дилдодагон,
 Машкан уммеди дили озодагон.
 Ҳарфи ман бар дор худро мезанад,
 Дар гулўяш лек афгон нашканад:
 «Ёри ў то ёр овард аз сафар,
 Марги безинҳор овард аз сафар.
 Бевафой духтаракро кушт, кушт,
 Дар сиришташ гулпаракро кушт, кушт!»

2. «Ҳеч»

Бечарогй буду шахри ёри шаб,
 Шаб сияҳ буду ҳама пиндори шаб.
 Бод мегурриду аз худ мегусист,
 Абр мепечиду бар худ мегирист.

Гуфтам: «Ин дунё, ки ҳастам бандааш,
 Дорад оё қимате арзандааш?»
 Чак-чаки борон зи сақфи хонаам
 Буд ҳамоҳангি дили девонаам:
 «Ҳеч! Ҳеч! Ҳеч!»

Чашм бар чашми тари танҳоиям,
Сар ниҳодам бар сари танҳоиям.
Ҳарфи «холӣ» ҳамчӯ ман холӣ набуд,
Холие монанди ман олӣ набуд.
Гуфтам: «Эй! Ёрону ёрӣ мондааст?
Фамшарику ғамгусорӣ мондааст?
Чак-чаки борон зи сақфи хонаам
Буд ҳамоҳангӣ дили девонаам:
«Ҳеч! Ҳеч! Ҳеч!»

Навҷавонӣ чун ҳавас аз дил гузашт,
Ахтари паррон буду очил гузашт.
Ишқ рафту равшаний бар ҷо намонд,
Ҳастии ман чун дехи вайроне монд.
Қисмати пардозгар! Пардоз ҳаст?
Эзиди эъҷозгар! Эъҷоз ҳаст?
Чак-чаки борон зи сақфи хонаам
Буд ҳамоҳангӣ дили девонаам:
«Ҳеч! Ҳеч! Ҳеч!»

Мӯсафедӣ мушт бар дар мезанад,
Ин зимистон барф бар сар мезанад.
Ёди мозиро дар оғуш меқунам,
Балки дар бар рахти оташ меқунам.
Оҳ, аз ин хуршед гармӣ ҳаст, нест?
Аз хаёли ид гармӣ ҳаст, нест?
Чак-чаки борон зи сақфи хонаам
Буд ҳамоҳангӣ дили девонаам:
«Ҳеч! Ҳеч! Ҳеч!»

Лаб күшодам. Дарди ман овоз кард,
Шеъри ғам аз синаам парвоз кард.
Боди нолон орамиду ром шуд,
Абри гирён ҳамчӯ тифл ором шуд.
Гуфтам: «Эй шаҳр! Эй шаби ободи ман,
То ба гӯшат мерасад фарёди ман?»

Чак-чаки борон зи сақфи хонаам
 Буд ҳамоҳанги дили девонаам:
 «Ҳеч! Ҳеч! Ҳеч!»

3. Xȳса

Хȳсае буд,
 Чашмҳояш хȳсай,
 Дастҳояш хȳсай,
 Ақлу идроку тамизаш хȳсай.
 Дар дилаш нури таманное набуд,
 Дар забонаш ҳарфи шевое набуд,
 Дар гулӯяш нолае,
 оҳе набуд,
 Дар сиришташ чони огоҳе набуд.
 Лек давлат дошт ў,
 Кибру савлат дошт ў,
 Дар нигоҳи холиаш дунёи ҳайбат дошт ў.
 Сар набудаш,
 лек будаш шаҳқулоҳ,
 По набудаш,
 лек будаш ҳар тараф
 густурда роҳ.
 Субҳу шомашро зи ҳам фарқе набуд,
 Офтоби хотаашро,
 Моҳи бомашро зи ҳам фарқе набуд.
 Хорро аз гул намедонист чист,
 Қар-қари зогонаро аз чаҳ-чаҳи
 булбул намедонист чист.

Лек дар оғӯши бӯстон тахти
 роҳат дошт ў,
 Салтанат,
 ҳашмат,
 каромат дошт ў.
 Ҳайбати ў дар гулӯи мурғакон савту

наворо мешикаст,
 Дар пари парвозашон авчи
 ҳаворо мешикаст,
 Шавқи обу донаро дар лахзаҳошон
 бемуросо меши-
 каст.

Гуфтамаш:
 «Ҳар чӣ ту меҳоҳӣ, бикун,
 Лек раҳме кун ба чони мурғакон,
 Бар навою бар фигони мурғакон,
 Бар муроди парфишони мурғакон».
 Ҳандааш буд ҳӯсай,
 Ҳарфҳояш ҳӯсай:
 «Ту намедонӣ нишоти давлатам,
 Салтанат,
 хашмат,
 каромат,
 ҳайбатам.

Лаҳзае ман бошу шаҳматро бубин,
 Хуш асолат,
 хуш расолат,
 хуш ҷалолатро
 бубин».

Ман шудам мафтуни ҳарфи ҳӯсай,
 Дар дилам омад ба түғён хуни
 ҳарфи ҳӯсай.

Барнишастам чойи ў бо ҷашмҳои
 ҳӯсаиву дастҳои ҳӯсай,
 Бо таккабур,
 бо ҳавои ҳӯсай.

Салтанат омад,
 ҷалолат омадам дар
 як замон,

Давлат омад,
 хашмат омад,
 савлат омад
 ройгон.
 Мехрубониҳои бӯстон таҳти роҳат

шуд маро,
Бехудиву бехудой расму одат шуд маро.
Хайбати ман дар гулӯи мурғакон
савту наворо мешикаст,
Дар пари парвозашон авчи ҳаворо меши-
каст,
Шавқи обу донаро дар лаҳзаҳошон
бемуросо мешикаст...

* * *

Гоҳ-гоҳам дар сари руҳсораҳои хӯсай
Медураҳшад қатраи шабнам, ки
набвад хӯсай.
Шояд ин ашки ман аст?
Шояд ин дардест, к-аз ҳар зарраи ман
метаровад ҳар сахар?

* * *

Рӯйи ту бодо сиёҳ,
эй Ҳӯсаи устоди ман,
Ҳӯсаи дарди ману фарёди ман!

БАҲОРОНА

1

Мурғаке дар қафаси боронҳо
Нола мекарду навои тари худро мешуст.
Дар танам шодии сад ҷашмаи Наврӯз
талотум мекард.

Ва дар ин оби ҳаёт,
Дили ман ҳастии ғампарвари худро мешуст.

2

Шоиро, гул кун, ҳаёли ту чаман шуд,
Нолаи мурғони боғат пираҳан шуд,
Ҷашми шабнамҳои гулбаргат ватан шуд,

Рози ту дар сина бишкуфту сухан шуд,
Хоки хомӯши тү болиду «Ман!» шуд.

3

Гулҳои пиёда омаданд аз раҳи дур,
Эй ёри савораам, тү кай меойӣ?!

СУХАН

1

Сухан чун пораи нон аст,
Чунон ки пораи нонро ба рӯйи хон
чапа мондан гуноҳ аст,
Суханро ҳам чапа мондан нашояд.
Ва он ки пораи нону суханро дар мақоми
иззаташ нагзораду нагзошт,
Ба наздики Ҳудояш рӯсиёҳ аст.

2

Дидагони Рӯдакӣ, гӯянд, пуршаб буд...
Лек шеъраш аз сахар саршор,
Лек ҳарфаш сар ба сар нур аст:
Кӯр меҳонад бароҳат Рӯдакиро,
Рӯдакиро хонда битвонӣ бароҳат дар шабони
тор.

* * *

Дар рӯйи ҳаво турна қатор аст, бубинед,
Ин болу пари ҳусни баҳор аст, бубинед.
Абри гузарон боги шукуфони Ҳучанд аст,
Ё пуштаи гулҳои Ҳисор аст, бубинед.
Дар чашми дару равзанаҳо хоб шикаста,
Бишкастани армону хумор аст, бубинед.
Ҳар зарраи ман дил шудаву метапад аз шавқ,
Сар то қадамам шохи чанор аст, бубинед.
Чун боди сабо мевазам аз гунча ба гунча,

Хангоми лабу бүсү канор аст, бубинед.
 Ман ошиқаму ошиқам, эй ҳарзасароён,
 Аз валвалаи ишк чй ор аст, бубинед!
 Ин дил агарам меҳрнисор аст, пазиред,
 Ё Гулназари бодагусор аст, бубинед!

* * *

Гули печак, ки дар шоху барат ҳаст,
 Ба шўри дил ҳанӯзам боварат ҳаст.
 Агарчи дил ба дил бурдат ҷавонӣ,
 Нагуфтиам, ки аз ман беҳтарат ҳаст.
 Аз ин минбар, ки овозам баланд аст,
 Бигӯям: «Шӯълаи хокистарат ҳаст!»
 Бинои умрам омад бар лаби об,
 Ҳанӯзам ёди лабҳои тарат ҳаст.
 Ба гӯшат мерасад охи ҳазинам?
 Ду-се байтам миёни дафтарат ҳаст!
 Намедонам, ки чунӣ, лек донам,
 Ки ҳар шомам тулӯи ахтарат ҳаст,
 Дар оғуши хаёлам турнаҳоят,
 Ба боми ормонам кафтарат ҳаст.
 Ту мондӣ духтари шеърам, агарчи
 Зи бахшишҳои қисмат духтарат ҳаст...
 Надонӣ ту агар, донад Худоят,
 Ки чун ман шоире аз Дар-Дарат ҳаст!

* * *

Ба худо, ин сари ман дарди сар аст,
 Рӯзу шаб арсагаҳи шўру шар аст.
 Фанд бо қанди Самарқанд дихам,
 Гӯядам: «Хез, Бухоро дигар аст!»
 Ҷанбари гул ниҳамаш, мегӯяд:
 «Хоки роҳи санаме хубтар аст!»
 Гар ба девори маломат занамаш,
 Гӯядам: «Ин хунари беҳунар аст!»
 Заррае хам кунамаш, мешӯрад:

«Авчи Ҳаллоң магар бар ҳадар аст?!»
 Гүямаш: « Мову ту кай осоем?»
 Гүядам: «Ин сухани бечигар аст!»
 Гүямаш: «Дарди сары!» мегүяд:
 «Гулназар дарди сари Гулназар аст!»

* * *

Эй ту дирўзи бех аз фардои ман,
 Ёдам овар шўълаи табҳои ман.
 Бахтро нозам, ки дар оғӯши ту
 Қатраам дарё буд, эй дарёи ман.
 Аз фараҳ то Каҳкашонҳо мерасид
 Аз дари кӯи ту нақши пои ман.
 Дарду гам пайдо намекард, эй аҷаб,
 Бо ҳама азму талошаш чои ман.
 Буд сози баҳти ман овози ту,
 Нозҳоят нозиши дунёи ман.
 Зиндагӣ бо чумлаи хушку тараш
 Бо ту зебо буд, эй зебои ман.
 Шамси ишқат ошно шуд бо ғуруб,
 Нола монду ин дили Мавлои ман.
 Дӯш бо ту будаам сад анҷуман,
 Вой акнун аз сари танҳои ман!
 Рӯ ба рӯ биншину ёдам зинда кун,
 Эй ту дирўзи бех аз фардои ман.

* * *

Гуфтамат, нашнуфту нашнуфта беҳтар,
 Лолазори синаам бишкуфта беҳтар.
 Аз фарозу шеби ту ҷонам яқин ёфт,
 К-аз раҳи паймони ту норафта беҳтар.
 Дар гулӯям нола мечӯшад. Бичӯшад!
 Бо ту, эй бедарди ман, ногуфта беҳтар.

Дӯст медорам туро, оё гуноҳ аст?
 Ин гунаҳ дар ҷони ман бинҳуфта беҳтар.

Аз тасаллоям дилат шүридатар шуд,
Хотири ошуфттаро ошуфта беҳтар.
Гар зи бедорӣ нахезад ақли бедор,
Хуфтагонро сарзамини хуфта беҳтар.
Байти ман чун хонаи торику дар он
Номи ту чун шамъ дарбигрифта беҳтар.

ФАРҲАНГИ ОЛӢ

Навбаҳор омад,
Зи худ берун шудӣ, эй чукрии таҳсангии ман,
Мисли чома аз танам кандӣ ҳама дилтангии
ман.
Гар саропои ҷаҳон имрӯз садранг аст,
Дар вафодорӣ тавонӣ озмудан ҳар нафас
якрангии ман.
Аз сари шохи дараҳтон нав ба нав оҳанг мере-
зад,
Мехрубон бошу бубин дар ҷодаи ишқи ту
хушоҳангии ман.
Хатти настаълики пириро зи пешонии ман бар-
чин,
Бо манат биншину барҳон номаҳои умри
беожангии ман.
Ишқи ту фарҳангӣ олист,
Равшанам кун,
Эй ҷароги равшани фарҳангии ман.
Субҳ омад,
Бо ту омад,
Духтари маҳтобӣ омад.
Баъд аз ин: «Падруд, падруд,
Эй шаб, эй шаб, ҳамнишини зангии ман!»

САФЕД

Ба дўсти шоирам Нурмуҳаммад НИЁЗӢ

Агар пиндор сар то по сафед аст
В-агар гуфтор сар то по сафед аст,
Ҳама рафтор сар то по сафед аст.
Ниёзивор сар то по сафед аст.

Бубин бар қуллаҳои саркаши дур,
Бубин бар мавҷҳои маству мағрур,
Ниёзивор сар то по сафед аст.

Тамошо кун табассумҳои тифлон,
Ба ҷон бишнав такаллумҳои тифлон,
Ниёзивор сар то по сафед аст.

Сахар то чомавори нур дорад,
Кабӯтар то пари кофур дорад,
Ниёзивор сар то по сафед аст.

Суури шохаҳои пурҷавона,
Суруди ҷашмаҳои пуртарона,
Ниёзивор сар то по сафед аст.

Ҳичову ҳарфи ў дар рӯйи дафтар,
Вафою меҳри ў бо ҳалқу кишвар,
Ниёзивор сар то по сафед аст.

МЕРОС

Мулки меросист ҷаннат–
(Аз талоши Одаму Момоҳаво ёдест).
Гирудори аҳли мазҳаб
Дар сари тақсими ин мероси ачдодист.

* * *

Күчаҳои хушбахт
 гарқи табассум,
 масти малоҳат
 Пойи ба по мегузоранд.
 Дар лабон-қиссаи ишқ,
 Дар нигоҳ-оташи шавқ,
 Хильъати сабзи чавонишон чӣ зебост!
 Чӣ кунам?
 Күчаҳои хушбахт
 Аз ғами кӯчаки ман бехабаранд.
 Пеши ин тантанаи хушбахтӣ
 Фами бечораи ман чизе нест.
 Абри борони чашмам!
 Ту марез.
 Сабзай охи лабам!
 Сабз машав.
 Күчаҳо хушбахтанд.
 Фами ман чизе нест...

ФУБОР

Ин рӯз тирааст...
 Аз баргхаймаҳои губорафшон
 Ҷорист нағмаҳои губории мурғакон.
 Аз мижжаҳои сабзай коҳида
 Оби хумору ноз фусурда.
 Резад губори ҳарзарафон сикка-сикка
 Рӯи кафи умеди гадоёни сафзада.
 Дилтанг бигзарад
 Аз роҳ духтари ошиқ:
 Бо бӯсаҳои таъми хок –
 дар лаб,
 Бо хандаҳои таъми хок –
 дар чашм,

Бо изтироби таъми хок –
дар зулф.
 Тифле садо кунад
 Бо лаҳчай губориаш: «Оча!»
 Аз тирагии остиини пораи замон
 Дасти навозише чу нур
 Н-ояд варо ба сар.
 Дар рӯи кӣ таронаи софист?
 Дар ҳарфи кӣ муҳаббати фардост?
 Дар моварои ин ҳама пиндори гандида
 Покизагии оламе оё ҳаст?
 Эй бор худоё!
 Оҳам дар ин фарози сахаркуш
 Баркे намезанад,
 Ҷонам дар ин муҳити ғамоғӯш
 Сӯзе надорад.
 Имрӯз
 Табъи сафеди шеъри сафедам гирифта,
 Рӯзи губор аст,
 Фуссабор аст...

1. ЗИ СИНАИ АНЗОБ БИГЗАРЕМ

Эй дӯст, мо зи синаи Анзоб бигзарем,
 Аз иртифои ахтару маҳтоб бигзарем.
 Роҳи висол соддаву осон набудаст,
 Аз инхисори хораву барфоб бигзарем.
 Кӯҳзодаему вориси бедори Кӯҳканем,
 Вакти фасона рафтаву бехоб бигзарем.
 Аз коҳилии Ағбай Уштур буридаем,
 Бо охувони ҳамрами симоб бигзарем.
 Бо шӯри хеш оби Зарафшон ҳасад барад,
 Бинад чӣ гуна бо ҳаму бо тоб бигзарем.
 Бар хоки поки Рӯдакиву даргахи Камол
 Мо бигзарем, чун сухани ноб бигзарем.
 Сайхун! Ту нағма зан, ки зи роҳи бародарӣ

Вахшу Ҳисору Хоругу Күлоб бигзарем.
 Сўзи чудоиву аташи дил фурӯ гузор,
 Аз ташнагй чу зам-замаи об бигзарем.
 Эронй аз баробари точик дилнисор,
 Якру ба сўйи Каъбаву меҳроб бигзарем.
 То ошёни меҳри ту роҳи муборак аст,
 Эй дўст, мо зи синаи Анзоб бигзарем!

2. АНДЕША ДАР РОҲ

Аз чудой то хабар шуд,
 Кўхи хороидил дигар шуд,
 Нарм гашту меҳрубон шуд,
 Ҳаммуроди ошиқон шуд,
 Дил кушоду дил ба дил бурд,
 Ташнагонро салсабил бурд.
 Кош, инсон ҳам чунин буд,
 Зиндагонй нозанин буд!
 Роҳи Анзобу азобаш,
 Чун танобе печу тобаш,
 Васли қўтохи батозаш,
 Ҳачри сангини дарозаш
 Даргузашту қисса нав шуд,
 Кишти порина дарав шуд.
 Зиндагиро, кош ин сон
 Сарнавиште будй осон.
 На хаёли дуру наздик,
 На ғами шабҳои торик,
 Бо уқобон ҳампарӣ ту—
 Аз дили қўҳ бигзарӣ ту,
 Кўҳ не, домони сахрост,
 Роҳ чун ойина пайдост.
 Умрро ин гуна, эй ёр,
 Кош, будй роҳи ҳамвор!

3. ЮСУФ ВАФО МЕГУФТ...

Эй ағба, шунав, ки мо дигар ободем,
Он роҳи туро ба барфу борон додем.
Аз синаи Аңзоб гузар карда чу об,
Роҳи нави мошинаравак бикшодем.

Масчоҳиву фалгарӣ дигар сарсон нест,
Побастаи ин қалъаи сангистон нест.
Ҳар сӯ нигарад, чор тараф қибла бувад,
Дигар ғами барфу жолаву борон нест.

Ёрон! Ёрон! Навбати Шаҳристон аст,
Фарҳод зи фарҳодии мо ҳайрон аст.
Ёриву бародарӣ чу бо ҳам бошанд,
Душвории роҳи зиндагӣ осон аст.

Эй мардуми раҳқушо, саломат бошӣ,
Осон шуда сахти мо, саломат бошӣ.
Имрӯз, ки ту пушту паноҳи Ватаниӣ,
Худ дар панаҳи худо саломат бошӣ!

ЛОЛАХО ДАР ЁЛАХО

* * *

Зани танҳо ба чашми ман намояд
Дарахти тоқа дар шоми биёбон.

* * *

Мурғакони кӯчӣ, эй баргони маҳзуни хазон,
Нолаҳотонро миёни байтҳоям чо кунед.

* * *

Аз дилзанаки мудом чонам ба лаб аст,
Лабро ба лабам гузору гираш ба канор.

* * *

Даҳани гунча аз табассум пур,
Хотири чашма аз такаллум пур.
Эй баҳор, аз қудуми ту гардам,
Зарра-зарра ман аз тараннум пур.

* * *

Агарчи даҳр бисӯзад зи тоби ахгари мо,
Ниҳоли ишқ нахушкад зи бӯсаи тари мо.

* * *

Он қадар ман бар гули руҳсораҳо кардам
назар,
К-аз ду чашмам бӯи гул мисли нигаҳ ояд ба-
дар.

* * *

Барги гули зардолу мерехт маро бар сар,
Гарди ҳавасу армон мебехт маро бар сар.
Барги гули зардолу чун бӯсаи ширин буд,
Пайғоми вафои ту бар ваъдаи дерин буд.

* * *

Бизан фарёд, эй дил, гар гамат ҳаст,
Ки гүши кар нафаҳмад нуктаи паст.

* * *

Одаму дарё ҳамеша пайрави яқдигаранд:
Харду бо сар аз рахи дунёи фонӣ бигзаранд.

* * *

Масчоҳ агар нав асту қӯхна-ст, чӣ суд,
Дарду гами ишқи ту қадимист маро.

* * *

Номи точик аз Бухоро рафт,
Рафт чун Шавкати Бухорӣ.
Ҳамраҳи ман зи ҳачр мегиряд
То кунун Шавкати Бухорӣ.

* * *

Дар хотири ман ҷилва намой ту ҳамон,
Дилро ба мани сода күшой ту ҳамон.
Мо ҳарду ҷавон будему фандам кардӣ,
Мо пир шудему бевафоӣ ту ҳамон.

* * *

Он хобҳо, ки дидаем овони қӯдакӣ
(Сарро ниҳода бар сари зонуи модарам),
Дигар надидаам.

* * *

Он сурude, ки саҳар хондам ба гүши Офтоб,
Месарояд баҳри ман дар хилвати шаб
Моҳтоб.

* * *

Рози худро намекунам таҳрир,
То наафтад ба дидай бегам.
Рози худро ба шеър мегӯям,
Нарасад то ба гүши номаҳрам.

* * *

Маргро марг аст мӯчиби камол,
Зиндагиро зиндагӣ пар медиҳад.

* * *

Шаб ҳама шаб гиря кард абри парешон,
Модари ғамкуштаамро хоб дидам.

* * *

Мӯсафедии дараҳтон дар сари роҳ,
Дасти ларзони дуо бардошта,
Фотехаи ишқи моро медиҳад.

* * *

Ҳар гаҳе танҳостам,
Ман оғуши пазмони пазмонам,
Ҷони ман, меҳмони пазмонии ман бош.

* * *

«Не»-ро ту макун муҳофизи хонаи дил,
Зеро ки «Ҳа»-и ҷодунафас аз паси ўст.

* * *

Мерасад наҷвои баргони чанор,
Аз ману аз бӯса гайбат меқунанд.

* * *

Зи хомӯшии хузнангези маҷрои хушида
Ба гӯшам мерасад ғавгои дарёи хушида.

* * *

Дар суруди обшорон ин дуруд аст:
«Озодӣ суруд аст!»

* * *

Сафедорон сари як по ситода,
Зи пушти қӯҳ мепоянд хуршед.

* * *

Хама дарё пайи танҳои худ мегарданд,
Дар суроги сари савдои худ мегарданд.

* * *

Биёбон гарчи бепоён бувад, лек
Ба як барги ғариби сабза зор аст.

* * *

Дўст медорам, ки аз лабҳои ту
Чун парасту пар кушояд
Ҳарфҳои «Дўст медорам!»
Ва баҳор орад хазонамро.

* * *

Аз ҷароғи дили ман равшан кун
Торикии шаби танҳоятро.

* * *

Ман надонам, ки ахтаре бувадам
Дар сипехри баланди пурасрор.
Лек донам: ҷароғи хонаи ман
Бошадам ахтари ягонаи ман.

* * *

Аз таги тирезаи ту мегузаштам,
Ошиқи дилрезаи ту мегузаштам.
Мекашид овози ту манро ба боло,
Чун сатили об аз торикии чоҳ.

* * *

Дар дидай Зиндагӣ ҳама ранг ба рангем,
Марг аст факат, ки чумла якранг шиносад.

* * *

Ман надонам гунчаро боди саҳаргоҳӣ чӣ
гуфт,
Боғ бо атри табассум то фалак парвоз кард.

* * *

Ман наандозам агар бар гули рӯи ту назар,
Аз кучо Гулназарам?

* * *

Модар, модар, аз ту калонам, модар,
Аз шаст ба ҳафтод равонам, модар.
Азбаски ту мондай чавон дар ёдам,
Дар пеши ту кӯдаки ҳамонам, модар.

* * *

Бегунаҳ омадаам аз модар...
Огуши пургунажи зиндагиам
ғарқи гунаҳ карду равам ғарқи гунаҳ.

* * *

Аз ҷонканий дил буд умри дубораи мо,
Аз пораҳои дил буд байти дупораи мо.

* * *

Ҷовидон, эй Ҷовидон,
Мо аз он мирандаем,
К-аз ту моро фурсати андеша нест.

* * *

Ту рафтиву муҳаббат ними раҳ монд,
Парастуи садоқат ними раҳ монд.
Саҳар н-омад ба ҷашми интизорон,
Ки хуршеди саодат ними раҳ монд.

* * *

Эй Зан, эй ҳусни орзуҳои Ватан
В-эй химмату в-эй ғайрати зебои Ватан!
Дар ҷехраи ту ҳамеша рӯшан бинам
Ман рӯшаний ҷехраи фардои Ватан!

* * *

Ишқи ту чун дарахти беор аст,
Дар ҳама фаслу дар ҳама иқлим
Реша монда, чавона меорад...

* * *

Дар фарогу айшу ишрат кас намеёбад камол,
То бурун Одам наомад аз биҳишт, одам
нашуд.

* * *

Аё зан!
Туро аз дандаи¹ ман оғариданد,
Ки манро
Ту бо як бӯса аз нав оғаринӣ.

* * *

Гуфтӣ, ки «зи табъи шоирон зода шуда,
Варна Эзид ба одамӣ ИШҚ надод».
Гар қисса чунин аст, чаро ин ҳама сол
Баҳри ману ту хаёли ман ишқ назод?!

* * *

Ҳама ойинаи дунё
Маро дар рӯ ба рӯ гӯянд:
«Пири бегумон астӣ!»
Фақат ойинаи чашми туам бо ноз мегӯяд:
«Ҷавон астӣ!»

* * *

Кофирам, то ман шикастам мӯхраи меҳробо,
Кош, меҳроби ду абруят мусулмонам кунад!

¹ Данда – қабурга.

* * *

Эй дил, ки туй қабұтари ҳарқой,
Судам набувад ба роҳи ту раҳпой.
Дар мағфили дигарон ту меболиву лек
Танҳои ман бимирад аз танҳой.

* * *

Вожай «бұса» навиштем, ачаб маст омад,
Чои гап нест, к-аз он бодаи лаб маст омад.

* * *

Чашми бодомии ту то бо дилам ҳамчом шуд,
Хомаи таҳрири ман шохи гули бодом шуд.

* * *

Ҳасудони сияҳкорам намедонанд, к-аз оғоз
Сафед аз шири модар кардаам ман хонаи
танро.

* * *

Оҳангি тари шаршара бошӣ ҳама умр,
Ширину базебу сара бошӣ ҳама умр.
Бо байти баланди абрувоне, ки турост,
Барҷастатарин шоира бошӣ ҳама умр.

* * *

Күшуд имшаб лаби ширини ту раҳ бар дари хо-
бам,
Сахар мижгони худ аз ҳам күшудан барнамето-
бам.

* * *

Бе ростӣ гарон аст ҷашм аз ҷаҳон бубастан,
Дар кӯчае надидам ман кӯри бесоро.

* * *

Лолаҳоям дар сари гӯрат хазон шуд,
Дар дилам аз нав шукуфту ҷовидон шуд.

* * *

Одамӣ тифл ба дунё ояд,
Одамӣ пир зи дунё гузарад.
Яъне –
Зиндагӣ ҷойгаҳи пирон нест.

* * *

Дурӯги бефурӯғатро тасанно!
Фурӯги бардурӯғатро чӣ гӯям?

* * *

«Сабр кун, сабр! Ҳама мегузарад», –
Гуфтию панди ту бехуда нарафт:
Гармӣ омад ба хуморам, бигузашт,
Сардӣ омад ба баҳорам, бигузашт.
Лек...
Ин умри гаронмояи ман ҳам бигузашт...

* * *

Эй ҷавонии туро тири адувон кушта!
Накунӣ шикваи бехобии шабҳои дароз.
Хоби ту мисли рафиқони шаҳидат, эй дӯст,
Дигар аз арсаҳаи ҷангӣ ҷаҳон н-ояд боз.

* * *

Шаби торику дар тоқ аст гӯгирд,
Касе аз ҷо намехезад, ки гирад
Фақат як дона гӯгирду занад оташ
Ба домони шаби торик.
...Зихӣ, эй қавми меҳмони шаби торик!

* * *

«Дӯст медорам!» – шаби торик нест,

«Дўст медорам!» – сабоҳи равшан аст.
 Ту маёрам шаб, ки анчоми дил аст,
 Субҳам овар, ки сарогози ман аст.

* * *

Ҳарчанд ба лаб ду мисраи хомам буд,
 Аз оташи дил баҳри ту пайғомам буд.
 Он кас, ки маро ба хонаи ишқи ту бурд,
 Ҳампеша набуд, дўст набуд, номам буд.

* * *

Навбаҳорон рафту чашмам мисли булбул мета-
 пад,
 Гулназарро дастагул аз он гули доман кунед.

* * *

Роҳҳо гар ки ба хам оянд, манзил мешавад,
 Дарду андӯҳро агар ҷамъ оварӣ, дил мешавад.

* * *

Овози пойи ту мани ҷашминтизорро
 Фарёд мекунад,
 Ғамҳои бемуруввати танҳоии маро
 Барбод мекунад.

* * *

Солҳо рафту сияҳмастий зи ҷашмонат нарафт,
 Метавон аз гарди мижгони туам паймона
 соҳт.

* * *

Забони ман фақат як ҷаҳондорад,
 Ки бе номи Ватан ман безабонам.

* * *

Ҳамраҳи ман
 Телефони ҳамроҳ аст
 Ва ҳар ду хомӯшем,

Нумраи ман зи ёди ту рафта,
 Нумраи ту зи ёди ман рафта.
 Худоё,
 Хомӯшӣ чӣ ВАҲМАНГЕЗ аст!

* * *

Ман Ватанро
 Бешумора дидаам дар анҷуманҳо.
 Ман Ватанро дидаам танҳои танҳо
 Дар бари ТАНҲОИИ як марди танҳо.

* * *

Эй субҳи сафо, ки дӯстат медорам,
 Аз хона баро, ки дӯстат медорам.
 Хоҳӣ, ки дари пирии ман баста шавад,
 Розат бикушо, ки: «Дӯстат медорам!»

* * *

Ман фақат бо чашмҳоям бӯса
 мегирам зи лабҳоят,
 Бо хаёли огуши ту мекунам пур огуши худро.

* * *

Бигрифт дилам аз ин ҳарободи ҳароб,
 Эй дил, ту маро сӯи ҳаробот бубар!

* * *

Дар лаби ту сухани талх ба ҷӯш омада буд,
 Бӯса ҷодугарӣ ангехту ширинаш кард.

* * *

Дӯст медорам туро –
 Пеш аз дирӯз,
 Пеш аз имрӯз,
 Пеш аз фардо.
 Дӯст медорам туро –
 Баъд аз зодан,

Баъд аз умед,
Баъд аз мурдан...

* * *

Нафасам атри нафасҳои ту дорад,
Ҳавасам шавқи ҳавасҳои ту дорад.
Пойи хуншори талабҳои дили ман
Оҳ! Завлона зи «Бас!»-ҳои ту дорад.

* * *

Ҳосили чамъи ду сифр
Боз сифр аст.
Лек агар танҳои моро ба ҳам оранд,
ВАСЛ ҳосил мешавад, эй дӯст.

* * *

Чанорон пирафшонӣ қунанд аз боди
наврӯзӣ,
Бубояд ин сахар ман ҳам ҷавон бошам.

* * *

Туро аз оташи ҷонам ҳабар нест,
Маро аз ин ҷафое саъбтар нест.
Диламро пос агар дорӣ, бидонӣ,
Ки сад ошиқназар як Гулназар нест.

* * *

Гар ман суруди ҳуд наниҳам дар лабони ту,
Ҳаргиз намерасад ба сахаргаҳ шабони ту.

* * *

Ту нафс иродат куну мо дил,
Ту мол ибодат куну мо дил.
Ҳар кас ҳунаре дораду мо низ—
Ту коҳ иморат куну мо дил.

* * *

Ман надонам чӣ нияте дорӣ,

Лутф бинмою як асоям дех
 Ва...
 Роҳи беохир.

* * *

Дуруд, эй гам, ки гулпӯшам накардӣ,
 Фано дар чуръаи нӯшам накардӣ.
 Ҳама ғамхорагон аз ёд бурданд,
 Валекин ту фаромӯшам накардӣ.

* * *

Осмон аз турнаҳо холист,
 Дар баёзам мисраи сабзи баҳорон нест.
 Ай Худо!
 Бар осмонҳо болу пар баҳшой,
 Дафтарамро вожаи як барги тар баҳшой.

* * *

Ту агар рафтӣ, гуноҳам нест,
 Ман агар мондам, савобам чист?
 Байни мо сад гуна пурсиш буду аз он сӯи
 ҳичронҳо
 Як ҷавобат нест...

* * *

Согари лола шукуфт имрӯз дар дasti баҳор,
 Оби нобам дех, ки лоластони дил хуррам ша-
 вад.

* * *

Бо тарозуе, ки ҳоло моли мардум мекашӣ,
 Рӯзи маҳшар бори аъмоли туро бармека-
 шанд.

* * *

Рӯдакӣ гуфто, ки бӯса оби шӯр аст,
 Бӯсаҳои ту вале ширинтар аз ширинии

дунёст.

Чун маризи қанд бепархез меҳоҳам
Ман аз ин ширинии ту хўрдану хўрдан,
Баъд... баъд... асло намурдан!

* * *

Об аз сар лойи лой аст,
Боядо сарчашмаҳоро соф кардан.
Доруе, к-он обҳоро мекунад равшан,
Андаке бахри Худо инсоф кардан.

* * *

Офарин гўямат, эй бехобӣ!
Ки раҳи ҷашми маро мекобӣ,
Бехато дар дили зулмонии шаб
Дари ҷашмони маро меёбӣ.
* * *

Бораи кӯҳ паси абри баҳор аст ниҳон,
Чун Ҳалимшост, ки дар дуди сигор аст
ниҳон.

* * *

Саҳар асту то қиёмат шаби хоби мо баҳо-
наст,
Ту биё ба сўҳбати мо, ки шароби мо баҳо-
наст.

* * *

Гулхандаи шоди ту маро шод кунад,
Ободии ҳусни туам обод кунад.
Байти лаби ту бичуста байти лаби ман,
Як чо шудаву дубайтӣ эҷод кунад.

* * *

Ту мапиндор, ки ин кӯҳсор аст,
Гар ту ҳамвор шавӣ, ҳамвор аст.

* * *

Хаваси мурда зи нав зинда шавад,
Нози ту оби бақои дили мост.

* * *

Эй ки буд оғұши ту моро биҳишт,
Човидон маъвои ту бодо биҳишт.

* * *

Гар баёзи чашми ту бошад баёзи шеъри ман,
Оламе пур гардад аз мастигу нози шеъри
ман.

* * *

Бидонам торикистоне, ки то субх
Бувад аз шўълаи оҳе чарогон.

* * *

Мардуми чашми туам мардумӣ омӯҳт,
Одамамро гунаҳи гандумӣ омӯҳт.

* * *

Эй умри абад барои ман як дами ту!
Эй бештар аз ду оламам хар ками ту!
Зинҳор, магӯ, ки дигарон зар доранд,
Он марди ғанӣ манам, ки дорам ғами ту!

* * *

Эй дарахти хастаҷони тирамоҳон!
Меваҳоят лонаҳои холии мурғони кӯчиست.

* * *

Гар шумо дар қасрҳои пуршуқӯҳи худ
ватан доред,
Мову ман ҳам дар ғамободи хароби
синаҳои худ ВАТАН дорем.

* * *

Хар гаҳе бинам азоби насли одамро
 фарочанги ғаму ҳасрат,
 Бо алам пурсам: «Чаро, эй Ҳазрати Одам,
 чунин бебок берун омадӣ аз оғуши ҷаннат?!»

* * *

Бори номардии даврон агарам ҷонкоҳ аст,
 Шукр, ман қудрати як нола қашидан дорам!

* * *

Оре, оре, ватани ман ҷаман аст:
 Онҷунине ки ҳавои ҷаман аз нолаи
 мурғон мамлуст,
 Ҳаҷми бемори фазои Ватанам пур зи ғифони
 дили пурдари ман аст...

* * *

Он қадар дилсияҳӣ,
 Ки дами реҳлати ту аз дунё
 Мешавад рӯи кафанд аз ту сиё.

* * *

Мисли санги осиё
 Зиндагитон гарчи саргардон кунад,
 Боядо чун орд пиндори шумо бошад сафед,
 Боядо афкоратон ҳар лаҳза кори нон кунад.

* * *

Чароҳатҳои мо бо ҳам наояд,
 Зи дасти доруву марҳам наояд.

Аз он ҳу мезанему согари май,
Ки дигар дар дили мо ғам наояд.

* * *

Ёрон, сари кўи яқдигар бояд буд,
Муштоқ ба рӯи яқдигар бояд буд.
Бар мову шумо зи баяди умри гузарон
Ку раҳ, ки ба сўи яқдигар бояд буд?!

* * *

Сарам дарду дилам сарду рухам зард,
Чунинам дояи ғам хоса парвард.
Умедам бо Худои меҳрубон буд,
Худои меҳрубон бо ман чиҳо кард?!

БО ДҮСТОН

ДАР ЭХТИРОМИ ЛОИҚ – ШОИРИ ДҮСТДОШТАНИЙ ТОЧИК

Ишкро ошиқ кунед,
То сүзи ошикро бидонад,
Шеърро шоир кунед,
То дарди Лоикро бидонад.

* * *

Баргрезони чанорони Душанбе бар сари ман
бардавом аст,
Дар хаёли дардмандам шеъри ман чун шеъри
Лоик нотамом аст.
Кӯчаҳо пиру биноҳо пиру ман пиру ҳар он ки
мебарояд рӯ ба рӯ, пир аст,
Ҳамраҳу ҳамсӯҳбату ҳамдарди ман охи гулӯгир аст.
Шохаҳо чун дасти ҷӯғӣ муддаияндӯ ҳарисанд, –
То ҳанӯзам дар лаби ман барги армоне парафшон
асту
карсабз аст,
Метавонам ройгон бахшид.
Лонаҳои холии тори дараҳтон чун кафи талбанда
пурбод аст –
То ҳанӯзам ҷӯҷаи уммеди ман дар лонаи дил
метапад ширина,
Метавонам ройгон бахшид.
Аз чаманҳо барги гулҳоро рабуда боди яғмой, –
Лолазоре аз қавири синаи ман бо шафакҳо мекунад
бозӣ,
Метавонам ройгон бахшид.

Сар ба сар ин шаҳр як ҷашми гурусна-ст,
Таҳ ба таҳ ин шаҳр як ишкамбай ҳирс аст.
Сангҳои Тоҷикистонро фурӯ гар афканам бар ин

халои ваҳмангезу балопарвар,
Боз ҳам камбуд ҳоҳад буд.
Қатра-қатра оби Ҷайхунро агар ман обрӯ созам,
Доги бенангӣ натонам шуст аз пироҳани имрӯз.
Бенавоӣ меравад аз кӯчаҳо бекайду бепарво,
Пешпой медиҳад ҳурду қалонро ҳар гаҳу бегоҳ.

Оҳ! Оҳ!

Эй сарвати беинтиҳои Вахшу Ҳатлону Зарафшону
Бадаҳшон!

Шарматон оё намеояд?

Шарми ту оё намеояд, ало, эй пахтазори беканори
ман,

Аз қабои пораи ман!?

Барфҳои қуллаи Помир! Бояд лолагун гардед
Аз ҳаёи додару ҳамшираи дар мулки ғайр овораи
ман!

Шарматон оё намеояд, ало эй қӯшкҳои пуршукӯҳи
бешукӯҳон, к-аз миёни қулбаи бечорагон
сар мекашед имрӯз?

Шарматон оё намеояд, ало ангуштариҳои тило,
аз обилаҳои кафи дехқон?

Ҳарфи ман аз шарм пинҳон мешавад чун
нолаи ман дар гулӯи ман!

Лоф мекоранд дар ин хоки бобоӣ,
Лоф мерӯяд аз ин кишти ҳавоӣ,
Лоф мепӯшанд дар ин мулки урёни аҳуроӣ.

Бекасӣ саҳт аст дар ин олами нокас—
Чеҳраҳо – дарҳои фӯлодин,
Чашмҳо – чун чашмаки бешафқати дарҳо,
Хандаҳо мисли қанорӣ дар қафас пар мезанад
беҳол—
Бекасӣ саҳт аст дар ин олами нокас.

Барғҳои зери по тақвими ман аз навбаҳорон

то хазонрез аст,
Раҳ ба раҳ ман қисса мегўям барошон
Аз баҳороне, ки ман бинам, набинам...
Ох! Ҳар як зарраи ман ҳамчу хоки теппаҳои шаҳр
муштоқи баҳорон аст!
Дўш аз ин раҳ бо чавониам гузар мекардаму
наврӯзи ман буд тирамоҳи заъфаронӣ,
Ошиқиву гуссаҳояш тӯшай бедардии ман буд
дар пайроҳаҳои зиндагонӣ.
Барги сабзи навҷавониам кучо шуд?
Дар ҳаво шуд, зери по шуд...
Эй чавонии шукуфон!
К-аз хаёли пирии ман бигзарӣ озодаву озод,
Ту чавонӣ кун дар ин ободи нообод!
Аз ту бояд хубӣ омӯзад бади олам,
Аз ту бояд шарм дорад дунии дунё!
Баргрезони чанорони Душанбе бар сари ман
бардавом аст,
Дар сиришти дардмандам шеъри ман чун
шеъри Лоик нотамом аст...

НАВРУЗИ БЕ ЛОИК

Ба ҳам омад чавонӣ бо чавона,
Зи барги лола оташ зад забона,
Нагунҷад дар равони чӯ тарона,
Зи хомӯший бурун ойй ту ё на?

Накү афтод фоли мурғи күчій,
Висол омад ба боли мурғи күчій,
Биёмұзад камоли мурғи күчій:
«Биё, эй ошно, бар ошёна!»

Дарего, сабза мекорад баҳорон
Ба мӯя дар ҳазони хоқи ёрон,
Биёmez, эй ғами резони борон.

Ба ашки ҳасрати ман дона-дона!

Зи күча дўш бигзаштам хаёлӣ,
Раҳорах сўзи дил киштам хаёлӣ,
Ду байти хаста бинвиштам хаёлӣ,
Ки аз армони ман бошад нишона.

Сафи коқул ба ҳам печида мерафт,
Лабони гунча гул хандида мерафт,
Дили бехуд ба худ болида мерафт,
Фақат Лоик набуд андар миёна.

Ва сабри хирманамро бод кардам,
Ба гӯши вожаҳо фарёд кардам.
Фами садсолаамро шод кардам,
Ки осон нест марги шоирона!

Ба ахтар дарди дил гуфтам, нагуфтам,
Ба согар дарди дил гуфтам, нагуфтам,
Ба дафтар дарди дил гуфтам, нагуфтам,
Ки дар чонам бимонад ҷовидона.

ДАР КҮЧАИ ЛОИҚ

Шабе аз кўчаи Лоик гузар кардам,
Ки шеъраш шоҳроҳе буду
мебурдам ба сўи субҳ.

Зи обирҳо садое барнамеомад,
Зи оби ҷӯ навое барнамеомад,
Ба сад ҳасрат
Сурудашро ба лаб овардаму
ду дида тар кардам.

Ало, эй шоҳаҳои бесамар,
бишкуфтган аз ёди шумо рафта,
Ало, эй мурғакони бехунар,

баргуфтан аз ёди шумо рафта,
Ало, эй бодхο,
хам хостан, хам рӯфтан аз ёди шумо рафта,
Ман аз хомӯшии зарди шумо, валло,
хазар кардам.

Шарори синаҳо ахтар шуда, бар осмон рафта,
Вафо аз ҷӯйи мардум
хамраҳи мавчи равон рафта,
Шараф дар пардаи шабҳо аёну ноаён рафта,
Мусулмонӣ аз ин шаҳри фарангӣ бо фигон
рафта,
Зи дил оҳе бадар овардаму
гӯши фалакро боз кар кардам.

Нигоҳам медавид аз санг то санге,
Хаёлам мерамид аз нанг то нанге.
Ва дар ин гӯшайи урён
Ба гӯшам мерасид аз олами рӯъё
навои кудсии чанге,
Намедонам чихо кардам,
вале бар ғам зафар кардам.
Ман аз шаҳроҳи шеъри шоири ошиқ гузар кар-
дам,
Ба сӯйи бомдоди интизориҳо сафар кардам.
Аё шоми сияҳ!
Бо шӯълаи ҳарфе туро зеру забар кардам,
Ба шохи гул назар барбастаму
хар зарраамро Гулназар кардам!

ПОСУХ

Оҳи ту бод аст, аммо оҳи ошиқ оташ аст,
Ашки ту об аст, лек ашки халоиқ оташ аст.
Офтоби субҳ бину бозтобаш рӯи мавҷ,
Шеъри ту ҳарф аст, эй ҷон, шеъри Лоиқ оташ

аст!

РҮХИ РАСТА

Ало, эй асри бисту як ачаб нест,
 Ки оғозат бувад анчоми Лоик.
 Асри Күхан ба даъвии садсола лаб кушод:
 «Ўрози ман шунуфтаву нозам кашидааст,
 Ман рози ў шунуфтаву нозаш кашидаам.
 Чун зодаи ман аст, ба гайраш намедиҳам,
 Ўнозиши ман аст, ниёзаш кашидаам».
 Асри Нав аз дар омаду нав-нав сухан ниҳод:
 «Роҳи ту пир гаштаву чое намебараад,
 Оғӯши ту ба шоири озода мадфан аст.
 Бигзор бо ҷавонии ман навҷавон шавад,
 Бигзор аз баҳори дилам гулфишон шавад!»
 Шоир, ки буд шоҳиди ин мочаро, бигуфт:
 «Бодо насиби Асри Күхан чисми хастаам,
 Бо Асри Нав қиён кунад рӯхи растаам!»

* * *

Ин булҳавасон зиндаву ошиқ мурда,
 Имонхасакон зиндаву содик мурда.
 Нафрин ба ачал, ки бо бадон кораш нест,
 Ту зиндаву ў зиндаву Лоик мурда.

* * *

Паймонаи ту ҳазор паймона шикаст,
 Афсонай ту раҳи сад афсона бубаст.
 Вайронай магӯ, ки «Хонаи дил» обод,
 Бехона магӯ, ки «Хонаи чашм»-ат ҳаст.

* * *

Эй булҳавасон, ба гарди ошиқ нарасед,
 Содик, ки наед, аз раҳи содик нарасед.
 Мо даъвии ҳамсарӣ накардему vale,

Валло, ки шумо ба пои Лоик нарасед.

* * *

Лоик, Лоик! Нумӯи миллат бокист,
Мастии ту дар сабӯи миллат бокист.
Аз гӯши гарони нокасон бoke нест,
Фарёди ту дар гулӯи миллат бокист!

* * *

Нашъае ҳаст, ки дар хонаи мост,
Шеъри Лоик хати паймонаи мост!

ПАЁМЕ БА ҲАҚНАЗАР ҒОЙИБ

Ҳақназар,
Эй дўсти аз дўстӣ як даст болотар!
Ҳар гаҳе дар кӯчаҳои шаҳр гардам, саҳт метарсам,
Ҳар гаҳе байте ба лаб орам, дилам дар сина ме-
ларзад,
Ин қадар кам мондаем!

Ағбай Шар-шар зи тундиҳо гузашту меҳрублон аст,
Офтоби хандаҳои ту чаро аз дида пинҳон аст?
Дар анористони ту бо номи ман як бех анор аст,
Интизорӣ дар даруни ман анори пора-пора-ст.

Дар Душанбе марди қӯлобӣ душанбегист,
Дар Душанбе дар сари ҳар як қадам як марди қӯло-
бист.
Бе ту аммо шаҳри ман холист,
Ончунон ки шаҳри Кӯлоби ту бе армони ту холист.

Ҳақназар,
Эй оғӯши чонпарвари Кӯлоб,
Эй навои думбура,
Эй маҳфили гарми фатирии қурутоб!
Хочамӯъмин бе намак монад,
агар дар хони ту нону намак нест!

Ними шаб ёди ту омад бар сарам, хобам парешон шуд,
Хастаат дидам, чу Сурхоби ту набзи ман ба афгон шуд.
Мисраи ман бе чароғи ёди ту хира-ст,
Хонаи ман бе ту сахрост.

Эй найи нолони Румй аз найистон,
Эй фами танҳои шоир ба хоки Тоҷикистон!
«Ҳар ду оламро ба душман дех»
Ва ҳудро кам мадон дар олами камбин.
Ин қадар кам мондаем,
Ҳақназар,
Эй дӯсти аз дӯстӣ як даст болотар!

ГУЛРУҲСОР

1

Фам маҳӯр дил, гар зи боғи шаҳри ман,
Кам биёяд чаҳ-чаҳи булбул ба гӯш.
Сози ҳуш ҳам дар мисоли шеъри нағз
Мешавад тавлид дар ҷойи ҳамӯш.

Булбулон чун ёди рустозодагон
Мераванд аз шаҳр сӯи дехаҳо,
То аз он ҷо шоири озодае
Рӯниҳад бар сӯи шаҳри интизор,
Ҳамчӯ оби ҷашмаҳои кӯҳсор.

Булбулон дар дех, ки шоир мешаванд,
Шоирон дар шаҳр булбул мешаванд.
Рӯдакӣ сӯи Бухоро меравад,
Панҷруд бозори булбул мешавад...

2

Чун боди сабо зи шоми зулфат гузарам,
Чун мужда ба даҳр бӯйи зулфат бубарам.

Чашм аз Гули Рухсори ту ҳаргиз наканам,
Охир чӣ тавон кард, ки ман Гулназарам!

3

Гул номи туро надорад, эй Гулрухсор,
Пайғоми туро надорад, эй Гулрухсор.
Ҳар гоҳ ки оҳи сард хезад зи дилат,
Дар Яҳчи ту яҳча борад, эй Гулрухсор.

4

Аз хеш маро бурун кунад шеъри ғамаш,
Ҳарф аз пайи ҳарф хун кунад шеъри ғамаш.
Гарчи дихадам доруи дил Гулрухсор¹,
Дарди дили ман фузун кунад шеъри ғамаш.

5

Аё тӯфони дар ғунча, ҳамеша гулфишон бошӣ,
Зи шӯри ошиқони дилшикаста сад нишон бошӣ.
Ту, ки бо табъи равшан достони мардумон
гуфтӣ,
Миёни мардумони дӯстдорат достон бошӣ.

ПАЁМЕ БА САЙИДАЛӢМАҶМУР

Дар замоне ки бародар аз бародар меқунад парҳез,
Дар замоне ки суруди дӯстӣ бегона меояд ба гӯши
кас,
Ман паёми дӯстият мефиристам
Дар мисоли кафтари роме, ки дар боми ту бинши-
над,
То ба ҷои дона доги синаи реши ту барчинад.

Ман дигарҳоро намедонам,
Лек ҳаргиз мисрае чун ту надидам дар садоқат тоқ,
Лек ҳаргиз матлабе чун ту наҳондам аз алам сар-
шор.

¹ Гулрухсор аз сафар ҳамеша барои ман доруи дил меорад. (Муаллиф)

Киссаи ту дар китоби ту намегунчад,
Мавчи тӯфонии ту дар чашмаоби ту намегунчад.

Бо күшодии дари масҷид туро ман мекунам монанд,
К-остонаш менавозад нарм-нармак раҳгузоронро.
Бо сурори номаи дуре туро ман мекунам монанд,
К-аз дили чашминтизоре мерабояд ранчи ҳичронро.

Дўш дидам бар сарат мерехт барги тирамах ҳомӯш,
То ба гӯшам мерасид охи ҳазини тирамах ҳомӯш,
Дар сипехре, к-аз паси борони ашки ту ниҳон буд,
Селаи мургони кӯчӣ дар фигон буд,
Балки умри навҷавонии ману ту парфишон буд.

Субҳи равшан медамад аз шоми мӯи мо, чӣ тадбир,
К-ин сафедӣ аз баёзи дафтари мост,
Балки аз сӯзи дарун хокистари мост,
То чӣ бодаш мекунад фардо парешон!

Дар замоне ки суруди дӯстӣ бегона меояд ба гӯши
кас,
Ман паёми дӯстият мефиристам
Дар шумори кафтари роме, ки дар боми ту бинши-
над,
То ба ҷои дона доги синаи реши ту барчинад...

КИТОБИ МИЖАҲО

Сайидалий, ки по ниҳодай бар оstonи шаст,
Фами туву сафедии сари ту шастсола шуд,
Муборакат!
Умеду ҳасрати ту шаст қисмати рисола шуд,
Муборакат!

Чӣ гӯямат, ки худ ту нола-нола гуфтай,
Чӣ ҳоҳамат, ки қисмати ту бар ману ту чира

аст.

Биё, ки бодае кашему наърае занем,
Ки бе гуури Күтбиеу шўри Лоике
Хаёли кўчаҳои шаҳр тира аст!

Раҳе, ки меравӣ,
Зи ишқ бартар асту ошиқона аст.
Қасам махӯр, қасам махӯр, ки ҳар чӣ кардай,
Зи сидқ бартар асту содиқона аст.
Худо ҳасад барад ба ин самар,
Фалак фурӯҳ хамад зи бори ин хунар.

Чу шом мерасад,
Ду ҷашми ман ба даргахат, ки кай
Зи ҳиммати ҷароғи ту суруди рӯшанӣ
шарора мезанад.

Чу субҳ медамад,
Ду ҷашми ман ба равзанат, ки кай сигори ту
Ғами шаби дарозро
Зи синаи ғигори ту канора мезанад.

Ҳар он чӣ рози туст,
Саросиёву сабзаҳои хоки хомушаш
Бигӯяду маро кунад чу лола доғ-доғ.
Агар лаби ту баставу ғапе наёварӣ,
Ғами ту чун рафиқи меҳрубон
Биёяду маро кунад суроғ.
Зи дасти ман чӣ мерасад?
Биё, ки мисраи ғами туро зи бар кунам,
Таронаи шаби туро чакомаи сахар кунам!

Муборакат, муборакат,
Қ-аз имтиҳони ҷонгудози ғам гузаштай.
Агарки бо қалам ҳама ҳадиси худ навиштаанд,

Ту бо сиришки мижжаҳо китоби худ навиштай.

АБДУЛЛОХИ ДҮСТ

Ман фақат аз ноилочй зиндагонй мекунам
A.Д.

1

Меравй аз күчаҳои сард, Абдуллохи Дүст,
Дар рикоби боди танҳогард, Абдуллохи Дүст.
Чомаи андӯҳ ба чону чомаи андӯҳ ба лаб,
Бесамар ҷӯй ба худ ҳамдард, Абдуллохи Дүст.

Мешавад рози ту номи «Тоҷикистон» дар лабат,
Мешавад меҳри ватан тафсири армон дар лабат.
Бо худӣ ё бе худӣ, ту бо ҳамин ғам зиндай,
Мекунад ошӯби пинҳони ту тӯфон дар лабат.

Бо ту дарди ман намоиш мекунад дар күчаҳо,
Ғуссаи ман бо ту нолиш мекунад дар күчаҳо.
Ҷони муштоқам зи обирҳои бепарвохиром
Лутфи як наззора ҳоҳиш мекунад дар күчаҳо.

Зинда бош, эй наъраи девона дар шаҳри калон!
Эй забони лоли навмедин дар ин умри гарон!
Аз канори хомуши ман бигзару хомуш мабош,
Бо фалак парҳош кун, парҳош ҷойи дигарон!

2

«Тоҷикистон! Тоҷикистон!» – гуфта мурдӣ,
Ҷуз фигонат посухе нашнуфта мурдӣ.
Мурдиву оташгҳаи ҷонат намурда,
Ғуссаҳои Тоҷикистонат намурда.
Ҷойи ту ман «Тоҷикистон!» гуфта мирам,
Ҷуз фигонам посухе нашнуфта мирам...

БА ДҮСТИ ҖАВОНМАРГАМ ЧУМЬАБОЙИ ДҮСТ

1

Ҳама донанд ту кучо рафтӣ,
 Ҳама донанд ту чаро рафтӣ,
 Касе аммо наёрад гуфт: ба кучо?
 Касе аммо натонад гуфт, ки чаро?

Ба зиёрати модар камар бастӣ
 Ва аз он ҷо барнагаштӣ,
 Ҳамчунон ки модарат низ
 Ба диданат рафту роҳи бозгашт гум кард.
 Аз туву модарат ду теппа бокист,
 Байни теппаҳои бешумори қабристон.

Ин ҳама дидаму боварам н-омад.
 Ки ҳосили зиндагӣ бувад ноҷиз,
 Шояд он ки хоки ту кард болотар
 Хоки дəҳаро як ваҷаб охир,
 Мукофот аст?!

Хонаву модари ту танҳо буд,
 Дар он ҷое, ки хуни нофат реҳт.
 Солҳо дар пойтаҳти тоҷикон
 Дар ба дар будиву бесомон,
 Манзили нав кунун муборак бод,
 Эй тоҷики бехона!

Ту дар ин хона най иҷоранишин,
 Ҳам гами иҷорапулет набувад.
 Шеърҳои нотамоматро тамомӣ бахш,
 Ки чун лола гарқи хун рӯяд

Дар сари гүри хоксори ту.
Бисёр хондаам чунин шеърхоро,
Ҳам рӯзе чунин шеър хоҳам гуфт...

Ҳар сахар, ки ба коргах оям,
Ҷазбае мекашад дасти маро
Сӯи тилфонат.
Гүиё ту тавонӣ бишкастан
Хомӯшии гарони миёни моро.

2

Гар ҷавонӣ ночавонӣ карду афганӣ
Бори ҳастии варо дар нимаи роҳ,
Шеъри ў дар шонаи тифлонаи нозуқ
Бурд рахти умри хуншори варо
то қуллаи панҷоҳ...

ТАРАННУМ КУН, ДИЛО...**ОШИҚИ ДАРДАМ КУН**

Сурати одамии оби ҳаёт
 Ин туй, эй гули шодоби ҳаёт.
 Бұсае бахшу каноронам дех,
 Аз хазон гири баҳоронам дех,
 Ошиқи дардам кун –
 Ту ғавонмардам кун!

Сад садо гарчи ба даргохи ман аст,
 Фақат овози ту дилхөхи ман аст.
 Ту ба гүшам сухани ишқ бигүй,
 Қиссаҳои ватани ишқ бигүй,
 Ошиқи дардам кун –
 Ту ғавонмардам кун!

Ту наёбай чу мани дилдода
 Ба хама санчиши ишқ омода.
 Гар биёбай, чу мани зори ту нест,
 Зарра дар зарра талабгори ту нест!
 Ошиқи дардам кун –
 Ту ғавонмардам кун!

Навбаҳорон биниҳам номи туро,
 Файзи борон биниҳам номи туро.
 Зиндагӣ субҳ кунад шоми маро,
 Ошиқӣ бо ту диҳад коми маро,
 Ошиқи дардам кун –
 Ту ғавонмардам кун!

ПАЙВАНДИ НАНГУ НОМУС

Мо зара-зара омада, дунё гузаштаем,
 Мо қатра-қатра хун шуда, дарё гузаштаем,
 Бахри начоти ҳозирү фардо гузаштаем,
 Чун навбаҳор аз дили сармо гузаштаем.

Нақарот:

Пайванди човидона,
 Аз дўстӣ нишона,
 Чун кӯҳҳо бақодор,
 Чун рӯдҳо сафокор,
 Ин бахти мо муборак,
 Мехру вафо муборак!

Ҳар сабза бахри мову ту бо чон баробар аст,
 Зеро нишонаи сари сабзи бародар аст.
 Наҷвои барг замзамаи мисраи тар аст,
 Зеро расида аз дили гарми суханвар аст.

Нақарот:

Ин чо гули шукуфта гули ормони мост,
 Ин чо суруди мурғи сахар достони мост,
 Дар зарраҳои поки заминаш ҷаҳони мост,
 Бемаргии умеди дилу нури чони мост.

Нақарот:

Ин субҳи пурсафои дамида барои мост,
 Ин шоми пурзиёи расида барои мост.
 Ин шоҳи мевадори ҳамида барои мост,
 Ин набзи бовафои тапида барои мост.

Нақарот:

ОШИҚАМ МАН

Ба ҳавое ошиқам ман,
 Ба навое ошиқам ман,
 Ба адое ошиқам ман,
 Чӣ балое, ошиқам ман!

Сари ман мисоли сар нест,
 Дили ман зи ман хабар нест,
 Шаби ман паи сахар нест,
 Ба ҷафое ошиқам ман.

Нигаҳаш бигӯяд: Афрӯз!
 Суханаш бигӯяд: Омӯз!
 Аламаш бигӯяд: Андӯз!
 Ба ҷазое ошиқам ман.

Ба вафо раҳаш намудам,
 Ба сафо дараш кушудам,
 Фами дил вале фузудам,
 Ба ҳатое ошиқам ман.

Кунадам ниго, набинад,
 Мани ҳастаро набинад,
 Зи чӣ, эй Ҳудо, набинад?
 Ба ҷудой ошиқам ман!

БИЁ, БИЁ...

Барои ҷумлаҳои ман
 Туй, ту мубтадои ман,
 Ки бе ту лолу бесадост
 Садои муддаои ман,
 Биё, биёву теша зан
 Ба решай ҳатои ман,
 Маро биёву зинда кун,
 Муроди ҳар «биё!»-и ман!

Маро мабин ба чашми кам,
 Азизи камнамои ман.
 Фазой ман – хаёли ту,
 Висоли ту-ҳавои ман.
 Манам, манам барои ту,
 Туй, туй барои ман.
 Агарки нест боварат,
 Бипурс аз Ҳудои ман!

ХУДО ҲОФИЗ

Ман туро гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»
 Бо ҳама бигзаштаҳо гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»

Бод нолиду ғамашро кӯ ба кӯ андохт,
 Об шуд обу дилашро ҷӯ ба ҷӯ андохт,
 Беди Маҷнун ҳам заду аз ғусса мӯ андохт,
 Маҳ ҳичоби абри маҳзунро ба рӯ андохт.

Ман туро гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»
 Бо ҳама бигзаштаҳо гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»

Кӯчаҳо шуд аз суруди ишқи мо холӣ,
 Дидаҳо аз шавқу дилҳо аз сафо холӣ,
 Ҳарфи «ошиқ» аз навои чонфазо холӣ,
 Соям аз сояи боли хумо холӣ.

Ман туро гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»
 Бо ҳама бигзаштаҳо гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»
 Бӯсаҳо рафт аз лаби ман бо лаби ширин,
 Ғуссаҳо монд аз таби ман, аз таби ширин,
 Талҳӣ омад аз шаби ошиқ, шаби ширин,
 Бори сангин шуд ба дилҳо матлаби ширин.

Ман туро гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»
 Бо ҳама бигзаштаҳо гуфтам: «Ҳудо ҳофиз!»

Ту намеой дигар аз чорсӯи дил,
 Ман намеёбам туро аз чустуҷӯи дил,
 Нашнавам номи туро аз гуфтугӯи дил,
 Ҷуз ғами ҳичрон намебинам ба кӯи дил.

Ман туро гуфтам: «Худо ҳофиз!»
 Бо ҳама бигзаштаҳо гуфтам: «Худо ҳофиз!»

ХАЗОН НАБИНӢ

Эй ҷашмаи нӯши зиндагонӣ,
 Ҳастӣ ту ҷавонтар аз ҷавонӣ,
 Бо ҳусну таровате, ки дорӣ,
 Ошиқ шудаemu ту надонӣ.

Ваҳ, ваҳ, чӣ ҷавону нозанинӣ,
 Эй мавсими гул, хазон набинӣ!

Он кас, ки ду дида сӯи ту нест,
 Парвози дилаш ба кӯи ту нест,
 Чун бод ҳумори мӯи ту нест,
 Арзандаи гуфтугӯи ту нест.

Ваҳ, ваҳ, чӣ ҷавону нозанинӣ,
 Эй мавсими гул, хазон набинӣ!

Ин кӯча туро, ки интизор аст,
 Чун набзи ман асту бекарор аст,
 Болида гузар, ки аз қадамҳот
 Дар шаҳри азизи ман баҳор аст.

Ваҳ, ваҳ, чӣ ҷавону нозанинӣ,
 Эй мавсими гул, хазон набинӣ!

Хусни ту даруни шеъри ман бех,
Нози ту чунуни шеъри ман бех,
Мастиву гуруру оташи ту
Хангомай хуни шеъри ман бех.

Вах, вах, чӣ ҷавону нозаний,
Эй мавсими гул, ҳазон набинй!

НАВГУЛИ БОГИ ВАФО

Чашми ман бинад уфукҳои дигар,
Ақли ман чӯяд раҳи илму ҳунар,
Дасти ман гирад зи домони зафар,
Зодай хайру сахои ту манам,
Навгули боғи вафои ту манам.
Ин замин оғоз меҳоҳад, чӣ хуш,
Ин фазо парвоз меҳоҳад, чӣ хуш,
Ин ҷаҳон эъчоз меҳоҳад, чӣ хуш,
Зодай хайру сахои ту манам,
Навгули боғи вафои ту манам.
Дар ту бинам ман Ватанро сарфароз,
Бо ту ёбам зиндагии бениёз,
Умри ту чун меҳри ман бодо дароз,
Зодай хайру сахои ту манам,
Навгули боғи вафои ту манам.

САРИ БОЛОИ МАН

Ватан ҳасту сари болои ман ҳаст,
Чароги дидай бинои ман ҳаст.
Ба дунё шавкати дунёи ман ҳаст.

Бувад оғози ман оғозҳояш,
Ҳама парвози ман парвоздҳояш,
Наям порина, то фардои ман ҳаст.

Забони ман забони чашмасораш,
 Садои ман садои рӯдбораш,
 Ки оҳанги тари дарёи ман ҳаст.

Давоми субҳи ўям–пурфасона,
 Ҳавои бояни ўям –пурҷавона,
 Саропо ишқаму савдои ман ҳаст.

Манам як пораи кӯҳи баландаш,
 Манам як байти шеъри дилписандаш.
 Ки бо вай умри побарҷои ман ҳаст!

ТУВУ ХУБИВУ РАҶНОЙ

Намеоям-ту танҳоӣ,
 Манам танҳо-намеойӣ,
 Ҳудо гирад аз ин дунё
 Ҳамин дарди «ману мой».
 Туву хубиву раҷной,
 Ману мастииву шайдой.
 Барои ман туро зоданд,
 Сазои ман туро зоданд.
 Чу бе ту бебаҳо будам,
 Баҳои ман туро зоданд.
 Туву хубиву раҷной,
 Ману мастииву шайдой.
 Биё, то ғусса бархезад,
 Зи раҳ ин ҳӯса бархезад,
 Зи пазмонии лабҳомон
 Нидои «Бӯса!» бархезад.
 Туву хубиву раҷной,
 Ману мастииву шайдой.

ПАНЧАКЕНТ

Ачаб пири чавонбахтī,
 Ки уммеди чавон дорī,
 Агар розе ту бикшудī,
 Хазорон дар нихон дорī,
 Саразмат гарчи хомӯш аст,
 Ту аз Қайнар забон дорī,
 Ту бо лабҳои Деваштич
 Такаллум бо замон дорī.
 Диёри номдори ман-Панчакент!
 Баҳори гулнисори ман-Панчакент!

Зи Рӯдак Рӯдакӣ барҳост,
 Ҷаҳони шеър пайдо шуд,
 Сухан то чони Лоиқ сӯҳт,
 Чароги роҳи фардо шуд,
 Талоши равшани мардум
 Шукуфту ҳусни сахро шуд,
 Зарафшону зари нобаш
 Зи нав машхури дунё шуд.
 Диёри номдори ман-Панчакент!
 Баҳори гулнисори ман-Панчакент!

Агар имрӯзи ту зебост,
 Бувад фардои зеботар,
 Агар имрӯзи ту пайдост,
 Бувад фардои пайдотар,
 Ҷу бо пириву бо тадбир,
 Шавӣ ҳар лаҳза барнотар,
 Суруди ифтихори ту,
 Расад шевою гӯёттар.
 Диёри номдори ман-Панчакент!
 Баҳори гулнисори ман-Панчакент!

ВАТАН

Хуршеди ту ҳар субхидам
 Бо номи ман ояд бадар.
 Гулгунчаҳои доманат
 Ман гуфта хандад ҳар сахар,
 Умрам барои ту, Ватан,
 Ҷонам фидои ту, Ватан!

Ширип набошад дар чаҳон
 Чун оби ту обе равон,
 Бе рӯи гарми модарам
 Лаззат надорад курси нон,
 Умрам барои ту, Ватан,
 Ҷонам фидои ту, Ватан!

Ҳар сӯи дунё одам аст,
 Ҳар кӯи дунё хона аст.
 Аммо Ватан бисёр нест,
 Аммо Ватан яқдона аст!
 Умрам барои ту, Ватан,
 Ҷонам фидои ту, Ватан!

НАВБАҲОРИ ВАҲДАТ

Сарсабзу гулфишон шуд то навбаҳори ваҳдат,
 Овозаи чаҳон шуд номи диёри ваҳдат.
 Озодӣ – аз муҳаббат, ободӣ-аз садоқат,
 Авҷу барори мо шуд авҷу барори ваҳдат.
 Саф-саф ба сӯйи фардо мардона по гузоранд
 Рашту Ҳучанду Қўлоб, Вахшу Ҳисори ваҳдат.
 Ин хоки бостонӣ шуд арсаи ҷавонӣ
 Аз ифтиҳори ваҳдат, аз эътибори ваҳдат.
 То шеъри Рӯдакӣ ҳаст наврӯзии дили мо,
 Ҷашми ҳазон наафтад бар навбаҳори ваҳдат.

МО НОШИКАСТЕМ

Дунё мунааввар, дилҳо музaffer,
 Шодӣ занад пар мисли кабутар,
 Дар маҳфили баҳт бо ҳам нишаста
 Сарбозу Кишвар, Фарзанду Модар.
 Дасти ба дастем,
 Мо бо ҳамастем,
 То бо ҳамастем,
 Мо ношикастем.

Уммеди хандон-дар чашми мардум,
 Fam то дили мо раҳ мекунад гум,
 Мо ошиқонем бо лаҳни мурғон,
 Мо ҷонфилоем бо мавчи гандум.
 Дасти ба дастем,
 Мо бо ҳамастем,
 То бо ҳамастем,
 Мо ношикастем.

Эй нози тоҷик, эй мулки озод,
 Дорад муҳаббат ҷони ту обод.
 То нури мардӣ дар дидаи мост,
 Боде насозад ҳоки ту барбод.
 Дасти ба дастем,
 Мо бо ҳамастем,
 То бо ҳамастем,
 Мо ношикастем.

НИШОНИ ОЛИ СОМОН

Замини поки аҷдод,
 биҳишти насли озод,
 Суруди асрҳоям
 туро ҳамеша дар ёд.

Накарда ҳастии мо
 зи меҳри ҳам фаромӯш,
 Агар ту будӣ обод,
 ҷаҳони ман буд обод.
 Нишони Оли Сомон,
 Худо туро нигаҳбон!

Зи пушта то ба пушта,
 зи кишта то ба кишта,
 Бубин, ки ҳиммати ман
 чӣ ибрате сиришта!
 Вафои бедарегам
 зи ҳӯшаҳои гандум
 Рисолай муҳаббат
 барои ту навишта.
 Нишони Оли Сомон,
 Худо туро нигаҳбон!

Ватан туиву модар,
 фазо туиву шахпар,
 Dame канори меҳрат
 ба ҷовидон баробар.
 Гиёҳи домани ту
 маро бувад чу хоҳар,
 Ниҳоли оғӯши ту
 маро бувад бародар.
 Нишони Оли Сомон,
 Худо туро нигаҳбон!

ФАРОМӮШ КУН

Таги тирезаат шабҳо сурудамро фаромуш кун,
 Саҳар пеш аз ҳама мургон дурудамро фаромуш
 кун.
 Садо кардам, набишнидӣ, вафо кардам,

нафаҳмидӣ,
 Ҷафо кардӣ, адо кардӣ вучудамро, фаромуш кун.
 Лабамро бо лабони ту сари розу ниёзе буд,
 Ба ҷашмони назарбозат вучудамро фаромуш кун.
 Ҳама буду набуди ман туро буду надонистӣ,
 Фаромуш кун, ҳама буду набудамро фаромуш кун.

НАМЕТАВОНАМ ГУФТ

Мах рӯи туро агарчи медонад,
 Шаб мӯи туро агарчи медонад,
 Гул бӯи туро агарчи медонад,
 Ман номи туро наметавонам гуфт.

Бонги қадамат таронаи шаҳр аст,
 Атри нафасат фасонаи шаҳр аст,
 Нози нигаҳат ягонаи шаҳр аст,
 Ман номи туро наметавонам гуфт.

Бодаш бубарад ба вусъати сахро,
 Обаш бикашад ба шӯриши дарё,
 Ёдаш супарад ба ҳасрати дилҳо,
 Ман номи туро наметавонам гуфт.

Аз хоби шабам бипурс, медонад,
 Аз тобу табам бипурс, медонад,
 Аз шеъри лабам бипурс, медонад,
 Ман номи туро наметавонам гуфт.

ШУКРОНА

Мо ба ин дарё расидем,
 Шукр, шукр!
 Оби фирӯзӣ ҷашидем,
 Шукр, шукр!

Гарчӣ тафбоди замон помол кард,
 Сабзавор аз нав дамидем,
 Шукр, шукр!
 Шуд тавони дasti мо дирӯзи мо,
 Домани фардо кашидем,
 Шукр, шукр!
 Таинагӣ то бигзарад аз марзи мо,
 Об гаштemu давидем,
 Шукр, шукр!
 Рӯдакиро раҳнамо кардем мо,
 Панди Саъдиро шунидем,
 Шукр, шукр!
 Бо нишони Давлати Сомониён
 Тоҷикистон оваридем,
 Шукр, шукр!

МАҲИ ШОМХӮРДА

Эй хазон, рав, ки гули лола шукуфт,
 Боги пажмурдаи садсола шукуфт,
 Пурҷавониву ҷавона шудаам,
 Ҳама оҳангӯ тарона шудаам.
 Ба Ҳудо, дидай ман бино шуд,
 Шомхӯрда маҳи ман пайдо шуд.

Зиндагӣ ин қадарам ширин аст,
 Хушку тар дар назарам ширин аст,
 «Ишқ!» гӯяд дару девор ҳама,
 «Ишқ!» гӯянд ба такрор ҳама.
 Ба Ҳудо, дидай ман бино шуд,
 Шомхӯрда маҳи ман пайдо шуд.

Як дили хастай ҳичронзада нест,
 Як сари сахти ба сандон зада нест,
 Ҳама зебою ҳама зебой,
 Ҳама шайдою ҳама шайдоӣ.

Ба Худо, дидай ман бино шуд,
Шомхұрда маҳи ман пайдо шуд.

Мурғакон ғофили парвози мананд,
Ахтарон оғаҳи эъчози мананд.
Хоки ман бўи муҳаббат дорад,
Хуни ман ранги садоқат дорад.
Ба Худо, дидай ман бино шуд,
Шомхұрда маҳи ман пайдо шуд.

АБРО ГИРИСТАНД

Абро гиристанд,
Бар мо гиристанд,
Ҳаргиз маро магӯ,
Танҳо гиристанд.
Бо ишқи зори мо
Якҷо гиристанд.
Дунё буд ишқи мо,
Дунё гиристанд,
Дарё буд ишқи мо,
Дарё гиристанд.

Абро гузар кунанд,
Бар мо назар кунанд.
Аз гиряҳои ишқ
Моро хабар кунанд.
Хокистаре, ки ҳаст,
Мушти шарап кунанд.
Моро зи мо баранд,
Моро дигар кунанд,
Боги умеди мо
Фарқи самар кунанд.

Абро равон-равон,
Танҳо равон-равон,
Гўянд: «Ошиқон,

Дунё равон-равон,
Бар қадри ҳам расед
Якъо равон-равон».
Абро равон-равон,
Ғамҳо равон-равон,
Савдо равон-равон,
Бо мо равон-равон...

БҮСА

Биё, пӯшонамат пироҳани бӯса,
Ки боший ҷовидон дар ҷавшани бӯса.
Чу ман шайдои рӯят нест,
Чу ман сармасти бӯят нест,
Дилам ҳоҳад, ки ҳар соат
Шукуфон бинамат дар гулшани бӯса.

Назарбозон назарбозанду ман ошиқ,
Ҳаваскорон ҳаваскоранду ман содик.
Агар ишқам хатокор аст,
Агар меҳрам гунаҳгор аст,
Дилам ҳоҳад, ки сӯзонӣ
Гуноҳони маро дар гулхани бӯса.

Чӣ мегӯй, ки дунёро вафое нест,
Баҳори навҷавониро бақое нест?
Ба рӯйи гармии лабҳот,
Миёни оташи табҳот
Маро то бӯсае боқист,
Намирам зери гардунҳо «ман»-и бӯса!

ШАҲНОЗА

Қадди расота гӯям,
Чашми сиёта гӯям,
Нозу адота гӯям,
Охир, чиҳота гӯям?!

Шаҳноза, Шаҳноза,
Ишқи ману ту дар шаҳр
Овоза, овоза.

Хандай ту набот аст,
Бӯсаи ту нишот аст,
Пешат ачал, ки мот аст,
Оғӯши ту ҳаёт аст.
Шаҳноза, Шаҳноза,
Ишқи ману ту дар шаҳр
Овоза, овоза.

Аз доманат кашад бод,
Ояд дилам ба фарёд,
Аз ошиқат биқун ёд,
Хокам макун ту барбод.
Шаҳноза, Шаҳноза,
Ишқи ману ту дар шаҳр
Овоза, овоза.

Бе ту чаҳон чӣ бошад,
Бахти равон чӣ бошад,
Умри ҷавон чӣ бошад,
Оташ ба ҷон чӣ бошад?!
Шаҳноза, Шаҳноза,
Ишқи ману ту дар шаҳр
Овоза, овоза.

ВАФО ДИҲАД ҶАЗОЯТ

Макун ту бевафой,
Вафо дихад ҷазоят,
Агар ту худ надонӣ,
Худо дихад баҳоят.

Сафедии ду рӯят
Зи ҳар касе барад дил,

Ду чашми точири ту
Зи ҳар касе харад дил.

Ба мардуми назарбоз
Тавонй орзӯ дод,
Нигохи пурхавасро
Тавонй обрӯ дод.

Ту бигзариву аз пас
Равона тобу табҳо,
Равона ормонҳо,
Равона оҳи лабҳо.

Миёни ин такопӯ
Фақат диле нигаҳ дор,
Зи бехудиву масти
Чаҳони худ панаҳ дор.

Макун ту бевафой,
Вафо диҳад ҷазоят,
Агар ту худ надонӣ,
Худо диҳад баҳоят.

МАНУ ТУ

Ҳамзоди нурам,
Равшан ту ҳастӣ,
Ман бо ту ҳастам,
Бо ман ту ҳастӣ.

Ҳамдарди сӯзам,
Гулхан ту ҳастӣ,
Ман бо ту ҳастам,
Бо ман ту ҳастӣ.

Ман кӯҳсорам,
Маъдан ту ҳастӣ,

Ман бо ту ҳастам,
Бо ман ту ҳастай.

Ман Бесутунам,
Күхкан ту ҳастай,
Ман бо ту ҳастам,
Бо ман ту ҳастай.

Ман то ту ҳастам,
То ман ту ҳастай,
Ман бо ту ҳастам,
Бо ман ту ҳастай.

ТЕЛЕФОНИ ХОМҮШ

Рўйи дили ман фақат ба рўйи ту бувад,
Чашми дили ман фақат ба сўйи ту бувад.
Дар мулки чаҳон хонаву дар бисёр аст,
Роҳи дили ман фақат ба кўйи ту бувад.
Телефони ту хомӯш,
Набзи замона хомӯш,
Ҳарфи расона хомӯш,
Шеъру тарона хомӯш.

Номи ту расад зи ҳар садои дили ман,
Васфи ту бувад ба ҳар навои дили ман.
Дар мулки чаҳон сухан зиёд асту vale
Танҳо сухани туст давои дили ман.
Телефони ту хомӯш,
Набзи замона хомӯш,
Ҳарфи расона хомӯш,
Шеъру тарона хомӯш.

Бе занги ту гўши ман гарон хоҳад буд,
Рози дили мо ба мо ниҳон хоҳад буд.
Лабро бикушою роҳи моро бикушо.
Роҳи дили мо ба Каҳқашон хоҳад буд,
Телефони ту хомӯш,

Набзи замона хомӯш,
Харфи расона хомӯш,
Шеъру тарона хомӯш.

КАФТАРИ БОМИ ҲАВАС

Эй кафтари боми ҳавас,
то боми ман парвоз кун,
Номи диламро бар забон
ору маро овоз кун.
Чун субхи гулрези баҳор
оғӯши худро боз кун.
Дар ошиқӣ анҷом нест,
аз ошиқӣ оғоз кун.
Рахти ҷавониам бубаҳш,
эъчоз кун, эъчоз кун.
Ҷони маро ё Зарфишон,
ё ҷашмаи Дарваз кун.
Сад раҳ агар шуд пушти сар,
аз Гулназар оғоз кун.
Эй кафтари боми ҳавас,
то боми ман парвоз кун!

САФАР

Сафар дорӣ ба шаҳри ошиқиҳо,
Бубаҳшӣ ҷон ту баҳри ошиқиҳо,
Дилат равшан зи хуршеди умед аст,
Мисоли Каҳкашон роҳат сафед аст,
Худо ёрат!

Ба рағми боду бӯронҳо сафар кун,
Зи роҳи барфу боронҳо гузар кун,
Ба поии хуфта бедорӣ биёмӯз,
Ба ҷони хаста хушӯрӣ биёмӯз,
Худо ёрат!

Ту машнав чуз садои ишқу ошик,
 Ту боло кун ливои ишқу ошик,
 Фақат пирӯзӣ аз ишқ аст, аз ишқ,
 Ҷаҳонафрӯзӣ аз ишқ аст, аз ишқ,
 Худо ёрат!

Каси ошиқ каси поку мубаррост,
 Ки номи ошиқӣ аз ҳар чӣ болост.
 Набинад доманат ҳаргиз губорон
 Мисоли осмони навбаҳорон,
 Худо ёрат!

ЧАВОНӢ

Ту мавчи бекарорӣ, эй ҷавонӣ,
 Гурури кӯҳсорӣ, эй ҷавонӣ.
 Агар сад мушкилат ояд зи тақдир,
 Аз он биме надорӣ, эй ҷавонӣ.

Нақарот:
 Сафои зиндагӣ туй,
 Бақои зиндагӣ туй,
 Вафои зиндагӣ туй.

Ту дунёиву дунёофаринӣ,
 Ту зебоию зебоофаринӣ.
 Сари сабзи замон аз ҳиммати туст,
 Зи шӯри сина дарёофоринӣ.

Нақарот:

Саропойи ту эҷод асту эҷоз,
 Вуҷудат пур бувад аз шавқи парвоз.
 Ба рӯи ту шавад ҳар дар кушода,
 Ба номи ту шавад ҳар ҷода оғоз.

Нақарот:

Ватан аз ту چавон аст, эй چавонӣ,
 Баҳорат бехазон аст, эй چавонӣ.
 Суруди меҳру ихлосу چавонӣ
 Зи умри ту нишон аст, эй چавонӣ.

Нақарот:**ПАРЧАМИ МО**

Парчами армони тоҷик—
 Шӯълаи имони тоҷик,
 Оташи вичдони тоҷик,
 Сар зада аз ҷони тоҷик.

Рӯйи мо чун рӯйи ту сурх,
 Бахти мо чун ту сафед аст,
 Умри мо мисли ту сарсабз
 Сина аз ту пурумед аст.

Парчами подори кишвар—
 Фитрати бедори кишвар,
 Субхи нусратбори кишвар,
 Домани пурбори кишвар.

Рӯйи мо чун рӯйи ту сурх,
 Бахти мо чун ту сафед аст,
 Умри мо мисли ту сарсабз,
 Сина аз ту пурумед аст.

То абад бар фарқи мой,
 Сояи боли ҳумойӣ,
 Матлаи меҳру вафоӣ,
 Сӯи фардо раҳнамоӣ.

Рӯйи мо чун рӯйи ту сурх,

Бахти мо чун ту сафед аст,
Умри мо мисли ту сарсабз,
Сина аз ту пурумег аст.

ТАРОНАИ РОГУН

Шарори орзухои маро гир,
Барори чустучӯҳои маро гир,
Умеди бостонии маро гир,
Талоши навҷавонии маро гир,

Аё Рогун, мунаvvар бош,
Шабохун зан, музaffer бош!

Зи оташхонаи Зардушт бархез,
Ба рӯҳи поки Деваштич оmez,
Таҷассум кун фари Сомониёнро,
Такаллум кун қаломи ҷовидонро,

Аё Рогун, мунаvvар бош,
Шабохун зан, музaffer бош!

Баланду пасти дунёро назар кун,
Хаму бунбости оламро гузар кун,
Ба рағми тангҷашмии ҷаҳолат,
Ба қасди зулмату кину ҳасодат,

Аё Рогун, мунаvvар бош,
Шабохун зан, музaffer бош!

Ту нури чехраи озодии ман,
Ту пайки равшани ободии ман,
Туро созам зи меҳри бекарона,
Ки монӣ рӯзи фардоям нишона,

Аё Рогун, мунаввар бош,
Шабохун зан, музaffer бош!
ТАРОНАИ ДУШАНБЕ

Эй шабнами чакида дар субҳи навбаҳорон,
Эй осмони равшан дар шоми кӯҳсорон,
Эй софии расида аз оби чашмасорон,
Бе ту ҷаҳон ҷаҳон нест,
Душанбе!
Бе ту диле ҷавон нест,
Душанбе!

Мерезад аз сари ту атри насими Варзоб,
Мехезад аз бари ту оҳанги рӯди бехоб.
Эй соябони хуршед, эй ҳамнишини маҳтоб,
Бе ту ҷаҳон ҷаҳон нест,
Душанбе!
Бе ту диле ҷавон нест,
Душанбе!

Аз қокулони беду аз қокулони духтар
Гардидা қокулистон бому дарат баробар,
Эй бӯи ҳулбаи боғ, эй накҳати гули тар,
Бе ту ҷаҳон ҷаҳон нест,
Душанбе!
Бе ту диле ҷавон нест,
Душанбе!
Оғӯши бегуборат оғӯши ошиқона,
Дар ҷашми меҳрубонат сад қиссаву фасона,
Эй шоири чакома, эй ҳофизи тарона,
Бе ту ҷаҳон ҷаҳон нест,
Душанбе!
Бе ту диле ҷавон нест,
Душанбе!

АҚЛИ РАВШАН

Сарсабзии мо бувад сари сабзи Ватан,
Пайвастай набзи мо бувад набзи Ватан.
Ҳамқисмати ҳар гиёху ҳар санги ваем,
Ҳар зарраи чони мо бувад рамзи Ватан.

Нақарот:

Ақли равшан, рӯҳи солим, гайрати ман
Бахри ту, халқи ман,
Бахри ту, эй Ватан!

Ин кишвари субҳ аст, ки шомаш нарасад,
Доғе ба шарофати мақомаш нарсад.
То оташи номусу шараф зинда бувад,
Як гард ба ойнаи номаш нарасад.

Нақарот:

Аз синаи мо меҳру муҳаббат гузарад,
Сад қофилаи бахту саодат гузарад.
Набвад, ки зи сарҳади ҷавонмардии мо
Як лаҳза адсовату ҳиёнат гузарад.

Нақарот:

ТАРОНАИ ШАБНАМ

Нафаси поки ту ҳайф аст
Дар ин шаҳри губоролуда.
Пеши гургони нигаҳҳои гурусна
Зории оҳуи ҷашми ту бувад бехуда.
Шабнам, эй Шабнам,
Фурӯ рез ту бар ташнагии ман!
Ин чӣ тӯфони баҳор аст, ҳудоё!
Ки ҷавонии ту дорад?!
Аз ту то пирии ман сад раҳи Аңзоб аст,
Аз ту то хушкии ман таррии сад ҷашмаи Варзоб

аст.

Шабнам, эй Шабнам,
 Фурӯ рез ту бар ташнагии ман!
 Бигзар аз ҷодаи печидаи шеъри алами ман,
 Ки дихад бӯи гули ноз ҳазони суханам.
 Ҳандаҳои лаби худро ту бинех бар лаби маҳзунии
 ман,
 Ки равад лаззати фарёди фироқ аз даҳанам,
 Шабнам, эй Шабнам,
 Фурӯ рез ту бар ташнагии ман!

ТАРОНАИ БАҲОР

Ҳусни замин фаввора зад,
 Пиру ҷавон, зебо шавед.
 Саҳро намегунҷад ба ҳуд,
 Саҳро шавед, саҳро шавед.
 Наврӯзатон пайваста бод,
 Вораста бод, вораста бод!
 Чун гунча аз ҳуд вораҳед,
 Ҷашми тамошо во кунед,
 Ҳам по ба ин дунё занед,
 Ҳам хешро дунё кунед.
 Наврӯзатон пайваста бод,
 Вораста бод, вораста бод!
 Аз сабзаву себарга пеш
 Ҷо дар канори чӯ кунед,
 Бо бӯи гулҳо бӯ шавед,
 Бо боди ошиқ бӯ кунед.
 Наврӯзатон пайваста бод,
 Вораста бод, вораста бод!
 Фасли парешонӣ гузашт,
 Бо меҳри ҳам маҳфил кунед,
 Сад ҳайфи ишқи ломакон,
 Таъмири мулки дил кунед.
 Наврӯзатон пайваста бод,
 Вораста бод, вораста бод!

ГУЛДУХТАРОНИ ДУШАНБЕ

Шахри ман аз рӯи шумо пурмоҳтоб аст,
 Обе, ки аз чӯ меравад, мавчи гулоб аст,
 Дар набзатон ҳангомаи сад изтироб аст,
 Дар чашматон афсонаи сад инқилоб аст,
 Эй духтарон,
 Эй чони чони ман,
 Эй навбаҳори тозарӯи гулфишони ман!

Сӯи ба сӯ ҳусну малоҳат чилвасоз аст,
 Кӯи ба кӯ нозу адои чонгудоз аст,
 Диљҳо фидои ошиқии бениёз аст,
 Чун мӯятон умри мани ошиқ дароз аст,
 Эй духтарон,
 Эй чони чони ман,
 Эй навбаҳори тозарӯи гулфишони ман!

Ҳусни Ватан ҳусни шумову бехазон бод,
 Бахти Ватан бахти шумову дар амон бод,
 Пироҳани номусатон пирои чон бод,
 Боги ҷавони умратон умре ҷавон бод,
 Эй духтарон,
 Эй чони чони ман,
 Эй навбаҳори тозарӯи гулфишони ман!

ЛАБТАШНА

Эй шоҳи атласпӯшҳо, ҳайфо, ки аз ман нестӣ,
 Эй бӯсаву оғӯшҳо, ҳайфо, ки аз ман нестӣ!
 Лабташнагиам ташна мурд аз ҳомушиҳои лабам,
 Эй нолаи ҳомӯшҳо, ҳайфо, ки аз ман нестӣ.
 Табъи ғазалпаймои ман бо шеъри озодам насоҳт,
 Эй инқилоби ҳушҳо, ҳайфо, ки аз ман нестӣ.
 Сад ҷашма бо ту медамад, сад рӯд бо ту мерамад,
 Эй печу тобу ҷӯшҳо, ҳайфо, ки аз ман нестӣ.

Чун резаборон мекунад пур аз навоям гашти ту,
 Эй Шашмақоми гүшхө, хайфо, ки аз ман нестій.
 Афсонай дилхो туй, ширинии дунё туй,
 Эй дар ту нұши нұшхө, хайфо, ки аз ман нестій!
 Дұшам гузашті гарқи ноз, дұшам бигуфтій:
 «Зинда бош!»
 Ман мурдаам з-ин «дұш»-хө, хайфо, ки аз ман
 нестій.

ЭЙ ОШИҚОН

Эй ошиқон, эй ошиқон,
 fasли тарабхо мерасад,
 Дилхо ба дилхо меравад,
 лабхо ба лабхо мерасад.
 Субҳи баҳорон дар раҳ аст,
 савти ҳазорон дар раҳ аст,
 Бори шикебой кашед,
 поёни шабхо мерасад,
 лабхо ба лабхо мерасад.
 Наврұзи айёми шумо,
 ширинии коми шумо
 Аз сұзи дилхо мерасад,
 аз тобу табхо мерасад,
 лабхо ба лабхо мерасад.
 Аз харфи хомұши шумо,
 чашми ҳаёпұши шумо
 Бар гүши пурсавдои ишқ
 бонги талабхо мерасад,
 лабхо ба лабхо мерасад.

АЗ «ДАФТАРИ ХУСРАВОНӢ»

* * *

Кӯчаи беишқ
Ҳамчу рӯзҳои зимистон якранг аст,
Хаста мекунад касро,
Касро мекунад дилгир.

Нигаҳе ошиқона агар кунад парвоз,
Чун параству дар ин муҳити бетаҳрик,
Баҳор меояд.

Ҳарфе ошиқона аз лабе агар фурӯ резад,
Ҳамчу шабнам зи барги лолаи тар,
Баҳор меояд.

Диле ошиқона агар ба тапиш оғозад,
Мисли чашма дар инхисори ях,
Баҳор меояд.

Баҳор меояд...
Ох, ин баҳор чӣ нопайдост!

* * *

Ман ин шеърро ҳанӯз нагуфтаам,
Дӯсташ дорам,
Ки сурати туро дорад.
Мисраъҳо мелаҳои мушкбори туянд,
Ки печ дар печу ҳам дар ҳам
Печидаанд ба даври гардани ман,
Баъд аз ин таноби доре маро наҳоҳад кушт,
Баъд аз ин гардани ман ҳам наҳоҳад хӯрд.

Ҳарфҳо ҳарфҳои туанд,
Ки бо лабони туам сухан гӯянд.
Гӯши ман аз садои ту пур аст,
Ҳуши ман аз навои ту саршор.

Рӯйи ту рӯ ба рӯ падид ояд
 Аз сафои вожаҳои субҳандуд.
 Дар ҷаҳонам дигар сиёҳрӯе нест,
 Дар луготи ҳастиам «шаб» ба «сахар»
 мешавад табдил.

Ман аз тапиши баланду пасти ҳичо
 Бонги поҳои туро бишнавам равшан.
 Ман нидо дардиҳам: «Дуруд, эй васл!
 В-эй ғами фироқи ман, падруд!»

Дар чӯяҳои сатри ман ба түғён аст
 Номи ту ҳамчӯ ҷашмаоби булӯр.
 Номи ту гираму суроғ кунам,
 Номи ман гириву суроғ кунӣ.
 То суроғ ҳаст, нест танҳоӣ,
 Ташнагӣ нест, то саробе ҳаст.

Ман ин шеърро ҳанӯз нагуфтаам,
 Аммо
 Ҳамеша дар шарёни ман ҷорист.

* * *

Дар баҳорон ҳама зебост,
 Лек «гул»-ро
 канори «хазон»
 наметавон
 биншонд...

Ту ҳамеша баҳорӣ –
 Пур аз шукуфтсан,
 Пур аз тароват,
 Пур аз рӯшанӣ
 Ба...
 Пур аз борон.

Ман ба боронҳои ту чи сон наандешам?
 Ту сиёҳии сафопарвари ҷашмҳоятро кучо бу-

барӣ?

Нози баргаштаи мижаҳоятро кучо бубарӣ?
Рози меҳрубонии нигоҳатро кучо бубарӣ?
Накҳати садбарги чехраатро кучо бубарӣ?
Ман ба боронҳои ту чи сон наандешам?

Ғуссаи дилро,
Номадоғҳои дилро
Оби борон наметавонад шуст,
Оби борон наметавонад бурд...

Эй ҳамеша баҳор,
Ман ба боронҳои ту чи сон наандешам?!

* * *

Соати хонаи ман аз кор мондааст,
Вақти ман дар ихтиёри соат нест.
Ҳар гаҳе ки дилам ба тапиш оmezad,
Зарраҳои танам ба сӯз xӯ гирад!
Ба худ гӯям, ки «Вақти ман омад!»
Марҳабо, вақти ман,
Ба сарвақти ман расидай?
Хуш бош!
Лек меҳӯрам ғами дидагони хеш,
Ки офтоби Ватанро наҳоҳад дид.
Мекашам ҳасрати гӯшҳои хеш,
Ки набзи таронаи Ватанро наҳоҳад шунид.
Ҳайфи мастирии муҳаббати ман,
Ки урёни шавқи ёр наҳоҳад шинохт.
Ҳайф аз тори нозуки дилам,
Ки хаёли ёри рафта наҳоҳад навоҳт.
Ҳайф мегӯям, ҳайф зи ҳайфҳои ман,
Ки ҳайфи касеро намекунад бедор.
Ҳайф мегӯяму зи хешам ояд ҳайф,
Ки манам бемор,
Ки манам афгор.
Соати хонаи ман аз кор мондааст,

Соати ман—дардҳои ман аст!

* * *

Дар арӯз вазне нест,
ки хусни туро баркашам.

Ва

Шояд хусн бевазнист?

Ва

Шояд гаронии мо зи зишти мост?

Кайхоннавардон низ

Чун ба камоли иртифоъ бирасанд,
Бевазнанд.

Ту саропо луғати тафсирии хуснӣ:
Абрувонат – суруди шабҳангом,
Чашмҳоят – оташгаҳи Навбаҳори бемаргӣ,
Гунаҳоят – орзуи сафедии умр,
Лабҳоят – ормони шаҳдбори дил,
Ҳастиат – ҷаҳони ман.

Дар забонат ҷаҳаннами «Хомӯш!»
Дар нигоҳат биҳишти сад «Оғӯш!»

* * *

Гуфтӣ, ки дар оғӯши ман бихоҳӣ шукуфт,
Лек аз нафаси гарми ту ҳама сӯҳтам,
Шояд дар мазҳаби ишқ сӯҳтан шукуфтан
аст?!

* * *

Гуфта будам, ки дигар
Шеъри сафед наҳоҳам гуфт,
Ки лочарам пеши рӯйи ту рӯсиёҳ хоҳад буд.

Эй Сапеда,
Важай «сафед» чун ту сафед нест.
Бе ту ман чӣ кор мекардам
Дар инҳисори зулмот?

Дар зулмоте, ки Оби Ҳаёташ нест?
 Дар зулмоте, ки Хизр ҳам мезанад раҳгум?
 Эй Сапеда,
 Бе ту ишқ сафед нест,
 Бе ту орзу сафед нест,
 Бе ту ҳ а т т о
 Марг сафед нест.
 Номи туро мисли бисмиллоҳ
 Чун бар забон орам,
 Сиёҳӣ мегурезад аз вучуди ман.
 З-ин рӯ
 Сафед аст шеърҳои ман.

* * *

Сафҳаҳои ман
 Чун миодгоҳи ошиқон пур аз интизорист,
 Ҳарфҳои ман
 Чашмҳои интизор аст.
 Ту агар гӯш фаро бинихӣ,
 Номи ту чун сапеда медамад зи сафҳаи ман.
 Шеъри ман аз он зи бӯса шодоб аст,
 Ки мисли чашмаву сабзаҳои домонаш—
 Ман туро палмосида-палмосида,
 Ман туро бӯйида-бӯйида,
 Ман туро бӯсида-бӯсида,
 Ба тарона мешавам табдил!
 Ҳайфи ман бод,
 Агар чу бӯса ширин нест ҳарфи ман.
 Ҳайфи ман бод,
 Агар халои интизорро
 Бо хаёли ту намекунам саршор.

* * *

Агар ишқ намебуд,
 Чашми ту меофарид онро.
 Агар бӯса намебуд,
 Лаби ту меофарид онро.

Агар марг намебуд,
Хачри ту меофарид онро.

ШЕЪРЕ, КИ 22 ДЕКАБР – ДАР РЎЗИ ҚЎТОҲТАРИНИ СОЛ НАВИШТА ШУДА

Эй умри ту қўтоҳ!
Мон, ки аз бевафоии дунёи ту навҳа кунам,
Чу модарам ба марги бародари чавонмаргам.

Ту маро ба ёд меорӣ,
Навхатони хазондидаи раҳи Олмон,
(Ки бигӯянд «бехуда буда» имрӯз).
Менамой ба чашми намкашидаи ман
Сурати навпарони чонфидои Афғонистон,
(Ки бигӯянд «бехуда буда» имрӯз).

Тобути ту ба дўши хеш мебарам,
Чу гунчаҳои хунинкафани Душанбешаҳр,
(Ки бигӯянд «бехуда буда» имрӯз).

Оҳ, марги бармаҳал беҳудаст!
Ва ношикебоии ту ҳам надорад суд!

Мон, ки сабзинаи чашмони осмонатро
Дар сабзиши маҳини мисраъ бигунчонам,
Мон, ки гармии офтоби чонфазоятро
Дар тапиши гарми ҳарфҳо макон бахшам,
Мон, ки танини мурғакони тангёбатро
Бо сарири хома даромезам,

То чавонии ту дар хусравонии ман
Човидон монад.
Варна наметавонад буд,
Ки ҳар шитобзада бенишон монад
Ва рўзи фардо бигӯяд ҳар бедард,

Ки қиёмаш бехуда буда, афсӯс.

* * *

Ин шаб
 Обастани субҳ нест.
 Изтироби ман,
 Азоби ман,
 Табу тоби ман
 Субҳро намекунад эчод.
 Субҳ дар пушти мижаҳои ту хоб аст,
 Субҳ дар он сўйи хандаҳои туст.
 Ту чаро саропо гурубӣ,
 Эй тулӯи ман?
 Вожаҳо вожун,
 Нолаҳо лоланд,
 Дар андарунам Шайх мезанад фарёд:
 «Ту биё, к-аз аввали шаб дари субҳ боз
 бошад!»¹

* * *

Ту гуфтӣ:
 «Ишқи моро дубайтӣ кун».
 Оваҳ! Оваҳ!
 Дубайтӣ кӯтоҳ аст.
 Ман аз додор меҳоҳам,
 Ки ишқи моро ато бифармояд
 Умре ба дарозои Хамса
 Ва ё ки Ҳафт Авранг.

* * *

Роҳи Абрешим
 Роҳи миёни Ману Ўст.
 Тичорати мо
 Нигоҳ бо нигоҳ асту

¹ Мисраъ аз Саъдист.

оҳ бо оҳ аст,
Дард бо дард асту
сўз бо сўз аст.

Корвони васли Ман меравад ба сўйи Ў,
Корвони ҳачри Ў мебиёяд ба кўйи Ман.
Хуллаи хоҳиш мефиристам барои Ў,
Шохии хомӯшӣ мефиристад барои Ман.
Анори гуссаҳоям пора-пора мерасад бар Ў,
Тағофулаш хора-хора мерасад бар Ман.
Абрешими ишқи Маро кӣ харидор аст?
Абрешими дили Ўро кӣ талабгор аст?
Роҳи Абрешим,
Роҳи Абрешим,
Мисраи чонгудози чудоии ман...

* * *

Атри субҳи Ватан мерасад зи оғӯшат –
Ман аз ғарibӣ саҳт метарсам.
Чӣ ҳаст дар ин диёр, ки нест дар саропоят?
Чӣ гуле?
Чӣ ниҳоле?
Чӣ чашмае?
Коне?
Чӣ ҳаст дар ин диёр, ки нест дар саропоят? –
Ман аз ғарibӣ саҳт метарсам.
Ҳама Қонуну Аҳдномаҳои давронро
Ҷамъ агар оранд,
Ба ҷуз ҳузури ту
Зи Қомуси рӯзгори ман
Вожай талҳкоми «ғурбат»-ро
Хати бутлон наметавонад зад –
Ман аз ғарibӣ саҳт метарсам.
Илтиҷо мекунам аз нигоҳи ту,
Тавалло мекунам аз табассумҳот,
Аз табат зор-зорон мекунам зорӣ,

Мекунам илтимос аз оғӯшат—
Ба Худо, аз гарибӣ сахт метарсам!

* * *

Мурғакон субҳро дуруд мегӯянд,
Вақти бархостанам фаро омад,
Кучост маро рахти бедорӣ?
Дуруд ба ту, эй Субҳ!!
Пешониат шабнами зафар дорад,
Ту аз набарди зуламот меойӣ,
Пирӯзиат муборак бод!
Пирӯзӣ чӣ пуршукуҳ аст,
Пирӯзӣ чӣ мусаффост.
Чун ту пуртароват,
Чун ту муҷалло
чизеву касе нест.
Худот дода Нишони Қаҳрамонӣ
ОФТОБРО,
Нишони қудсиат муборак бод!
Ман аз камтарин пайравони туам,
Раҳнамоӣ кун,
Ба синаам фуруд ою қадхудоӣ кун,
Ки ба дил
Ҳасрати Нишони Офтобам ҳаст.

* * *

Дӯш бо ман сафҳаи китобе гуфт:
«Бача то бубинад рӯшанини дунёро,
Бигзарад аз зуломи сегона:
Он яке торикии ишқами модар
Вон дигар тирагии зехдон аст,
Машима¹ «-зулмати саввум».
Худ ба худ гуфтам:
«Ай Худо! Ай Худо!
Баъд аз ин роҳи дарози зулмонӣ,

¹ Пардаест, ки бача дар андаруни он ба Дунё меояд.

Он ҷаҳони ормонии рӯшанро
Тифли одамӣ бозҳоҳад ёфт?!»

* * *

Ман «Оча!» гуфтанро фаромӯш кардаам,
Забон маро намегардад.
Аввалин вожае, ки ёд бигрифтам,
Ин буд.
Аввалин вожае, ки ба бойгонии хотира
рафт,
Ин аст.
Бе садои ин вожа
Гӯиё лолам,
Бе садои ин вожа
Гӯшҳои ман чӣ сангин аст.
Аз забонҳову
аз замонҳову
аз маконҳо агар
Чумла вожаҳоро фароҳам қунанд,
Вожае чун вожаи «Оча!» гуворо нест,
зебо нест,
шево нест,
мусафро нест.
Вожаи «Оча»-и ман дарест
Дар Сариосиёст,¹
хомӯш аст,
Вожаи «Оча!»-и ман сабза шудааст,
Вожаи «Оча!»-и ман ёд аст,
Балки бод аст—
Гоҳ-гоҳ мекунад гардиш,
Гоҳ-гоҳе сила мекунад сару рӯям,
Гоҳ-гоҳ ашкҳои маро ҳамебӯсад...

Вожаи «Оча!»-и ман ҷавон бигзашт,
Ман аз ў қунун бузургтарам,
Мӯсафедтарам,

¹ Мазорест дар Душанбе.

Гамкуштатарам.

Дигар мацолам нест,
Вожай «Оча!»-и ман ҳамин шеър аст!

ФАРИШТАИ БОМДОД

Ман ситора наям, лек меҳоҳам,
Ки чун ситораи сахарӣ
Вақти шукуфтарӯии субҳидам мирам,
Ки аз кафана мирандад бӯи бомдодон.
Марг сиёҳист
Ва ҳини торикий мефишорад гулӯи ҷони рӯшанро.

Марг сиёҳист,
Лек меҳоҳам
Дар ду ҷашмам шукуфоии нарғиси боғчаро
Бубарам бар биҳишт дастовез;
Лек меҳоҳам
Аз забонам биёмузанд мурғакони фирдавсӣ
Қум-қуми кафтарони сахархези боми маро;
Лек меҳоҳам, ки қудсиёни парданишин
Бичашанд оби сабоҳии Зарафшонро
Аз сиришки ҷудоии ман;
Лек меҳоҳам,
Ки бегамони ҳулди биринам зи гуна бишносанд
Чигунагии маҳи шомхӯрдаи сапедадамонро,
Ки гарид асту бе манаш танҳост.

Оҳ, меҳоҳам,
Ки дар боми гӯрам нишинаф фариштаи бомдод.

ЭЙ ҶАҲОН-ҶАҲОН ҮМЕД

Ханда бар гунгии рози ман чӣ занӣ?
Рози ман дар вожае намегунҷад

Чун сахар дар нигоҳи уқёнус.

Рӯи ту бо чӣ субҳ метавон баробар кард?
Мӯи ту имтидоди чӣ шом метавонам гуфт?
Ки субҳ на он субҳ асту шом на он шом аст.

Охирин Одамам, ки аз барои ту хамӯш
Ман биҳишти хешро тавонам биҳишт!

Эй чаман-чаман рангу эй ҷаҳон-ҷаҳон уммед!
Баҳор-баҳор шукуфо бош,
Ҳазор-ҳазор нолаам омӯз,
Садафи гӯши ту бе нолаи ман холист!

Дили ман бо фасурдагии замини ватан
Бишавад пора-пора бо қашидани оҳе.
Ту ҳамчу баёз ҷамъ оварам як ҷо,
Ки Ҳофиз-Ҳофиз таронапӯш кунамат,
Ки Ҳайём-Ҳайём даст ба ҷом кунамат,
Ки Бедил-Бедил бедил кунамат!

НАҶОБАТ

Паямбарони хаста паёме дигар наоварданд:
Сахар офтоб баромад ба рӯи ношуста,
Фурӯги бетаҳорат фурӯ рехт бар замини олуда.
Ва сабзаҳо чу номуси таҳкиршуда намеёранд,
Ки ҷеҳра намоянду сар барафрозанд.
Ва роҳҳо чу ресмони гирахҳӯрда
Фаромӯш кардаанд кушодагии дили худро.
Мани ҳичлатзада аз хеш мепурсам:
«Сухан аз қадом начобат аст?»

Ало афсонаҳои неканҷом,
Шаҳони гусехтаноми ин хитта
Гадои қисмати талҳанд дар ғариву гурбат.

Чаро кабўтарони дастомўзи шоҳдухтари тақдир
 Сари шонаи хамидае намечўянд?
 Чаро фари шоҳӣ дар либоси факр овора-ст?
 Сухан аз кадом начобат аст?

Чабини соф соғи мекунад савдо,
 Чамол аз чибол мезанад худро сари бозор,
 Муҳаббати сутурван обастани касофатҳост
 Ва аз дили ман ноумедӣ мезанад фарёд:
 Сухан аз кадом начобат аст?!

Ба сарв гуфтам, ки ростӣ туро буду инак нест,
 Ба субҳ гуфтам, ки покӣ туро буду инак нест,
 Ба қулла гуфтам, ки баландӣ туро буду инак нест,
 Чаро ки дар ман нест,
 балки дар мо нест.
 Китоби лугатро кушодаму ба нола бигристам:
 «Ало қаломи Начобати кудсӣ,
 Сухан аз кадом начобат аст?»

* * *

Ман ба сӯи ту бозмеоям,
 Дарҳоро мабанд,
 Тирезаҳоро мапӯш,
 Ман ба сӯи ту бозмеоям,
 Синаатро кушода voguzoram кун.

Аз ҳама роҳҳои чаҳон гузар кардам,
 Ҷуз роҳи туам роҳи саодат нест.
 Ҳама ҳарфи замон ба бар кардам,
 Беҳтар аз чашми ту муҳаббатнома
 надидам.

Мон, ки бар ахтарон номҳо диҳанд,
 Мон, ки сайёраҳои тоза бикшоянд,

Номи ту аз барои ман кофист,
Хонаи ту маро басанда хоҳад буд.

Ҳолӣ бо мавҷирҳои маҳвора
Бо ду олам ҳавои гуфтор аст.
Ҳолӣ бо тилфонҳои ҳамроҳ
Бо висолу бо фироқ маҷлисҳост.

Ҳарчи хоҳӣ, бихоҳу кардан гир,
Лек хоҳам, ки баҳри нолаҳои ман
Гӯши худро қушода бигзорӣ,
Аз барои ғуссаҳои талхи дилам
Дили худро қушода бигзорӣ.

...Ман ба сӯи ту
Чун дари қушода меоям.

МИЖГОНИ САБЗА

Боз дар сари гӯрат нишастаам маҳзун,
Хаёлам мебараҷд бар диёри офтобии тифлӣ,
Ба он диёре, ки ту будиву шодмона мезадам фа-
рӯд:

– Оча!

Анқарӣб сӣ сол аст, ки месӯзам
Ҳамчунон безабони пурасрор.
Баччагӣ бигзашту бе ту мард шудам,
Бе ту тарзи сухан биёмӯхтам
Ва, шигифто, ки гӯш карданд маро
Ва ғоҳе низ заданд чакчакҳо
Ва ғоҳе тақдимам карданд шоҳай гул.
Аммо тай сӣ сол
Забони ман набуд қодир,
Ки чун дар айёми безабонии тифлӣ
Занам фарӯд:

– Оча!

Ба мұҳои ман сафедй афтода,
 Мисли барфи аввал ба куллаи күх
 Ва сарҳади ин барф рӯзу шабон мехамад ба зер.
 Ман надонам, ки то кадом айём
 Пайраҳи гўри ту баҳшояд
 Лаззати биҳиштии дидор.

Хори домони оромгоҳатро кӣ хоҳад чид?
 Майсаҳои гўри туро ки бӯса хоҳад кард?

Аз ниҳоли сабзи умри ман
 Хадраҳое нумӯъ доранд.
 Оё тавоне ва ё хотире ҳаст эшонро,
 Ки бар сари ту соя андозанд
 Ҳамчунон сояи камнамои ман?

Сари мижгони сабзаҳои хоки ту
 Ашқи армони ман қунад чак-чак...

АГАР...

Агар набувад ду ҷашми бегубори ту,
 Дар осмони пургубори шаҳри ман
 Ситорае нест.

Агар набувад насими обшори кокулони ту,
 Аз нағасдуди шаҳр
 Нағасгир хоҳам шуд.

Агар набувад боли абрувони баландат,
 Мурғи уммеди баландпарвозам
 Накунад ёди гардунҳо.

Агар набувад номи ту дар забони ман,
 Безабон хоҳам мурд...

ХОБ

«То субҳроҳи ман аз миёнаи хоб аст,
 Вақте ки хурӯсҳо ба навҳа расанд,
 Вақте ки ситора фурӯ резаду шабнами
 барги гул шавад,
 Вақте ки рӯдҳо раҳо шаванд зи танҳоӣ,
 Хезам зи хобу ба гӯши Тоҷикистон суруд хо-
 нам.

Шояд навои ман кироӣ нест,
 Чун сози чашма дар муҳити қӯҳсорон.
 Шояд лабсӯхтае маро ёбад,
 Шояд аз ташнагеш наҷот диҳам».

Ин гуфтаму сар ба болин ниҳодам
 Ва хоб маро бурд чун дарёбори бепоён.
 Ногаҳ дасте дод пайкари маро таккон,
 Ногаҳ садое дар гунбази сарам печид:
 «-Хурӯсҳо ба навҳа расиданд,
 Ситора фурӯ рехту марҷони гардани гул шуд,
 Рӯдҳо зи танҳоӣ раҳо гаштанд,
 Барҳезу суруди хешро сар кун».

Хоболуда пурсидам:
 – Ту кистӣ?
 Биштофту гуфт:
 – Исмоили Сомонӣ!

ДУОИ МУСТАЧОБ

Ман ба номи ту нома бинвиштам,
 Вале ба коми муаллим шуд.
 Он ки ишқи Лайливу Мачнуно
 Поктарину ширинтарин мегуфт айни дарс,
 Бар сари ишқи нахустин ман шӯрид.

Баъд, дар маҷлис

Баргҳои гули умеди маро карданд пар-пар,
 Номаи муҳаббати маро карданд пора.
 Ҳама доданд яқдилона овоз:
 «Ошикӣ мамнӯъст!»
 Овоз додӣ ту низ,
 Ман будам беовоз.

Ин хабар пештар аз ман
 Зи мактаб расид ба хонаи мо.
 Модари ғамзадаам зор-зор бигрист,
 Падари дехқонам сукути худ бишкаст:
 – Бачам! Новақт шудай ошик!

Ман надонам, ки дод танбехам
 Ё дуои мустаҷобаш буд?
 Ҳар қадар ошикӣ кардам ба тӯли ҳаёт,
 Ҳамеша новақт буд.

МУҲАББАТИ МАН

Мӯсафеде устухонсафед,
 Дар ҳалои сиёҳи сандуки афсурда
 Бахши рӯзи охират ҷӯяд кафанворӣ.
 Ногаҳ (овах!) ба ҷашми ў тобад
 Нигини ангуштарини ҷавонияш,
 Ки гумонаш буд аз миён рафта—
 Ин муҳаббати ман аст.

Ҷомаи замин аз матои яҳ аст
 Ва мургаке бо параш барф медиҳад бод
 Ва мургаке бо нафасаш барф мекунад об,
 Ки дasti сахои замин кушода шавад.
 Ва чун пораи сӯзони тилло
 Донае мекунад пайдо—
 Ин муҳаббати ман аст.

Об мешӯраду рӯд меғуррад

Ва канори начотро мекашад ба канор.
 Рӯи барги алафе ларzon
 Мӯраке дasti зиндагӣ мегирад маҳкам—
 Ин муҳаббати ман ast.

Дехаҳо дидам ятиммонда,
 Бечароғу оташу одам.
 Ҳар ҷавони рафта ҷавонии ман ast,
 Ҳар манзили валангори ҷашм ба роҳ—
 Ин муҳаббати ман ast.

СУРУДИ КӮҲНА

Дар ин ҷавоншаҳри кӯтоҳмашрабон
 Ҷу ман ошиқи мӯи дарозат нест.
 Гули нозуқӣ фасурду бори малоҳат реҳт,
 Ҷу ман сарсупурдаи бори нозат нест.

Гузар бикиун аз кӯчаҳои пургубори мо,
 Ки бо зулфакони худ ҳавои ман биполой.
 Ба ҷашми кӯҳнапарастам ҷу сарви чаманиӣ,
 Чамон-чамон биё, ки хоки ман биорой.

Замони ҳино гузашту на вақти ҳалхол ast,
 Азизи ҷони азизам! Аз ин сухан фол гир:
 Ҳинои хуни диламро ту гапи кӯҳна магӯ,
 Тапиши диламро ҷу бонги ҳалхол гир.

Ҳазор маъзарат зи Ҳофиз ҳоҳаму Саъдӣ,
 Ки чун ман шефтai ҳоли сиёҳи ту нест,
 Дар он рӯз, ки нақши ман зад қулоли азal,
 Сувайдои дили зорам ба ҳоли ту сиришт.

Агарчи булбули ин шаҳр лаб фурӯ баста,
 Агарчи шевани тир мерасад зи ҳар барзан,
 Зи новаки мижгони тоҷиконаи ту
 Үмеди заҳми шинос ast дар ниҳоди ман.

Маро санги шароресту орзумандам,
 Ки лаълпораи Бадахшон шавад аз ту.
 Чу марди пир ба вақти шириний хотир
 Суруди кӯхнаи ман чавон шавад аз ту.

ЗИ ХОНА ЁД МАКУН

Маҳтоб мисли пуфаки симин
 Сабук омаду бишуд андармон
 Сари шохи сафедори баланд.
 Бод ларзонд бару дӯши дараҳт,
 Ки раҳой бахшад пуфаки ҳавоиро.

Лек тораш буд сахт печида,
 Чирчиракҳо, ки лона баста буданд
 Дар хилоли навдаҳои ноором,
 Ба ифтихораш базм оростанд.

Бар сару рӯи пуфак заданд минқор,
 Аз пасу пешаш карданд парвоз,
 Таронаҳо ба гӯши ӯ гуфтанд.

Ҳамчун шамъи рехта фурӯзон шуд
 Байни пушта сафедори изтироболуд
 Ваз саропош нур таровид бар ману ту.

Оваҳ! Аз мӯи ту бӯи маҳ омад,
 Бӯсаҳои гарми мо маҳолуд шуд,
 Орзуҳои ҷавони мо сафедӣ ёфт.

Чони ман!
 Ту зи хона ёд макун,
 Ки шабро ба поён расидан нест
 Ва пуфаки маҳтоб бастаи сафедор аст.

Гули ошиқи печон
Печидаву печида
Шукуфон аст.
Ману ту ба ҳам наёмехтем
Ва гунчаҳои хазони мо фурӯ афтод.

Боде, ки меравад озод,
Бурд хазони моро ба дуродур
Чун пораҳои номаҳои ошиқона,
Касе онро натонад ба ҳам овард,
Касе онро наҳоҳад хонд.

Ох, магар оташи гирои қалби ман
Мисли шӯълаи кирмаки шабтоб
Тофт бехуда?
Ох, магар фарёди мани танҳо
Чун шевани мурғи ҳақ
Бигзашт беосор?

Эй бор худоё!
Ман аз ошиқӣ чӣ меҳоҳам?
Осмони ҳаёлӣ меафтад,
Офтоби ҳаёлӣ мемираҷ.

РӮЗИ ГУЗАШТА

Ту рӯзи гузаштаи манӣ,
Рӯзи гузашта наояд ба пас.

Ёдат ҳаст,
Ту мерафтиву по ба пои ту
Зоғи ҷашмам медавид чу аз паи шудгор.

Донаи лутфи ту насиби кӣ шуд?
Киштаи меҳри ту кучо сабзид?

Чашми шармини ту буд ситораи корвонкаш,
 Рўи ту субҳи содиқи ман буд.
 Ту барои кӣ дамидӣ равшану гарм?
 Қофилаи киро ба манзилаш бурдӣ?

Шаҳрзода будӣ, фасоназода будӣ,
 Ту худ саропо фасона будӣ.
 Чун фасона киро фусун кардӣ?
 Бо фасона шаби киро саҳар кардӣ?
 Ҳайфи уммеди ноумеди ман!
 Афсӯси чони дардманди ман!
 Мехри ту меҳргиёҳи кӣ буд?
 Зулфи ту зуфбарги кӣ буд?

Ту рӯзи гузаштаи маний,
 Рӯзи гузашта наояд ба пас.

ЗАБОНИ ЧАШМ

Рӯи оинаи пургубор бинвиштам:
 «Туро дӯст дорам».

Ту забони маро намедонӣ,
 Он забоне, ки Рӯдакиро дарди дил омӯхт,
 Ҳофизи риндро шукуҳи илоҳӣ
 Ва Ҳилолиро лаззати биҳиштӣ дод.

Ҳарчи бинвиштам миёни ғубор,
 Медураҳшад чу барқ ҳилоли абри сиёҳ.
 Нуру зулмат ба ҳам намесозанд,
 Пок кун оинаро, азизи ман!
 Ту забони маро намедонӣ,
 Ту бидон забони чашми маро.

РЕША

Чашмҳоят чу чашми сұзан тиҳист,
 Тори шарораҳо гусаста зи ҳам.
 Барги гули рӯи ту намехонад
 Занбӯракони нигоҳи маро сүяш,
 Рангу бўю шаҳди ту кучо рафта?
 Боварам н-ояд, ки як замон бе ту
 Ман китобе будам, сафҳаҳош парешон.
 Ту мураттаб кардиям ба гамхорӣ,
 Мунтаҳаб кардиям ба дилсӯй.

Шояд имрӯз қадрошиносам ман?
 Шояд аз ёд шуда заҳмати ту?
 Ҳошо, ҳошо, ки қўрнамак бошам!
 Ҳошо, ҳошо, ки бепадар бошам!

Бар ту хира шаваму андешам,
 Ки чароем мову ту бегона?
 Решаҳои мо магар сўхта
 Дар замини муҳаббати дерин?
 Оре, оре,
 Мурдаҳо надонанд мурдани худро.

БОРОН

Ҳой-ҳои новардон мерасад бар гӯш,
 Ҳой-ҳои диламро шунида натвонӣ.

Осмон фавворагоҳи божгунаст,
 Ки фаввораи обаш ба фарқи шаҳри мост.

Кӯчаҳо чӯяҳои пуробанд,
 Нахлҳо нахлҳои обианд.

Мурғакон села-села пинҳонанд
 Зери порисаи хонаи мо.

Мекунанд мухокима ба як овоз
Гиряи бефарчоми баҳоронро.

Гулхой шукуфони боғчаатро
Дасти борони паёпай афсурда.

Ҳачри сўзони мо то чанд,
Эй Наврӯзи чонбахши дермонда?!

БАЙТИ ГУЗИДА

Ту мақун шубҳаи мухаббати ман...
Ончунон ки мунаҷҷиме шабу рӯз
Лобалои ситораҳои гарми фазо
Бозчӯяд ситорае ба тоби нотакрор,
Ман туро дарёфтаму метарсам
аз гум гаштани ту.

Ё чу марде, ки миёни кӯхнабозор
Бишавад рӯ ба рӯ ба моли дилҳоҳаш,
Шодаму метарсам аз қадри баланди ту.
Оре, оре, зиндагонӣ кӯхнабозор аст,
Оре, оре, бозёфти коми дил
Саҳт душвор аст.

Ё чу гумчӯе, ки аз осоргоҳи давру замон
Карда пайдо баёзе, ё ки девоне,
Зи шодӣ монад лол
Ва ҳаргиз наҳоҳад, ки чашми бегона
Биафтад нобаҳангом ба сафҳаҳои нодираш,
Ман туро дарёфтаму метарсам аз чашми ҳасудон.

Ё чу шеърдӯсте, ки аз сафинаи шоир
Байте гузинаду кунад тӯشاи якумраи умраш,
Ман туро дарёфтаму меҳоҳам аз тақдир,

Ки бимонй ҳамора дар дилу чонам.

Ту макун шубҳаи муҳаббати ман.

ПОСУХИ ЯК СУОЛ

Ҳазорон чу ман қалам биафсурданд,
Ҳазорон чу ман зи хоб бигрехтанд.
Шоире зинда монд агар, давлати мост,
Ки умри сухан нест умри ҳамагон.
Шукр гӯям, ки ғаме агар будам,
Ғами ҳарфу ҳичо буду иншо.
Гар касеро вазни тилош дар ёд буд,
Вазни шеъри арӯз буд дар ёдам.

Аз паи кӯҳи Қоф қоғия ҷустам,
Ки дар тангнош ёбам осоиш.
Сатрҳои ман набуд панҷараи ман,
Ки маро чудо кунад зи озодӣ.

Ҳар қаламкаш ҳақе дорад ба ҳаёт,
Ки Қуръони хешро кунад таҳрир,
Ки дар он доду довараш бошад,
Ки дар он ғаму ғамгусори ӯ бошад.

Ин бас аст, ки вақти қаҳти дӯстдорон
Дӯстро дар сухан кардаам пайдо.
Ин бас аст, ки сӯзи қалби бекарорамро
Бо сухан гуфтаам то саҳаргоҳон.

Дар ғаридӣ ёфтаам зи ҳарфу ҳичо
Нолай Зарфишони муҳаббати худро.
Борҳо сар ниҳодаам ба пои сухан,
Чун ба пои хорасангҳои Тоҷикистон.

Чун паи ном дил надодаам ба қалам,

Аз суолат ба дил малолат нест.
 Гар намонад Гулназар ба дафтари айём,
 Гул бимонад дар баёзи күхсорон.

НАВБАТ

Яке гуфт:

– Ояндагонро зи ҳоли мо агар хабар будӣ,
 Наомадандӣ зи адам ба олами мавҷуд.

Дигар гуфт:

– Зи рӯзи ҳашр ман аз он тарсам,
 Ки рӯи мардум дубора мебинам.

Саввум гуфт:

– Зи кӯрон ҳасад барам, к-онҳо
 Рӯи мардум намебинанд.

Чаҳорум гуфт:

– Кош, кар будам,
 Ки нашнидаме ҳарфи арзони эшонро.
 Ман чӣ гӯям,
 Ки навбати мост?!

ХОНАИ ЧАШМ

Гарчи роҳе мисоли таноби коғазбод
 Мекашад паёпаям ба сӯи маъвое,
 Гарчи он ҷо фурӯзон ҷароғи бобоист,
 Гарчи он ҷо ҳафт пушти ман зиндаст,
 Мон, ки дар хонаи ҷашми ту монам.

Қасрҳое сохтаам аз орзуҳоям,
 Ки сутуну хиштҳош ҷумла тиллоист.
 Ганчи Қоруну эҳсони Ҳотамам хуш нест,
 Ҷоми Ҷамшеду ойинаи Искандарам намефо-
 рад,
 Мон, ки дар хонаи ҷашми ту монам.

Ҷашмҳое чу дарёи тунди күхсорон
 Мегирад зи домани мани обношинос,

Обшори милаҳое ба мисли сароб
 Лабташнагии маро мебарад зи дунболаш,
 Мон, ки дар хонаи чашми ту монам.

Чун паасту дар айвони баланди сухан
 Лонае аз маводи дил мекунам таъмир.
 Гарчи он что баҳори ман сабз аст,
 Гарчи он что ҷавониам боқист,
 Мон, ки дар хонаи чашми ту монам.

Ин ҷаҳони дудар бо меҳмон намесозад,
 Чун дарой, баромадан фарз аст.
 Гарчи умри ман ба ман вафо накунад,
 Гарчи хонаам тиҳӣ шавад аз ман,
 Мон, ки дар хонаи чашми ту монам.

ДУРУД

Хурӯсе бонг мезанад ба итоб
 Ва ин садои лолагуни овора
 Синаи торикиро медарад ба ду пора.

Ситорагони ҳайратзадаи хомӯш
 Ҷашм мезананду мечакад интизоришон аз миж-
 гон.
 Боди хоболуд паҳлу мезанад нофор,
 Шоҳаи норизо аз пасаш даст мефишонад
 ноҳинчор.

Рӯи бистар ҳамекунам эҳсос,
 К-аз дараҳти танам зи нав мекунам сабзиш.
 Пӯстлоҳи дурушт мефитад аз ман,
 Навҷавон мебароям аз дари миёнсолӣ.

Офтобе, ки дар ниҳоди ман хоб аст,
 Пештар аз офтоб мешавад бедор,
 Пештар аз офтоб мекунад роҳӣ

Кафтари сафеди дурудашро ба даргахи додор.

БИЗЙДАР БАХОРОН!

Гуфта будам, ки бо чавонии ман
Ошикиҳои нобарори ман бигзашт.
Аз қадом биҳишти барин фурӯд омадӣ,
Эй ягона гули мавсими ҳазони ман?!

Мурғи ваҳшии дили ман дигар ром аст,
Дона чинад ҷои ситораҳои баланд.
Сабри ту оё барои мо коғист,
К-ошно қуниям аз нав бо қабудии гардун?

Дардманд аст пои пуробилаи ман,
Бим дорам зи неши хори ғаммозон.
Ту марав ҳамраҳи мани афгор,
Ки ғурӯб наздик аст
Ва манзили ту нопайдо.

Он замон ки мурд аз чавонии ман
Ишқи аввал чу тифли афгона,
Гуфта будам, ки ман низ ҳоҳам мурд.
Бевафой агарчи аҷал аст,
Марг н-овард бар мани ноком.

Эй ягона гули мавсими ҳазони ман!
Ту маро ваъдаи баҳор макун,
Пас аз ҳазон баҳор нест,
Зимиштон аст.

Эй ягона гули мавсими ҳазони ман!
Ту бизӣ дар баҳори пурфасонай хеш
Ва барояш фасонай ман гӯй...

ЗАНГҮЛАИ САБОХЙ

Дар ин муҳити шамолгузар
 Бо гулӯи шеър сардӣ асар карда,
 Дард мекашаду гирифта овозаш.

Эй табиби ростини шеър!
 Гар даво кардан аст расолати ту,
 Зинда кун, зинда кун ба эъчозаш.

Сардиро аз димоги ў бурун овар
 Ба оташе, ки даруни сина месӯзад,
 Ба шӯълае, ки танҳо худост дамсозаш.

Ҳаст инсоне, ки меҳоҳад
 Аз ҳарири садопардаи гулӯи шеър
 Ҷомае бар тани бараҳнааш дӯзад,
 То надонанд зи урёнии кароҳатовари розаш.

Ҳаст инсоне, ки меҳоҳад
 Зангӯлаҳои сабоҳии гулӯи шеър бесадо монад,
 Ки хоби субҳоҳиш бехалал бошад
 Ва байни рамузфаҳмон ниҳон дорад
 Гарониҳои гӯши эҳсосаш.

Ҳаст инсоне, ки меҳоҳад
 Танини магас ҳезад аз гулӯи шеър,
 Ки пеши норасоёни замона чилва дихад
 Расоии нимаовози дарунтозаш.

Эй табиби ростини шеър!
 Ба оташе, ки даруни сина месӯзад,
 Бурун овар аз димогаш ҳавои сардиро,
 Варна дар зиндони ҳомӯшӣ Юсуфе наҳоҳад
 буд,
 Ки ба бозор кашад матои ҳусни овозаш...

МАВЧИ САФЕД

Ин субҳ, ки чун оби сафеди раҳмат
Мерезаду мешӯяд саропои маро,
Дар чӯяи мӯи ман мавчаш монда,
Дар чӯяи мӯи ман ях баста.

Хуршед, ки бо лаби оташгунаш
Мебӯсаду мебӯсад,
Як зарра намекунад обаш,
Як зарра намекунад зи чо бечояш,
Ҳарчанд Яхистони Шимолаш таҳи фармон
аст.

Ин субҳ ба шоми ғам расад охир,
Ин субҳ ба ҷоҳи зулмат афтад охир.
Дар мӯи манаш нишонае дорад
Мурғи сахарам чӣ лонае дорад!

Аз гарду ғубори ман мубарро монад
Мавҷе, ки ба мӯи ман биншаста,
Олам агарам шикаста медорад,
Дорам ба ду оламаш нашкаста.

Ин мавчи сафед мекунад рӯзе
Ғарқам ба муҳити тираи бенур.
Ин шоҳай субҳ мекунад равшан
Роҳи сафари маро ба дуродур...

ХОТИРА

Боз омадиям бар ёд,
Ҳамчунон ки ба дашти тӯфонии бефарёд
Раҳгуме ёд мекунад хонаи гармаш.

Соддагии ман бигзашт,

Ки нози туро носипосӣ мегуфтам.
 Кош, бори дигар ба ман назар намекардӣ,
 Кош, бори дигар ханда мезадӣ бар муҳаббати
 ман!

Харфҳои сарди туро кунун бубахшидам,
 Ки чун шаби ялдо баҳоре ба дунбол дошт.
 Сангҳое, ки фигандӣ бар сари ман,
 Шишаи пораи дилро ба ҳам оварад имрӯз.

Он хатое, ки аз ману ту рафт,
 Чун хатои нома наметавон ба ислоҳ дод.
 Сарнавишти фироқпарвари моро
 Аз дигар наметавон бинвишт.

Дар раҳи зиндагии пурдидор
 Ошиқи содиқе чу ман дидӣ?
 Мисли диндору додораш
 Ман фақат бо ту будаму бе ту!

Аз гузашта нест ғайри хотираам,
 Ки маро зинда медорад,
 Ҳамчу тоҷике, ки аз ғуруби Сомонӣ
 Ёд меқунаду менолад...

ФОЛНОМАИ ҲОФИЗ

Чун баҳори бистуми ман шугуфо шуд,
 Девони қудсии Ҳофиз ба даст бигрифтам:
 «Ҳазор душманам ар меқунанд қасди ҳалок,
 Гарам ту дӯстӣ, аз душманон надорам бок».
 Ва донистам, ки мавсими ишқи ман фаро омад
 Ва донистам, ки ошиқӣ на марги осон аст.

Ба бурҷи сӣ ситораам чу тобон шуд,
 Девони қудсии Ҳофиз ба даст бигрифтам:
 «Дарди ишқе кашидаам, ки мапурс,

Захри ҳаҷре чашидаам, ки мапурс». Ва гуфтам, ки гузашт сўзи беҳосили ман, Сазад, ки зи беҳудӣ ба худ ояд дили ман.

Чун чихилсолагӣ дарамро кӯфт,
Девони қудсии Ҳофиз ба даст бигрифтам:
«Бирав, зоҳид, ба уммеде, ки дорӣ,
Ки дорам ҳамчунон уммедворӣ».
Ва кардам эҳсос, ки шарори ишқи куҳан
Чу оташи Зардушт дар хаёли ман зиндаст.

Рахи даҳсола дорам то останаи панҷоҳ,
Вале ношикебо кушодам девони қудсии Ҳо-
физ:
«Насими боди сабо дӯшам оғаҳӣ овард,
Ки рӯзи меҳнату ғам рӯ ба кӯтаҳӣ овард»,
Ҳайф аст, агар ба панҷоҳ нарасад панҷаи ман,
Ҳайф аст, агар ин фол нашавад насибаи ман!

ЧУДОЙ

Шаҳр чун гунчишки зери пардаи бом
Бо ҳама шавқ дар хеш фурӯ биншаста.
Қандили болои чорсӯ мезанад сӯ-сӯ
Ва суруди ҷудоӣ мекунад такрор,
Ин тарона фақат барои ду кас аст.

Дар кучое осмон фурӯзон аст,
Дар кучое ошиқон чӣ хушбахтанд...

Имшаб ин ҷаҳон барои ду кас аст,
Бори ҳичрон барои ду кас аст,
Ашки борон барои ду кас аст...

РЎЗГОРИ ШОИРОНА МЕХОҲӢ

Дасти барфии худро дароз макун,
Ки офтобпарости офтоб сӯзон аст

Ва ту об шавӣ.
Донаки офтобпараст меҳоҳӣ?

Гулпаракҳои нигаҳи ҳаваспарвари ту
Мепаранд сӯи бобуназори гардунҳо.
Ахтарон чу ахгарҳо фурӯзонанд
Ва гулпаракҳои ту месӯзанд.
Гули бобуна меҳоҳӣ?

Бод мешуморад кокулони туро,
Ҳисоб гум меқунаду зи нав меқунад ҳисоб,
Сабри ман ҳам меравад ба бод.

По намон дар замини осии мо,
Ки ту фариштаи бегунаҳӣ.
Ту чун хаёли ширин дар сари ман бош,
Ту чун ормони дерин дар дили ман зех!
Рӯзгори шоирона меҳоҳӣ?
Ман ҳарири симқӯби қаҳқашонҳоро
Гираму бар сари ту андозам.
Арӯсӣ меҳоҳӣ?

УМРИ ДИЛ

Кош рӯзе ба ранги тармаи Анзоб
Аз тоби ҳичрони ту об шавам,
Шораму сар қӯбаму гирям,
Ҳамнавои рӯди Варзоб шавам.

Боре аз ширдаҳани корези хонаат
Резам ба рӯи кафҳои гарми ту.
Бошад, ки бо мӯи ту даромезам,
Бошад, ки аз лабони ту бӯсам!

Бӯи диле расад бар димоги ту?
Оҳи диле бишнавӣ аз фифони об?
Аз ошиқӣ ҷуз орзуям орзу нест,

Ба чуз ин ормонам ормон күчост?

Як қатра сари мичгони ту ҳамоил аст,
Шояд, ки он Дил аст?

Эй умри човидон,
Тундй макун, ки умри дил бисёр күтаж аст!

ОБГИНА

Аз хұшаҳои зулфи парешонат
Атри гули ток мерезад.
Донам, ки ин шуқуфтанҳо
Боре ба нутфае ниҳон доранд.

Он шарбате, ки дар күзаи минүии ангур аст,
Лабрези накхати ҷавонист,
Саршори ранги ормонҳост.
Офтоби ман ба ройгон намесүзад,
Моҳтоби ман ба шўразорон наметобад.

Эй токи сабзи пок,
Ки дар обу хоки ман решаш кардай,
Пай мебарам дар зарраҳои ту
Дамидан офтобро!
Ҳис мекунам дар мӯярагҳоят
Ҷӯшидан шаробро!

Ман обгинаи тиҳиям,
Ту маро саршор кун.

ПАРИИ ОБӢ

Он шаби равшан
Парии обӣ бо ман буд.
Дилам дар сина мешӯрид,
Дарё дар хонааш намегунцид.

Зарҳали маҳ зи мӯяш афшон буд,
 Балки нур метаровид аз саропояш.
 Чун хубоб он қадар нозуку мусаффо буд,
 Ки аз дам задан ҳаросам буд.

Дастро ба банди дасти ў бурдам,
 Доф монд ҳамчӯ дастпона дар дасташ.
 Оҳ кашиду кӯҳҳоро зи хоб бедор кард
 В-аз ситораи чашмаш ситорареза чакид.

Ва дарего, чӣ ҳомие кардам!
 Шӯр шуд афсонаҳои ширинаам.
 Санге ки тахти шохии мо буд,
 Ларзиду ман фурӯ фитодам ба соҳили рӯд.

Аз баландӣ садош ба гӯши ман омад:
 – Парию одам ба ҳам наёmezанд.
 Дар ҷавобаш дод задам ба талвоса:
 – Парию дев ба ҳам наёmezанд,
 На парию одам!

Ҳанда карду шукуфт чун гули субҳ,
 Зинда кард умеди мурдаи дили ман.
 Гуфт: – Одам магар дев нест,
 Ё дев одами дигар аст?!

Хост аз ҷову ҳудро ба об андохт,
 Оғӯши дарё аз ў пур шуд.
 Оғӯши ман аз ў холӣ монд.

ОМУИ ВАСЛ

Вобастай ин шаҳрам
 Бо ҳама мӯярагҳоям,
 Чун дараҳт ба хоки боғчай сабз.
 Ҷодаҳояш нармии пои туро донанд,

Бодхояш кардаанд мушки зулфатро харидорӣ,
Обҳояш софии рӯи ту бигрифта,
Сабзахояш сабзии баҳти туро доранд.

Эй хушо, ки мекашем ману ту нафас
Аз ҳавои атргардони як сапедамон.
Эй хушо, ки назар мекунем ману ту
Сўи маҳтоби як осмони нилӯй.

Гарчи тайёра мезанад фарёд,
Гарчи мошин мекунад аффон,
Тапиши дили туро мекунам эҳсос,
Чун мунаҷҷим тапиши дили ахтар.

Чорсӯи фиребои рӯзгорон
Гарчи мекашад ба чор сӯям,
Мешиносам раҳи муроди кӯи туро,
Мисли ожанги нахусти тоҷгоҳи хеш.
Он чудоие, ки байни мо пайдост,
Чун чудоии Панҷ асту Ваҳшоб аст.
Нола аз бандҳо намешояд,
Омуи васли ману ту дар пеш аст!

Ошиқам ман ба шаҳри ҷавонии ту,
Содикам ман ба шаҳри муҳаббати хеш.

ОБИ РӮ

Гуфтӣ, ки дар дилат губор чист?
Эй ҷон!
Мапурс аз раҳи сипардаи ман.
Афшон бодбезани мижгони шӯҳатро,
Ки рабояд аз бисоти дилам губорро.

Гуфтӣ, ки дар дили ту доғ чист?
Эй ҷон!

Мапурс сиккаҳои дастбурди маро.
Дар оби рӯи ту шӯям додғҳои матои дил
Ва дар офтоби вафоят хушк кунам.

ҲАФТ ГАРДУНИ ЁД

Ҳафт соли чудоии ману ту
Ҳафт гардуни сабзи ёди ман аст.
Ай ту, қудсӣ, фуруд наё зи авчи хеш,
Ки бе таум баландӣ кучо ватан аст!

Ҳафт соли чудоии ману ту
Ҳафт Авранги бегазанди ман аст.
Мисраъ-мисраъ муҳити рози тӯфонӣ,
Сафҳа-сафҳа замини дилписанди ман аст.

Ҳафт соли чудоии ману ту
Ҳафт иқлими ошкору пинҳон аст.
Кишваре зодбуми ману дард аст,
Кишваре сарпаноҳи ману армон аст.

Ҳафт соли чудоии ману ту
Чун дуои ҳафт пушти ман маро нигаҳдор аст.
Баъд аз ин шиква-нолаҳои бегами бод аст,
Баъд аз ин дурӣ –фасонаи бебор аст.

АШКИ ҲАСРАТ

Аз пушти ҳисори бедари кӯҳ
Ҳамчӯ ҷоми фирӯзии субҳ
Офтоб мешавад боло.

Офтоб мешавад боло,
Сари дастони хунҷакони бародари ман,
Ки гум кардашон дар раҳи Берлин.
Ва ин аскари ҷонғидои Ватан

Ашки ҳасрат ба зону пок мекунад имрӯз...

ЁДИ Ў

Хоб дидам, ки мебаранд Туғралро
 Чун нишоне ба тири фитнаву тұхмат.
 Аз саропои ман фифон шұъла кашид:
 «– Бозистед!»

Бо шигифтій пурсиданд:
 «– Кистій?»
 Гуфтам: «– Исли ман фардост!»
 Гуфтанд: «– Фардо нест!»

Гуфтам: «– Чій хатое!
 Шоире нест бе фардо!»

Шуд баланд овози тир ногах
 Туғрал афтод чун үкобе аз парвоз...
 Хобам аз сар гурехту ноором
 Шудам бедор
 Зери османаи осудай кошонаи хеш.
 Тири Туғрал дар дили ман буд,
 Хуни ман метаровид аз шафақи субх.

ДИЁРИ НАЧОТ

Аз диёре расидам, ки лолазорон аст:
 Лолаҳои зиндаи хурросонӣ,
 Киштаи тегу ханҷару шамшер,
 Шодоби хуни мардуми «осӣ».

Лолаҳо, ки кӯчат наметавон кардан,
 Лолаҳо, ки нарӯяд дар муҳити гулхона,
 Лолаҳо, ки наметавон чидан
 Ва дар бозор бифрӯхтан.

Дидай лолаҳои ду чашми Рӯдакиро?
Дидай лолаҳои тахтапушти Айниро?

Аз диёре расидам, ки наистон аст:
Аз наи хома то найлабак,
Аз наи Мавлавӣ
То ҳисори Нои Саъди Салмон
Ва то ҳарнои ман
Ҳама зояндаи ноласт!

Метавон наистонро ба оташ дод,
Метавон шери наистонро ба дом афканд,
Нолаи най валек озод аст.
Шунидай оё ту нолаи найро?

Аз диёре расидам, ки мачоз мадори ўст:
Бомдод гайри орзуи сапедӣ нест,
Офтоб гайри ормони гармӣ нест,
Хоқдон гайри ёди хоксорӣ нест,
Зиндагӣ гайри умеди хотира нест.
Дарк кардай:
Зиндагӣ ба ҷуз умеди ХОТИРА нест.
Ман аз диёри шеър меоям,
Гар най пазироям,
Бозгардам бар диёри начотбахши шеър.

БОҒИ ВУҲУШ

Туро хуш наояд парвози озодам...
Қафасӣ кун ту шавқи зиндаи ман,
Дар қадаҳ рез ҷӯши тӯфонам,
Дар ҳалое биншон тундбоди ман.

Ман на марди қолабиям,
Чун гили хом ба қолабам андоз,
Сӯи ман бингару табассум кун,

Ки орзутро
Ба ҳамон рангу шакли дилхоҳат
Рӯ ба рӯ бинӣ.

Эй нигори кабкбоз!
Ту ба асирии мурғаки хушхон
Хира мешавиу менозӣ,
Дида медӯзиву меболӣ.
Ман боғи вухушро дӯст надорам,
Ки дар он ҷо асорат
Мояи дилхушии тифлонаст!

МАСОФ

Занги тилфон мерасад бар гӯш
Чун танини зангӯлаҳои гӯшворат.
Умеди хуфта мешавад бедор,
Медавам, медавам аз Роҳи Каҳқашони ор-
зухо.

Ту дар он сӯй,
Он сӯи вартаи чонкоҳ,
Ки номи ўст ҶУДОЙ

Ва садоят намерасад то ман
Ва садоям намерасад бар ту.

Хаткашон дар ба дар меравад имрӯз,
Чун тасалло,
Чун табассум,
Чун тарабомӯзи хастаи дилҳо.

Метавонистӣ номае ту бифиристӣ
Баҳри тифли дили ятими ман,
Ҳамчунон ки ба таскини кӯдаки гирён
Медиҳандаш ба лутф коғазбод.

Э худоё!
 Мургакон ҳама гунганд,
 Боғҳо гўиё лавҳаҳои тасвиранд.
 Нагмаҳои сўзонро бо хештан бурдӣ,
 Чун баҳори рафта, ки бо хештан барад
 Ҷавониҳои дунёро.

Лаҳзае вожаи «ЧУДОЙ»-ро таҳаммул кун.
 «Ч» – ҷавонӣ,
 «У» – умед,
 «Д» – дил,
 «О» – оғият,
 «И» – ихтиёр.

Чумларо гўр мекунад ин ҳарф
 Дар дили тору бетагу сардаш.
 Бех, ки мову ту кушем мардона
 Дар масофи зиндагӣ чудоиро.

Занги тилфон мерасад бар гӯш
 Чун танини зангулаҳои гӯшворат.

МУНОЧОТ

Дасти ҳиноии ту рангин кард
 Субҳу шоми берангӣ маро
 Осмони рӯзгорат пур аз тирукамонҳо бод!

Хандаи гарми ту баҳор овард
 Бар ҳазони ғунчай дили ман,
 Наврӯзи ту аз кӯхнагӣ эмин бод!

Аз ҳами мӯят ба ҷони ман омехт
 Атри сидқу муҳаббату уммед,
 Ҳайъати ту ҳайкали ҷавонӣ бод!

Лаб кушодиву сухан омӯхтам,

Сухан гуфтиву ёфтам ватан,
Эй забони ватан ҳамора бо ман бод!

АБРИ БОЖГУНА

Бунафшазори осмони шаҳри ман
Чу ёлаҳои Душанбе заъфарон аст.
Ҳаст абре оё божгуна,
Ки бирезад қатраҳои шодобаш
Бар сари ахтарони пажмурда?

Дар ин шабе, ки ҳаво тираст
Ва хирасӯз ситораҳои баланд,
Дилам хоҳад ҳама фариштаҳои дарёро,
Ҳама малоики чашмаҳои гӯёро
Бозгардонам ба сӯи гардунҳо
Сӯи марзи ҳазони кавкабҳо.

Ҳаст инсоне, ки мегӯяд:
«Тарбузи пухтаи ситораҳои сипеҳр
Ба сари ман фуруд меояд!»
Ҳаст инсоне, ки менолад:
«Себи сурхи ситораҳои сипеҳр
Бишканад шишаҳои тирезаи маро!»
Ҳаст инсоне, ки меваҳмад:
«Олуи расидаи ситораҳои сипеҳр
Мезанад ба боми ман таблак!»

Сад дарег,
Эй бунафшазори ҳазони осмони Душанбе!
Ман туро мекунам кӯчат
Ба осмони кӯчаки дили хеш.
Офтоби ман хурд аст,
Моҳтоби ман хурд аст,
Лек туро шодоб ҳоҳам дошт,
Шояд ин ормони ҳазорон аст?!

ПОСУХ

Кист точик?
 Расад ба гүшам зи дурии таърих:
 «Ачамзодаи араб аст!»
 Ба ё:
 «Арабзодаи Ачам аст!»
 Ба ё:
 «Қавмest, ки ғайри араб аст!»
 Дигаре гүяд:
 «Тоҷдор аст ӯ,
 Точи фарҳангу точи ҳунарҳояш
 Бе адил аст!»
 Саввумй гүяд:
 «Боист бирбудан
 Точи ӯро чу точи Сомонӣ!»

Кист точик?
 Саре ба ҳалқаи дор,
 Тане ба зери сумби пил,
 Дилем дар фазои беохир.
 Ҷингиз бо итоб суол кунад:
 – Тоҷик ин аст?!

Марзи тоҷик дуруда киштзорест,
 Реша ҳасту нест по耶 пайдо.
 Ҷашм Санҷар ба –дин решашо кунад
 Ва дилаш зи ғусса бишавад лабрез,
 Ки ҷароянд решашо барҷо?!

Каллаҳоҷе чу қуллаҳои ҳунар,
 Каллаҳоҷе чу қуллаҳои хирад...
 Темури ланг меандешад
 Ба ақли ланг:
 – Сарҳои фиканда ҷаро манора шаванд,
 Ҷаро манора шаванд?!

Борҳо шунидаам зи майсара,
 Борҳо шунидаам зи маймана,
 Вакъти мурдан шунидаам,
 Вакъти зистан шунидаам:
 – Кист точик?!

Ин суол
 Җавоб меҳоҳад,
 На зи чап, на зи рост,
 Аз ману ту,
 Агар точикем...

ДЕҲҚОН

Дар ҳоличнои зери нохунат
 Зарраҳои хоки бедор аст.
 Ҳамроҳи он ту меҳусбӣ,
 Ҳамроҳи он ту меҳезӣ
 Ва аз ту бӯи хок меояд.

Рӯзе, ки рӯзи ту буд шавад,
 Ту саропо хок шавӣ.

Он ки ба зери нохунаш
 Равған бигираду ҷарбӣ,
 Дар пираҳани хок доф шавад,
 Чун нақши нафт рӯи об.

* * *

Ҳар шабат хоб мебинам,
 Ки ҳарири симгуни сахоб ба бар,
 Аз миёни себзори шукуфта мегузарӣ.

Боди бомдод мекунад пар-пар
 Барги гулхову сарандози сафеди туро
 Ва ту ошуфта мегузарӣ.

Сабзаҳо даст мезанад ба доманат,
Гунчаҳо рӯй мениҳад ба рухсорат,
Раҳ ба раҳ хор руфта мегузарӣ.

Умрҳо бо сапедаи сахарӣ
Меравию меравӣ,
Чашмҳоят пур аз шоманд,
Гунаҳоят пур аз боманд,
Бо манат сухане нагуфта мегузарӣ.

Модаро! Модаро!
Ту бехобӣ,
Ту най оромги оромгоҳи хеш
Ва шефта най ба боги бихишт,
Аз дилу дидаи ман нахуфта мегузарӣ.

Ё дурӯғ аст марги нобаҳангомат,
Ё ки хобҳои ман дурӯгинанд...
Розҳое нуҳуфта мегузарӣ...

* * *

Пайкараҳо фуруд меоянд,
Чояшон холист...

Ин пайкараҳои сангин
Сангӣ маҳаки тилои мо буда,
Ё сангӣ таҳдоби бинои мо буда.

Сангҳои хораи парешонро
Ба ҳам назанед, ки чу оташбарг
Оташфишон гарданд.

Сангҳои пора-пораи хомушро
Н-афканед бар сару рӯи ҳамдигар,

Ки чун мазори Чихилдухтарон
Одамилохи мо сар ба сар шавад санглох!

Пайкараҳо фуруд меоянд,
Пайкараҳои ифтихору нозиши мо.
Нангу номуси бўқаламуни мо
Пайкараҳои дигар мекунад эчод,
Пайкараҳои баландтару бузургтар,
Ки дар сояшон ба ҳар касе расад давлат.
Боз кўҳҳои хора мешавад ҳамвор,
Боз кўҳҳои пайкараҳо мешавад боло.
Сангҳои гурдаҳои моро низ,
Сангҳои қазои моро низ
Ба санги пайкараҳо даромезед
(Агар камй биқунад санги сарзамини мо).

Талои моро ниёз ба санги маҳак аст,
Бинои моро эҳтиёч ба санги таҳдоб аст.

Пайкараҳо фуруд меоянд,
Чояшон холист.

* * *

Дар забон торикиро агарки таъриф аст,
Деви андӯҳ аст, оре, деви андӯҳ аст.
Рӯшаний барги гули себ аст байнин мӯҳоям,
Торикий дар сари шонаҳои ман кўҳ аст.

Ман гуломам, агар чун қафаси фўлодӣ
Зулматам дар бағал бигираду бияфшорад.
Зоги бадқавл ба чанголҳои сиёҳ
Қафтари сафеди чони маро биёзорад.

Ҳар чӣ гӯй маро, бигӯй бетаъхир,
Торикиро натонам кушам худ барои худ.
Шумори донаи гӯгирдам, ки баҳри касе
Сўзаму беҳангома резам ба пои худ.

Кист, то мушт занад ба дари хонаи ман,
 То маҷоли афрӯхтан дамад ба дасти ман?
 Кист, то ба бӯи ўҳама даргирам,
 То шикаста шавад зулмати ношикасти ман?

Аз барои талоғӣ ҷаҳон намехоҳам,
 Дар фурӯғи лаҳзагист замонаи ман.
 Ёри ҷони манӣ ё ки ағёри ҷони манӣ,
 Мушт зан ба дари хонаи ман!

* * *

Бӯи ошнӣ мерасадам ба димог
 Аз канори оромгоҳи ҳазорсола.
 Сари ин мазори ҳасрати дерин
 Нолаҳо дораму намекунам нола.

Пораи давлати Сомониён хоб аст
 Дар ҷаҳони хоби Исмоили Сомонӣ.
 Гӯй аз панҷаи тороҷ медиҳад эмин
 Ўба нақди ҷони азиз замини яздонӣ.

Шаш ҷиҳат бингарӣ, уқёнуси тӯфонҳост,
 Пайкари ўхоракӯҳи побарҷост.
 Мавҷҳо мешикананд пеши зонуяш,
 Беасар мераванд асрҳо зи паҳлуяш.

Байни шӯру қиёми маҳшари рӯз
 Ман ба наҷво гӯямаш: «Ало ҳамӯши ман!
 Аз ҳамон пораҳоки зиндаи оғӯши ту
 Қавли Ҷӯи Мӯлиён мерасад ба гӯши ман.

Ман чи сонаш кашам ба мулки бедорӣ?
 Басанда нест магар хоби гарони тӯлонӣ?»
 Аз дарун бонге бупечад ба гунбази нили:
 «Худ нахуст тарки хоб кун, агар ҳаметонӣ!»

* * *

Дидаем дар маърази намоиш
Шерхое, ки паи луқмае лазиз
Рӯбоҳ шудаанд бо ҳайати шерона.

Чун шерафсо ба комашон нуқл андозад,
Хез мезананд аз миёни ҳалқаи дор,
Гӯё ки маймунанд;
Сари як по аргушт мераванд,
Гӯё ки мурғи саққоянд;
Мехазанд аз каронае бар карона,
Гӯё ки сусморанд;

Мебаранд дарзахоро ба дӯши худ хомӯш,
Гӯё ки хари Афандианд;
Най мекашанд ба бинии хеш,
Гӯё ки каркадананд.

Чун пораи дигаре ба даст оранд,
Сару рӯи шерафсо мебӯсанд,
Пеши пояш фурӯ меафтанд.

Ва мо аз шодӣ каф ҳамекӯбем,
Ва мо аз фараҳ мезанем фарёд.
Бехабар з-он ки шерҳо сурати моанд,
Ё хешро мешиносему нодида мегирем.
Чои он дорад, ки мо гирием,
Ки шерҳо шерии худро бурдаанд аз ёд.

* * *

Дарахтони сарсаҳти шаҳри ман
Ҳамнасиби мусофирони раҳдуру ранчуранд,
Ки бо бару дӯши пургубор омадаанд,
Хаставу бемадор омадаанд.

Нест ёрои даст ёзидан,
Нест нирӯи тарона ангехтан.

Бо сарупои дудаву соручолуда
Нест пои аз ин байгула бигрехтан.

Кучоед, эй рӯдҳои саршори кӯҳистон,
Ки наме нест дар лаби ин мусофирони гариб?
Сари онҳо чун сари парешони точик
Сӯзад аз дами офтоби саратон.
Метавон пунбае парвард,
Сояндозе метавон сабзонд.

Дар оинаи чашмҳои хираашон
Бозтоби ахтаре ҳувайдо нест.
Фарози ин шаҳр бе ситорааст,
Ва касе начӯяд ситораи худро.

Гар ба ҳар мулке
Доғҳоро бишӯяд қатраи борон,
Абрҳо ин чо доғ меборанд
Бар дили доғи мову барги доғи дарахтон.

Боди беҳису танбалу шабқӯр,
Ки дар зулмати ҷодаҳо раҳгум аст,
Ногоҳ пешпо ҳӯрад бар ҷисми бечони дарах-
тон
Ва гӯр шавад зери гарди афшони дарахтон.
Кучоед, эй боргоҳҳои барқ?
Кучоед, эй варғҳои баланди ҷаҳон?

Моро шукӯҳи номатон коғист
Чун шаҳомати Балху Бухоро
Ва ё афсонай оли Сомон.

Дилам сӯзад ба ин дарахтони бефардо,
Ки ошноянду ошное намеёбанд.
Решапайванди баҳори Рӯдакиянду Фирдавсӣ,
Вале Саноиву Саъдиву Сайидое намеёбанд.

Дилам сўзад ба ин дарахтон,
Ки ман низ аз табори онҳоям.

* * *

Мургакон аз қафаси ҳарос озоданд,
Мезананд худро ба бозори афсурда.
Пур шуда кӯчаҳои шаҳр зи талбанда,
Бимашон набувад зи нозирони бепарда.

Аз салои хастай қаландари пир,
Медарад зи ҳам шоҳии кабуди сипеҳр.
Духтаре бори малоҳаташ афканда
Ба сари шонаи ҷавоне ба меҳр.

Панҷаи насху настаълиқ бигрифта
Аз гиребони хуруфи замони навин.
Чои бонги зиндабод меояд
Аз кучое ба гӯшам таронаи ҳазин.

Раставу тимҳо масири ҳарзаи бод,
Кисвати номусу шараф чӣ кампайдост.
Чун ниёғон умедвор мегӯям:
«Фам махӯр, ки биҳишти нақд дар фардост!»

Он ки бо ман суруди тоза меандоҳт,
Жож меҳояд зи минбарам, чӣ аҷаб аст,
Мон, ки бошам чу беди обии пушта,
Ғайри худ набувад самарам, чӣ аҷаб аст.

Ҳар нигоҳам суол мекунад дар роҳ:
«Аз кучо, кистӣ, чӣ насад дорӣ?»
Гӯши ман ё гарон аст, ё ки нопайдост
Ҳамраве, ки бипурсадам: «Чӣ талаб дорӣ?»

Дили худро чу дона ҳифз бояд кард,
Дар кафи хирмане, ки бувад ба роҳи бод,
То алорағми ангораҳои кӯҳнаву нав

Тоза рӯяд зи хоки қобили ачдод.

Оҳ, эй шаҳри гармошнои дерина!
 Бин, чихо мекунад сарнавишт ҳасмона.
 Он мабодо, ки бегонаам шавӣ рӯзе,
 Он мабодо, ки бошам рӯзе аз ту бегона!

* * *

Ин саҳар мурғакон намехонанд,
 Аз гулӯшон, чу аз новардони ҳавои боронӣ,
 Фаввора мезанад нола.
 Ба ҷашмҳои ҳамабини гӯши эҳсосам
 Нил мекашам бо пунбай фаромӯшӣ.
 Зарра-зарра сиришти ман
 Медамад чун ҳубобу метаркад
 Ва нола мешавад тавлид.
 Ман алвонҷ меҳӯрам чун дарахти тӯфонӣ,
 Бо ҳарос даст медиҳам ба дasti сарди замин.
 Ҳамчу пире, ки дигар мадора什 нест,
 Ҳок ҳам мисли ман ҳамора меларзад,
 Дар дили ў низ нола мешавад бедор.
 Ҷашми имдод ба офтоб медӯзам,
 Ки баланд асту з-ин ҳама дур аст.
 Эй шигифто, офтоб мегиряд
 В-аз тори заррини шӯълаҳои ў
 Нола мерӯяд.
 Ногаҳ аз дур
 Модаре чу абри сафед мешавад пайдо,
 Назди ман мерасад саропо сиришк,
 Мушт мезанад ба равзани дидаи ман
 Ва медарояд беичоза ба хонаи пайкари ман.
 Ҳоли ман намепурсад,
 Сӯи ман назар намедӯзад,
 Мепурсад парешон:
 – Писари ман бенишон аст,
 Надидай писари ягонаамро?
 Лаби сангбастаамро

Мачоли посух нест.
Ва нолай модар пайкарамро ба ларза меорад.

Оре, оре,
Суруди миллии ман
Ин сахар фақат нола-ст!

* * *

Меравад бародарам аз ман ба дуродур,
Дар рухаш зардии офтоби лаби кӯҳ аст.
Ин гуруби нимрӯз аз тулӯй, ки маҳрум аст,
Сар ба сар як таронаи пурандӯҳ аст.

Меравад бародарам аз ман ба дуродур,
Тӯшай роҳи ўст чордари пазмонӣ.
Пеши дарвозаи ҷаннат интизори ваянд
Падару модари ман ба сӯзи пинҳонӣ.

Модаро, танг варо дар канор бигир,
К-ин ҷаҳони дурӯзааш ба танг оварда.
Падаро, сила кун сари сафеди варо,
К-аз само қисматаш ҳамора санг оварда.

Лолазоре, ки парварда дар ҷигаргоҳаш,
Чун шафақ vogирad замини баланди биҳишт.
Сабз гардад зи нав, яке меҳргиёҳ шавад,
Баски ҷуз сабзай меҳр дар ниҳодаш нақишт.

Хандазоре, ки дар лабонаш шукуфо буд,
Монд дар боғчай шукуфарези дилам.
Ҳузни пинҳоне, ки буд ҳусни мардияш,
Мекашад домани шарорахези дилам.

Меравад бародарам аз ман ба дуродур,
Мераванд аз пасаш мисраъҳои мани ҳайрон.
Кош аз он сӯи қуллаҳои лозурӣ
Муждае оваранд аз барои мани пазмон.

* * *

Субҳ медамад дар шақиқаҳои ман,
Дӯст, эй содиқтарин дӯст,
Субҳи рӯи ту козиб нест.
Корвони муроди ҳавасбозон
Рахгуми биёбони сарди бевафоист.
Дирои занғӯлаи гӯшвори ту беозор
Мебарад қофилай диламро ба манзили уммед.
Қасди раҳзанҳо ҳама раҳгум,
Тундии бодҳо ҳама саргардон,
Неши ҷонкоҳи хорҳо ҳама ҳайрон,
Меравад қофилай ман бетардид.
Кафи хокистарам ба раҳгузоре нест,
Ахгарам ҳаст, ҳар кучое ҳайма задам,
Ахгарам зи гулхани муқаддаси ману ту,
Ки раҳҷӯи беоташе оташ афрузад.
Раҳ ба раҳ Балҳ буду қазбаи лафзи ширинаш,
Ҳам Самарқанду фиреби қанди андомаш,
Раҳ ба раҳ васли ҳачромӯзи Бухоро буд,
Ҳам Ҳуҷанду биҳишти баҳори оғӯшаш,
Лек қофилай ман аз паи ситорае мерафт,
Ки ҷашми ту буд,
Лек қофилай ман сӯи дехи қудсие мерафт,
Ки пайкари ту буд,
Дехи зодгоҳи ишқи ман,
Дехи бартар аз ҳазор шаҳри бузург!
Субҳ медамад дар шақиқаҳои ман,
Дӯст, эй содиқтарин дӯст,
Субҳи рӯи ту козиб нест.

* * *

Ба расми ҳамидаи тоҷик,
Ки марди зӯфунуни солорро
Пеш гузоранду болонишин кунанд ўро,
Шеъри ман шеъри суханрасои туро
Муқаддам донаду биниҳад дар силки азизон.

Ту фақат аз баландӣ ба ман назора макун,
Ту фақат ришханд мазан,
Ки agar дар пойгаҳ набудам,
Чои ту набуд дар пешгоҳ...

СЕ ТАРЧИМА

Тарас ШЕВЧЕНКО

ҚАФҚОЗ

*Ба дұсты самимиям
Яков де Балмен*

*Кү сари маро об медиҳад
Ва чашмонамро чашмасор мекунад,
Ки чунин шабу рұз мегирям бар афтодагон?*

Иеремия, Сураи 9, Ояи 1

Аз паси құх аст күхи абрпұши симгун,
 Күхи гарқоби ғаму гарқоби хун.
 Дар ҳамон қо мекунад ғорат уқобе
 Ҳар замон чисми Прометейи моро.
 Бишканад сандуқи сина,
 Бифшурад дил,
 Лек натвонад хұрад хуне, ки зинда-ст,
 Зинда гардад аз дигар дил,
 Дил зи нав сарчашмаи шодиву ханда-ст.
 Җони мо мурдан надорад,
 Ҳам намирад рұхи озодй.
 Гушналашмон кишта натвонанд
 Қаъри дарёи балозоро,
 Баста натвонанд ҷони зиндаву
 Ҳарфу ҳичои зиндаи моро,
 Шаъни Яздон, ки мубаррост,
 Дар бузургй яккаву танҳост.
 Эй Худо! Бо ту чий چойи баҳс!
 Ройи ту дар ҳукми мо нест!

Чуз гиристан, чуз гиристан, чуз гиристан,
 Нони хушки хешро
 Дар ашку дар хун тар намудан –
 Кори дигар аз барои мо раво нест.
 Хору зор аз ҷаҳли ҷаллодони манфурemu аммо
 Маству пурхоб аст
 Ҳақиқат, бехабар аз мо.
 Кай зи хобаш мешавад бедор?
 Кай, Ҳудои хастаи мо,
 Бахри роҳат меравӣ дар хоб,
 Моро медиҳӣ имкони умру зист?!
 Боварӣ дорем мо бар қудратат, Додор,
 Бар тавони рӯҳи зинда!
 Ҳам ҳақиқат мешавад бедор,
 Ҳам зи хобаш мераҳад озодии бемор.
 Ва фақат сўйи ту меорад намозаш
 Ҳалқҳову қавмҳо
 Ҳар рӯзу ҳар соат,
 То ки дарёҳо равонанд,
 Тунду хунполо равонанд!
 Аз паси кӯҳ аст кӯҳи абрпӯши симгун,
 Кӯҳи гарқоби ғаму гарқоби хун.
 Дар ҳамин ҷо мои бо лутфу ба эҳсон,
 Мои гушна, мои урён
 Карда хилватгир озодии ҳайронро,
 Бар шиканчи хайли сагҳо додаем онро.
 Дар ҳамон ҷо
 Устухони хушки инсонҳо фаровон аст.
 Ман зи ашку хун бигӯям? Ҷетавонӣ
 Ғарқ кардан чумла сарварҳову
 Тифлону навосаҳои онҳоро ба ашки
 Беваю бечорагон яксар,
 Ашки дуҳтарҳо, ки резон аст пинҳон дар дили
 шабҳо!
 Ашки оташгуни модарҳо,
 Ашки хунини падарҳои куҳансол –
 На чу дарё рехт,
 Рехт балки мисли дарёбор,

Дарёборо оташбор.
 Зиҳӣ, эй чопару сайёду сагҳои шикорӣ!
 Зиҳӣ, эй шоҳ, эй пушту паноҳи мо!
 Зиҳӣ!!
 Эй кӯҳҳои
 Симгуни яхбадомон!
 Шумо ҳам, эй ҷавонмардони ҷонафшон,
 Фаромӯши Ҳудо ҳаргиз набудед.
 Ба по ҳезед, фирӯзӣ шуморо бод,
 Ҳудо ёри шумо бод!
 Ҳақиқат, қудрату озодии қудсӣ
 Вафодори шумо бод!
 Ҷумла моли туст-ин ҷаппотиву кулба,
 На касе бахшида,
 На талбидай онро,
 На касе амволи худ донад,
 На касе дар банд андозад туро,
 Бо худ барад ҳамроҳ,
 Лек мо!.. Донои доноем,
 Ояҳои осмонӣ месароем!
 Аз ҷаҳи зиндан
 То ба ҷоҳу таҳти пуршон
 Ғарқи тиллоему урён.
 Сӯйи мо, сӯйи хирад оед!
 Мо шуморо ҳам биомӯзем
 Қиммати нону намакро!
 Мо-ҳама насрониён-дорем
 Сарвату донишгаҳу маъбад. Ҳудо дода!
 Лек мо ҳайрон назар дӯзем сӯйи кулбаи подор,
 Қулбае, ки тӯҳфаи бахшидаи мо нест,
 Чун шуморо сарпаноҳ аст?
 Мо напартоем, чун бар пеши сагҳо,
 Пешатон ҷаппотиҳоро.
 Аз ҷӣ баҳри мо напардозед
 Ҳаққи хуршеде, ки бахшад гармию ҳастӣ шуморо?
 Будпарастон неstem,

Мо ҳама насрониёни асли аслем.
 Мо каме серем!
 Валекин!..
 Чун ба мо тархى бародархондагӣ резед,
 Ҳам зиёд аз мо ҳунар ҳоҳед омӯҳт.
 Паҳнаи хоки азизи мо –
 Мисли домони Сибири мо зарурист –
 Пур зи маҳбас! Пур зи мардум! Ҷойи гап нест.
 Молдавӣ ё ин ки финӣ,
 Ҳар касе бо ҳар забоне ҳаст, ҳомӯш аст,
 Ё ба лаб шукронда дорад!
 Мо ҳама Тавроти қудсиро бихонем,
 Роҳиби қудсӣ ба мо гӯяд: замоне
 Дошт шоҳе хукбонӣ,
 Дӯсти худро бикишту хона овард
 Ҳонуми зебои ўро. Ҳолӣ ин шоҳ
 Мекунад дар боги мину зиндагонӣ.
 Вах, шумо бинед, он ҷо
 Ҷӣ қасоне мекунад дар боги мину комронӣ!
 Эҳ, шумо нодону коноед,
 Аз салиби қудсӣ осоре надоред,
 Сӯйи мо бинеду омӯзед аз мо.
 Кори мо: горат куну бахшой!
 Ғорат куну бахшой!
 Мустакиман меравӣ ҷаннат,
 Метавон бо худ барӣ авлоду аҷдодат!
 Мо ҳунармандем, оваҳ!
 Мешуморем ахтаронро, дона мекорем,
 Бар сару рӯйи фарангӣ санги дашному ҳақорат низ
 меборем,
 Ё ба вақти картабозӣ рост мебозем
 Одамеро...на ҳабашро...балки як насрониеро...
 Мо на қаллобем,
 (Худо бошад нигаҳбон!),
 То харидорӣ кунем аз нав ҳамон моле,
 ки бар мардум ҳаром аст,

Тибки қонун аст, аз мо ҳарчи иқдому маром аст!
 Тибки қонуни мубаллиғ,
 Дұст медорем гүё додари худро.
 Эй риёкорону солусон!
 Эй ба нафрини Худо шоён!
 Дұст медоред на өни бародар,
 Пұсташро дұст медорем!
 Тибки қонун
 Меканеду мекунедаш пұстин бар дұхтари хеш,
 Медиҳед онро ба фарзанди ҳаромитон ба мерос,
 Ё ба занхтон чу попүш,
 Ё ба худ-бар он зарурат, ки надонад ҳам зану фар-
 занд.
 Баҳри чӣ маслуб гаштӣ,
 Эй ту, Исо, эй ту, фарзанди Худованд?!
 Баҳри мо-некон,
 Ё пайи ҳарфи ҳақиқат ё дигар чиз?
 Ё ки меҳоҳанд бар ҳоли ту хандем?
 Тавба кардам, ҳамчунон шуд!
 Маъбаду рамзу калисо,
 Шамъҳои равшану дуди муаттар...
 Бо тавозӯй,
 Бе таваққуф пеши ту таъзим овардан,
 Мағфират дархостан
 Баҳри горат,
 Баҳри ҷангу хуну хокистар.
 Ҳуни ҳамхунони худро то бирезанд,
 Аз ту меҳоҳанд иродат.
 Баъд... аз байни губору дуду оташ
 Мебиёрандат қабое, ки буда он моли ғорат!
 Ақли мо равшан! Ва меҳоҳем ақли дигаронро
 Ҳамчунон равшан бубинем.
 Баҳри кўрон, тифлакони кўр
 Шамси ҳақро чилвагар созем!
 Мо чунин хоҳем кард!

Лаҳзае танҳо ба худ оед!

Мо шуморо сохтан хоҳем омӯхт
Лоҷарам занциру банду маҳбасу зиндон
Бахри озодии инсон,
Мо шуморо лоҷарам хоҳем омӯхт.
Дар ҷавоби хайри мо танҳо бубахшед
Кӯҳҳои нилгуни охирини хешро,
Варна кайҳо бурдаанд
Обҳою хокҳои покатонро...
Ҳам туро ронданд, эй ёри ягона,
Эй Якови меҳрубон,
На барои Украина,
Балки баҳри қотили он
Рехт хуни пок аз шарёни имон.
Лоилоҷ аз ҷоми московӣ
Захри московӣ ҷашидем!
Ёри хайрандеши ман, ёди мудоми ман!
Бо руҳи зинда ба сӯйи Украин парвоз бинмо,
Бо казакҳои лаби дарё дилат анбоз бинмо,
Бин ҳисору қалъаҳои гашта яксонро,
Бо казакҳо рез аз ҷашмони маҳзун ашқи сӯзонро,
Интизорӣ қаш мани хору асири ин биёбонро.
Баски ҳар андешаи ман
Дарди ғаддори ман аст,
Чумларо яқдаст мекорам,
Мон, ки сабзанд,
Мон, ки боди нарми хоки Украина
Сӯйи ту андешаҳоямро барад бо шабнами нобаш!
Бо сиришки дӯстона
Селаи андешаҳоямро пазиро мешавӣ ту, эй баро-
дар,
Нарм нармак мекунӣ аз бар...
Ёд меорӣ ту баҳру дашту қўргонро,
Ҳам мани танҳои сарсонро.

18 ноябри соли 1845, Переяслав.

Евгений ЕВТУШЕНКО

Б А Р Ф

Қад-қади тори сафеде гүё
 Барф лағжида фарояд ба замин.
 Зиндагӣ айни мурод асту vale
 Набувад лутф зи умри ширин.

Барф меояду ман ҳам биравам
 Рӯзи фардо ба қатори дигарон.
 Ман надорам ҳаваси умри абад,
 Низ аз марг наоям ба фифон.

Боварам нест ба ҳар эъчозе,
 Нашавам барфу нагардам ахтар,
 Боз чун сабза нарӯям лаби об –
 Ту маро ҳеч набинӣ дигар.

Гирам аз домани хешу пурсам:
 -Кӣ будам, оҳ, мани ҷуфтги гуноҳ?
 Чӣ маро буд зи ман авлотар?
 Кӣ ба меҳри дили ман буд гувоҳ?

Дил ниҳодам ба мисоли ошиқ
 Хоки Русияву хуршеди варо.
 Дил ниҳодам ба Стенка,¹ Пушкин,
 Нуктаи доҳии ҷовиди варо.

Буд раҳам гарчи пур аз шебу фароз,
 Рӯзи хуш гарчи ба сар кам бурдам,

1 Стенка – Степан Разин, пешвои инқилоби дехқонон дар Русия.

Байни ҳар суду зиёни олам
Зиндагӣ баҳри Русия кардам!

Изтиробест маро дарраги чон,
Ифтихорест мудомам раҳбар,
Ки даме ёри Русия будам,
Гарчи ночиз бувад пеши назар.

Ман наям лоиқи ёд овардан,
Мон, кунад зуд фаромӯш маро.
Лек хоҳам, ки бимонад ҷовид
Ҳамчӯ хуршед ба рӯи дунё!..

Барф ояд ба ҳамон сабки қадим—
Чун ба даврони Стенка, Пушкин,
Ояд ин барф пас аз ман ҳам боз,
Бинишинад сари мижгони замин.

Барф меояду дарроҳи гузар
Мебараад ҷашми маро чун ахтар,
Мекунад кӯр чу нақши дигарон
Нақши поҳои маро ҳам яксар.

Агарам умри абад нест, чӣ бок,
Ман ҳамора баумедам, баумед:
Дар ҷаҳон то ки бувад Русия,
Зери ин ҷарх бимонам ҷовид!

«ҲА» ва «НЕ»

Сахар то шом монанди қатора носабурам ман,
Миёни шаҳрои «Ҳа»-ю «Не», беист мегардам.
Ба сони риштаҳои ишқ ҳар тори вучудамро
Танида байни шаҳри «Ҳа»-ю «Не», худро адо кардам.

Муҳаббат нест дар ин шаҳри «Не»,
Чун хонаи холист,

Ба чуз гарди фаромӯшӣ набинӣ ту ба манзилҳо.
Хама деворҳо аз дарду ҳар хишташ пушаймонист,
Садое нест аз лутufe,
Хама гунганд дар ин ҷо.
Нишоне нест аз нуре, ки нури дидаҳо гардад,
Наояд бӯи гулҳои баҳорӣ аз гулистанаш.
Ба ҷои ҳандаҳои рӯзгорон то ба гардунҳо
Садои «Не!» расад аз ҳар дару девору айвонаш.

Даме ки нури маҳ резад чу ашқи ҳасрате бар шаҳр,
Чу шайтон мекунад бозӣ шабаҳҳо пеши ҷашмонат.
Бихоҳӣ зудтар берун шавӣ з-ин шаҳри ваҳшатбор,
Наой сӯи он дигар,
Саломат чун барӣ ҷонат...

Валекин зиндагӣ дар шаҳри «Ҳа» чун ишқ ширинаст,
Ки мушкил нест роҳи ту,
Дару дарвозаҳо боз аст.
Бихоҳад бар кафат резад ситора аз самои дур,
Ҷаҳони саркашу магнур бо ту ёру дамсоз аст.

Даво аз бӯсаҳои гарм ёбад ҳушкӣ лабҳо,
Мисоли ангубин гардад туро ҳар меваи бое.
Биҳишт аст он, ки ҷои об аз ҷӯяш бинӯшӣ шир,
Равад озору армонат,
Намонад дар дилат дое.

Дар ин ҷо зӯр ёбад ҳар дили озурдаву бисмил,
Агар сангӣ гаронӣ, мешавӣ ту як нафас шаҳбоз.
Дар ин ҷо бо садои «Ҳа» барояд ҷашма аз қӯҳсор,
Дар ин ҷо бо навои «Ҳа» кунад ҳар мурғаке овоз.

Дар ин шаҳре, ки чун гавҳар ба садҳо ранг метобад,
Барои ман ҳаёту зиндагӣ ранги дигар дорад.
Вале озурдаам, к-ин нӯшҳо бе неш меояд,
Ки дарди ташнагӣ нодида борон бар сарам борад.

Хамин хуб аст, то мисли қатора аз сахар то шом
Миёни шахрдои «Ҳа»-ю «Не» ман бенаво гардам,
Ба сони риштаҳои ишқ ҳар тори вучудамро
Танида байни шахри «Ҳа»-ю «Не», обу адo гардам.

А3 САФАРХО, А3 НАЗАРХО

1. БУРЧИ ЭЙФЕЛ

(Порис)

2. ДАР БОГИ ХУКУМАТІЙ

Дар растае, ки дастниҳоли бузургон
Сарсабзу хуррам аст,
Дидам дарахти хушбари Раҳмон Набиро.
Гуфтам: ниҳоли мо ба хоки гайр қад қашад,
Дар хоки мо нишондаи мо бар намедиҳад.
(Исломобод)

3. КОБУЛ

Кобул ба мисоли қолии садпора-ст,
Кобул ба мисоли қолии чиркин аст.
Афшондану тоза кардану васла задан —
Гар хаст туро кори савобе-ин аст!

4. ДАР САРИ ГЎРИ АХМАД ЗОХИР

Ки ҳазор лола пӯшад пас аз ин мазори моро.

Хабари хазони мо бар,
Ту фароги ёри моро,
Ки фаромашй гуноҳ аст

Тарафи мазори моро.

На ҳазор лола чӯшид,
На ҳазор лола пӯшид,
Зи хароби хоки мо чин
Ду ҳазор хори моро...

(Кобул)

5. БОРИ ДИГАР ДАР САРИ ГҮРИ АМИР ОЛИМХОН

Ганц бурдиву набурдй
Ганчи моро, ганчи моро,
Нақди моро «ҳамнишин» бурд–
Бебаҳоро, бебаҳоро.
Аз сари мо он чй бигзашт,
Бемуросо он чй бигзашт,
Мекашад дар доми ҳайрат
Ҳам худиро, ҳам Худоро.
Хуш ба ҳолат, хуш ба ҳолат,
Вой бар ман, вой бар ман,
Ту бимурдй, ман намурдам
Бе Бухоро, бе Бухоро...

(Кобул)

6. УҚЁНУСИ АТЛАНТИКА

Уқёнуси Атлантика
Модари пахновари густурда-ст.
Марзу буми гунагунаро гирифта ба канор
Мисли тифлони ширхораи хеш.
Лек меҳри варо на инсоф аст,
Нест лутфаш ба ҳаммагон яксон:
Мениҳад бар яке зи зар сафи дандон,
Дигареро пайи луқма меканад дандон.

(Дакар)

7. ДАР БОФИ ШОХЙ

Боғи шоҳии Алҷазоир
 Аз навои масти булбулон саршор,
 Ҳамчунон ки равзаи шеъри Ҳофизи Шероз,
 Ҳамчунон ки фазои Ҳучанду Ҳисор.
 Булбулон дар ҳама боғи сайёра
 Ҳамзабону ҳамнавою ҳамгуна-нд.
 Ин фақат одамӣ дусад забон дорад,
 Ин фақат одамӣ намефаҳмад
 Олами одами канорашро.

(*Алҷазоир*)

8. БАЙТИ ТАРҶУМОН

То равон будем сӯи ошёни Шахриёр,
 Мечакид ашки ҳазини осмони Шахриёр.
 Нолаҳо мерехт аз шоҳи ҳазони тирамоҳ,
 Фусса пар мезад чу мурғи ломакони Шахриёр.
 Медавид аз ҷодае бар ҷодае боди гузар,
 Бо алам меҳонд гӯё достони Шахриёр.
 Ҳира буд бар обирон ҷашмони равзанҳои танг,
 Рӯ ба рӯ мечуст бо химмат нишони Шахриёр.
 Гуфтам: «Эй ғам! Куштанат ҳоҳам
 ба шодӣ!» Гуфт: «Ҳон!
 Остони дарду ғам буд остони Шахриёр!»
 Шаҳр шоир буду шоир шаҳр, гӯё мегирист
 Дар дили Ҷабрез байти тарҷумони Шахриёр.
 Рафтам аз ин обу ҳоку то қунун гул меқунад
 Дар канорам лолаҳои ормони Шахриёр.

(*Ҷабрез*)

9. ДАР ПОИИ ҲАЙКАЛИ УМАРИ ҲАЙЁМ

Дар паҳлуи ту ҷом надорам, чӣ қунам?
 Бо ҳуд дили ором надорам, чӣ қунам?
 Гуфтам, ки фалакро зи миён бардорам,

Ман қудрати Хайём надорам, чй кунам?
То дар багалам зи ту китоб аст маро,
Бар нозу ниёзи дил ҷавоб аст маро.
Хомӯшии сангини ту бе ҳарфे нест,
Як байти ту сад ҳумби шароб аст маро!

(Техрон)

10. НАВҲАИ ХУРӮС

Аз миёни ҷангали торики бетонӣ,
Лобалои оҳану соруҷу мавчи дуд
Мерасад бонги хурӯсе изтироболуд.

Мисли ман ин мурғаки бечора бетоб аст,
Мисли ман дилтангу бехоб аст,
Интизори субҳи дар пушти ситеги дур ноёб аст.

Боғ меҳоҳад сарандози арӯсӣ аз ҳарири субҳ,
Ҷӯй меҳоҳад навои симгун аз рӯдбори субҳ,
Роҳ меҳоҳад дили бикшода аз бикшодагиҳои
чабини субҳ,
Хона меҳоҳад таҷаллӣ аз сафои бегубори субҳ.

Субҳ меҳоҳад дили ман дар дили зулмат,
Субҳ меҳоҳад хурӯсе бо ҳазорон заҳмату меҳнат.

Эй хурӯси қаҳрамони субҳоҳон!
Дидаам хуни гулӯятро
Дар ҷаги гарми шафақҳо
Субҳоҳон.

(Техрон)

11. ТАРОНА

Кӯчаи сабзи Анҳори¹ ту
Пургул аз умри гулбори ту,
Гар ҳазорон бувад ёри ту,

¹ Махаллаи зебоест дар Тошканд.

Нест чун ман харидори ту,
Ёсуман, Ёсуман,
Мен сени севаман!

Коқулони дарози батоб
Метапад мисли чил чүя об.
Ташнагай мекунад инқилоб,
Мераҳад аз лабам ин хитоб:
Ёсуман, Ёсуман,
Мен сени севаман!

Ноз кун, нози шириң турост,
Доруи ҳацри дерин турост,
Дилбарй баски ойин турост,
Баҳри дил лутфий чандин турост,
Ёсуман, Ёсуман,
Мен сени севаман!

Бо чавонй аз ин раҳ гузар,
Пур кун аз мастиам сар ба сар,
То зи розам шавй бохабар,
Бо ту гүяд маро шеъри тар:
Ёсуман, Ёсуман,
Мен сени севаман!

(*Toшканд*)

12. ҶАШНИ ШАРОБ

Базми ангур чӣ хуш,
Чилваи нур чӣ хуш,
Авчи Мансур чӣ хуш,
Эй Хайём!

Раста сармасти шароб,
Кӯча пайвости шароб,
Чумла ҳамдасти шароб,
Эй Хайём!

Ишқ масту шаби ман,
Ишва масту таби ман,
Бўса масту лаби ман,
Эй Хайём!

Чоми масту ғами ман,
Ком масту ками ман,
Ром масту рами ман,
Эй Хайём!

Шўри ту пираҳанам,
Сукри ту анчуманам,
Ҳарфи ту дар даҳанам,
Эй Хайём!

Согарат хуршед аст,
Бодаат уммед аст,
Бо ту ҳар чо ид аст,
Эй Хайём!

Соқии ҳар ду чаҳон,
Ғолиби дарду ғамон,
Мондайӣ, боз бимон,
Эй Хайём!

(Кишинёв)

МАН ЗИ ХУШБАХТИИ ХУД МЕТАРСАМ

НИМА

Нима номус, нима вичдон
 Нима чавҳар, нима имон,
 Нима озод, нима маҳбус,
 Нима масрур, нима афсӯс,
 Нима торик, нима равшан,
 Нима шиша, нима оҳан,
 Нима гайрат, нима тарсӯ,
 Нима бадрӯ, нима дилчӯ,
 Нима оҳанг, нима овоз,
 Нима сангин, нима парвоз,
 Нима хомӯш, нима фарёд,
 Нима одил, нима бедод,
 Нима бехуд, нима ҳушёр,
 Нима роҳат, нима озор...
 Нима-нима чумла одам,
 З-ин сабабҳост нима олам.
 Пурра-пурра одаме нест
 Пурра-пурра оламе нест.

ДАР САФҲАИ ДЕВОН

Эй ташнаи дард, дар сухан ҷоят ҳаст,
 Ҷун булбули маст дар чаман ҷоят ҳаст.
 Ҷун шеър агарчи меравӣ мулк ба мулк,
 Дар сафҳаи девони Ватан ҷоят ҳаст.

ОДАМ ВА НОНИ ГАНДУМ

Тарки чаннат гуфт Одам аз барои нони гандум,
 Роҳаташро кард бе ҳасрат фидои нони гандум.
 Меканад пайваста чону метанад бар гусса акнун,
 То биёбад зери гардун роҳҷойи нони гандум.
 Боз мегардад ба чаннат (гар Ҳудояш меҳрубон
 аст),
 Ҳаставу бишқаставу обу адои нони гандум...

СОАТ

Эй Ҳудои карими ботадбир,
 Ман надонам чӣ соатам додӣ,
 Ки нишонам диҳад ба рӯзу шабон
 Вақти андӯху ҳасрату ҳичрон.

Нест дар соатам замони нишот,
 Мӯҳлати бахту фурсати шодӣ.
 Бо ҳама қудрате, ки Ту дорӣ,
 Ман надонам чӣ соатам додӣ...

* * *

1

Барфи аввал дар сари ман мекунад юриш,
 Бори аввал
 Барфи аввал дар сари хоки ҳамӯшат мекунад
 шӯриш.
 Мӯсафедиро надидӣ,
 Пуштаи армони ту аммо сафед аст,
 Ҳамчунине, ки маро сутхони сар то по сафед аст.
 Рӯзи сармо,
 Ҳар замоне мерасидам бар дари кошонаи меҳрат,
 Бо парешонӣ ту мекардӣ суолам:
 «Чунӣ, эй марди парешони парешонгард».
 Бе ту ҳоло кас намепурсад зи ман:

«Чунӣ, аё марди болопарвард?!»
Ту кӣ будӣ?
Ту кӣ будӣ, ки забони ту забони сад ҷаҳонам буд?
Бе ту акнунам хитобе нест,
Бе ту акнунам саволею ҷавобе нест.
Эй азиз!
Холо ту чунӣ?
Охи ҷонсӯзам туро дар «водии сарди ҳомӯшон»
гарм медорад?
Шеъри пурдардам туро дар олами бефарқи ту
бедард медорад?
Гар Ҳудо то навбаҳорон зиндаам дорад,
Ман баҳорат мефиристам.
Бо гулу себаргаи болои гӯрат ошнӣ кун –
Зиндагиро бар мазори ту зиёрат мефиристам.
Барфи аввал бар сари ман мекунад юриш,
Шеъри ман дар синаи ғампарвари ман мекунад но-
лиш.

2

Ҳамсари ҳамсояи мо шасти умрашро ба шаст
овард...
Ҳамчу гул дар базм шодобанд занҳое, ки дӯш
арғушт мерафтанд, ҳамроҳи ту дӯшодӯш..
Эй ачаб!
Сархушу маstone мерақсанд,
Бехабар аз марг дар ҳангомаи афсона мерақсанд,
Ту vale ҳомӯшу бегона,
Хонадори дур аз хона.
Зодрӯзе шодии рӯзат наҳоҳад буд,
Ҷуз сукути дардомӯзат наҳоҳад буд,
Бар раҳи ту шасти наврӯзат гулафшонӣ наҳоҳад
кард,
Умри ҳафтоди ту бар сар барфи пирият наҳоҳад
рехт.
Гар фалак ҷони маро эмин гузорад,
По агар бар зинаи ҳафтод бигзорам,

Гүямат: «Хафтоди умри ту муборак,
Чилчароги ёди умри ту муборак!»
Варна...

Ин шеър асту андұхи дили шоир,
Варна...

Ин шамъи хамұш асту зуломи махфили шоир...
* * *

То ки ҳастам,
ин қаҳону он қаҳонам ҳаст,
Ишқ чун ахгар таҳи хокистари
ҳастай ниҳонам ҳаст.

Эй хушо,
ман дұст медорам турому дұстдоры
мешавад пайдо,
Ҳацр ҳасту
ғусса ҳасту
ғамгусоры мешавад пайдо.

Дұш гуфтам:
«Ту марав аз ман, ки
«ман» ҳам меравад аз ман,
Инқилобу
изтиробу

шодиву ғам меравад аз ман,
Харду олам меравад аз ман».

Дұш гуфтам:
«Бо ту ҳаргиз интихое нест,
Қаҳру нозат то бақодор аст,
чонамро қазое нест,
Расму ойини вафоро бевафой нест».

Дұш гуфтам,
боз мегүям, ки ҳастам –
дұст медорам,
Хүшёрам ё ки мастан –
дұст медорам,
Исавиям,
мұсавиям,
бутпарастам –
дұст медорам.

Дүш гуфтам,
 боз мегүям, ки дар дунё миёни
 «доштанхо»-и баний Одам
 Гавхаре аз «дүстдорй» бебаҳотар нест,
 Хохише аз «дүстдорй» пурсафотар нест,
 Мавсиме аз «дүстдорй» дилқушотар нест.
 «Дүст медорам!» –
 Ҷаҳони пир, барно шав!
 «Дүст медорам!» –
 Сиришти кўр, бино шав!
 «Дүст медорам!» –
 Муроди ланг, пўё шав!
 Эй хушо, ман ҳастаму
 ту ҳастиву
 ин дўстдорй ҳаст,
 Ёр ҳасту расми ёрӣ ҳаст,
 Фусса ҳасту ғамгусорй ҳаст!

БО МАВЛАВӢ

Дар лабонат бўсаро пинҳон макун,
 Ташнагони бўсаро сарсон макун.
 Бўса мегардад раҳо байни ду лаб,
 Шўълаи чавволаро зиндан макун.
 Гар лабам меҳмонӣ ояд бо умед,
 Шаҳдро пинҳон аз ин меҳмон макун.
 Сад чавонӣ медиҳам як бўсаро,
 Гар ту арzon мекунӣ, чандон макун.
 Фуссаамро метавон бо бўса кушт,
 Ҳастай ғамро ту саргардон макун.
 Ҳарфи ман чун бўса то ширин шавад,
 Меканам чону туам осон макун.
 Чун лабам ёбад лабат, гўям ба шукр:
 «Ай Худо, ин васлро ҳичрон макун!»

Аз хиёбон гузарӣ,
 шарфай по мешунавӣ?
 Тапиши дил зи дами боди сабо мешунавӣ?
 Ин чавонии ман аст,
 К-аз пасат мераваду шеъри чавон мегӯяд,
 Пайрави сарви равони ту равон мегӯяд,
 Ончунон мегӯяд,
 Ки ба гӯши гулу себаргаи масти
 лаби чӯ оби равон мегӯяд.
 Ишқ гарчи ҳама фарёди дил аст,
 Ранчу озори худододи дил аст,
 Чун шиораш натавон аз сари тоқе овехт,
 То бихонанд ҳама раҳгузарон,
 То бидонанд ҳама бехабарон.
 Сабр кун, сабр,
 аё поктар аз субҳи сахар,
 То чавонии дилас
 Бо чавонии ту анбоз шавад,
 Ҳасрати кӯҳнаи ман
 Бо гули тозаи рухсори ту ҳамроз шавад.
 Сабр кун, сабр,
 ки бо сехри чавонӣ ману ту
 Хонаву
 раставу
 пайроҳаи ин шахри ҳазонафшо-
 нро
 Ҷониби субҳу
 чавониву
 баҳорон бикашем,
 Сўйи ҳангомаи маввочи ҳазорон
 бикашем.
 Ба Худо,
 Он Худованди кариме, ки чавонӣ бисиришт,
 Аз барои ману ту номаи тақдир
 бад-ин гуна навишт.
 Аз хиёбон гузарӣ,
 шарфай по мешунавӣ?
 Тапиши дил зи дами боди сабо

мешунавӣ?

* * *

Нишин бо ман, ки аз лабҳои ширинат
 Бичинам шеъри ширино.
 Саропо талхи талхам ман,
 Бубар аз ҷони ман ин лаззати ҳичрони дерин-
 ро.
 Ҳама гӯянд: «Пирӣ доми ғафлат
 метанад, ҳуш дор!»
 Ту ҳарфи мардумон машнав, ки
 бедарданду мегӯянд:
 «Макун онро!» «Бикун инро!»
 Кафи сӯзони ту беҳ аз уту ҳамвор месозад
 Зи сӯфи оразу пешониам ҳангомаи чинро.
 Нигоҳи ошиқи ман қиссаи арзони пешин нест,
 Вафоям достони кӯхнаи айёми
 дерин нест,
 Қалам бар сар қашад эҳсоси ман
 афсонаҳои Чину Мочинро!
 Зи ҳар кӯе,
 зи ҳар сӯе
 Бичӯям ғозаи рӯйи сухан,
 то ҳусни ту бозофарам боре,
 Дареғо,
 нест қодир хомаам тақлиду тазминро.
 Нагӯяд ҳарфи шармини лабам армони чан-
 динро,
 Фаромуш карда ҷашми масти ту
 ойини таскинро,
 На ман дар Бесутуни қиссаҳо
 Фарҳод ҳоҳам шуд,
 На ту аз нав ба дунё мужда орӣ
 рози Ширино.
 Ҳамин ҳоло
 Нишин бо ман,
 Ки аз лабҳои ширинат

Бичинам шеъри ширинро!

* * *

Чашма дарё мешавад дар кўхсори ман...

Чашмаоби хушмақоли

бевуболи

бегубори ман

Хамчунон мепарварад дар қатраҳояш шўри
дарёй,

Хамчунон меҳоҳад аз тақдир номи равшани
машхури дарёй.

Бо тарона меравад аз лобалои сабзаву гулҳо,

Дар лаби ў бўсаҳои офтобӣ,

Дар дили ў нағмаҳои моҳтобӣ,

Меравад чун охубарра бегаму бебок.

Ногаҳ аммо...

Мекушад армони ўро хоку регу хорасанг, эйвой,

Чун паланг, эйвой.

Аз навою

аз сафою

аз вафои чашмаоби ман

Қалби хоку регу хоросанги монанди паланги

роҳи ўро аз кучо нармист,

К-аз вучуди сардашон гайр аз умеди ноумедӣ
нест?!

Ман намедонам кӣ меандозад ин савдо

ба ҷони чашмаоби ман—

Чашмаоби бекарори

бегубори

гулнисори ман?

Ман намедонам, кӣ мехушкад зи

шавқу шўри дарёиш?

Ман намедонам, кӣ мемирад ба бадномӣ

зи номи равшани машхури дарёиш?

Чашмаоби ман,

Эй дамида аз гуноху аз савоби ман
 В-эй заҳида аз сароби ман!
 Ту канори сангзору ташнасори
 қисмати ман покбозӣ кун,
 Дар лаби ту бӯсаҳои офтобӣ,
 Дар дили ту нағмаҳои моҳтобӣ.
 Ту маро дарёй, инат бас,
 Номи равшан инчунинат бас!

* * *

Боки ман нест зи сарсаҳтии ман,
 Ман зи хушбахтии худ метарсам.
 Номи хушбахтии ман номи шумост,
 Пайкари баҳти ман андоми шумост.
 Ҳар гаҳе аз раҳи мо поий ба по мегузарем,
 Аз миёни ҳасаду ра什ку ано мегузарем.
 Мисли ман кист, ки бо баҳти ҷавон
 ҳамнафас аст?
 Баҳт бо ҷашми пур аз шом,
 Баҳт бо рӯйи пур аз бом,¹
 Баҳт бо нозу адое, ки ба ҳар қас ҳавас аст.
 Мисли ман кист, ки дар оғуши ин баҳти ҷа-
 вон
 Аз ғами пириву андӯҳи ҷаҳон озод аст?
 Ҳар қадар хушку тари зиндагӣ афсурда ку-
 над,
 Боз ҳам обод аст?
 Мисли ман кист, ки шодоби баҳори ишқ аст?
 Беканор аз шарафи сабзи канори баҳт аст?
 Марг пеш ояду бинад агар ин тантанаро,
 Биравад, з-омадани хеш пушаймон, ба қафо.
 Ҷашми бад дур аз ин замзамаи Замзами ман!
 Ҷашми бад дур аз ин орзуи хуррами ман!

¹ Шаҳриёр – шоири бноми Эронист, ки зодаи Табрез аст.

Ман зи чашми бади мардум зи азал метарсам,
 Ҳамчуноне зи ачал, метарсам.
 Боки ман нест зи сарсахтии ман,
 Ман зи хушбахтии худ метарсам.
 Номи хушбахтии ман номи шумост,
 Пайкари бахти ман андоми шумост...

ИҚРОР

Гирди давлат гаштаму гирди шикам омад маро,
 Вирди имонам шуду вирди шикам омад маро.
 Табъе устоди дилам буду сабакгүйи фалак,
 Ҳайфи ин устод! Шогирди шикам омад маро.

МАСТИ ТАМОШО

Эй ошиқи худ, ошиқи шайдо ҳам ҳаст,
 Тобу табу бехобии шабхо ҳам ҳаст.
 Дар ойина ту масти тамошои худӣ,
 Як лаҳза ба худ о, ки дили мо ҳам ҳаст.

ТАБРЕЗ

Табрез! Ба сардии ҷаҳонам таб рез,
 Афсурдадилам, ту бар равонам таб рез.
 Он гуна ки барфурӯҳтӣ ҷони Камол,
 Лутufe бинамою ончунонам таб рез.

МУРДАДИЛ

Ту мурдадилию аз табат ҳосил нест,
 Аз шевани бедарди лабат ҳосил нест.
 Чун рӯзи сияҳ туро ба сар афтода,
 Аз хандаи равшани шабат ҳосил нест.

«ХОРНАЗАР»

Мушкил бувадам ба сўйи гулзор назар,
Бо чони харобу дили афгор, назар.
Ҳар сў нигарам, хории мардум бинам,
Ту Гулназарам магӯ, магар «Хорназар»!

ШАҲРИЁР

Ҳар чода, ки интизор дорад, бошад,
Ҳар ғунча, ки навбаҳор дорад, бошад.
Табрез, зи кини чарх бокат набувад,
Ҳар шаҳр, ки Шаҳриёр дорад, бошад.

ДИЛАМ ТАНГ АСТ

Наърахое, ки чумла бедард аст,
Гирди ман ҳамчу қалъаи санг аст.
Номхоҳии зумрае бенанг
Бахри ман нанг аст.
Ай худо! Ай худо!
Дилам танг аст.

Рӯ ба рӯи мардумон сифр аст,
Суфраи меҳри ин чаҳон сифр аст,
Хандаву гиряро тафовут нест,
Бутпарасте агар бувад, бут нест,
Монии ман ҳалоки Аржанг аст,
Ба худо дилам танг аст.

Гулхане ҳасту гармии дил нест,
Мавчи шӯрида ҳасту соҳил нест,
Дар раҳи сояравшани тақдир
Ҷазбай ошнои манзил нест.
Шоҳии осмон чӣ беранг аст,

Ба худо дилам танг аст.

Тоҷикистон, ки сар ба сар санг аст,
 Як сар омочгоҳи сад санг аст,
 Падари мо агар фалхмон дошт,
 На ба қасди ману ту пинҳон дошт.
 Дар дили мову ту чӣ оҳанг аст?
 Ба худо дилам танг аст.

Шоҳаи шеъри мо, ки пурхор аст,
 Сару пои сухан чӣ хуншор аст.
 Бими он бошадам, ки дар пайкор
 Низ ҷашми маро кунад афгор.
 Синаам пур зи нолаи ҷанг аст,
 Ба худо дилам танг аст.

Биқушо, биқушоӣ равзанро
 Ту ба қадри гурури озодӣ,
 Бинамо, бинамой манзилро
 Ту ба ҷени шукӯҳи ободӣ,
 Ба худо дилам танг аст!

ХОКИ ҲАМДИЁРӢ

Андешаи сафедам чун абри навбаҳорон
 Бар ташнагони ин хок дорад навиди борон,
 Эй шӯри шӯразорон, эй ҳузни лолазорон,
 Баҳри худо, бигӯед, ин лутфи ман кучоист?

Чун ахтарон нахусбад ҷашми ҳичо, ки дорам,
 Чун ҷашма дастгир аст дasti наво, ки дорам,
 Бошад, ки роҳ ёбад марди худо, ки дорам,
 Баҳри худо, бигӯед, ин сӯзи ман кучоист?

Занчири по набуда занчираи дари ман,
 Сарҳад намепазираид озодии пари ман,
 Сарвар намегузинад сарсонии сари ман,
 Баҳри худо, бигӯед, ин дарди ман кучоист?

Ҳар рахгузар, ки дидам, бишнохтам худамро,
 Дар оташи нигоҳаш бигдохтам худамро,
 Дар қолаби умешаш пардохтам худамро,
 Баҳри худо, бигӯед, ин шавқи ман кучоист?

Эй умри ман набуда чуз умри дўстдорӣ,
 Эй рӯхи ман набуда чуз рӯхи ғамгусорӣ,
 Эй хоки ман набуда чуз хоки ҳамдиёрӣ,
 Баҳри худо, бигӯед, ин меҳри ман кучоист?!

БЕХОБӢ

Аз парешонии мӯи маҳтоб
 Бӯи бехобии ман меояд.
 Аз ҳамон қуллаи лозурии бехобии ман
 Шеъри маҳтобии ман меояд.

Ту кучоӣ, ки булӯри ғами ҳичронат
 Менасозад ба дили сангии қофияи ман?
 Ман наҳоҳам, ки бимирад
 Вусъати дурини байни ману ту
 Дар ҳисоре, ки бувад тангии қофияи ман.

Ман ба андозаи ин вусъат
 Шоиром имшаб,
 Ман ба андозаи ин дурӣ
 Ошиқи дар ба дарам имшаб.

Ку тавоне, ки маро ҷамъ кунад ҳамчӯ насим

Аз хами кокули жўлидаи шаб?
 Ку равоне, ки шиносад сари озодаи ман
 Ҳамнасиби сари шўридаи шаб?

Қад-қади тораи симини маҳтоб
 Меравад тортани андешаи ман
 То ба машқӯи сахар.
 Мепарад гулпаратки бехобӣ
 Аз лаби чашмаи чашмонам
 То ба шабҳои дигар.

Боз аз мӯи парешони маҳтоб
 Бӯи бехобии ман меояд.
 Аз ҳамон қуллаи лозурӣ
 Шеъри маҳтобии ман меояд.

ДАРВОЗАИ ХУЛДИ БАРИН

Аз гадое саҳт мешармам...
 Дасти холие, ки сӯи ман дароз аст,
 Мисраи пурбори охи ҷонгудоз аст,
 Нотавонам ман ба тазминаш.

Ҷӯяҳои хушки ожанги ҷабинаш
 Обдори мазраи инсофу имонанд,
 Ман натонам мисли як дехқони огоҳ
 Роҳ ёбам бар заминаш.

Панҷаи ларзони ўро
 Ман натонам чуст тадбире.
 Ҳамчунон ки вақти таккони замини Тоҷики-
 стон
 Лоилоҷам пеши қалби оташинаш.

Домани садпораашро

Васла натвонам ниҳодан аз дили садпораи хеш.

Дар хаёлам менишонам нолаҳои дилнишонаш,

Дар нигоҳам мебарам ман гуссаи
чашми ҳазинаш.

Субҳ меоям, ки бинам барқарораш,
Рӯзгори хастай уммевораш,
Бишнавам аз нав дуои мустаҷобаш,
Бардавомаш? Вопасинаш?

Сад раҳаш ман гуфта будам аз биҳиште,
к-он шавад бунёд,
Сад раҳаш ман гуфта будам, к-ӯ насозад
аз худое ёд,

Ай худо! Аз чурми мо бигзар,
Ту намо дарвозаи хулди баринаш!

ТОРИКӢ

Бо сукuti чашма гуфтам:
«Бо ту меҳоҳам даромезад суруди ман,
Чун насиму ҳам-ҳами кокул».
Хушк буд ҳомӯшии лабҳои серобаш.

Накҳати пӯдинаро гуфтам:
«Бо суруди ман пар афшон,
К-аз ҳазон моро раҳой нест».
Рехт нармак бар сари санге, ки бехис буд.

Бо хати парвози шоҳин гуфтам:
«Сабр кун, то мисраи ман ҳам ба паҳлуи ту бошад,
Чуфт буданҳо, ба ҷуфтии ду дида, рӯшанизо-

яст».
Об шуд,
Мавчи ҳаво шуд.

Тоҷикистон!
Аз сабоҳе, к-аз замири як сухан рӯ мекушояд,
Рӯ мапеч,
Шӯълаеро, к-аз дили як вожа межезад,
Кам мабин.
Ман ба қадри ваҳми як тифли мусоғир
Аз шаби торики тақдири ту метарсам.

ВОДИИ СЎЗОН

Ман дар ин шаҳри парешон,
Ки ба андозаи анбони гадо ҳолист,
Меравам сўи худу то ба худӣ раҳ дур аст.

Нахлҳо
Девбоданд пур аз ҷанггу ғубор.
Доманам дошта мегӯянд:
«Бо худо гӯй, ки бар мо гиряд,
Ба ҳазинии як абри поиз».
Ашки ман мерезад,
Дар раҳи гилолуд
Пой ман мелағжад.

Мӯсафеде, ки дуогӯи ман аст,
Лоилоч асту сахо мечӯяд.
Остини шармаш
Накунад дасти ниёзаш пинҳон.
Аз сафедии мӯяш
Чашми ман хира шавад,
Чун зи оинаи барф.

Дигаре дар раста

Мефурӯшад Қуръон.
 Ботаҳорат,
 Бетаҳорат
 Мебаранд имон,
 Мебаранд имон
 Ба холигии як ҳамён.

Ман натонам, ки аз ин водии сұзон гузарал...

ҲАҚИ ФАРЁД

Дили ман марсияи танҳоист,
 Сари ман хутбай саргардонист.
 Вақти зодан агарам нола бар афлок расид,
 Ҳақи фарёд дар ин шаҳр ҳанұзам боқист.

Ох, танғанд ҳама равзанаҳо,
 Нагзарад ғүссай паҳновари ман аз онҳо.
 Чашми тирезай мардум баста,
 Рұхи ҳамдарди халоиқ хаста.

Ман ба андозай андұхи баҳории як марди ноби-
 но,
 Ман ба андозай талвосай як мурғи гирифттор
 Аз бари хомушии хурду калон мегузарам.

Мерасад шевани гурге танҳо
 Аз дили сарди биёбоне ба гүшам.
 Мекунад гирияи ёгуи гарифе
 Раҳ ба раҳ обам.
 Бишнавед оҳи маро ҳам боре,
 Эй гаронгүшон!

Варна дар хотаи сангини ҳамұшии шумо
 Ҳақи фарёд ҳанұзам боқист!

* * *

Барг-барг аз шохаҳои заъфаронӣ
 Тирамаҳ мерезадам бар сар.
 Оби рӯи ман наҳоҳад кард шодоб
 Мушти хошоки маро дигар.

Дар ғурубистон тулӯи тозае нест,
 Дар ғурубистон ғуруби орзуҳост.
 Дар лаби афсурдаи ҷӯ нағма хомӯш аст,
 Дар лаби ман номи васли ту фаромӯш аст.

Ман дар ин гулгашти ҳасраткуштаи поиз
 Он қадар пирам, ки пире дар ду олам
 мисли ман нест.

Дарди дилро бо ту натвонам кушудан,
 Дар забони талхи ҳичронам сухан нест.

Мекашад аз доманам боди хазонкаш,
 То диёри ҳузни ту раҳ ҳаст,
 То баҳори хусни ту раҳ нест.

Ғусса-ғусса баргҳоро медиҳам пош,
 Нола-нола дардҳоро медиҳам пош,
 Пора-пора шеърҳоро медиҳам пош,
 То агар боде барад лоқайду бепарво,
 Аз замини ёдҳо то марзи беёдӣ барад лоқайду
 бепарво.

Ман дар ин хоки хазонобод
 Чун ниҳоли ноилочи тирамоҳонам хазонпӯш.
 Эй хаёли рӯи ту наврӯзии умрам,
 Аз чӣ кардиям фаромӯш?!

Барг-барг аз шохаҳои заъфаронӣ
 Тирамаҳ мерезадам бар сар,
 Зинда гӯрам мекунад бе ту

Хамчу ахгар
Зери хокистар.

АСП

*Дар зикри
Ато Мухаммадчони ҳунарманд*

Эй, кадом асп фикандат ба замин,
Ки саворат бубаранд
Ёру ағёр ба аспи чӯбин?
Эй, кадом аст?!
Аспи гулгуни ту метозаду метозад
Сӯи бесӯйии майдони ҳунар,
Чониби субҳи паси шонаи Фардо.
Ёлаш аз ёли шафақ зарринтар,
Рез-рези сумаш аз шарфай пойи саҳарӣ нозуктар,
Шиҳааш шӯри Муночоту зи парвози замон
чобуктар.
Хоби ман мепарад аз дунболаш,
Хоби ман метапад аз сум заданаш –
Набзи ман арсагаҳи мастии ринданаи як мисраи
Ҳофиз
Ё ки сукри сухани Хочаи Ансорист.
Хоки ман медамад аз дамдамаи азму талошаш,
Хоки ман толиби озодагиву озодист.
Аз губоре, ки саворе дорад,
 Агар ойинаи инсофи касе тира шуда –
 Бoke нест.
Ё ки аз шаъшаи ёли зарафшонаш
 Чашми имони касе хира шуда –
 Бoke нест.
Аспи гулгуни ту метозаду метозад
 Аз дили шаб,
 Фарқи САҲАР.

* * *

Шаб чомаи олудаи чиркинро

Афканду таҳорат кард
 Ва субх
 Аз тангной зулмонеш
 Бо вусъати мунааввари бегаш бурун омад.
 Ҳар нағма ботаҳорат буд,
 Ҳар сабза ботаҳорат буд,
 Ман-ҳар нафас, ки мекашидам-ботаҳорат буд,
 Ман-ҳар қадам, ки мениҳодам-ботаҳорат буд.
 Андешаам, ки мерасид аз роҳи дури бехобӣ,
 Гуфто: «Чаро дар ҷогаҳи арзи гуноҳҳо
 Мардумро
 Қаҳр аст бо тулуй бедорӣ?»
 Овози ботаҳорати худро қушодам:
 «Эй мардуми шикастатаҳорат,
 Омад замони тоза карданни таҳорат.
 Тирезаҳои торро боз кунед!
 Чашмони пургуборро боз кунед!
 Дилҳои бебаҳорро боз кунед!»
 Овози ман ба равзани хусбида мушт мекӯбид,
 Фарёди ман ба хонаи шабмонда занг мезад.
 Бар шаҳри осӣ
 Мерехт аз гулӯгаҳи мурғон
 Сад обшори ботаҳорат.

Аз шаҳри беҳавасҳо овора мегузашт
 Мавчи зулоли субҳи ботаҳорат.

ДАР ФУРУБ

Рӯз мемурду ғуруби бетулӯъашро
 шафақ хун мегирист...
 Қӯҳҳо оҳиста раҳти тираи мотам ба бар ме-
 кард...
 Қатра-қатра метаровид ахтари ашк аз нигоҳи
 нилгуни осмони дур...
 Бо алам гуфтам, ки: «Падруд,
 Эй, ки бо ту ҳастиамро рӯшанӣ буду сафо буду
 вафо буд!

Рафтани ту мебарад бо худ зи чонам рӯшанирову

сафорову вафоро.

Чун ту садҳо рӯзро дар пушти шабҳо кардаам гӯр,

Чашми садҳо рӯзро аз кӯрии худ кардаам кӯр,

Балки худро пора-пора кардаам гӯр,

Балки худро зарра-зарра кардаам кӯр.

Як замон тифлии шӯҳамро савори аспи симин-бол

Бурдаву дигар наовардед.

Бомдоди навҷавонии маро гарки гули олуча
аз дастам рабудед,

Умри ҳичрон тай шуду бозаш ба сомони мани

музтар наовардед.

Як замон ишқи маро оғӯш кардеду ба роҳи
кӯтаҳи якрӯза бурдед,

Орзухо,

Ормонҳои маро якрӯза кардед,

Доғҳоро дар дилам садсола кардед.

Аз ғами нури сафеде, ки рабудед аз ману аз хеш,
мӯҳоям сафед аст.

Устухонҳои саропоям сафед аст,

Ин ғами ман мешавад бар ман сафедии кафан
охир,

Мебарад хокистари сад гулханамро дар дили
хоки сияҳ охир...»

Рӯз мемурду ғуруби бетулӯъашро шафак

хун мегирист...

Кӯҳҳо оҳиста раҳти тираи мотам ба бар ме-
кард...

Қатра-қатра метаровид ахтари ашк аз нигоҳи
нилгуни осмони дур

В-аз ду рӯи ман фурӯ мерехт.

Таърих бигүядам шаборүз,
 К-аз қисмати одамй гузашта
 Айёми асорату ғуломй,
 Ҷабру ситами ғуломдорй.
 Аммо ба ҷаҳони шўру исён
 То ҳол Сухан ғуломдор аст:
 Дил ҳоҳаду ман ғуломи ўям,
 Озодии ман чй пойдор аст!

ПАЙМОНИ НОШИКАН

*Эҳдо ба пири равшанзамир
 Холмуроди Шариф*

Ту ҷавонй, ту ҷавон, эй пири мо,
 Ҳикмати мо, панди мо, тадбири мо.
 З-он ки бо ту ҳамдамему ҳамнафас,
 Ин мукофот аст аз тақдири мо.

Ноқисе аз файзи ту комил шавад,
 Ҷоҳиле аз ҳарфи ту оқил шавад,
 Бо дили ту гар нашинад ноҳалаф,
 Барфурӯзад хешу соҳибдил шавад.

Нуру фарҳанг аст дар ҷашмони ту,
 Сидқу ихлос асту меҳр имони ту,
 Гарчи сад паймонаи дастат шикаст,
 Ношикан монда vale паймони ту.

Чун Зарафшон роҳи умрат ҳурраммист,
 Маънии ҳастй бароят одамист,
 Ҕуст чўй, ҳар кучое по ниҳй,
 Мазҳаби ту ҳамдиливу ҳамдамист.
 Рӯзгорат поку худ покизай,
 Дар сафо марди баландовозай,
 Чун шарифй аз падар мероси туст,
 Сафҳаи моро ту байти тозай.

Аз ту ҳаст осоишу озор нест,
Дар лабат чуз аз вафо гуфттор нест.
Қисмати ту бөгбонй будааст,
Ҳосилат чуз бори шаккарбор нест.

Ҳаст дар ҳар гүшае шогирди ту,
Ҳалқай тиллост гирдогирди ту.
Дар ҳама базму ҳама маҳфил бувад
Дар забони пиру барно вирди ту.

Хуш бувад, гар ҳар раҳе чун роҳи туст,
Ҳар диле ҳамчун дили огоҳи туст.
Аз гуруби зиндагӣ ҳарфе маёր,
Субҳ мезояд, агар бегоҳи туст.

Ту ҷароғӣ, шӯълаафшон зинда бош,
Ту ҷанорӣ, соягардон зинда бош.
Ту ҷавонӣ, ту ҷавон, эй пири мо,
Баҳри мову Тоҷикистон зинда бош!

НИЁИШ

Зи олам, модари ҷон, то сафар кардӣ,
Калону резаро хуни чигар кардӣ,
Чу борон рехт ашки духтарони ту,
Писарҳоро ту ҳоки раҳ ба сар кардӣ.
Даме ки раҳт мебастӣ ба дуродур,
Ба рӯи мо зи ғам як-як назар кардӣ.
Нигоҳат як ҷаҳон андӯҳу ҳасрат дошт,
Ту моро аз ҷудоиҳо ҳабар кардӣ.
Чаро раҳ бурдай дар мулки зулмонӣ,
Ту, ки садҳо шаби ялдо саҳар кардӣ?!
Чаро бо ҳоки тира сар ба сар гаштӣ,
Ту, ки ҳоки сияҳро мушти зар кардӣ?!
Чаро бо ҳору ҳас акнун ҳамоғӯшӣ,
Ту, ки дашту даманро гулбасар кардӣ?!
Чаро дар манзилат имрӯз танҳой,

Ту, ки як хона дұхтар, ҳам писар кардӣ?!
 Чаро дар пеши марг ин гуна мағлубӣ,
 Ту, ки бар лашқари ғамҳо зафар кардӣ?!
 Ҳамеша дар лабат ҳарфи мұхаббат буд,
 Ту ҳомӯшиву ойинро дигар кардӣ.
 Ҳамеша дастхоят пурнавозиш буд,
 Ту оромиву моро гунгу кар кардӣ.
 Набинемат сари чакдон ба обутоб,
 Ту дастархони мо бе зебу фар кардӣ.
 Набинемат тахи дар гохи раҳпой,
 Ба дидорат ту моро дарбадар кардӣ.
 Набера то набера ҹустучӯ доранд,
 Ту онҳоро адой ҹашми тар кардӣ
 Туromo гаҳвораи нав ҹашмдорон аст,
 Ту келини ҹавонро мушти пар кардӣ.
 Аё модар, аз он рӯзе сафар кардӣ,
 Ту моро аз ғамат хуни чигар кардӣ.
 Вале сарсабзу гулафшон бихоҳад монд
 Ҳамон бөге, ки аз ҷон гулбасар кардӣ.
 Вале пурҳосилу пурбор ҳоҳад монд
 Ҳамон киште, ки умре пурсамар кардӣ.
 Илоҳӣ манзилат пурнуру равшан бод,
 Ки моро аз дили равшан ҳабар кардӣ.
 Биҳишти ҷовидон асли маконат бод,
 Ки моро аз биҳиштат баҳравар кардӣ.

ДУ ШЕҖР БАРОИ ОДАМУШШУАРО

1

Рұдакӣ, ҳон, худои арши сухан!
 Ҳаббазо, ки ба вақти худ зодӣ,
 Аз Бухоро чу шоири Сомон
 Роҳи Бағдоду Басра бикшодӣ.
 Варна дар рӯзгори пораи мо,
 Бо ҳама шавқу шӯри кайхонӣ,
 Ҳамрахи худ ба гӯр мебурдӣ
 Шарафи шоири зарафшонӣ...

2

Ворисони баҳиммати шоир,
 (Зери ин чархи фитна пир шавед!)

Навбати Рӯдакӣ ба ёд оред,
 Аз мукофоти ў чу сер шавед.

Баски ўро ниёзи бештарест
 Бар мукофоту кайфари тақдир,
 То ки боре тавонад аз пули хеш
 Гӯри вайрони худ кунад таъмир...

ДУ ҲАЙКАЛИ РӮДАҚӢДАР ПОЙТАХТ

Устод Рӯдакӣ!
 Диӣ, ки зиндагонии мо чӣ гарон аст?
 Аз боғи навҷавонии худ то канори шаҳр
 (Ҳарчанд дур нест),

Ту пири пир омадӣ,
 Дамгир омадӣ...

ЧУМЬА ОДИНА ВА ҶОИЗАИ РӮДАҚӢ

Дар китобаш, ки мадфун буд,
 Бо китобаш зиндагӣ зи сар бигрифт.

Паҳлу гардонд муқоваро хомӯш
 Ҳамчӯ санги нишони гӯри хеш
 Ва бурун омад.

Дастхое, ки санг заданд бар сари ў,
 Чак-чаки шодбош раҳо карданд.
 Дар сари синаи фигори ў
 Шӯълаи Рӯдакӣ фурӯзон шуд.
 (Чунон ки рӯзи осмон то нагардад сиёҳ,
 Ситорае дар канораш дурахшон нест).

Ӯ шигифтзада менигарист
 Ба рухи ёру дўстони дерина.
 (Зери чодари занон ниҳон шавед,
 Эй бародарони бадандеш,
 Ки Юсуф зинда мерасад ба Канъонаш!)

Назар афканду бовараш н-омад,
 Боз баргашт дар китоби хеш
 Ва муқоваро пўшид
 Ҳамчу санги нишони гўри хеш.
 Манзили ӯ ҳамора пурнур аст,
 Ки шўълае зи Рӯдакӣ бурда.

СУБҲИ РЎДАҚӢ

Ин бомдод аз шарқи нуронӣ набуда,
 Аз пичаҳои субҳзои Рӯдакӣ буда,
 Саршори покиву сафои кӯдакӣ буда.

Парвонаи рӯҳам барад тарфи шимоли шаҳр,
 Бар матлаи ин нури раббонӣ,
 Ёбам, ки зери боми гардунҳо
 Хуршеду ӯ ҳарду яке буда.

Субҳе, ки бо субҳи дилам садранг оmezad,
 Аз пушти қӯҳи ҳайъати тан-овараш хезад,
 Кӯҳе, ки пешаш қӯҳи Варзоб андаке буда.

Розе, ки аз лабҳои сӯзонаш бурун ояд,
 Оғандаи андӯху тимори қурун ояд,
 Ёбам, ки ҳарфи ӯ бувад афгору хуншор
 Аз даҳри душманпарвару аз даҳраи Чингиз;

Бинам, ки аз оби суханҳои равонаш
 Гул карда боғи қудсии Ҳофиз;
 Донам, ки Айнӣ мениҳад авроқи ӯро
 Чун докай марҳам ба заҳми синаи мардум;

Гўям, ки бахши ҳамрави деринаи мардум
Саҳрои ҳичрони замонҳо кӯчаке буда.

Чун хуни фосид рагзани даврон бурун карда
Аз ҷисми Ҷовидон ҳасудони варо яксар.
Оне, ки мегӯяд зи баъди қарни бисёре
Аз Рӯдакии бениҳоят бо шаку хорӣ,
Ёбад, ки дар ҳайҷои буду нест
Ҳозир якеву ҳарза лак андар лаке буда!

Бо корвони офтоби ҷовидона
Шоир равад сӯи замонҳо аз замонҳо.
Шаҳрам чу мурғи субҳ аз дунболаи ў,
Пар мекашад аз ин макон сӯи маконҳо.
Боке набуду нест, гар аз пушти раҳпӯён
Ҳар лаҳза афгони саге буда!

Ин бомдод аз шарқи нуронӣ набуда,
Аз пичаҳои субҳзои Рӯдакӣ буда...

МУНОЧОТИ ОДАМУШШУАРО

Дар диёри бепаноҳи хеш
Ҷуз ба шеъри худ паноҳам нест.
Баски набвад рӯҳи оромам,
Дар замин оромгоҳам нест.

Дар тулӯю дар ғуруби Мехр
Шеваи омад – шудам пайдост.
Гар тавонӣ, зоданам бингар,
Гар натонӣ, мурданам бишнос!
Посбони хонаи ҷашмам!
Ғафлати ту горати ман буд.
Ҳеч марге бо манат н-овехт,
Кулфати ту офати ман буд.

Шўразорат мекашад доман,
 Ёди Чўи Мўлиёнат кун.
 Аз тилои кон маҷӯ толеъ,
 Ҳифзи тиллои равонат кун.

Ромиши шеъри дарӣ бишнав,
 К-он дарои корвони туст.
 Ҳафт пуште, к-ибтидои туст,
 Вусъати ҳафт осмони туст.

То Бухоро кӯтаҳ аст оҳат,
 Дар дилат тарҳи Бухоро рез.
 Тифли одам рӯди пуршӯр аст,
 Гар бирезӣ, маҳви савдо рез...

Дар диёри бепаноҳи хеш
 Ҷуз ба шеъри худ паноҳам нест.
 Баски набвад рӯҳи оромам,
 Дар замин оромгоҳам нест.

Рӯзи ҳашрам гар нишон хоҳӣ,
 Ҷӯ маро аз гӯри Сомонӣ.
 Вой аз сарпанҷаи гафлат!
 Дод аз дасти пушаймонӣ!

РЎДАКӢВА ДУВОЗДАҲ ДАРВОЗАИ БУХОРО

1

Рӯдакӣ аз даре дарун омад,
 Бар тани мулк мисли хун омад.
 Баъд аз ёздаҳ дари дигар
 Шӯҳрату шони ў бурун омад.

2

Ҳар даре буд равзани нуре
 Дар шабистони тори манфуре.
 Аз раҳи нур уштулум овард
 Ҳар кучо буд каждуму мӯре.

3

Рұдакī аз даре дарун омад,
Ошнои ғами курун омад.
Баъд аз ёздаҳ дари бокӣ
Ҳамчу бегонае бурун омад.

БАРФ

Масти ҷавонӣ ин сахар
Аз кӯча месозӣ гузар,
Резад ба рӯят гарди субҳ
Чун барф аз болои барф.

Дар тораҳои мӯи ту,
Мижгони ошиқҷӯи ту
Хоҳад дилам маъво кунад
Чун зарраи зебои барф.

Аз шӯълаи наззораат,
Аз оташи рухсораат
Ман об гардам сар ба сар
Он сон ки сар то пои барф.

Ҳайф аст нақши пои ту
Монад ба рӯи роҳи ту.
Биншонамаш дар синаам
Чун пайрави савдои барф.

Эй субҳи бепоёни ман,
Эй покии имони ман,
Боре биё дар ҷони ман,
Чун дар дилу дунёи барф.

Як шӯъла хоҳам аз табат,
Як бӯса хоҳам аз лабат,
Эй кош, бошад баҳти ман
Чун баҳти беҳамтои барф!

ЧОРСҮ

Дида бар роҳи гули яқдонаам,
 Ташнаи як хандаи субхонаам,
 Кӯ ба кӯям мебарӣ, эй чорсӯ,
 Чор сӯям мебарӣ, эй чорсӯ.

Якнаво бошад дили шайдои ман,
 Якҳаво бошад сари танҳои ман,
 Кӯ ба кӯям мебарӣ, эй чорсӯ,
 Чор сӯям мебарӣ, эй чорсӯ.

Хондаам як байти абрӯи баланд,
 Хӯрдаам як қатра аз ҷӯи баланд,
 Кӯ ба кӯям мебарӣ, эй чорсӯ,
 Чор сӯям мебарӣ, эй чорсӯ.

Кокули пуртоб тобам бурдааст,
 Дидаи бехоб хобам бурдааст,
 Кӯ ба кӯям мебарӣ, эй чорсӯ,
 Чор сӯям мебарӣ, эй чорсӯ.

Ту биёр уммеди ман аз чор сӯ,
 Ту намо хуршеди ман аз чор сӯ.
 Ҷашми чори ман фидо, эй чорсӯ,
 Ҷони зори ман адo, эй чорсӯ!

* * *

Маҳтоб аз баландии қудсӣ нигоҳ кард,
 Оёти ишқ хондаву моро никоҳ кард.
 Тоҷат ба сар ниҳоду маро раҳти хеш дод,
 Аз ту арӯсу аз мани шӯрида шоҳ кард.
 То дилҷавон зи пириии дунё гузар кунем,
 Ҷашмони ахтарони ҷавонро гувоҳ кард.
 Обе, ки буд ишорате аз умри даргузар,
 Ҳасрат фурӯ нишондаву ҳам тарки оҳ кард.
 Чун мо насими домани кӯҳпора нарм-нарм

Домони гул кашидаву аз гул қулоҳ кард.
 Лабҳои ман, ки бо лаби ту бӯса офариd,
 Кори савоб гуфтаву нав-нав гуноҳ кард.
 Дур аз ҳасуд лаҳзае осуда зистем,
 Абре зи дур омаду рӯяш сиёҳ кард...

БОМ

Эй Боми Ҷаҳон, ки хастай мисли ҷаҳон,
 Сар то сари ту чакад зи барфу борон.
 Дунёи науву кӯҳна фаромӯшат кард,
 Тарсам, ки фурӯ шавӣ ту бар фарқи замон!

ЧАНД ҚИТЪА

Пора шуд гар ниқоби бадкоре,
 Мадех аз даст дasti ҳушёрӣ,
 Ки басе ў ба макри худ чуст аст,
 Ки мисоли пиёз садпӯст аст.

* * *

Хат задӣ шеъри шоиру гуфти:
 «Пок кардам зи номи ў дунё!»
 Ту ба киштии коғазии хеш
 Чун тавонӣ гузашт аз ин дарё?!

* * *

Дил сиёҳу мақоми туст баланд,
 Дар баландӣ ту чун шавӣ дигар?
 Дар ҳаво ҳам сиёҳ метобад
 Нақши парвози зоф пеши назар.

ПЕШПОЙ

Аз ду дasti ношиноси «Инқилоби Уқтубар»
 Мерасад бӯи дили афсурдаи Туғрал ҳанӯз.

Сарнагун афтоданаш аз ҳикмати имрӯз нест,
Пешпой хұрда буд аз мурдаи Туғрал ханұз.

НАВРҰЗ

Ба гардунҳо чу барқу жола рұид,
Лаби құғанчай табхола рұид.
Ба ду олам замини мурдае нест,
Зи хоки модари ман лола рұид.

OFOZ

Муборак Рұзи истиқболи Точик!
Хұмоюн сұбҳи истиқболи Точик!
Зи баъди Оли Сомон боз таърих
Биогозад шумори соли Точик.

ЭЙ АБР!

Эй абр, ба дашту марғзори точик
Ту гирия макун, чу бар мазори точик.
Аз ашқи фироку хуни ноҳақ ҳама рұз
Тұфона Нұх аст дар диёри точик!

ХҮРДАХО

Бозор

Дар ин печу хами бозори озод

Наёбӣ чуз фану озори озод.

Шакар

Аз он рӯзе, ки шаккар дар дукон нест,
Шакархое дар ин шаҳри калон нест.

Бахона

Чу Фирдавсӣ бихоҳад хизматона,
Чу Махмудаш кӣ мечӯяд баҳона?

Бӯқаламун

Чу маҳкам шуд дари КМ барояш,
Зи масҷид мерасад акнун садояш.

Ошиқона

Ту аз ман рафтай чун ёди Коммун,
Заволи Коммуну барбоди Коммун!

Миллатгароӣ

Аз он тарсам, ки фардо Шарқи соҳиб
Намонад офтобашро ба Мағриб.

Иқрор

Бувад девони шоирҳо фаромӯш:
Ба Девони вазирон додаам ҳуш.

Бахшиш ба як қаллоб

Ба дӯкон рафтию Қуръон харидӣ,
Гумон кардӣ, ки ту имон харидӣ?

Барои Душанбе

Ғубори ту ҷаро ки бесавор аст?
Чаро дуде, ки дорӣ, бешарор аст?

Барои Тоҷикистон

Аз он гаҳворасон ҷунбад заминат,
Ки бедоре наёбам дар каминат?!

СЕ ҚИТЪА

Китоб – қабристон

Ту ба марги шиносу бегона
Шеъраке гуфтай ба оху фифон.
Ҳар кӣ хонад, зи ту суол қунад:
– Ин китоб аст ё ки қабристон?!

Хасак ва «Ҳамса»

Ҳочате набувад барои қиёс,
Хасаки ту зи «Ҳамса» авлотар.
Гар Низомӣ яке мушарраф шуд
Таи ҳафтод соли Ҷӯктуబар,
Хасаки ту баромада сад бор,
Мебарояд дусад раҳи дигар.

Гувоҳ

Ҳомае, ки рӯзу шаб ҳамкори туст,
Аз сияҳкории ту бошад гувоҳ:
Гар варо дар коми оташ афкананд,
Оламе аз дудааш гардад сиёҳ.

КАТИБАҲО

Дар пештоқи бозори «БАРАКАТ»
 Чанд хоҳӣ баракат аз дари субху шомам?
 Баракат монда, аё дӯст, фақат дар номам.

Дар сангӣ мазор
 Хабарам дех зи ҷаннат, ар тонӣ,
 Қимати ноку себи хубонӣ.

Дар шишаи холии «Арақ»
 Зи маҳфил ҳар касам берун фиканда,
 Дили худро қунун дар хун фиканда.

Дар равоқи бонки давлатӣ
 Садсӯмаро яксӯма гуфт:
 Бодо чунин ҳамҷавҳарӣ!
 То кас нагӯяд баъд аз ин
 Ман дигарам, ту дигарӣ.

**Дар ҳошияи вожаномаи
 даврони бозсозӣ**
 ОШКОР – ин ОШ-и бепул хӯрдан аст,
 Вақти КОР аммо фирор овардан аст.

* * *

Назми бозорӣ агар ин асту худ бозор ин,
 Мо зи баҳри ҷомаву токии сар ҳам бигзарем.

Дар дарвозаи ферма
 Мурғ агар тухме наорад баъди сад соли дигар,
 Айби Истолин бигӯю аз раис ҳарфе мабар.

Лафзи дарӣ
 Эй лафзи дарӣ, нишони тоҷик туй,

Дар ҳар ду чаҳон чаҳони точик туй.
Аз Санҷару Чингизи замон бокам нест,
Донам, ки паноҳи чони точик туй!

Ox

Дар ин диёр ox кашидан чӣ мушкил аст,
Тарсам, ки сангӣ кӯҳ ба фарқам раҳо шавад.

Бонги тир

Дар замине, ки қабои поларангаш дар бар аст,
Хониши мурғон чӯ бонги тир меояд ба гӯш.

ХАЗОН

Духтари заркокули маҳзун,
Охи сардат заъфаронӣ,
Дар нигоҳи хастаи ту
Ночавонии ҷавонӣ.

Атри ҳичрон мебарад ҳар сӯ
Аз ҳами мӯят насими субҳ,
Пайки дурӣ мебарад бо хеш
Аз сари кӯят насими субҳ.

Огушат чун лонаҳо холӣ,
Мурғи ишқат ломакон аст,
Аз ду ҷашми пургурубат
Дарду андӯҳат ҷакон аст.

Дар дили ман ҳоҳари ту –
Он гули наврӯзии ман –
Мисли ту гирёни гирёни аст,
Мисли ту кокулпарешон аст.

Дар дили озурдаи ман

Решааш дар оби ҳичрон аст,
Аз чунин бозии қисмат
Ҳамчу ман ҳайрону ҳайрон аст.

Дар дил асту бо дили ман нест,
Ҷуз хаёли ботили ман нест,
Бо ман асту ғайри дардам нест,
Шўълаҳои охи сардам нест.

Дар дилам розе ниҳон аст,
Дар дилам фасли ҳазон аст...

* * *

Ман дари худро бикӯбам:
«Ассалом, эй Гулназар!»
Аз дарун ояд садо:
«Маъзур, ин чои дигар!»
Гўямаш: «Бегонагӣ набвад миёни мову ту,
Дар кушо,
То дар канори меҳри ту бо ту ду-се соғар за-
нам,
Дарди шеърамро кушоям,
Сўзаму чун шўъла дар хомӯшии ту
пар занам».
Гўядам: «Эй ҳарзаи ноошно,
Бо туам набвад сари соғар задан,
Шеъри дарду дарди шеъратро ту бар
ёди фаромушӣ супор,
Сўхтанро voguzor—
Нест дар иқболи ту чун шўъла
дар хомӯшии ман пар задан!»

Зору зорон,
Лоту ҳайрон
Лоилоҷ истодаам пушти дари пӯшидаи хеш.

Дар кучо,

Бо кī ду-се согар занам,
 Шеъри дардамро сароям,
 Дарди шеърамро қушоям,
 Сўзаму чун шўъла дар хомушии ў
 пар занам?!

СОЯ

Зинда бош, эй сояи қўтоҳи ман,
 Сурати берангут бори оҳи ман.
 Соҳаи офтобӣ бо худанд,
 Ин туй рӯзу шабон ҳамроҳи ман.
 Он қадар дар хештан афрӯҳтӣ,
 К-аз алам мирад ҳама бадҳоҳи ман.
 Аз ғаму дарди замон оғаҳ манам,
 То ту ҳастӣ ҳар замон огоҳи ман.
 Гуфтаму бори дигар мегўямат:
 «Бош, эй дарбори ман, даргоҳи ман!»
 Мутаккои орзухои маний,
 Пояи ман, маснади ман, ҷоҳи ман.
 Бонг бар ту мезананду ғофиланд,
 К-оғуши ту буда хилватгоҳи ман.
 Эй баландии сари ман, зинда бош,
 Сояи арзандай қўтоҳи ман!

ПАЙГОМ БА УСТОД БУЛБУЛИ ЧУМЪА

Ҳастиатро ҳар кī «Булбул» ном кард,
 Дар дили номи ту сад пайғом кард.
 Булбулу гулзор бо ҳам тавъаманд,
 Васлу ҳачри ёр бо ҳам тавъаманд.
 Месарояд булбулу гул ҳанбадор,
 Зиндагӣ саршори ҳусни бегубор.
 Месарояд булбулу шаб дар гурез,
 Мерасад субҳи мунири мушкбез.
 Маскани булбул макони зоғ нест,

Олами булбул ҷаҳони зоғ нест.
 Мисли булбул ҳар кучое будай,
 Ошиқи меҳру вафое будай.
 Ҳамчу булбул ҳар кучо по мондай,
 Ҳандаи гулгунча барҷо мондай.
 Умри булбул кӯтаҳ асту бениёз,
 Дода аммо эзидат умри дароз.
 По ба поят равшани рафту умед,
 Орзуву нийяту баҳти сафед.
 По ба пои ту садоқат рафту меҳр,
 Бонги сетору рубобу базми шеър.
 По ба пои ту дехи обод рафт,
 Ҳамдиёри сарбаланду шод рафт.
 Эй хушо, сидку вафо ҳамсоли туст,
 Ҳиммату пайкори мо ҳамсоли туст.
 Эй хушо, одамгарӣ ҳамсоли туст,
 Меҳрубонӣ, меҳтарӣ ҳамсоли туст.
 Умри булбул бо чаман пояндааст,
 Номи Булбул бо диёраш зиндааст.

АЗОН

Эй Офтоб, эй муаззини сафедриш,
 Ту аз сари манораи кӯҳҳои Помир
 Бархон азони рӯшнойӣ,
 То саф қашем бо дили рӯшан,
 Бо хутбаи вафою ошнойӣ.

Ин хок зодгоҳи субҳ аст,
 Дар сина шом парваридан аз барои чист?
 Субҳ ибтидои рӯзи биноист,
 Шом ибтидои зулмату кӯрист.

Гар мо намоз бигзорем
 Дар ҷонамози поки муҳаббат,
 Тафриқае чу соя байни мо наҳоҳад буд,
 Девори саршикан сари роҳи ману шумо наҳоҳад
 буд.

Ин сон намози кудсӣ
 Маҳви қазо мабод!
 Ин ҳамнишинӣ
 Ҷуз бо худо мабод!

То офтоб, он муazzини сафедриш,
 Хонад азони муҳаббат,
 Эй ҳамнишин, таҳорате бояд
 Дар чашмаоби садоқат...

ҒАЗАЛИ ДАРЁ

Ба коми мавчи дарё шуд магар завлонаи дарё,
 Ба соҳил мезанад худро дили девонаи дарё.
 Чӣ хуш, абри баҳорон соқии дарёдил аст имрӯз,
 Лаболаб гашта аз оби тараб паймонаи дарё.
 Чу дидам афтухези мавҷҳоро, ман ба худ гуфтам:
 Биё аз шаҳри бемайхона бар майхонаи дарё!
 Дили ман аз сукути кӯҳсори ҳаста бигрифта,
 Зихӣ дар хилвати ман наъраи мастанаи дарё!
 Парешон кокули мавҷ асту бодаш мебараад ҳар сӯй,
 Магар уммеди ҷамъият бишуд аз шонаи дарё?!
 Сапеда медамад аз синаам то субҳи растоҳез,
 Агар шаб бошаду ман бошаму афсонай дарё.
 Маро мавҷе, ки симаш бешумор афтода, мегӯяд:
 «Фалак аз сиккай маҳ медиҳад моҳонаи дарё!»
 Зи оби равшани печон маро пеши назар шамъ аст,
 Бувад аз бозтоби ахтарон парвонаи дарё.
 Ҳаросон медавад мавҷе паи мавчи таболуда,
 Худоё, оташ афтода магар дар хонаи дарё?!
 Ман аз байти равону шеъри тар сад оламе до-

рам,

Сазад, гар ёри ман хонад маро якданаи дарё.

Ба горат мебарад реги маро чун мурдареги ман,
Нигаҳ дор, ай худо, аз офати турконаи дарё!

Агар лафзи дарӣ дарёст дар сайронгаҳи тафбод,
Зиҳӣ Балху Бухорову зиҳӣ Фаргонаи дарё!

Ба худ мепечаду менолад аз рӯзи сиёҳи хеш,
Фитода сояи андӯҳи кӯҳ бар шонаи дарё.

Дурушtero надидам ҳамдами дарё дар ин дунё,
Сабакҳо медиҳад ҳамвор ин дандонаи дарё.

Миёни тангнои зиндагӣ аз хеш озод аст,

Маро аз ман рабояд ҷилваи ринданаи дарё.

Ҳама мавҷаш бувад обастани оҳанги шайдой,
Чӣ ганче дар ниҳон дорад дили вайронанаи дарё?

Чу ёре мекунад оғӯш оби ҷашмаҳои дур,

Ба кӯи ошной мерасад бегонаи дарё.

Ҳамӯшиву сари пуршӯри дарёро мадоро нест,
Чӣ бошад мурдаро меҳмонии кошонаи дарё!

Ба пои сабза то сар мегузорад аз сари мардӣ,
Фалак ҳам сабз медорад сари марданаи дарё.

Мубарро мекунад пайваста аз олудагӣ худро,
Маро зоди раҳ аст ин нуктаи фарзонаи дарё.

Зи ҷамъият бурун афтӣ агар, комил наҳоҳӣ буд,
Бимирад дар карон амвоҷ чун афгонаи дарё.

Ба мавҷи об гуфтам ҳобҳои тифлии худро,
Ҳанӯзам гиряҳо дорад дили тифлонаи дарё.

Ба ҷон омад дилам аз дурии роҳи сафарҳояш,
Киро ҷон мефазояд, ай худо, ҷононаи дарё?

Надидам ҳамрикобаш тарзабон дар сафҳаи
офок,

Ҳазорон оفارин бар ҷомаву бар ҷонаи дарё!

Чу оина ғифонаш бишканад аз ҳам сукути кӯҳ,
Ба дом афтода бедона магар бедонаи дарё?

Дар ин даврон, ки ёри якраҳу якроӯ намебинам,
Мани озурда мегӯям фақат шукранаи дарё.

Табассум мефишонам ҳамчу гул бар оби пазмонаш,
 Фами дилро натонам бурд дар ғамхонаи дарё.
 Бихандӣ, бо ту мекандад, бигирӣ, бо ту мегирияд,
 Дилу чонам адои шеваи ёронай дарё!

Рӯзи БОРОН

Тар шуда пироҳанат ранги саҳоб,
 Ҳам зада абрут чун боли уқоб,
 Мечакад аз барги лабҳоят гулоб,
 Рӯзи борон омадӣ, хуш омадӣ.

Аз гаронии сафи мичгони ту
 Аз дилам хезад сабук армони ту,
 Гарди роҳе нест дар домани ту,
 Рӯзи борон омадӣ, хуш омадӣ.

Қад-қади чил кокулат чил чӯя об
 Метаровад бо ҳазорон печутоб,
 Мекунам бо қатра умрамро ҳисоб,
 Рӯзи борон омадӣ, хуш омадӣ.

Бӯсаат чун бӯсай дарё тар аст,
 Ҳандаат чун хандаи гулҳо тар аст,
 Ҳарфи ту чун шеъри Мавлоно тар аст,
 Рӯзи борон омадӣ, хуш омадӣ.

Эй, ки меҳмони манӣ аз файзи роҳ,
 Зери боронат чи сон дорам нигоҳ?
 Ҳонаи ҷашми маро кун сарпаноҳ,
 Рӯзи борон омадӣ, хуш омадӣ!

БОД

Аз он сүе, ки меҳоҳам нигоҳи чашми бодомат,
 Фақат боду фақат боду фақат бод аст,
 Саропои ҷаҳон бод аст,
 Замину осмон бод аст.

Гиёҳи мӯи ман дар пуштаам паҳну парешон аст,
 Забонаш нест,
 Аммо розгӯи ҳоли сарсон аст.
 Ман аз машшотай ангуштҳоят мекунам зорӣ,
 Ман аз нармии дasti ошноят мекунам зорӣ.

Ҳаросон аст шамъи бӯса дар лабҳои сӯзонам,
 Ки метарсам рабояд боди шайдояш ба арzonӣ.
 Зи оғӯши балогардони ту ман мекунам зорӣ,
 Зи оташгоҳи поки ҷони ту ман мекунам зорӣ.

Дарахти пайкарамро боди ҳичрон медиҳад ал-
 вонҷ,
 Дарахти пайкарамро мекашад то дӯзахи поиз.
 Ман аз ҳусни ҷавонат мекунам зорӣ,
 Ман аз фазли биҳишти ҷовидонат мекунам зорӣ.

Чу барги гул ба ҳар сӯ мебарад номи туро аз ман
 Ҳамон боде, ки меояд зи роҳи ту
 Ба ҷои ту.

Мани ошуфтаро дигар чӣ тадбир аст?
 Саропои ҷаҳон бод аст,
 Замину осмон бод аст...

НАВРӯЗ

Бӯи сабзи сабза мекӯбад дарамро...
 Ман ба як сӯ мегузорам раҳти маҳзуни хазонамро.
 То зи роғи дар шиносам меҳмонамро.
 Дар паси тиреза ногаҳ мезанад тундар:
 – Қӯҳна ба нав!
 – Қӯҳна ба нав!

Рўи худро мекашам мисли ниқобе кўхна,
 Чашми худро меканам чун олue сармоҳурда,
 Дасти худро дар канорам мениҳам чун шохае хушк,
 Дил зи доши сина меорам бурун
 Чун ахгаре аз қоби хокистар,
 Ман шитоболуда худро мекунам урён.
 Аз паси тирезай ман мезанад тундар:
 – Кўхна ба нав!
 – Кўхна ба нав!

ШАХРИ БЕХУДОЁН

Ман варо бишнохтам:
 Дар сараш буд ифтихори хафт гардун,
 Дар бараш буд чомавори ҳафт иқлим,
 Дар нафасҳош об буду бод буду хоку оташ буд.
 Осмонаш зери пои хаста мафраш буд.

Сад чаҳаннам з-оташи қаҳраш ҳазар мекард,
 Сад биҳишт аз меҳри гармаш гул ба сар мекард.
 Пой мемонду насими навбахор арғушт меомӯҳт,
 Шамъҳои гунчай боф оини Зардушт меомӯҳт.
 Бо шигифтӣ аз бари мардум гузар мекард,
 Бо шигифтӣ пиру барноро назар мекард.
 Худ ба худ мегуфт:
 «Дар ин шахри хоболуд
 Ҳеч кас аз рўи субҳе баҳравар набвад,
 Баски субҳашро хурӯсе навҳагар набвад».

Байни бозоре, ки савдоиш сари номусы исмат буд,
 Ҳақталошиҳои ин марди мусофири маҳзи ҳайрат
 буд.

Ӯ сало андохт:
 «Эй ёрон, худоям ман,
 Ман худоям, ман худоям, бо шумоям ман!»
 Ё сари коре дар ин ҷо бо худо асло набуда,

Ё худо ин чо каси бегона буда,
Пунбае аз гӯши инсоне наафтод,
Дар раги хушкида тӯфоне наафтод.
Сӯфие аз олами деринае гӯё наомад,
Халқаи доре сари Ҳаллочро чӯё наомад.

Ман варо бишнохтам:
Аз каноре бар каноре бо алам раҳ месипардӣ,
Шахри моро баргалат Бағдоди розаш мешумардӣ...

ЧОМАИ СУБХ

Дар ин субҳоҳи рӯшани зебо
Дилам ба қадри як шоми тирамоҳ торик аст.
Чун найлабаки ғарифон ҳама агарчи фарёдам,
Гӯшҳо гаронанд аз гаронии қисмат.

Шояд аз шикастапораҳои булӯри умедам
Пой урёни дил ин гуна хуншор аст?
Шояд аз ғозаҳои рӯи ин кампир,
Ки рӯзгор номи ўст,
Гирифта дилам?

Ба фирӯзии як шӯълаи офтоби сахар
Дар дилам ғуруре нест.
Ба нагмасозии як мурғаки озод
Дар дилам сууре нест.

Бахшо, бахшо, ки вақти бахшиш аст,
Бахшо, бахшо, ки ҳини сабзиш аст.
Чомаи шоми ман ба ман танг аст,
Чомаи субҳро кӣ сазовор аст?

Ман ба андозаи андӯҳи як дарё
Танҳоям.

Ман ба андозаи танҳоии як дунё
 Маҳзунам.
 Ҷомай субҳро кӣ сазовор аст?!

ШЕЪР

Эй гули наврӯзии уммединорон,
 Баргҳоятро, ки ранги зиндагӣ доранд,
 Кӣ зи ҳам пошид?
 Шоҳаҳоят аз барои ханҷаре нест,
 Новаке аз соқи ту натвон тарошид,
 Бишканад дасте, ки ин сонат ҳазон кард!

Эй муҳаббатгоҳи қудсӣ – лонаи мурғи муҳаббат,
 Оғӯши ту мубталои зоги нафрин аст.
 Домани поки намозиат
 Ҷилвагоҳи додги нангин аст.
 Бишканад дасте, ки ин сонат ҷаҳон кард!

Эй булӯре, ки баландӣ,
 Ҳамрикобат офтоб аст,
 Дар раги гармат шароб аст,
 Дар ту ҷӯшад мастии субҳи ҷавонӣ,
 Аз ту резад мушки зулфи зиндагонӣ.
 Эй, ки чун яздон гуноҳат нест,
 Дар гулӯят оби заҳролудаи кист?
 Бишканад дасте, ки ин сонат
 ба хоки тира яксон кард!

Эй арӯсе, ки худоят оғарид аз орзуҳо,
 Гулпаракҳои табассум аз лабонат мегурезанд,
 Барфҳои софи руҳсори ту меҳезанд,
 Мижжаҳоят аз дами тафбодҳо имрӯз
 Мевағанду чун гиёҳи хушк мерезанд,
 Бишканад дасте, ки ин сонат
 ба коми боду бӯрон кард!

ПОДА

Эй шаҳри дилогоҳ, ҷароғоҳ кӣ кардат?
 Эй моҳнишин, дар газаби ҷоҳ кӣ кардат?
 Ин пода ба ҷуз фикри шикам ҳавсалаш нест,
 «Аз мо гилае дораду аз худ гилааш нест».
 Ҷуз барги гули меҳри ману ту ҳавасаш нест,
 Ҳос аст ҳӯрокаш, ки дигар майли ҳасаш нест.
 Бар сабзаи ҷони ману ту пойзаний бин,
 Ин реши ҷигар бингару он решаканий бин.
 Гулғунчай рози ману ту рӯи замин рехт,
 Покии нуҷум аз ниғаҳи ҷарҳи барин рехт.

Обишхӯри подаст сари ҷашмаи эҳсос,
 Ку оби ҳаёту чӣ шуда бо ғами Илёс?!
 Бо ашк бишӯем магар ҷомаи гаргин,
 Сарро бираҳонем зи ҳудҳоҳии саргин.
 Кишти ману ту нест ҷароғоҳи ду гумроҳ,
 Фарёд занад дар дили ман ғуссаи огоҳ:
 «Барҳез, ки аз пода ҳазар кардани мо нест!
 Бар мурдаи номус гузар кардани мо нест!»

ФИРОР

Биҳишти нақди ман, Ватан!
 Агарчи тифли Одамам,
 Ба ду ҷават намениҳам,
 Ғами туро ба шодрӯзи оламе намедихам.
 Гурези ман зи ман яқин аст,
 Чу оби ҷашма аз даман, яқин аст,
 Вале фирори ман зи ту марг аст,
 Даме канори ман зи ту марг аст.
 Ман оташам, ки сар кашидаам
 Зи найситони ту,
 Зи туст ҷилваи шафақи ахгарам,

Зи туст ҳузни шомии хокистарам.
 Чу барги бегунох,
 Зи шохи ту күшодаам нигоҳи сабзаборам.
 Даме кашад аzon
 Насими хастай хазон,
 Ба пои ту намози сарфарозии худро гузорам.
 Ман аз вафо чи сон гурезам?
 Ман аз худо чи сон гурезам?
 Ту аз чанини нафси ман нарустай,
 Адад туй, vale зи қавси ман нарастай,
 Зи ман нарустай.
 Чи сон гурезам аз ту ман, ки решай манī?
 Ту ҹазбаи ҳамешай манī?
 «Фирор кун! Фирор кун!»-гүяд Хариманам,
 Күчо равам, ки асли асли миҳанам.
 Чу ранги сабз аз раги баргам гузор нест,
 Чу шүъла аз канораи сангам канор нест.
 Насаб агар талаб кунӣ,
 Ватан бувад насаб маро,
 Ман аз насаб кучо равам?
 Бихишти нақди ман, Ватан!
 Агар чу Одам аз паи чаве
 Зи ту чудо равам,
 Хато равам, хато равам,
 Ба дўзахи ҷафо равам!

БОРОН

Рӯи дастам чағонаи борон,
 Месароям таронаи борон.
 Аз карон то карон гулафшон аст
 Муждаи бекаронаи борон.
 Фами ин хоки ташнаи ачдод
 Дар дилам кишта донаи борон.
 То ба кай сабзаро кафи холист?
 Мекушоям хизонаи борон.

То ки умраш вафо намедорад,
Ин манам, ман нишонаи борон.
Мегурезам зи хайли тардоман,
Мепаноҳам ба хонаи борон.
Мебарад ҷӯ ба ҷӯй сармастам
Мавҷ-мавҷи фасонаи борон.
Устоди ҳазор ҷодуист
Дар чаманҳо чамонаи борон.
Эй замон, месазад, ки андӯзӣ
Тозагии замонаи борон,
Эй қалам, месазад, ки омӯзӣ
Гиряи ошиқонаи борон!

ЛАВҲА

Шаҳри ман, эй шаҳқитоби ишқи ман,
Зиндадори фаслу боби ишқи ман,
Кӯ ба қӯи ту парешон мондаам,
Барги афшони баармон мондаам.
Мондаам дар ҷодаҳоят порае,
Порае аз қисмати оворае.
Ман ба ҳар сӯи ту дорам ёдҳо,
Ҳамчӯ шеъри Рӯдакӣ фарёдҳо.
Зарраҳоят зарраи ҷони ман аст,
Сад нишон аз сӯзи пинҳони ман аст.
Раҳ ба раҳ ҳоҳам, ки бошад лавҳае,
К-аз ғами деринам орад навҳае.
Лавҳае гӯяд, ки ин ҷо оҳи туст,
Қафтари парбастаи даргоҳи туст.
Лавҳае гӯяд, ки ин ҷо як шарап
Аз шару шӯри дилат дорад ҳабар.
Лавҳае равшан кунад манзури дил,
Зодани дил, мурдани дил, гӯри дил.
Қисса гӯяд лавҳае аз дарди ман,
Аз гули уммеди бодоварди ман.

Лавҳаे гүяд, ки ин ҷо чони туст,
Резай паймонаи паймони туст.
Лавҳае хонад маро бар манзиле,
К-остонаш мешиносад бедиле.
Лавҳае гүяд, ки ин ҷо мондай,
Гарчи умре бе сару по мондай.
Шахри ман, эй шаҳкитоби ишқи ман,
Зиндадори фаслу боби ишқи ман,
Рӯзи охир чун равам аз кӯи ту,
Ҳамрави оби ҳазони чӯи ту,
Пайкари ман лавҳаи гүётар аст:
«Он чӣ мебинӣ, кафи хокистар аст».

НАВҲАИ МОДАРИ ДАВЛАТМАНД

Дар Обдара ту ташналаб мегузарӣ,
Ҳақзода будиву ҳакталаб мегузарӣ,
Гуфтӣ, ки равам ба ҳифзи номуси сахар,
Аз тири қазо ба вакти шаб мегузарӣ.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

Эй қиссаи ҷонгудози Сӯҳроби дигар!
Чорист зи паҳлуи ту Сурхоби дигар.
Онон, ки туро ҳамдаму ҳамдил буданд,
Бурданд намози худ ба меҳроби дигар.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

Оҳат назанад шарап ба афлоқи ватан,
Дастат нарасад ба домани чоки ватан.
Гулгунчаву сабзае, ки помол шуда,
Сад соли дигар нахезад аз хоки ватан.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

Гӯшам ҳама аз садои бегона пур аст,
 Чашмам ҳама аз лиқои бегона пур аст.
 Дигар паи пои ту набинам чое,
 Кӯи ту зи нақши пои бегона пур аст.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
 Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

Дар Обдара оби равон месӯзад,
 Дунёи нишон ба бенишон месӯзад.
 Имон ба мисоли чодари рӯи занон
 Дар оташи ҷаҳли ногумон месӯзад.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
 Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

Эй кош, туро чунин намезодам ман,
 Шойистай офарин намезодам ман.
 Бенангии мо чу нозиши мост, туро
 Бонанг дар ин замин намезодам ман.

Ин аспи саманди ту насиби кӣ шавад?
 Ин ёри писанди ту ҳабиби кӣ шавад?

ҒАЗАЛИ ҶАВОНӢ

Дар Бухорои дилам шӯриду рафт,
 Мисли Ҷӯи Мӯлиён хушкиду рафт.
 Фунчаҳусбияш набуд чун навбаҳор,
 Бо ҳама ҳандонлабон ҳандиду рафт.
 Ҳамчу Маҳмуде, ки ошиқ буду маст,
 Аз баландии сухан афтиду рафт.
 Чун табиби нозанин омад ба сар,
 Набзи пирии маро санчиду рафт.
 Чормагзи пуч ба домонам фиканд,
 Доманашро бо итобе чиду рафт.
 Ҳамчунон афсонай зебо расид,
 Бо дилам афсонае бишниду рафт.
 Мисли мурғе, к-ӯ равад иқлими гарм,

Пар күшоду аз алам нолиду рафт.
 Мардуми шоиста мегирад нишон,
 Ёди некам чун нишон бахшиду рафт.
 Чун нахи мизон хаёли шеъри ман
 Дар хами гесёй ӯ печиду рафт.

БАРОИ ЯК «ДАРЁДИЛ»

Дили дарёй ту унвон надорад,
 Чӣ дарёе, ки худ түгён надорад.
 Аз он ки чашмааш абри хаёл аст,
 Хаёлӣ меравад, поён надорад.
 Магар аз фораби пахтакор аст,
 Ки ҷуз олудагӣ сомон надорад.
 Ман аз дарё ҳамеша меҳаросам,
 Ки сангি хорае дар хона дорад!

ЭЙ КОШ

Эй кош, бӯсаи ман хайма занад ба лабҳот,
 Эй кош, сина молам боре ба тобу табҳот.
 Эй кош, аз дами субҳ чун нилуфар қушояд
 Дар обгири чашмам афсонаҳои шабҳот.
 Шохи баҳориам кард ҷӯши гули муҳаббат,
 Эй кош, сабз монам дар оғуши талабҳот.
 Дар хонаи хаёлам сӯзад хумори шамъе,
 Эй кош, пар қушояд парвонаи ғанабҳот.
 Эй кош, ман бимирам бе ҳасрати ду олам
 Дар ҷаннати тарабҳот, дар дӯзахи газабҳот...

ТҮФОНИ НҮҲ

Пасу пешам пур аз бозору бозор,
 Ки мечӯшад чу укёнуси пуршӯр.
 Ба ҳар сӯе назар дӯзам, бубинам

Хурӯши мавчи одамҳои ноҷӯр.

Чӣ уқёнус, пур аз ҷӯши айёر,
Чӣ уқёнус,
Пур аз шӯри ҷоҳил.
Ба гӯшам мерасад фарёди номус,
Ба ҷашмам мезанад хокистари дил.

Лабе дар ҳанда дорад бадсиголӣ,
Қаде чун ҳайкали печони зиштист.
Дар ин ҷо қас бувад устоди шайтон,
Дар ин ҷо дӯзахӣ ранги биҳишисти.

Дар ин ҷо одам асту одамӣ нест,
Маҳорат ҷуз фиреби мову ман нест.
Дар ин ҷо дасти эҳсон зери санг аст,
Дар ин ҷо суннати поки Ватан нест.

Бубинам ҷои ҷашме гурги гушна,
Шиносам ҷои рӯе оби мурда.
Дареф аз мулки яздонии имон,
Дар он дасти хиёнат рахна карда.

Зи уқёнусе ин сон меҳаросам,
Зи уқёнусе ин сон ҳастаҷонам.
Миёни мавҷҳои номусулмон
Мисоли киштии бебодбонам.

Худоё, гар мукофотам бихоҳӣ,
Аз ин Тӯфони Нӯҳ осудаам дор.
Намозӣ буд маро домони модар,
Дар ин мавчи гунаҳ н-олудаам дор!

КАФТАРИ СИМИНИ МАҲТОБ

Рӯзи ман шаб шуд, худоё,

Рӯи авроқам сиёё!
 Ҳайфи обу аргунунаш,
 Ҳайфи ташбиби сабоё!
 Тұтии ҳиндуди хуршед
 Мерамад аз ман күчоё?
 Кафтари симини маҳтоб
 Аз кафи чашмам раҳоё.
 Аз раҳи сатрам гузар күн,
 Бишнавам то ҳарфи поё.
 Дасти шеъри хастаам гир,
 Чун дуои авлиёё.
 Талхӣ аз ҷонаш бурун рез,
 Эй гули ширинадоё!

Күн ато умри дарозаш
 Ҳамқади мӯи сиёё.
 Ай худоё, зиндаам күн,
 Зинда бошӣ, ай худоё!

ПАРВОЗИ САДРАНГӢ

Рангҳо чун ҳавоӣ мегарданд,
 Қафаси боғ меқунад тангӣ,
 Мекушоям дили ғарифамро
 Сӯи парвозҳои садрангӣ.

Зиндагӣ сар ба сар, ки беранг аст,
 Рангҳоро раҳи фирор надихам.
 Аз дайу аз катонаш озурда,
 Дил ба шоҳии баҳор бинихам.

Оҳану коҳро рабудан ҳаст,
 Оваҳ, оваҳ, ки дархури ман нест.
 Талабам аз худост ранграбой,
 Ки ба ҷуз ранг раҳбари ман нест.

Ранге аз бӯи зулф мадҳуш аст,

Ранге аз чашми масть бемор аст.

Ранге аз сўзи дури қудсие

Чун хумори ситора бедор аст.

Ранге аз ҳафтранги тирукамон
Мекушад дарди ҳафт пуштамро,
Ранге аз нури поки яздонӣ
Зар кунад мушти хоки муштамро.

Ранге аз худ биҳишт оварда,
Ранге аз худ күшода майхона,
Ранге аз косагул хабар дорад,
Ранге аз худ сиришта паймона.

Ранге аз маҳфиле нишон дорад—
Пур зи шӯр асту шеъру афсона.
Ҳамраҳи ўҷавониам монад
Чун ба ҷашмони масти ҷонона!

Ранге аз ман маро раҳо созад,
Чун навое зи пардаи сетор,
Ранге аз ман маро кунад эҷод,
Ҳамчу дарё зи ҷашмаи қӯҳсор.

Мебараад, мебараад маро ранге
Аз замин сўи маснади падарам,
Гарди сифлий зи мижжа афшонда,
Точи номус менихад ба сарам.

Рангҳо чун ҳавоӣ мегарданд,
Қафаси боғ мекунад тангӣ.
Мекушоям дили гаривамро
Сўи парвозҳои садрангӣ.

РУҶӢИ МОНӢ

Чу осие, ки берунаш кунанд аз шаҳр,

Маро аз пүст берун кардаэд, афсүс...
 Ман аз урёний хунам наметарсам,
 Ки метарсам ман аз урёний номус.

Дар ин манзил, ки фирмавси баринам буд,
 Дар ин манзил, ки бо ман омад аз додор,
 Кий тонад чо гузидан аз паи сабзиш?
 Ки тонад сар кашидан аз паи хирвор?

Маро дар пүст чои турку тозй нест,
 Ки ман парвардаи Эрони тақдирам.
 Агар дар чилди ман авлоди ман гунчад,
 Намемираам, намемираам, намемираам!

Маро аз пүст берун кардаэд имрүз,
 Ки амсоли филофам бебаҳо бинед.
 Ба он чашмони күре, ки шумо доред,
 Ба чои теги алмосам хало бинед.

Чаро дар пүст коҳам ҳарза медоред?
 Ки чун коҳам ба боди ҳарза биспоред?
 Шумо бедонаи обастани рӯиш
 Дар ин хоки ҷавонмардон чӣ мекоред?

Маро аз пүст бояд табли пурфарёд!
 Ки нолам дар дилу дар сина ҳамвора.
 Бувад, ки дар ҷаҳони сокиту ором
 Ба худ орам шуморо ман дигарбара!

БАРОИ МАСТОН

Маро гуфтӣ, ки «ҷонам сӯхт
 Фами бехобии шабҳо.
 Таби ҷашмони бедорам
 Гарав бурда зи кавкабҳо.

Бишуд рӯҳи гирифтoram

Зи дурӣ волаи дарё.
Басо талҳ асту чонкоҳ аст
Шабонгаҳ нолаи дарё.

Каси бехоб медонад
Ки мисли ӯ замин танҳост,
Фалак бо чумла ахтарҳош
Чу ганчури ғамин танҳост.

Ба ёди аллаи модар
Зи хатмам мерасад оғоз.
Агарчӣ кӯдакӣ бигзашт,
Худоё, кӯдакам кун боз!

Сафедии сабоҳ омехт
Ба мӯҳои сафеди ман.
Умеди хоби субҳам ҳаст,
Намеояд умеди ман».

Бихоб, эй шоири бехоб,
Ки хоби ту гарон омад.
Замини бекарори ман
Туро маҳди равон омад.

Суруди чашма хоҳад буд,
Фифони мурғи ошуфта,
Мапиндорӣ, ки хоҳад монд
Суханҳои ту ногуфта.

Бихоб, эй шоири бехоб,
Канори хоки беозор,
Туро шеъри дарӣ ҳар субҳ
Чу модар меқунад бедор.

ЧАШМАСОРИ ЧАШМИ ГИРЁН

Эй бародар,

Чони додар!
Як зимистон ту чудо афтодай аз ман,
Як баҳорон бар ту меҳоҳам гиристан.

Сабзаи гўри наватро дўш бўидам,
Майсаи гўри наватро дўш бўсидам,
Ҳарфи сабзат бо дили зорам чиҳо мекард?
Бонги набзат бо сари хорам чиҳо мекард?

Се қадам-се умри хичрон-дурттар аз ту
Сабзахои хоки модар сар кашида.
Бар кӣ мегиряд, ки шабнам мечакад
аз мижжаҳояш?

Балки ғам мечӯшаду ғам мечакад
аз мижжаҳояш.

Ин зани рустой –
Модари фарзандҳои дури шаҳрӣ –
Хуфта дар оромгоҳи дури шаҳрӣ,
Бо умеди давлати дидори фардояш.

Дар биҳишти адн дидӣ барқарораш?
Интизори баччаҳои шаҳриёраш?
Дар биҳишти адн дидӣ навбаҳораш
Ё хазони дилғигораш?

Хоб дидам, дар сари тобути ту мӯяш парешон буд,
Ташнаи дидор буду аз чунин дидор нолон буд.
Чои ман ҳам ашки сўзони варо мебўс,
Чашмасори чашми гирёни варо мебўс,

Эй бародар,
Чони додар,
Эй ҳабардори ғаму шодии модар,
Бехабар аз дарду озори дили модар!

13 ФЕВРАЛИ СОЛИ 1990

Наврӯз дер кард,
 Дар кӯчаҳои шаҳр гули лола сар қашид,
 Ҳар лола ҳасрате,
 Ҳар лола нолае.

Наврӯз дер кард
 Дар зери осмони яхашони тиравӯй,
 Аз лобалои ҳотаи симини барф
 Бишкуфт лолазор,
 Ҳар лола машъале,
 Ҳар лола ахтаре.

Он кас, ки барги лолаи табхола чиданист,
 Оташ фитад ба домани савдояш!
 Он кас, ки шамъи лолаи сарзинда куштанист,
 Зулмат расад ба манзили уммедаш!

З-ин кӯча дӯш хотирам осуда мегузашт,
 З-ин раста дӯш ҷони ман аз гусса раста буд,
 Ман по кучо ниҳам, ки ба ҳар ҷо, ки рӯ кунам,
 Ҳар лола навхатест,
 Ҳар лола ошиқест?!

Ман хун ҳӯрам ҳамора, ки аз чист ёди ман
 Аз лола аргувон?
 Ман хун шавам ҳамора, ки аз ҷилди «Тоҷикон»
 Як сафҳа зери пост!

Наврӯз дер кард,
 Наврӯзи лолазори Душанбе шукуфтааст.
 Доге нуҳуфтааст...

НАВҲА

Карбалои сари сахтам, писарам,
Панчаи кўтаҳи бахтам, писарам,
Решай реши дараҳтам, писарам,
Писарам, во писарам, во писарам.

Ман нагўям, ки Сикандар күштат,
Макри садсолаи Санҷар күштат.
Ҳай дарего, ки бародар күштат,
Писарам, во писарам, во писарам.

Сабза шуд бобии ту дар ёна,
Дар диёре, ки бувад бегона,
Бенишонӣ ту чаро дар хона?
Писарам, во писарам, во писарам.

Ку мазорат, ки бизорам шабу рӯз?
Сар ба хоки ту гузорам шабу рӯз?
Аз ғамат рӯз надорам шабу рӯз,
Писарам, во писарам, во писарам.

Ман натонам суи ёрат бинам,
Лоламаргии баҳорат бинам,
Чашмаи хушки канорат бинам,
Писарам, во писарам, во писарам.

Бе ту оташ ба танӯрам мурда,
Ҳаваси шодиву сурам мурда.
Ман ҷароғам, ҳама нурам мурда,
Писарам, во писарам, во писарам.

Ман агар хобу агар бедорам,
Дар ду олам бувадо пайкорам:
Домани қотили ту нагзорам,
Писарам, во писарам, во писарам!

МАРСИЯИ ДИЛ

Дар ғами рӯи сахар күштам туро,
 Дӯстӣ бин, бо шакар күштам туро!
 Захрӯшат кардаму зарофарин,
 Ҳамчу Вахши гулбасар күштам туро.
 Ғӯта зан дар хуни худ, Сӯҳроби ман,
 Мисли Рустам бехабар күштам туро.
 Нола кун, эй обаки поки биҳишт,
 Кӯ ба қӯву дар ба дар күштам туро.
 Дар биёбоне, ки номаш зиндагист,
 Дар суроги барги тар күштам туро.
 Ҳамчу Маҳмуди фидоумри сухан
 Дар баландии ҳунар күштам туро.
 Гуфта будам зинда медорӣ маро,
 Вой бар ман, пештар күштам туро.
 Интиқом аз ман агар хоҳӣ, биё,
 Бо гурури Гулназар күштам туро.

ПАЙКАРАИ АЛЁШАИ АСКАР ДАР ПЛОВДИВ

Чӣ гӯям модаратро?..
P. Рождественский

Бахти сангини ман сазо дода
 Дасти сангину пои сангинам.
 Санг бар ман мазан, чу оташбарг
 Дам занад гуссаҳои сангинам.

Чашми ман дар фироқи субҳи ватан
 Шом оварду шомпарвар шуд.
 Он раҳе, ки супурдамаш ба умед,
 Банди дори мани музаффар шуд.

Ин замин, ки замони нозиши туст,
Хоки поки ҳазор сарбоз аст.
Ту маҳонам гарibu бегона,
Дили гарми ману ту ҳамбоз аст.

Пайкари ман намекунад масдуд
Роҳи нури сабоҳии хуршед.
Синаи ман – ҳазони тири адуст,
Синаи ту – ҳазонаи уммед.

Дар ливое, ки матлаи шафақ аст,
Хуни шарёни ман намемирад.
Аз дусад офатам раҳой буд,
Ачале доманам намегирад.

Чӣ кунам, аз нигоҳи сарди касе
Фунча афсурд дар дили сангам.
Оламеро тавонад афкандан
Оҳи сангини синаи тангам.

Модари интизори ман, бархез,
Аз канори Ватан садоям кун,
Дарди хичрон ба қасди чони ман аст,
Ман барои туам, раҳоям кун!

24 АПРЕЛИ СОЛИ 1987

Барои Арташес Погосян

Навбаҳор асту ҷаҳон озодааст,
Сояи фам бар сарат афтодааст.
Чини рӯят мисрай савдои туст,
Ранги мӯят шоҳиди фамҳои туст.
Мерасад бар гӯши ту аз дурҳо

Нолаи афтодаву ранчурх¹.
 Гунча оё рамзи тифли куштааст,
 К-ин қадар дар хуни дил огуштааст?
 Сабза оё аз хазон гүяд туро,
 Аз умеди нотавон гүяд туро?
 Мечакад борон чу ашки модарон,
 Райд мегуррад чу охи хоҳарон.
 Мотами хомӯши ту дил бишканад,
 Андӯҳи сарпӯши ту дил бишканад.
 Шеър хон, то Комитас бинам туро,
 Волаи тимори кас бинам туро.
 Нола дорад дар дилам «Нокус»-и ту,²
 Захмҳои кӯҳнаи ҷонсӯзи ту.
 Дарди ту бо ҳастии ман ошност,
 Фуссаи тоҷик ба арман ошност.
 Борбад бо Комитас ҳамшеван аст,
 Сӯзи дилҳошон зи сӯзи миҷан аст.
 Нест роҳе дар биёбони Аҷам,
 Бе паи пои сухандони Аҷам.
 Нест санге, к-ӯ ба сар н-омад варо,
 Рӯзи сахте, к-ӯ ба дар н-омад варо.
 Нест дарёе, ки шоирро набурд,
 Мавчи ҳассбозе, ки гавҳарро набурд.
 Нест хоки фозиле дар хоки ӯ,
 Ахтари иқбол дар афлокази ӯ.
 Навбаҳор асту ҷаҳон озодааст,
 Бахти мо чини ҷабин бикшодааст.
 Шеър хон, то хотири мо зинда бод,
 Нақши пои рафтагон поянда бод.
 То ҷароғи марқаде равшангар аст,
 Сӯи фардо роҳи мо равшантар аст.

АФСОНА

¹ 24 апрели соли 1915 дар Туркия куштори саросарии арманҳо сурат гирифтааст ва ҳар сол ин сана барои онҳо Рӯзи Мотам аст.

² Ишора ба достони машҳури Парӯйр Севак

1

Дили шоир, ки маҳзи армон аст,
Хомааш шохае зи шарён аст.
Лахчааш инқилоб оварда,
Чунбишу изтироб оварда.
Ҳарфи сабзаш, ки некӯ афтода,
Сабзай бегубори кӯҳ дода.
Чашма дарси равониаш дода,
Хок файзи чавониаш дода.
Санги миҳан шарорааш дода,
Хони гардун ситорааш дода.
Бӯи хулбӯ дихад хичои тараш,
Сози мурғ аст дар навои тараш.
Оҳи ў оҳуи рамида бувад,
Доғи ў лолаи хушида бувад.
Дафтараш аз ватан нишон дорад,
Қатрае баҳри bekaron дорад.

2

Шаҳ агар сояи худо бошад,
Соҳиби обу хоки мо бошад.
Пас чи сон шоире Ватан гӯяд,
Чашмаву пушта моли ман гӯяд?
Оби фалтон, ки бигзарад аз ҷӯ,
Мурғи хушхон, ки мезанад ку-ку,
Махмали майса, ки парешон аст,
Боди бесар, ки бодҷавлон аст,
Моҳи ошиқманиш, ки бехоб аст,
Шаддаи ахтарон, ки пуртоб аст,
Гар хазандა ва ё паранда бувад,
Роми мардум ва ё даранда бувад,
Ҷумла моли шаҳи ҷаҳондор аст,
Кас надонад, зи аҳли қуффор аст.
– Ку, бигӯ, шоири гуломи сухан,
Соҳиби мулк ин туй ё ман?
– Ҳар чӣ дорӣ ту, шоҳи беҳамто,

Хоҳам умре насиби ту бодо!
Сарзамине, ки нурафшон аст,
Дар дили ман чу дард пинҳон аст.
Осмоне, ки ахтаристон аст,
Синаи пур зи доги сӯзон аст.
– Ку, бидех сарзамини пинҳонро,
Ку, бидех осмони гардонро,
Ки ба чуз ман каси дигар набувад,
Кадхудое ба баҳру бар набувад.
– Шоҳи ман, аз вуболи ман бигзар,
Аз губори хаёли ман бигзар,
Чон агар матлаб аст, ин моем,
Бедарегаш ба шоҳ бахшоем.
– Чони бекурби хешро бигзор,
Осмону замини худ пеш ор!
– Гулфишон сарзамини ман –дили ман,
Осмони барини ман–дили ман!
Гар шаҳи олами бурун бошӣ,
Кай шаҳи олами дарун бошӣ?
Пеши рӯят агарчи дарвешам,
Ман шаҳаншоҳи олами хешам!
– Ин чӣ ҳарф аст, марди девона,
Ин чӣ ташхиси хешу бегона?!

Файри ман соҳиби ду олам нест,
Бе ман асли суруру мотам нест.
Рахна созам зи паҳлуят, эй дун,
Оламатро бурун кашам эдун!

3

Бо тавозӯй вазир мегӯяд,
Бо шаҳи беназир мегӯяд:
– Роҳи эҳсону марҳабо варзед,
Шоири мулкро биёmurзед.
Фунча гар зодаи риёзи шумост,
Хандааш моли шоири гаррост.
Чашма гар аз шумову кӯҳсорон,
Нағмааш моли шоири даврон.

Хок агар аз шумову ободон,
 Рози ў-рози шоири ҳассон.
 Набувад шоире, навое нест,
 Чунбише, сабзише, ҳавое нест.
 Набувад шоире, мақоме нест,
 Рустане, растане, қиёме нест.
 – Ҳарзагӣ макун, вазири ман,
 Тарс аз қаҳри сахтири ман!
 Шоир оё равони мулки ман аст?
 Сухани ў нишони мулки ман аст?
 Ман ба дораш кашам ба сад хорӣ—
 Накунад даъвии чаҳондорӣ!
 Бе ваям мулк зинда хоҳад монд,
 Обу хоки басандা хоҳад монд.

4

Шоири сарфиканда мегӯяд,
 Сухане канда-канда мегӯяд:
 – Шохи ман, асли рӯзгори ман
 Ҳалқаи дор буду дори ман.
 Агарам мекушӣ, бикуш осон,
 Ҳанчаре зан ба синаи сӯзон,
 Ки дилам дар нафас шавад хомӯш,
 Мурғи ман дар қафас шавад хомӯш.

5

Ҳанчари шоҳ мекунад пора
 Шиками шоири чигархора.

6

Шоири сарфиканда мегӯяд,
 Сухане канда-канда мегӯяд:
 – Шохи ман, баски бедилу ҷонӣ,
 Ҷои дилро яқин намедонӣ.
 Дили ту ишками гаронбор аст,
 Ишками ман на қалби бедор аст!
 Монд аз дасти горатат эман

Осмону замини ман дар ман!

7

Бо ту, эй чон, фасонае гуфтам,
Аз кадомин замонае гуфтам...

ХУЛБАК

Дигар мадеҳ суолам, вақти чавоб бигзашт,
Аз шӯрахоки баҳтам дарёи об бигзашт,
Шарҳи дили парешам аз сад китоб бигзашт.

Шахре, ки соҳтам ман аз орзуи ширин,
Гуфтам, ки зинда монад чун Ҳулбаки навоин,
Чун фитна лашкар ангехт, шуд нақши хоки де-
рин...

Сангаш кӣ мешиносад дар сангзори ҳастӣ?
Хокаш кӣ менавозад дар гирудори ҳастӣ?
Номаш кӣ менависад чун номдори ҳастӣ?
Роҳаш намекушояд аз нақши пои ошиқ,
Бодаш намерасонад созу навои ошиқ,
Чун хоначашми холӣ холист чои ошиқ.

Мурғони меҳр рафтанд з-айвони Ҳулбаки ман,
Сарсону сарғарибанд тифлони Ҳулбаки ман,
Дар чони ман бигиряд армони Ҳулбаки ман.

...Дигар мадеҳ суолам, вақти чавоб бигзашт...

КӮЧ

Дар тани шах навишта бебoke:
«Алвидоъ, эй диёри кӯҳистон!
Навбаҳори туро чу тӯхфа барем

Бар биёбони хаставу бечон».

Медавад оби рӯдаки Яғноб
Аз бари кӯх чу тифли ранцида.
Куллаҳои хомуш гаронборанд
Мисли пирони зиндагидида.

Боз монда даҳони дарвоза
Ҳар кучое зи ҳайрату озор.
Чашми тиреза зор мебинад
Сўи деҳи гарибу гамбемор.

Гӯсфанде фифон кунад беист,
Мерасад бонги дилхароши хурӯс.
Ин замин аст мазҳари ҳичрон,
Маншай дарду ғуссаву афсӯс.

Мӯсафеде ба дӯши беҳолаш
Кӯҳнаколои хонадон дорад.
По фишорад ба ҳасрате, гӯё
Бори гӯри гузаштагон дорад.

Меравад навҷавони навроҳа,
Дасти меҳраш ба дасти гаҳвора.
Зери фармони ўст, пиндорӣ,
Меҳвари бекарори сайёра.

Духтаре дам ба дам назар фиканад
Тарфи беди канори сарчашма.
Ишқи худро амонате монда,
Бо дили зору бо лаби ташна.

Хандасор асту аз кафаш наниҳад
Зани пире сутуни бобой.
Гӯй бе он фуруд меояд
Осмони баланди савдой.

Күч баста дәхи камарбаста,
Бо умеду хаёлу армонхो.
Қисматаш мебарад зи күхистон
Чониби қисмати биёбонхо.

ПОСУХИ ҲИЛОЛӢ БА САЙФУЛЛОИ ҖАЛЛОД

Ман, ки аз теги нигаҳ чон додаам,
Чон ба сарбозони мичгон додаам,
Бими теги ту надорам бар сарам,
Ёди марги худ наорам бар сарам.
Тори мӯе тори чонам бастааст,
Бо ҳаёти ҷовидонам бастааст.
Субҳи рӯе шоми маргам бурдааст,
Номи ёре номи маргам бурдааст.
Эй, ки аз ишқи бутон огаҳ най,
Аз ҳузури ломакон огаҳ най.
Ман ҳавоям, ман навоям дар фазо,
Бо манат охир чӣ месозад қазо?

Аз танам чун аз қафас берун манам,
Тоири озодаи гардун манам.
Теги ту чун мекушад сози маро,
Оташи гири овози маро?!

Ман наметарсам, ту метарсӣ зи ман,
Пояи дорӣ, ту меларсӣ зи ман.
Гар ҳаросам ҳаст, з-он дорам ҳарос,
К-аз барои ворисони дилшинос
Бо ҳама дарди ману фарёди ман,
Зинда мемонӣ ту ҳам, ҷаллоди ман!

АЙЁМИ ГАП

Ҳаббазо, хуш омада айёми гап,
 Зинда бодо дар ду олам номи гап!
 Он ки аз пастии фитрат паст буд,
 Ҳай фарогат мекунад дар боми гап.
 Сад дарег аз суннати волои мо,
 Ҳофизи гап мондаву Ҳайёми гап.
 Ҳар кучое сифла буду қалтабон,
 Мерасад ҳар лаҳзааш инъоми гап.
 Ҳамчу тарбуз фасли ҷавзо пухтааст
 Раҳқушову раҳнамои хоми гап.
 Пеши минбар субҳи гап бикшода чашм,
 Боз дар минбар бихусбад шоми гап.
 Зикри ҳалво коми кас ширин накард,
 Суфрае аз бод дорад моми гап.
 Ҳеч гаҳ аз нангү номусаш напурс,
 Ўфиканда чумларо дар доми гап.
 Сарбадорон бесаранду ин чаҳон
 Пур шуда аз Рустаму аз Соми гап.
 Интизорам рӯзи анҷоми варо,
 Мерасад рӯзе магар анҷоми гап?!

ФАРДО

Дилем хун шуд зи ҳаҷри рӯи фардо,
 Ки раҳ боре набурдам сӯи фардо.
 Мани лабташнаро асло напурсед,
 Нахӯрдам чуръае аз ҷӯи фардо.
 Тиҳиҷонии ман буд нозиши ман,
 Ба ёди суфраи мамлӯи фардо.
 Ба гӯши ман наомад нолай ман,
 Зи ғавгою зи ҳою ҳуи фардо.
 Забон афтод дар комам парешон
 Ба номи лаҳҷаи маҷмӯи фардо.
 Ҳазорон ғунчаро додам ба горат
 Ба бӯи кокули гулбӯи фардо.

Ба боди раҳгузар шуд хоки кўям,
 Барои хоки роҳи кўи фардо.
 Гузаштам аз сари дирӯзу имрӯз
 Зи файзи ваъдаи сарҳӯи фардо.
 Агар мирам, намирам аз ғами дил,
 Бимирам аз ғами дилчӯи фардо.
 Ба рӯзи ҳашр дар майхонаам не,
 Бичӯедам фақат дар кўи фардо.

БОЛО

Чонфазо бо як ибора,
 Чонрабо бо як ишора,
 Чораи сад гуна чора,
 Номи ў Болост, Боло,
 Номи ў ҳар чост боло.

Фоли некаш дар ҷабин аст,
 Аз азал болои зин аст,
 Соҳиби обу замин аст,
 Номи ў Болост, Боло,
 Номи ў ҳар чост боло.

Ў бувад асли ҳақиқат,
 Ў бувад рамзи садоқат,
 Ў бувад кони муҳаббат,
 Номи ў Болост, Боло,
 Номи ў ҳар чост боло.

Ғайри ў дasti расо нест,
 Раҳбари мушкилкушо нест,
 Лутфу эҳсони худо нест,
 Номи ў Болост, Боло,
 Номи ў ҳар чост боло.

Ҳеши ман гумроҳу ҷоҳил,
 Ёри ман нодону коҳил,

Хафт пушти ўст оқил,
Номи ў Болост, Боло,
Номи ў ҳар чост боло.

Тифлакаш бехона? Айб аст!
Мурғакаш бе дона? Айб аст!
Ҳарфи ман бегона? Айб аст!
Номи ў Болост, Боло,
Номи ў ҳар чост боло.

Боми ў боми ману туст,
Номи ў номи ману туст,
Коми ў коми ману туст,
Номи ў Болост, Боло,
Номи ў ҳар чост боло.

Мехарад чои ману ту,
Мебарад чои ману ту,
Мехұрад чои ману ту,
Номи ў Болост, Боло,
Номи ў ҳар чост боло.

Чои мо шұхрат тани ў,
Ромишу роҳат тани ў,
Во ачаб! Җаннат тани ў,
Номи ў Болост, Боло,
Номи ў ҳар чост боло!

НОМАХО БА...

1

Эй реги мо тиллои ту,
Дирўзи мо фардои ту,
Эй суди мо савдои ту,

«Мо низ ҳам бад неstem!»¹

Савдогари бозори хеш,
Хафт ахтари пиндори хеш,
Эй анкабути тори хеш,
Мо низ ҳам бад неstem.

Дар гӯши ту оҳанги туст,
Дар дидай ту ранги туст,
Гар оламе посанги туст,
Мо низ ҳам бад неstem.

Роҳе зи худ нобурдай,
Мурдоби дар худ мурдай,
Дар чилди худ афсурдай,
Мо низ ҳам бад неstem.

Эй дар талоши ҷои кас,
Эй неши хори пои кас,
Эй қӯри худ, бинои кас,
Мо низ ҳам бад неstem.

Дасте, ки аъмолат навишт,
Дар хоки ту некӣ накишт,
Эй бадниҳоди бадсиришт,
Мо низ ҳам бад нестам.

2

Хор мерӯяд ба шаҳри дигарон,
Лолаву себарга дар хоки шумост.
Осмони дигаронро дуду бас,
Чилваи ахтар ба афлоқи шумост.
Кӯру кар мехезад аз маҳди касон,
Рӯи раҳ тифли баидроки шумост.
Чомаи зарбафти ёри дигарон

1 . Моли Саъдист.

Лочарам аз домани чоки шумост.
Хандахой бегубори ҳамчавор
Аз хисоби чони ғамноки шумост.
Оташи ҳомүши сүгдени қадим
Зинда дар ҹашмени бебоки шумост.
Масткории газалхой Ачам
Аз раги сүзандай токи шумост.
Ҳақ агар гүям, ҳама ҳоли ҳароб
Аз дили садрӯю нопоки шумост!

3

Эй он ки зи рохи қудсии шеър
Ба чони гарон туро гузар буд,
Ин гуфтану мурданат ҳунар нест,
Ногуфтану мурданат ҳунар буд!

ИЗХОР

Чунонат роҳ мепоям,
Ки ҳамкорам маошашро.
Чунонат дўст медорам,
Ки пурхўр деги ошашро,
Чунонат меҳўрам афсўс,
Ки деҳқон наску мошашро.
Чунонат мекашам андўҳ,
Ки ҳамсоя кулоҳашро,
Чунонат пос медорам,
Ки Ҷопон подшоҳашро,
Чунонат сачда меорам,
Ки хинду гови роҳашро...

РИШИ ДУРӮЯ

Якзабону яқдилам пеши дурӯя,
З-ин раҳам бегонаи хеши дурӯя.
Чилва аз ҳар бод дорад гуна-гуна,
Шикваҳо дорам ман аз риши дурӯя.

Не аз ў маргам расад, не умри човид,
 Зиндаам ё мурда аз неши дурӯя?
 Чумла пастанду разиланду набинам
 Фарки байни шоху дарвеши дурӯя.
 Гўиё ларзад замини Тоҷикистон,
 Мехӯрам тақкон зи ташвиши дурӯя.
 Сехру ҷодуе, ки дорад, бемисол аст,
 Гургбачча мекунад меши дурӯя.
 Ҳар киро дидам дар ин хоки биҳиштӣ,
 Ҷони бедораш бувад реши дурӯя.
 Рӯ надорад, дил надорад, гап надорад,
 Қоилам ман, қоил аз кеши дурӯя!

ҚАЛАМ

Эй, ки осон гуфтай кори қалам,
 Ту сабук бигрифтай бори қалам.
 Бесамар монӣ зи озори қалам,
 Чун қалам гардӣ зи бемори қалам.

Як назар ошӯбу исёнро бубин,
 Ҷеҳраи хандону гирёно бубин,
 Зумраи афтону хезонро бубин,
 Алҳазар! Гарм аст бозори қалам!

Ҳай гиребонҳо ҳама доман шуда,
 Сад қиёмат «аз туву аз ман» шуда,
 Табъи луч шайдои пироҳан шуда,
 Ҳар касе бинӣ, талабгори қалам.

Ҳарфашон чуз манбаи гайбат, ки нест,
 Ҷонашон чуз маншай зулмат, ки нест,
 Ҷашмашон чуз ҷашмаи нафрят, ки нест,
 Баҳра ҷӯянд аз шаби тори қалам.

Аз ҳичо ҳаргиз мапурсу аз шиор,
 Чун қабои кӯҳна бе ранг асту бор,

Гар ситам карданд моро бешумор,
Хешро хонанд ғамхори қалам.

Чун ғубори осмони шахри ман
Шеър меборад ба фарқи марду зан,
Ман надидам ҳеч гулбоди сухан,
Ман надидам ҳеч гулзори қалам.

Нашриёте, ки бувад кораш савоб,
Дамнафас гардида дар зери «китоб».
То раҳо ёбад аз ин ҷабру азоб,
Навбате даркор пайкори қалам!

Вақти он омад, ки дил якчо кунем,
Садди роҳи ҳарзаву коно кунем,
Ёзи дарди сина вовайло кунем
Бар сари тобути бебори қалам...

ДУО

Душанбе монаду гардаш намонад,
Давояш монаду дардаш намонад,
Қатори мардҳои чоннисораш
Илоҳӣ номи номардаш намонад.

Душанбе монаду хораш намонад,
Пасу паскӯчаи тораш намонад,
Агар бозори он монад, бимонад,
Фақат ҳанноти бозораш намонад.

Душанбе монаду фандаш намонад,
Дукони холӣ аз қандаш намонад,
Гиёҳи зери қираш зинда бошад,
Паи пои гияҳмандаш намонад.

Душанбе монаду хомӣ намонад,
Ба чуз шону накӯномӣ намонад,

Зи меҳри шеърхоҳон дар магоза
Китоби Ҳофизу Ҷомӣ намонад.

Душанбе монаду армон намонад,
Дили бе шӯру бе тӯфон намонад,
Агар тоҷик надонад лафзи тоҷик,
Ба рӯи хоки аҷдодон намонад.

Душанбе монаду гавғо намонад,
Сари ному шараф савдо намонад,
Маҳалҳои ватан поянда монанд,
Маҳалбозӣ дар ин дунё намонад.

Душанбе монаду гафлат намонад,
Муҳаббат монаду нафрот намонад,
Муруват монаду меҳнат намонад,
Камоне аз пайи горат намонад...

* * *

Халқи ман!
Урёни табъи ту чист?
Аз ҳарири ҳарфи Ҳофиз ҷома кун.
Номаи иқболи ту афсурдааст,
Рӯ ба шеъри қудсии «Шаҳнома» кун.

Гапфурӯшонат дукон бикшодаанд
Чои кони ҳикмати ту, сад дарег.
Дар киёси хирмани ҳазёнашон
Хас намояд давлати ту, сад дарег.

Дар Зарафшону Бадаҳшони ту чист?
Ҷони ман савдои савдои туст!
Носири Ҳусрав туро лаъл асту бас,
Рӯдакият маҳзани тиллои туст.

Ғам маҳӯр аз ҷилди кимхову самур,
Ҷилди Мавлонои ту дунёи туст.

Мисрае хулди баринат мебарад,
Мисрае ҳафтони сар то пои туст.

Байни хушку тар агар қисмат кунанд
Сарвати байту ғазалҳои туро,
Оламе имрӯз тангӣ мекунад
Лашкари Қоруни фардои туро.

Гар Арал мекоҳаду Омӯз, ҳанӯз
Медамад дарёи шеърат лаб ба лаб.
Обёрӣ кун, ки беобии дил
Мезанад паҳлу ба сахрои араб.

Халқи ман!
Урёнии табъи ту чист?
Аз ҳарири ҳарфи Ҳофиз чома кун.
Номаи иқболи ту афсурдааст,
Рӯ ба шеъри қудсии «Шаҳнома» кун.

* * *

Кай ба ҷое меравам аз ҷои хеш?
Гирдбоди хешаму сахрои хеш!
Сайри дунё мекунӣ, фархунда бош,
Ман тамошо мекунам дунёи хеш.
Баски дил дар сина дарё кардаам,
Менишинам дар лаби дарёи хеш.
Камшиносе кам бубинад моли ман,
Ман ба худ савдо кунам колои хеш.
Дасти гулпарвар ба додам мерасад,
Хори худро мекашам аз пои хеш.
Ғайри ман нуқсе надорад зиндагӣ,
Ин манам кӯри касу бинои хеш!
Як сафар танҳо бимирам дар сафар
Чун Зарафшон бо ғами танҳои хеш.
Чун парерам ҳасрати вомонда нест,
Дар дилам мепарварам фардои хеш.

* * *

Аз сўзу гудози офтоби саратон
 Шукронда ба лаб дораму таҳсин ба забон,
 Дар хиттаи табгирифтаи мо, эй чон,
 Ҳам пахта сафеду ҳам рухи чонона.

Хобам набарад, ки субҳи рӯят бинам,
 Сабрам нарасад, ки шоми мӯят бинам,
 Сатрам начамад, ки роҳи кӯят бинам,
 Ҳам сафҳа сафеду ҳам сари гамхона.

Чун мисраи Мавлавӣ, ки шӯрад ба нихон,
 Биншинаму сўзаму наоям ба забон,
 Дар маҳфили ошиқони ҳар давру замон
 Ҳам шӯъла сафеду ҳам пари парвона.

Бикшода рухат, дил накушой, чӣ кунам?
 Ҳамчун гули маҳ ба каф наой, чӣ кунам?
 Чашмам ба дарат, ки мебарой, чӣ кунам?
 Ҳам дида сафеду ҳам дили девона.

«Ин қофилаи умр аҷаб мегузарад»,
 Афсонай ошиқӣ ба лаб мегузарад,
 Эй дил, накунӣ шиква, ки шаб мегузарад,
 Ҳам субҳ сафеду ҳам ғами субҳона...
 * * *

Барги ҳазон,
 Барги ҳазон,
 Аз боғҳо то роғҳо
 Ҳарфи парешони манӣ.

Боди ҳазон,
 Боди ҳазон,
 Аз ҷодаҳо то ёлаҳо
 Оҳи гамафшони манӣ.

Мурғи ҳазон,

Мурги хазон,
Аз ин макон то ломакон
Ту ишқи сарсони манй.

Оби хазон,
Оби хазон,
Аз чўйҳо то кўйҳо
Фарёди армони манй.

Абри хазон,
Абри хазон,
Аз бомҳо то шомҳо
Ту ёди гирёни манй...

* * *

Диле, ки ҳаст маро аз муҳаббати дерин,
Чу мусхафест расида зи муддати дерин.
Ба мисли олими оламкушо ту ҳиммат кун,
Кушо сафинаи рози маро, қироат кун.
Чу нури чашми ҷавонат ба ҷони ман резад,
Ғубори ҳасрати ман аз баёзи ман ҳезад.
Ба барги чехра биёрӣ дами баҳоронам,
Ба абри мӯи парешон ҳавои боронам.
Чу донае, ки бувад интизори лутфи ҳамал,
Ҳичои гунги дилам боз мерасад ба амал.
Сахои дasti туам ҷилд мекунад тоза,
Баҳои ҷашми туам қадр мекунад хоса.
Мубораки дами эҳё, ки дил чу рози қадим
Дар ихтиёри ту бошад ба сўзу сози қадим.
Вагарна ҳеч натонам чу сафҳай тақвим
Варақ –варақ биқунам дигарашиба ҳар мавсим.
Агар китоби куҳан нусхае ба ҷо дорад,
Китоби асли дилам нусхае ба ҷо дорад,
Чу котибе паи ислохи номае рафта,
Кучо ба саҳви дилам дasti хомае рафта?
Мубораки дами эҳё, ки дил чуноне ҳаст,
Варо шиноси ғаму ёри ҳамзабоне ҳаст.

Ба мисли олими оламкушо муҳаббат кун,
Кушо сафинаи рози маро, қироат кун.

* * *

Зи чавшанпӯши барги дарахтон
Баҳори сабзпӯши ман раҳо шуд.
Нафасгирам, нафасгирам, нафасагир,
Худоё, абри боронӣ кучо шуд?

Губоре, ки ба дил дорам, маро бас,
Чароям боз гардун Карбало шуд?
Ҳазорон чашма дар ёдам фурӯ монд,
Худоё, абри боронӣ кучо шуд?

Лаби тар гуфтamu шуд дидаам тар,
Шамими хулбаи гесӯ адо шуд.
Адоям ман, адоям ман, адоям,
Худоё, абри боронӣ кучо шуд?

Гули rӯi мазори модари ман
Ҳазин афтоду бо ман ҳамнаво шуд.
Нами чашмам дами найсон надорад,
Худоё, абри боронӣ кучо шуд?

Ҳазони дафтарам дилро ҳазон кард,
Сухан пажмурду хори дасту по шуд.
Гулӯи хомаам хушкид, хушкид,
Худоё, абри боронӣ кучо шуд?

* * *

Боғон то мениҳад пайванди нав,
Аз ҷудоӣ ёд меояд маро.
Нолаи мургони кӯчӣ бишнавам,
Бевафоӣ ёд меояд маро.
Чашм бӯсад ошике дар раҳгузар,
Роҳпой ёд меояд маро.

Бе матое гармии бозор бин!
Худситой ёд меояд маро.
Рўбаҳии ту намегирад дилам,
То рубой ёд меояд маро.
Хонаро нақши қафас бишнохтанд,
Даркушой ёд меояд маро.
Эй, ки дурй аз навои «Шашмақом»,
Бенавоӣ ёд меояд маро.
Ту магӯ аз зулмати даври қадим,
Равшаной ёд меояд маро,
Аз Камолу Бўаливу Рўдакӣ,
Аз Саноӣ ёд меояд маро.
Нон ба рӯи хону чашмам сӯи дар,
Ошной ёд меояд маро.

* * *

Боди бепарво қулоҳамро рабуд,
Рахзане ин нақди роҳамро рабуд,
Баччагӣ буду гувоҳамро рабуд,
То ҳанӯзаш интизор истодаам,
Содаам ман, содаам ман, содаам.

Он ки оташ дар саропоям фиканд,
Ҳалқае бар гардани роям фиканд,
Ҳамчу Салмон дар бари Ноям фиканд,
Баҳри эҳсонаш зи по афтодаам,
Содаам ман, содаам ман, содаам.

Модарам бигзашту гуфтам, ки фан аст,
Raftanash ramz astu umre bo man ast.
Чонам аз мӯи сафедаш равшан аст,
Сар кунун бар хоки ў бинҳодаам,
Содаам ман, содаам ман, содаам.

Субҳи деррафтода дар мӯям дамид,
Пина дар пои такопӯям дамид,
Барги армон дар лаби чӯям дамид,

Дафтари умри чавон бикшодаам,
Содаам ман, содаам ман, содаам.

Мисраи оби Зарафшонам бас аст,
Шӯълаи лаъли Бадахшонам бас аст,
Рӯдакиву файзи девонам бас аст,
Содагӣ бин, бо қалам дил додаам,
Содаам ман, содаам ман, содаам!

* * *

Чу Фирдавсӣ ҳанӯз аз кини Маҳмуд
Тақозо мекунад суду зиёнаш,
Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

Агар хоне ба яғмо рафт, ғам нест,
Ба дил дорам ҳароси Ҳафт Ҳонаш.
Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

Дарегогӯи Эрон мӯя дорад
Сари хоки парешони каёнаш.
Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

Агар бархе чу Туркистон шиносанد,
Чӣ гӯям ман зи Тӯруну ҷаҳонаш?
Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

Замон Сӯҳроби афгор асту Ковус
Паноҳад нӯшдоруи равонаш.
Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

Дусад марде, ки майдон чокари ўст,
Бурун ҳоҳад шудан аз хонадонаш.

Бубояд ҳайкале он сон пайафканд,
Ки Рустам хезаду рахшу камонаш.

Дар ин манзил, ки ҳамумри худоҳост,
Худоё, тоза гардон достонаш,
Ки аз ҳайкал раҳо ояд умедам,
Ки Рустам хезаду Раҳшу камонаш.

* * *

Дар он марзе, ки шоирхой мо бо сабза ҳамрозанд,
Бигуфтӣ: «Як замонат ҳаст ин чо навбати
хуфтан».

Чу ман ду дидаро бикшодаам, бояст пӯшидан,
Баҳорон аз замин рӯидану бо гунча бишкуфтган.

Касе ҳаргиз намедонад, ки роҳаш то кучо пай-
дост,
Валекин дар Ватан мурдан бувад bemаргии инсон.
Даме ки пуштаи ту мешавад аз хок болотар,
Ту боло мекунӣ хоки Ватанро як ваҷаб альён.

Ба он дарде, ки чун бори гаронаш мекашӣ умре,
Ба гайри шонаи меҳан дигар хoke наёрад тоб.
Шигифти тифли одам, рӯи олам гирдгардон аст,
Вале аз худ варо ҳаргиз раҳоӣ нест чун гирдоб.

Намедонам, ки меҳре мебарад сӯи мазори ман
Ва ё аз ёд хоҳад шуд диёри ормони ман,
Вале боди Ватан дорад шабу рӯзи маро обод,
Вале сангি Ватан монад ҳамон сангি нишони ман.

Дар он марзе, ки шоирхой мо бо сабза ҳамрозанд,
Бигуфтӣ: «Як замонат ҳаст ин чо навбати
хуфтан».

Чӣ bemargist, зери чанбари гардуни бобоӣ
Баҳорон аз замин рӯидану бо гунча бишкуфтган.

* * *

Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт,
 Барги гулҳои тарам барбод рафт,
 Аз дили ҳар зарраам фарёд рафт,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт.

Дафтари ман нусхай рӯи ту буд,
 Байти ман тазмини абрӯи ту буд.
 Печутоби фикрам аз мӯи ту буд,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт.

Боги ман буд домани гулдӯзият,
 Сози ман буд хандаи наврӯзият,
 Рози ман буд мазҳаби дилсӯзият,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт.

Ҳар қадам буд як ҳичо дар роҳи ту,
 Ҳар нафас буд як наво дар роҳи ту,
 Нимидарде буд расо дар роҳи ту,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт.

Оби ҷӯят сад равонам дода буд,
 Боми кӯят осмонам дода буд,
 Остонат достонам дода буд,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт.

Ёди деринам, фаромӯшам макун,
 Дарди ширинам, фаромӯшам макун,
 Байти таскинам, фаромӯшам макун,
 Шеър мегуфтам туро, аз ёд рафт...

ДИЛ

Чу ҳамхонае, ки варо сидқ нест,

Наҷустам зи ту фарзи ҳамсоягӣ.
Чу нохун задӣ бар дари синаам,
Ба ёд омадам қарзи ҳамсоягӣ.

Агар бениёзӣ ба қавну макон
Ахират ба ҳамсоя афтад ниёз.
Аё дил, чӣ дарде ба ҷон кора кард,
Ки дорӣ зи аҳволи ман пурсупос?

Бигуфтам лаби худ бубандам ба ноз,
Ки донӣ гурурам чӣ дорад зи пай,
Вале бо ту фарёди ман шуд баланд,
Чу оҳи дили ной аз чоки най.

Зи ҳам рехт девори бегонагӣ,
Туро мисли худ ёфтам рӯ ба рӯ.
Зи ту чун зи мактуби аъмоли хеш,
Бихондам ғаму шодиам мӯ ба мӯ.

Дарего, ки будам зи ту бехабар,
Фигоно, ки ногап будем аз нахуст.
Чӣ гулҳои шодӣ, ки нашкуфту мурд,
Чӣ тухми муҳаббат, ки ин ҷо наруст!

Чунон ки ду давлат мадоро кунанд,
Алайҳи адуе зи роҳи хирад,
Ману ту дигар ҷовидон бо ҳамем,
Кучо ҷабри дарде ба мо бигзарад!

* * *

Дар ёлаву пуштаҳои ваҳмида
Имсол лола чиданий нест.
Дар рӯи рахе, ки сӯи Ҳатлон аст,
Балки сӯи пойтаҳти армон аст,
Ин гуссагули Ватан ба савдо қашиданӣ нест.

Монед, ки доғчашми лола
Бо ҷашми ситора рози дил гӯяд.

Ин майса баҳоре шоире дошт,
 Ин чашма сабоҳе ошиқе дошт.
 Монед, ки боди сабзпӯши наврӯз
 Бо худ бубарад шафақчароги лола.

Шабхонаи кӣ фаромуши умmed аст?
 Чашми кӣ даричаи раҳи хурshed аст?
 Монед, ки ноҷавонии гардун
 Аз роиҳаи ҷавонӣ мастур шавад.

Бо лола дили ҷавони кӣ месӯзад?
 Дар оташи тар ҷаҳони кӣ месӯзад?
 Ин пуштаву ин ёла ҷавонистон аст,
 Ин сабзаву ин лола –
ТОЧИКИСТОН аст!

Монед, ки лолаҳо ба ҳам оянд,
 Монед, ки лолаҳо даромезанд,
 Ҷуз ҷеҳраи ошно чӣ ҳоҳад буд?
 Ҷуз оинаи сафо чӣ ҳоҳад буд?
 Ҳар лола ман асту лолаам ман,
 Доги дили ҳаждаҳсолаам ман!

Монед, ки лолаҳо пир шаванд,
 Аз оби вафои зиндагӣ сер шаванд.
 Нақши Ватанам гӯри ҷавонмаргон аст,
 Бо лолаи хункафан магар осон аст?

* * *

Гул гирифта дидаи бинои тоҷик,
 Гул фирор оварда аз дунёи тоҷик,
 Ҳорбун ҳезад зи нақши пои тоҷик,
 Вои тоҷик, вои тоҷик.

Пахта гар рӯяд, бирӯяд аргувонӣ,
 Сабза гар рӯяд, бирӯяд заъфаронӣ,

Точикистон хуфта дар сахрои точик,
Вои точик, вои точик.

Абр гиряд дар ду чашми модари ман,
Раъд нолад дар гулӯи хоҳари ман,
То қиёмат ояд аз маъвои точик:
«Вои точик! Вои точик!»

Панди Саъдӣ пунбаи гӯши гарон аст,
Бонги Ҳофиз лолии ҳарфи забон аст,
Ман надонам чист дар савдои точик,
Вои точик, вои точик.

Хешро бегонаву бегонаро хеш,
Мурғи озод асту дому донаро хеш,
Шикваҳо дорам ман аз фардои точик,
Вои точик, вои точик.

Чоми Ҷам омочгоҳи санги кин аст,
Нақши Рустам аз қазо нақши замин аст.
Сӯи ғурбат рах кашад Синои точик,
Вои точик, вои точик.

Рафта дар ғарқоби Омӯяш чағона,
Монда дар ҳалқи Зарафшонаш тарона,
Мотамобод аст ҷоҳу ҷои точик,
Вои точик, вои точик...

* * *

Дилбари ман,
Кишвари ман,
Кишваре, ки буда марзаш тундии шарёни ман,
Парчамаш хуни дили ман,
Дар нишонаш шӯру савдои сари ман.

Мон, ки кишварҳои дунёро шиносанд,
Обу хокашро рабоянду фазоянд,

Кишвари ман бе мани дилдода афзун нест,
 Шохаобе ҳасту Җайхун нест,
 Бе сарупои булӯри бегубораш,
 Номаҳои ҳасратамро Бесутун нест,
 Балки дар тандеси ҳастиям
 Гармии хун нест.

Гар ба чое қиссаву афсонае мурда,
 Қиссаҳои ман дар ин кишвар намурда.
 Ў ҳазорон Лайливу ман сад ҳазорон Қайси
 маҷнуналам,
 Аз барои мушки зулфаши бодпои дашту ҳомуналам,
 Ман дар ин чо ҳамнишини оҳувонам,
 Ман дар ин чо роздони ҷодувонам.
 Ҳар гаҳе бо ҷони гардолуда бозоям,
 Аз нағасҳояш мубарро мешавам, мисли ҷанор аз
 бод,
 Ҳар гаҳе бо ҷони дардолуда бозоям,
 Ҳирмани дарди маро як ҳандаи ў мекунад барбод.

Аз гиёҳи меҳр озодам, ки меҳраш ҳаст,
 Навҷавонии мудоми дастигираш ҳаст.
 Ман дар ин чо форигам аз марг,
 Ман дар ин чо ошиқам бемарг...

* * *

Зи ҳарфи обшорон шикваам ҳаст,
 Зи гӯши кӯҳсорон шикваам ҳаст.
 Намехоҳам губореро ба гурбат,
 Зи лутфи оби борон шикваам ҳаст.
 Дар ин саҳро агар хоре назояд,
 Зи ранчи навбаҳорон шикваам ҳаст.
 Ғалат афтода оё номай баҳт?
 Зи номи номдорон шикваам ҳаст.
 Ғами раҳгум дар ин чо роҳдор аст,
 Зи лутфи ғамгусорон шикваам ҳаст.
 Дили афтодаро барҳостан нест,

Зи поси посдорон шикваам ҳаст.
 Саре аз санги кулфатҳо раҳо нест,
 Зи тоҷу тоҷдорон шикваам ҳаст.
 Ба душман гӯ, ки дил осуда дорад,
 Зи ҳасмон не, зи ёрон шикваам ҳаст.
 Дар ин якруза умри бетафовут
 Ҳазор андар ҳазорон шикваам ҳаст.

* * *

Аз паси абрҳои зулмонӣ
 Ахтаре сӯи ман намехандад.
 Дили хокистаре ба гармӣ нест,
 Ахгаре сӯи ман намехандад.
 Ман ҳамон тоҷики ғазалхонам,
 Санҷаре сӯи ман намехандад.
 Роҳи ҷангӣ ҷаҳон пур аз нашъ аст,
 Аскаре сӯи ман намехандад.
 Ҷашми токи бурида мегиряд,
 Соғаре сӯи ман намехандад.
 Гӯшай боми ман ҳама дом аст,
 Кафтаре сӯи ман намехандад.
 Аз шукуфтан гузашт вақти сухан,
 Дафтаре сӯи ман намехандад.
 Тифли шеърам ба қӯча сарсон аст,
 Модаре сӯи ман намехандад.

* * *

Дарёи дамидаи баҳоронӣ,
 Лабрези таронаҳои мастона.
 Мадҳуши шамими ҳулбавурайхон,
 Афсуни ҷавониҳои афсона.

Ҳар қатраи ту ҳазор ҳуршед аст,
 Дар синаи ту ҳазор афлок аст.
 Роҳат зи ҳазор Каҳкашон болост,
 Рӯҳат чу рӯҳи фариштаҳо пок аст.

Чашмам зи шукӯҳи мавчи ту дарёст,

Чонам зи ту аргунуни нолон аст.
 Як пора замини ташнаи обам,
 Лутфе, ки баҳори ман пушаймон аст!

Бинвис ба рӯи ҳар кафи хокам
 Девони қиёму шӯру исёнат.
 Як рӯз зи нақши сахраҳои ман
 Ёбӣ, ки чавонӣ буду армонат.

Ҳар гул, ки биёрадам сахои ту,
 Рӯзе зи баҳори ту нишон монад.
 Дар барги ҳазон насими тирмоҳон
 Дилномаи мо ба ҷашми тар ҳонад.

Ҳоло, ки ҳама талошу ҷавлонӣ,
 Ҳоло, ки ҳама таронапироӣ,
 Ҳошо, ки чу Вахш ту ба банд оӣ!
 Ҳошо, ки чу Раҳш дар каманд оӣ!

Он рӯз мабод зери гардунам,
 К-ошӯби дили туро фурӯ бинам,
 Дарёи дамидаи баҳорамро
 Дилхаставу зору ҷӯ ба ҷӯ бинам!

* * *

Эй ишқ, эй ҷавонии умрам,
 Бодоми пурҷавонаи умрам!
 Ҳошо, ки бинамат сари урён
 Аз барфи безамонаи умрам,
 Эй ишқ, эй замонаи умрам.

Набвад умеди меҳри поизам,
 Оташгаҳам, ба оташе зорам.
 Ҳаргиз намир дар сиришти ман,
 Сардӣ макаш ба рӯи кишти ман,
 Эй ишқ, эй нишонаи умрам.

Боди хазон, ки мечамад бедард,
 Чобуксавори Рахши саршох аст.
 Ҳайфам зи барги гунги паррон нест,
 Ҳайфам зи бенавоии боғ аст,
 Эй ишқ, эй хизонаи умрам.

Дарё асири доми симин аст,
 Хунёи мурда зери сим ин аст!
 Парвои лонаи тиҳиям нест,
 Афсуси мургаки раҳиям нест,
 Эй ишқ, эй таронаи умрам.

Савдо гузашту ин манам, ин ман,
 Дунё гузашту ин манам, ин ман,
 Бо ин ҳама ҳақе, ки ман дорам,
 Тифлам, ки бе фасона нодорам,
 Эй ишқ, эй фасонаи умрам!

* * *

Ту он шеърӣ, ки натвонам сурудан...
 Агарҷӣ гуфтаам дар умри камбор
 Равону норавон абёти бисёр,
 Ту он шеърӣ, ки натвонам сурудан.

Чу дехқоне, ки рӯёнад ба заҳмат
 Зи хоки тиравӯ барчоши тилло,
 Вале бе рои «боло»-яш раво нест,
 Ки чинад ҳосили уммеди худро—
 Туро, эй кишти бо хун парварида,
 Наметонам, наметонам дурудан.

Ачаб кӯҳсори мо ганчури мард аст,
 Ба ҳар ганчиначӯ дарро кушояд.
 Гумонаш он ки гар маъдан бикоҳад,
 Шукӯҳу шӯҳрати умраш фазояд.
 Ту он конӣ, ки натвонам кушудан.
 Ту он ганҷӣ, ки натвонам намудан.

Чу дарёе, ки дар корез хуфта,
 Ҳама ошуби зотиро нухуфта,
 Наметонам, наметонам гунудан.
 Ту он мавчӣ, ки шӯратро зи хокам
 Касе ҳаргиз наметонад рабудан.

Дар ин дунё ба чуз нақдинаи умр
 Надидам арзише аз баҳри инсон.
 Агар умри маний, эй ҷони шириин,
 Ба рағми рӯзгори бодҷавлон
 Туро ҳоҳам ба ҳар соат фузудан,
 Ба бемаргии паймон озмудан,
 Ба бӯи ишқи ту ҷовид будан!

* * *

Рӯхи моро ё қиёме, ё қарор,
 Ҳоки моро ё шиёре, ё шарор.
 Сабзаам соручро бар мезанад,
 Дар ҳамин кӯ ё ҳазоне, ё баҳор.
 З-ин ҳама соҳилшиносӣ бигзарам,
 Ҳастиамро ё каноре, ё канор.
 Ҳонаи пуроташат дар оташ аст,
 Эй дили ман, ё фифоне, ё фирор!
 Дар ҳичои зиндае дил мезанад
 Ё Захире, ё Камоле, ё Баҳор.
 Раҳрави манзил ба ҷое мерасад,
 Шеъри моро ё димоғе, ё диёр.
 Тоҷикистон, ёбӣ аз ҳар зарраам
 Ё Саразме, ё Хуҷанде, ё Ҳисор!

* * *

Сад раҳ дигар шуд пайроҳи инсон,
 Фарсаду нав шуд попӯши даврон,
 Он сон ки буда дар аҳди Одам,
 Субҳ асту шом аст, васл асту ҳичрон.

Чуфти кабўтар ҳамдарду армон,
 Мурғе, ки танҳост, зор асту ҳайрон,
 Дарси ҳисоб аст ин рӯзгорон,
 Ҷамъ асту тарҳ аст, васл асту ҳичрон.

Обе, ки чорист аз чашма гирён,
 Роҳе наёбад то рӯдборон,
 Дар ҳар каноре, дар ҳар диёре,
 Бог асту доғ аст, васл асту ҳичрон.

Сўзан, ки дўзад раҳти арӯсон,
 Дўзад кафан низ баҳри ҳамӯшон,
 Ин хонаи даҳр занбӯрхонаст,
 Нӯш асту неш аст, васл асту ҳичрон.

Эй дил, набинӣ ту рӯи чонон,
 Чун қулчаи хом дидори меҳмон,
 Дунё танӯри бобоии мост,
 Гарм асту сард аст, васл асту ҳичрон.

То ман набуда як баҳти осон,
 Монад пас аз ман ин путку сандон,
 Гар қисмате ҳаст, чун шеъри Ҳофиз
 Соз асту сўз аст, васл асту ҳичрон.

* * *

Абри бебор аз ҳавои шаҳр
 Мегурезад чу мурғи ҳӯсида,
 Менишинад губори тобистон
 Бар сари ёлаҳои хушкида.

Мурдаи нав чунон ки ангезад
 Фуссаву дардҳои дерина,
 Сабзаҳои фасурда тоза кунанд
 Дар дилам доғҳои порина.

Фасли ишқи ту гарму сўзон буд,
Барфи тифлӣ маро зи тан меканд,
То ба худ омадам аз ин мастиӣ,
Гармият пӯст аз бадан меканд.

Аз табу тоб мезадам худро
Рӯд бар рӯду чашма бар чашма,
Чашми шайтони ту маро меҳонд
Аз лаби об бо лаби ташна.

Мерасид аз ҳавои кокули ту
Нашъаи обшори шабҳангом,
Дар биёбони тафтае гӯё
Мекашидам сароби нофарчом.

Мисли барге, ки бар шарора фитад,
Кафи поям адои обила буд,
То паногохи мижжай ту маро
Машқи фарсанг буду марҳала буд.

Баски номи ту вирди роҳам буд,
Чун фитила забони ман месӯҳт,
Айби гӯши гарони ту накунам,
Дар даҳонам фигони ман месӯҳт.

Дуди мӯям ба бод мепечид,
То фурӯ шуд чу мушти хокистар.
Бахри ман аз ҳама шарори дилам
Монда ҷашмони хирае дигар.

Ман надидам баҳори сабзи туро,
Эй нафасҳои гарми тобистон!
Кишти ман сӯҳт беамал охир
Дар раҳи абрӯ қатраи борон.

Абри бебор аз ҳавои шаҳр

Мегурезад чу мурги хӯсида,
Ин манам, ки зи дард медонам
Кулфати сабзаҳои хушкида!

* * *

Фуссаҳои лонае дар шохи урёни ман аст,
Меваи ҷонпарваре дар хотаи ҷони ман аст.
Рӯзи растоҳез бедорӣ намедорам умед,
То чунин хоби гароне бори мижгони ман аст!
Мӯраке дон мекашад дар ҷорроҳи пураҷал,
Зинда дораш, ай ҳудо, к-он ҳарфи девони ман
аст!
Зарраи барфе, ки аз гармои лаб бишқуфту рехт,
Ҷилваи овозадори рози пинҳони ман аст.
Пояи девори Чину садди Искандар шикаст,
Баъд аз ин номусу имонам нигаҳбони ман аст.
Рӯдакӣ меҳонду мегуфтам бухорӣ бо фараҳ:
Шеъри олӣ посдори оли Сомони ман аст!
Бонги пои ошное мерасад аз хилватам,
Мужда, ёрон! Пири Тӯсӣ дар ҳиёбони ман аст.
Ҳар касе мепарварад дар сина фирдавси умед,
Ман ғаме мепарварам, к-ӯ Тоҷикистони ман аст.

ПУРСИШЕ АЗ ХУД

1

Эй гули шафтолуи лабҳои ёр,
Навбаҳоронам кучост?
Эй ҳинои шеъри Бедил, бозгӯй?
Лолазоронам кучост?
Эй нигоҳи масти аз мавчи сароб,
Хушёронам кучост?
Эй сари ошуфтаи ҳайрони ман,
Сарбадоронам кучост?
Эй биёбони хаёли бесамар,
Чашмасоронам кучост?

Эй кафи кохи савори боди гайр,
 Күхсөронам күчост?
 Эй дили дар ошёни худ ғариб,
 Дүстдоронам күчост?
 Эй нами хушкидаи мижгони ман,
 Фасли боронам күчост?

2

Пир шуд мурғи нафас дар синаам,
 Шоҳболи нав күчост?
 Пираҳан дар пайқарам чун шом мурд,
 Ҷомай партав күчост?
 Гӯши ман чун ҳалқаи дар занг баст,
 Ҳиммати раҳрав күчост?
 Мехри Ширин заҳр меҳоҳад зи ман,
 Кинаи Хусрав күчост?
 Шаҳри ман Юмгони дурафтодааст,
 Носири Хусрав күчост?!

* * *

Ман аз худ чудоям, ки аз ту чудоям,
 Ҳама норасоям, ки аз ту чудоям.
 Бисӯзам ба созам, бинолам ба ҳолам,
 Дили норизоям, ки аз ту чудоям.
 Чу хокистаре, к-ӯ нишинад ба сардӣ,
 Саросар фидоям, ки аз ту чудоям.
 Бухорои хешам, фаросӯи хешам,
 Ҳудоё, күчоям, ки аз ту чудоям?!
 Чу обе, ки ҷорист зи мижгони ҳичрон,
 Наояд садоям, ки аз ту чудоям.
 Чу байти лаби ман гули ташнаком аст,
 Ҳамон бенавоям, ки аз ту чудоям.
 Вафо то ятими диёри чудоист,
 Вафои вафоям, ки аз ту чудоям.
 Ҳама ибтидоям, ки ёди ту дорам,
 Ҳама интиҳоям, ки аз ту чудоям...

* * *

Күхсoram, қарори ман бингар,
 Нолай чашмасори ман бингар.
 Боди афгониям умеди кист?
 Бе саворе губори ман бингар.
 Чомаи хок пардадорам нест,
 Дар Шарора шарори ман бингар.
 Бўи гул медиҳад хаёли ман,
 Хасу хори мазори ман бингар.
 Такя бар сояи асоям чист?
 Хоку хишти Ҳисори ман бингар.
 Аз шукӯҳе, ки дур афтода,
 Пайравии манори ман бингар.
 Хушкii сабза мекашад доман,
 Навбаҳорам, фирори ман бингар.
 Нест дасти дуо, ки дар ҷайб аст,
 Эътибори диёри ман бингар.
 Чун ҷигар дафтарам ҳама доғ аст,
 Бингару лолазори ман бингар.

* * *

Сабзаҳоят аргувонист,
 Фунчаҳоят лолазор аст.
 Ту чӣ саҳрой, ки ҳар як зарраи ту
 Мисли дарё нолабор аст,
 Эй дили оинаи ман,
 Эй Фаластиини даруни синаи ман?!

Қитъа-қитъа гиря дорӣ аз ғами хеш,
 Пора-пора метапӣ дар мотами хеш.
 Барабас донистай нӯши замонро
 Марҳами чони қами хеш,
 Эй дили оинаи ман,
 Эй Фаластиини даруни синаи ман.

Бонги майдон мекунад кар гӯши овозат,

Бори зиндан мефитад дар боли парвозат,
 Мехри ту дар ҳалқаи дори баланд аст,
 Шавқи ту саркӯби ин чархи нажанд аст,
 Эй дили оинаи ман,
 Эй Фаластини даруни синаи ман.

Аз кадомин сарви олам ту асо чӯй?
 Аз кадомин муттаҷоне муттако чӯй?
 Лаззати ҳалво ту аз мавчи ҳаво чӯй?
 Нораво чӯй, носазо чӯй,
 Эй дили оинаи ман,
 Эй Фаластини даруни синаи ман.

Аз кучо ҷамъ оварам кишти парешонатро?
 Хирмани пурбори тӯфонатро?
 Аз кучо ҷамъ оварам ман пораҳоятро?
 Бечораҳоятро? Овораҳоятро?
 Аз аламҳое чунин рӯзе бимирам,
 Чун Муин¹ рӯзе бимирам,
 Эй дили оинаи ман,
 Эй Фаластини даруни синаи ман.

* * *

*Барои устод Муҳаммадҷон
 Шакурии Бухорой*

Гиря кун, гиря кун чу абри баҳор
 Дар сари гӯри бенишони падар.
 Магар аз хоки хуфта бархезад
 Лолаҳое чу доги банди чигар.

Ин замин сар ба сар яке даҳма-ст,
 Даҳмаи шайху шоириу сарҳанг.
 Сари ҳар пушта метавон бигрист

1 Муин Бисиу шоири ҷавонмарги Фаластин аст.

Аз гами бенишонии фарҳанг.

Ин замин сар ба сар яке қабр аст,
Марқади хашму шўру тӯфонҳо,
Оби чашмони ту магар шўяд
Гарди даврону хоки насёнҳо.

Оби чашмат магар кунад лабрез
Чашмаҳои дарии лаббаста,
Сангҳое магар кашад боре
Ҳасрати кӯзаҳои бишқаста!

Точик ин чо агар асар дорад,
Чуз мазори харобу яксон нест.
Мадфани бепаноҳи Сомонӣ
Пуштибони ҷалоли Сомон нест.

Кай зи дӯши манораҳои баланд
Осмонҳо фуруд меояд?
Аз раҳи оби Зарфишон рӯзе
Шоири Панҷруд меояд?

Панҷаи зарнисори настаълиқ
Мекашад домани забони маро,
Сабзае, к-аз сиришки ту сабз аст,
Мекушад, мекушад ҳазони маро!

Гиря кун, гиря кун чу абри баҳор
Дар сари гӯри бенишони падар.
Хушксорӣ хушат намеояд
Дар Бухори ҷовидони падар.

* * *

Бо ғаму озор одат кардаам,
Мисли гул бо ҳор одат кардаам.
Рост н-ояд ҳарфи ман дар хонаам,

Бо гапи бозор одат кардаам.
 Кай нишинам дар бари ёри азиз,
 Бо хаёли ёр одат кардаам.
 Дар дилам набвад гами бисёри кам,
 Бо ками бисёр одат кардаам.
 Мешавам ошуфта, гар осудаам,
 Бо дили бемор одат кардаам.
 Дар Ватан ёди гарифӣ мекунам,
 Бо Камоли зор одат кардаам.
 Пешпой меҳӯрад фикрам ханӯз,
 Бо раҳи ҳамвор одат кардаам.
 Сарбадоронро ба хидмат мерасам,
 Бо гурури дор одат кардаам.
 Дурдаи дилро ба соғӣ мекашам,
 Бо маоши кор одат кардаам!

* * *

Эй шаб, эй шаб,
 Модари зангии ман,
 Дар миёни гоҳвори сояпӯшат,
 Дар ҳамин хилватсарои бедареғ,
 Сояи хоб аз тулӯи чашми ман бигрехта,
 Шӯълае бо ҷони ман овехта,
 Шӯълае, к-ӯ бо забони оташинаш
 Мекунад аз ман суол:
 «Кистӣ?»
 «Ё чистӣ?»
 Ман, ки медонам кӣ ҳастам,
 Баъди ин пурсиш намедонам кӣ ҳастам.
 Нарм-нармак мерасад бар гӯши ман начвои
 хоболудаи баргон,
 Нолаи мурғи шабовезе шукуфо мешавад дар
 ман,
 Сад ҳазорон чашми оташзои ахтарҳо
 Тӯ ба тӯ во мешавад дар ман.
 Кистам ман?

Зодаи тобу табам ман,
 Тифли бехоби шабам ман.
 Эй шаб, эй шаб,
 Модари зангии ман,
 Аллаҳои зангии ту хоб аз чашмони зангиам ра-
 буда,
 Ҳастии якранги ту
 Нақди пинҳони дурангиам рабуда.
 Шири субҳам дех, ки бедорам,
 Балки беморам, балки беморам...

* * *

Соягиам агар зи рӯзи азал,
 Сояи кас набудаам, зинҳор.
 Камнамоям, ки худнамой нест
 Дар сириштам ба ҳар дару бозор.

Рӯдҳо гарчӣ мекунанд ошӯб,
 Чашмаи ноаёни деринам.
 Мон, дигарҳо чу мавҷ бархезанд,
 Сабзае бас зи оби ширинаам!

Ман зи авчи баланд метарсам,
 Ки дарад дар гулӯ садопарда.
 Шӯри карно чу дархӯрам набувад,
 Ту бигирам чу нои даҳмарда.

Дидаам қуллаҳои ахтаргир,
 Дидаам ёлаҳои доманкаш.
 Ба саре лозим аст барфи сафед,
 Ба диле лолаҳои чун оташ.

Шаб ҳама шаб ба хоб мебинӣ,
 Бахри бедору мавчи тӯфонӣ.
 Ман насими маҷозии субҳам,
 Ба дарат омадам, намедонӣ...

* * *

Дида чор аст, ёр меояд?

Ай хазон, навбаҳор меояд?
 Санг шуд боли мурғи синаи ман,
 Турнаҳои қатор меояд?
 Ҳамчу мӯ гуссаам зи тан сар зад,
 Дарди ман дар шумор меояд?
 Аз заминларзаам таваққуф нест,
 Дар дили ман қарор меояд?
 Тири душман ба ҷони ман нагрифт,
 Ҷаҳли ҳамтан ба кор меояд?
 Дори дунё на саҳнаи лоф аст,
 Саркаше пои дор меояд?
 Аз ғурури пиёда дилтандам,
 Аз ғуборе савор меояд?
 Бод фарёд мекашад дар шаҳр,
 Соҳиби ин диёр меояд?
 Равзани хона ҷашми муштоқ аст,
 Интизорӣ ба бор меояд?
 Таънаи бевафоиям чӣ занед?
 Гулназар сӯи хор меояд?!

* * *

Танини қиргуни тири бетадбир
 Ҳаёли ширгуни шаҳрро аз нав парешон кард.
 Табассум дар лаби маҳтоб меҳмон буд,
 Табассумро пушаймон кард.

Ҳарири обии гардун мушаббак шуд,
 Фами ман бо фами ноошнои ахтарон як шуд
 Ва оҳи сарди ман боло шуду бар ҷандаи садпора
 дарбех шуд.

Насим –

Ин духтари тарқокули бебоки варзобӣ –
 Ба худ печиду дар паскӯча пинҳон шуд.
 Ба армонҳои армонӣ, ки аз дасти бало мераст,
 Яке бому дари ҳона зиндан шуд.

Бидидам қомати ваҳмидаи гулдастаро¹ аз дур,
 Ки дар пушти шукӯҳи шахри беёвар панаҳ ме-
 бурд,
 Ғубори сояи худро зи раҳ мебурд.

Дарег аз хоби захмиям, ки бефарёд
 Бинолад бо ғами ин хиттаи бетоб.
 Дарег аз дасти симини сахаргоҳон,
 Ки накшояд сахар ҷашми маро аз хоб.

* * *

Ман, ки дар Нои сухан зиндониам,
 Саъди Салмони фигонам дар гулӯст.
 Рӯшаний аз сояам дорад ҳарос,
 Гулшукуфти ғасли ман бе рангу бӯст.

Осмон қофияи танги ман аст,
 Иртифои ҳарфи ман оҳи ман аст,
 Аз радифи ахтарон афтодаам,
 Моҳи ман парвардаи ҷоҳи ман аст.

Оташамро мекушад рӯҳи аташ,
 Шоми ҳичрон хуфта дар хокистарам.
 Бенавоӣ аргунуни пурнавост
 Дар фазои ҳастаи гӯши қарам.

Шавқи павозам заминмол асту ман
 Метапам дар ҳасрати рӯи ҳаво,
 Ғуссазори хоки зорам будааст
 Қиссазори Одаму Момоҳаво!

Ҳамчу дехқоне, ки кишташ сӯҳтаст,
 Ҷашм медӯзам ба сатри бесамар,
 Алвидоъ, эй бозии ҷони азиз,
 Шод бош, эй ҳории хуни ҷигар!

¹ Манора

Бе асои мисраъ хам хоҳам шудан,
 Бе фурӯги вожаам бинй ту кӯр.
 Бас бувад онам, ки дасти сарнавишт
 Байти армонам нависад рӯи гӯр.

* * *

Эй, ки чун шаб ҳама сияҳпӯшӣ,
 Чун сапеда сари сапедат ку?
 Дилем аз тангии ғамон бигрифт,
 Вусъатободи рӯзи идат ку?

Ҳар кучое, ки дида бикшоям,
 Маҳшари Рустам асту Сӯҳроб аст.
 Даشت бар даشت бод нолон нест?
 Дарраги рӯди ту магар об аст?

Ҳайфи мардумгиёҳи домонат!
 Талха рӯяд ба ёлаву пушта.
 Зинда буд Рӯдакӣ ба кӯрияш,
 Кӯрии мо кунун варо кушта.

Аз ниёми қуруни хуношом
 Ханҷари Санҷарат ба сар омад.
 Дар қабои бародари ҳамтан
 Душмани ту туро ба дар омад.

Ман надонам чи гуна меъморӣ,
 Ки дару боми ту насибат нест.
 Хиттае нест дар ҷаҳон, к-он ҷо
 Гиряву ҳандаи гариват нест.

То чу Сайхун зи худ гурезонӣ,
 То чу Ҷайхун ҳама парешонӣ,
 Тӯшии роҳи мо наҳоҳад буд
 Ҷуз дили пораву пушаймонӣ.

Чанд гүям зи гарди гардунхо?
 Чанд нолам зи нақши пешонӣ?
 Дигарон ношиноси дарди мананд,
 Ту факат очизам намедонӣ.

Эй Ватан,
 Модари сияҳпӯшам,
 Эй дилу чони ман ба қурбонат!
 Шеърҳои сафеди ман гардад
 Кош вақфи сафедпӯшонат!

* * *

Зангӯлаи хандаҳот хомӯш аст,
 Бо гӯши гарон чӣ метавонам кард?
 Ман барги ягонаи сари шоҳам,
 Бо боди ҳазон чӣ метавонам кард?

Ман гуфта будам, ки бо лабони ту,
 Чун хандаи субҳидам наҳоҳам мурд,
 Ман гуфта будам, ки ҳамнафас бошӣ,
 Аз сарддамии ғам наҳоҳам мурд.

Он сон ки панаҳ баранд инсонҳо
 Аз тири камон ба дайри маъбадҳо,
 Ман пушту паноҳи хеш меҳондам
 Кошонаи зарнигори ишқатро.

Кӣ пои муроди хастаам бишкаст?
 Кӣ пайраҳи хонаи туро дуздид?
 Дар доми ҳазон фитад гулистонаш,
 Он кас, ки ҳазонаи туро дуздид!

Эй поктар аз умеди навмедон,
 Олудай ҳасратам, начотам дех.
 Ҷозибтарӣ аз хаёли муштоқон,
 Аз баҳри худо, зи нав ҳаётам дех.

Ман низ дар ин гузаргахи айём
 Субхे зи барои худ талабгорам,
 Ман низ дар ин куноми пурозор
 Бар силаи меҳри ту сазоворам!

Аз муштариён ҷаҳон пур асту лек
 Чун ту наҳарад касе матоямро,
 Бо ҷашми сиёҳхонаат мегӯй:
 Бо дилсияҳон магӯ баҳоямро.

* * *

Пунбаи танҳоии гӯшам
 Дастигири рози ёрам нест,
 Равзани ҷашмам, ки торик аст,
 Шӯълаи шабҳои торам нест.

Ман маҳуфам худ барои худ
 Ҳамчӯ кӯҳе дар дили зулмат,
 Пӯшишам бар рӯхи урён нест
 Ҷуз матои гуссаву қулфат.

Хоҳам аз ҷо ҳезаму гирам
 Раҳ ба сӯи субҳи нуронӣ,
 Пой ман чун решаш хӯ карда
 Бо гилу бо оби зулмонӣ.

Лошахори фикри ман гардад
 Бар сарам чун бар сари ҷошаш,
 Сояни маргафкани болаш
 Ҳуфта рӯи пайкари ҷошаш.

Мисли толоби дили хок аст
 Дил даруни синаам имрӯз.
 Бозтоби офтобе нест
 Бар рӯхи оинаам имрӯз.

Аз бурунам шаш чиҳат зулмат,
 Аз дарунам таҳ ба таҳ торик,
 То саҳар пайроҳи ман дур аст,
 То ба шаб шаҳроҳи ман наздик.

Рахна зан, эй ишқи дунёсүз,
 То ба зинданам зиё резад,
 Рахна зан, эй дузди эҳсонкор,
 То Сурайё бар Саро резад.

Дар варои абри ҳичронсоз
 Васли ахтарро фусурдан нест.
 То кафан аз рахти нурам ҳаст,
 Аз бароям ҳеч мурдан нест.

* * *

Эй кишвари беид, кучо шуд шафақи парчами идат?
 Эй пуштаи пурлола, чу поиз кӣ чидат?
 Эй чомай зарбафт, дариҷӣ, ки дариҷӣ,
 Эй ранги биҳиштӣ, ту париҷӣ, ки париҷӣ!

Хӯзни ту ба андозаи танҳоии кӯлест,
 К-ӯ дар раҳи лабташнагии мурғе нигарон аст.
 Танҳоии ту ҳамнафаси гуссаи гаҳвораи холист,
 Оҳи ту ба қадри ҳамӯшии лаби гунгон аст.

Шодии ту чун духтари афсона
 Дар пушти қадомин кӯху дар банди қадомин дев
 аст?
 Оё ки тилисми ту шикастан дорад?
 Он духтари нокоми ту растан дорад?

Гуфтам ки нанолам, ки ҳама рӯди ту гирён аст,
 Гуфтам, ки нагирям, ки ҳама боди ту нолон аст,
 Аммо чӣ тавон кард, ки ин рӯдаму ин бодам?!

Гулгунчаи боғи ту агар хандад,

Хандад ба андозаи гирйидани як шабнам.

Мурги ту агар хонад,
Хонад ба чокии гиребонкаши як гул.

Гар шоири ту дарди сухан дорад,
Дорад ба қадри фуссамаргии дили Шоҳин.
Хоки ту пур аз чилваи хуршеди баланд аст,
Аз боли ҳумо соя начӯянду наёбанд...

Эй чомаи заррин, ки даридаӣ,
Оё ки руфӯгар паи дарбех заданат ҳаст?
Эй ранги биҳиштӣ, ки паридӣ,
Оё ки замоне сари бозомаданат ҳаст?

* * *

Дар интиҳои ҷодаи қисмат
Донам, ки ғайри ту биҳиштам нест,
Ман неку бад зиёда бинвиштам,
Валлаҳ, ки бе ту сарнавиштам нест.

Чун хоки меҳрубони гулхона
Чонам зи рӯиши ту пурбор аст,
Чун оби бетакаллуфи дарё
Хокам зи лаҳҷаи ту саршор аст.

Гар зам кунанду кам маро сад бор,
Чуз ту намешавад зи ман ҳосил.
Борони лутф бар сарам борад,
Чуз ишқи ту намешавам қоил.

Чун тифли навзабон, ки озаш нест,
Номи ту мекунам ҳама такрор,
Мӯи ту мекашад маро дар хоб,
Рӯи ту мекунад маро бедор.

Ҳасрат намебарам, ки ёронам
Соҳибкулоҳу ризқпаймоянд,
Ин бас, ки дасти ту ба каф дорам,

Хаққо, ки парчами шараф дорам!

Чашми ситора дуди ғам дорад,
Рұхи замин зи гусса гирён аст.
То бомдоди васли ту бокист,
Шабҳои ғам зи ман гурезон аст.

Дар интиҳои чодаи қисмат,
Донам, ки ғайри ту биҳиштам нест,
Ман неку бад зиёда бинвиштам,
Валлаҳ, ки бе ту сарнавиштам нест!

* * *

Шахри бехоб чу ман бемор аст,
Шахри бехоб чу ман зулмонист.
Ман натонам, ки гусорам ғами ў,
Ў надонад, ки маро дар дил чист.

Гар чудоему зи ҳам бехабарем,
Ман дар ў гарқаму ў гарқи ман аст.
Як гулў чилвагаҳи нолай мост,
Ҳарфи мо замзамаи як даҳан аст.

Ғусса аз дидаи ман мечўшад,
Ашки шаҳр аст, ки ман мерезам.
Оташе гунг маро месўзад,
Аз алам шишта, зи нав меҳезам.

Ох, аз ин мӯягари беовоз!
Вой аз ин хомӯшии беосор!
Кафтари субҳ, ки бегам хоб аст,
То дари ҳашр нагардад бедор!

Шаҳр беахтару ман беахтар,
Осмон хастаи абри сияҳ аст.
Ман надонам чӣ касе меояд,
Нигаҳи обилапоям ба раҳ аст.

Бонги по мерасадам хоболуд
 Аз хами күчай хоболуда.
 Балки ман чониби худ меоям,
 Хешро ҳамчу шабе паймуда!

Субх, эй субх, ки аз ман дурӣ,
 Шарфай пои маро мешунавӣ?
 Бо ҳама бегамиву лоқайдӣ
 Оҳи ғамзои маро мешунавӣ?

Шаҳри бехоб чу ман бемор аст,
 Шаҳри бехоб чу ман зулмонист.
 Ман натонам, ки гусорам ғами ў,
 Ў надонад, ки маро дар дил чист.

* * *

Дар дили зангӯлаи ман нолаҳоे хуфтааст,
 Дар ғами бегонаи ман ошное хуфтааст.
 Дар заифии билоде, ки ҷаҳонаш ҳамсар аст,
 Шераке ё Рустаме бемуддаое хуфтааст.
 Вақти он омад, ки Восеъ хунбаҳо ҳоҳад зи ҷарҳ,
 Ҳайрате дорам, ки чун беиддаое хуфтааст?
 Дар парешонии маҳзуни насими ёвагард
 «Шашмақоме» бо навои бенавое хуфтааст.
 Ҳамрахи Ому бимӯям, ки канори мавҷҳош
 Собири Тирмизии ман бо ҳичое хуфтааст.
 Аз нумӯи шоҳа файзи тақядорӣ рафтааст,
 Сояи сарви равон бемуттакое хуфтааст.
 Аз лаби сӯзони Ҷӯи Мӯлиёнам мерасад:
 «Сад дарег аз оби Рӯдак! Дар кучое хуфтааст!»
 Ҳар кӣ бо гӯши гарон табли расой мезанад,
 Нек бинӣ, дар сиришташ норасое хуфтааст.
 Аз рубоихои Ҳайём оби оташ ҷустаем,
 Эҳтиёт, эй дил, ки ин ҷо порсое хуфтааст.
 Гард мерезад зи мичгони ҳисори кӯҳнасол,
 Дар нигоҳи ҳастааш аҳду вафое хуфтааст.
 Додгоҳе гайри худ ҷое намедонам, зи бас

Зери дарди бедавои ман давое хуфтааст.

* * *

Ман барои Тоҷикистони азодор
 Ҳамчӯ Ому шеъри пурфарёд меҳоҳам сурудан,
 То чӯ Ому сар занад бар сахраҳои гунги
 соҳилҳо,
 Мӯяду ово кунад манзил ба манзилҳо;
 То чӯ Ому рӯзу шаб бошад равона
 Бо ҷудоӣ,
 Бо ҷавонӣ,
 Бо ҷавона.

Лолаҳои хун барад бар лолазорон,
 Сабзаҳои ҷон барад бар сабзазорон,
 Шӯри пешонӣ барад бар шӯразорон.
 Гавҳарааш набвад ба гайри мӯҳраҳои гоҳвора,
 Моҳияш набвад ба гайри тифлакони ширхора.
 Мавҷҳо – тобути саргардон –
 Раҳ ба гӯристон наёбад,
 Об – ашқи талҳи модарҳо –
 То абад поён наёбад.

Ман барои Тоҷикистони парешон
 Шеър меҳоҳам сурудан,
 Шеъри ҷун Ому парешон,
 То бигӯяд Рӯдакӣ аз соҳили дураш:
 «Оби Ҷайхун аз ғубори кӯи дӯст
 Кинаҳоҳу ҷонситон ояд ҳаме».
 Наср аз ҳичрони Балҳи бемисолаш
 Рӯ наорад бар Бухорои висолаш.
 Бӯи хунаш садди роҳ аст,
 Тӯши аҷдодияш оҳ аст.
 Дар нишемангоҳи обиш
 Гулҳани дилро фурӯзад Собири Тирмиз:
 «Оби Ҷайхун аз сухан мамлуст,
 Аз дарефи мову ман мамлуст!»

Ман барои Тоҷикистони сияҳпӯш
 Шеър меҳоҳам сурудан –
 Шеъри ҷун Ому сияҳпӯш,

То равона гиряду гиряд,
 Бо замона гиряду гиряд,
 Чашмаи чашмони ман бошад, ки хушкад,
 Сабзай ҳирмони ман бошад, ки хушкад...

* * *

Ин субҳ ғубор афканда
 Бар шахри ҷавонии гарibi ман.
 Хоҳам нашавад ба гард олуда
 Ду қатраи шабнами насиби ман.

Ҳарчанд кавири синаҳо кам нест,
 Ҳарчанд аташ ба ҷони ҷандин аст,
 Донед, ки шабнами насиби ман
 Дар қисмати шӯри ман чӣ ширинаст!

Лабташнагие,
 ки дар дилам боқист,
 Ҷуз оби бақои ту намехоҳад,
 Лабташнагие,
 ки ишқ номи ўст,
 Ҷуз ҷашми сиёни ту намехоҳад.
 Дар олами равшане, ки бепояст,
 Диҷӣ,
 ки чӣ оламе ҳавас дорам?
 Гар ҷашми нигин муроди ҷанде ҳаст,
 Ман ҷашми туро фақат ҳавас дорам.

Гирам, ҳама кӯй хушксорон аст,
 Гирам,
 ҳама рӯз гардборон аст,
 Гар шабнами ҷашми туст полуда,
 Дар ҳоки ҳазони ман баҳорон аст.

Ин субҳ ғубор ҷодар афканда
 Бар шахри ҷавонии гарibi ман.
 Хоҳам, ки худо бувад нигаҳбонат,

Эй қатраи шабнами насиби ман!

* * *

Обхо чорист бо созу тарона,
Мебарад барги хазонро—
Сиккаи тиллои худро – бар хазона.

Қимати оби хаёт афтода аз бурчи фалакҳо,
Хою хуи обдор ин дам басанда,
Бонгу шўри обҳоҳ акнун фасона.

Пирие, ки ҳеч дар ёду гумонам нест,
Тўхфаи умре, ки сарбори гаронам нест,
Мерасад новақт бар ёдам,
Мекунад обу гиламро дардхона.

Мебарад барги хазонро мавчи печон—
Номай аъмоли худро шодмона.
Ман аз ин бое, ки парвардам,
Мебарам барге нишона?

* * *

Аз миёни боги хушкида намеёрам пай афшурд,
Ҳамчунон аз байни қабристон.
Чони ман, бахшой бар ман,
Бими ишқи мурда мегирад маро домон.

Ман ба растохези фардо дил натонам баст,
Гар ҳама хезанд, ишқи ман натонад хост.
Кўхи Қофи бевафой раҳ наҳоҳад шуд,
Ҳам хари Даҷҷол натвонад наво андоҳт.

Сабр кун, эй пайки ишқи рафтаи ман!
Сабр кун, эй лонаи мурғе, ки бигрехт!
Ончунон ки бўи Юсуф мешамид аз пираҳан
Яқуб,
Хоки ту шўри муҳаббат дар дилам ангехт.

Ин чӣ савдо?

Наметонам таҳаммул кард—

Рӯ ба рӯям холиқи ишқ,

Рӯ ба рӯям қотили ишқ,

Рӯ ба рӯям турбати ишқ—

Наметонам таҳаммул кард,

Ончунон ки дар равони сабзи чӯбор

Дидани барги хазонам мекушад ҳар бор.

Ман ба растохези фардо дил натонам баст,

Ояте аммо паи таскини чонам ҳаст:

— Зинда бош, эй ҳайкали ишқи фасурда!

Зинда бош, эй Навбаҳор¹ ишқи мурда!

* * *

Чу дasti ману ту шавад шоҳапайванд,

Зи боги муҳабbat расад бори ширин.

Илоҳӣ, бирезад сади бевафоӣ

Чу девори Берлин, чу девори Берлин.

Суруде, ки парвардамаш, дар ҳавоят

Натонад, ки боле фишонад чу шоҳин.

Илоҳӣ, фурӯ бишканад доми сайёд

Чу девори Берлин, чу девори Берлин.

Бидорад умеди баҳори ту шодоб

Ба чонам гули доғи армони дерин.

Илоҳӣ, зимистони ҳичрон бимирад

Чу девори Берлин, чу девори Берлин.

Раҳи ту пур аз хори озори бадҳоҳ,

Дари ту пур аз хорасонги суханчин.

Илоҳӣ, ба саршон фитад осмонҳо

Чу девори Берлин, чу девори Берлин.

¹ Навбаҳор – оташгахи машҳури Балҳ.

Чу моро барои ҳам овардаанд,
 Парешон чӣ бошем аз ҷархи пуркин,
 Гарат ман наёбам, бирезад вуҷудам
 Чу девори Берлин, чу девори Берлин

Муҳаббат тамом асту мо ҳам тамомем,
 Сазое начӯем аз бахти камбин.
 Бубояд намонад ҳаде байни дилҳо,
 Чу девори Берлин, чу девори Берлин.

* * *

Аз хушкори одамӣ одам намерасад,
 Сад шаб гузашту нам-нами шабнам намера-
 сад...

Ашке бирез бар сари Шаҳнома аз алам,
 Аз кӯҳи нанги мо зи чӣ Рустам намерасад?
 Бар доди зодбуми ҳуд айни расидан аст,
 Боре ба умки дарди ман олам намерасад.
 Тин рӯи тин ниҳодаву эъмори ҳуд кунам,
 Ин давлати замона ба Ҳотам намерасад.
 Аз қиссаву фасонай дунё дилам гирифт,
 То ҷоми Ҷам намерасаду Ҷам намерасад.
 Дар хилвате чу ҷашмае шӯриданат чӣ суд?
 Дамкӯтаҳиву бар ҳавасат дам намерасад.
 Васли маҳу ситораи гардун маҳол нест,
 Тоҷики водиу дара бо ҳам намерасад.
 Роҳи миёни Балху Бухоро ҳаёли мост,
 То Насру ҷанги Рӯдакӣ ин дам намерасад.
 Аз пунбазор нафӯи мани ҳаста пунбаест,
 К-аз сина то ба гӯши ман оҳам намерасад.

* * *

Номаатро рабудаанд аз ман,
 Сарватамро рабудаанд аз ман,
 Мисле шоҳе зи бахти вожуна
 Давлатамро рабудаанд аз ман.

Дарди ту бо кī ҳарф мегүяд?
 Номаат бо кī меқунад овоз?
 Чун касе, ки забон намедонад.
 Номаат бо кī мешавад ҳамроз?

Аз гами дил набуд парвоям,
 Ки давое ба нақди чон дорам.
 Ман, ки мардумгүёх гум кардам,
 Шикваҳое зи мардумон дорам!

Ҳайфи он лаҳзаҳои нотакрор!
 Номае дар суроги номам нест.
 Ҷуз хаёли муҳоли шабҳоят,
 Хаткашоне дигар ба комам нест.

Ҳамчӯ фарде, ки меқунад таҷдид
 Хату ҳарфи қадимаро бо меҳр,
 Дар варақҳои пораи ёдам
 Номаатро зи нав кунам таҳрир.

Барфкӯче, ки байни мо пайдост,
 Раҳ нагардад зи гармии ҳичрон.
 Номаат дар сиришти ман боқист,
 Дар раҳи умр чун балогардон.

* * *

Куҳан диёро, диёри ёро, дил аз ту қандам...
Нодирпур

Худоё, ман ҳама додам дар ин Техрони Нодирпур,
 Магар дар сина дорам лолаи ҳичрони Нодирпур?
 Зи наҷвои дарахтон мерасад бӯи дили маҳҷур,
 Ба ҳар барге шиносам сафҳаи девони Нодирпур.
 Зи шаб то рӯз оби ҷӯйборон мекашад ҳасрат,
 Бигиряд ёди ман бо дидай гирёни Нодирпур.

Бубинам дар фарози осмон худсүзии анчум,
 Бигүям: чарх набвад фориги армони Нодирпур.
 Суруди хастаболи мургакони ломакон имрӯз
 Зи дурам менамояд вожаи сарсони Нодирпур.
 Кушояд рози дилро гунчай накшуда бо шабнам,
 Ки дорам ташнагии дидай хайрони Нодирпур.
 Миёни раставу гулгаштҳо пайваста гардон аст
 Ҳавои атрбези шеъри ҷовидони Нодирпур.
 Ҷӣ шодоб аст ин ҷо мазраи дил дар масири бод,
 Сано бодо ба файзи қудсии дехқони Нодирпур.
 Наафтад дур ҳаргиз, ай худо, тифл аз бари мон-
 дар
 Ва Нодирпури Техрон аз бари Техрони Нодир-
 пур!

* * *

Замини мо аз он ҷунбад шаборӯз,
 Ки рӯзе оварад моро ба ҷунбиш,
 Ки афтад парда аз ҷашмони мардум,
 Ки резад гард аз домони мардум.

Замини мо аз он ҷунбад шаборӯз,
 Ки чун мурдоб осоиш ҳаром аст.
 Бубояд ҷунбише омӯҳт боре,
 Талоши арзише омӯҳт боре.

На он сон ки таҳи бори фиканда
 Бимирад хандаи гарми Шарора.
 Ва ё аз шиддати ҳамёзаи мо
 Бимонад шаҳраги мо пора-пора.

Бубояд ҳамчу об омад ба ҷунбиш,
 Ки бахшояд ба гул ҳусни табассум,
 Агар бар қасди мо ҷав кишта буданд,
 Зи хоки мо дамад амвоҷи гандум.

Бубояд ҷунбише чун гоҳвора,

Ки тифли мо шавад марди ватандор.
Мабодо тундии мо чаппа созад
Чаҳони орзуҳоро ба як бор.

Чу санги осиё бояст ҷунбид,
Ба рағми гардиши ин ҷарҳи вожун,
Ки тамкину гаронборӣ фазояд
Навои рӯи дастарҳони мардум.

Бубояд ҷунбише чун доси дехқон,
Ки аз шавқи самар пошад шарора.
Хумоюн ҷунбише бодо, ки зебост
Мисоли ҷунбиши моҳу ситора.

Замин хонад шабу рӯзон ба ҷунбиш,
Замон хонад шабу рӯzon ба сабзиш...
Бубояд ҷунбише ҳамдасти хома,
Ки монад баъди мо ҳам «Шоҳнома»!

* * *

Ёри аввал, то ба ёдам мерасӣ,
Ба ҳама дурӣ ба додам мерасӣ.
Гар ҳазон асту ҳаво бигрифтааст,
Бо дилу рӯи кушодам мерасӣ.

Шоми мӯятро сиёҳӣ кардаам,
Қад-қади ҳар мисраъ роҳӣ кардаам,
Аз варакҳои сафеди дафтарам
Як қалам субҳи муродам мерасӣ.

Рӯи ту лавҳи муҳаббат будааст,
Чашми ту ҳарфи садоқат будааст.
Чун ба ёди тифлакони синфи як
Ҳамраҳи дарси саводам мерасӣ.

Рӯзҳо чун рӯдҳо бигзаштаанд,
Якраҳу гапнодаро бигзаштаанд,

Ҳар гаҳе туғён кунад хун дар сарам,
Бахри таскину начотам мерасӣ.

Халқи доно бо гузашта зиндааст,
Пояе дорад, ки ў пояндааст.
Гарчи таккон меҳӯрад дунёи ишқ,
Ҳамсари Тахти Қубодам мерасӣ.

Барги дунё сабзай афсурдааст,
Ганчи дунё коҳи бодовардааст,
Ишқи аввал, давлати саршори ман,
То саранҷоми ҳаётам мерасӣ.

* * *

Чу хорамро бувад майли шукуфтсан,
Тавони обу хоки гулшанам дех,
Натонам ранги дарё ломакон буд,
Мисоли чашма дар кӯҳ масканам дех,
Дар ин мазраъ, ки танҳо пунба рӯяд,
Барои нӯги хома оҳанам дех,
Умедам чун рама ҳоҳад амонӣ,
Ба сони марди чӯпон гулханам дех.
Зи соқу синаи урён нашарманд,
Ало шеъри Аҷам, пироҳанам дех.
Чу Қӯҳкан кӯҳҳоро дар ба дар кард,
Кунун як кӯҳпарости миҳанам дех,
Агарчи қаҳти ёрӣ ҳам гарон аст,
Барои санчиши дил душманам дех!

* * *

Ҳокат ба фарши хонае монад,
К-аз нақши пои тифлакон мамлӯст.
Маъзурам аз мунаҷҷими даврон—
Оғози қаҳкашон зи кӯи туст.

Ҳар пораи замини эҳсонат
Тифле чу донае ба бар дорад.

Боде намекунад туро барбод,
То хоки қобилат самар дорад.

Тангӣ агар чу мактаб аз тифлон,
Сад оламӣ зи вусъати армон:
Синои ту ба синфи як рафта,
Бикшода Рӯдакии ту девон.

Аз он нафас, ки қӯдакон доранд,
Ҳусни баҳори туст яздонӣ.
Чун рӯи тифл лолае набвад,
Чун хандааш сабоҳи нуронӣ.

Хомӯшии сари мазорат нест,
Бозорӣ аз сурури ҳамвора,
Гӯё замини поки ту ҷунбад
Аз ҷунбиши мудоми гаҳвора.

Оғӯши ту чу оғуши модар
Лабрези бӯи тифли тақдир аст.
Атрे, ки ҳезад аз гиребонат,
Ройиҳаи биҳишти шир аст.

* * *

Чу гумроҳе, ки аз баҳри намоиш,
Китобе дораду асло нахонда,
Дилам бо ҷумла ганчи шоҳвораш
Ба пеши рӯи ту бекора монда,
Фаромуш кун, фаромуш кун, фаромуш.

Миёни равзай нилуфарият
Гули қоқуи ишқам чеҳра бикшод.
Гузашт айёму тақдираш накардӣ,
Парешон шуд зи боди домани бод,
Фаромуш кун, фаромуш кун, фаромуш.

Пару болам буду чое нарафтам,
 Тахи айвони ту хондам ба такрор,
 Чу дидй кафтари роми ту ҳастам,
 Ба савдоям задй як рӯзи бозор,
 Фаромуш кун, фаромуш кун, фаромуш.

Дирои ман туро корй наомад,
 Ки занге дар гулӯи дигаре ҳаст.

Сари афсона будам ё набудам,
 Туро афсонагӯи дигаре ҳаст,
 Фаромуш кун, фаромуш кун, фаромуш.

Чу рустоям, ки дар ҳар зарраи ман
 Ҳавои тифлию лолоии туст.
 Туи шаҳрӣ намедонӣ, ки дар дех
 Фаромуш кулбай бобоии туст,
 Фаромуш кун, фаромуш кун, фаромуш!

* * *

То муҳаббат чу зани Вахшзамин сарсон аст,
 Шеъри ман исён аст,
 То ба гаҳвораи ў нози аҷал ҳандон аст,
 Шеъри ман гирён аст.
 Дидаи Рӯдакиву ғунчай гулзор яkest,
 Ин шаби тор яkest,
 Боди афғонӣ агар офати ин бӯстон аст,
 Шеъри ман тӯфон аст.
 Байни мо марзу vale марзи ватан озод аст,
 Ҷои сад фарёд аст!
 То зи ҳамсоя фақат соя дар ин майдон аст,
 Шеъри ман нолон аст.
 Аз кафи тифл агар шавки қалам афтода,
 Дил зи ғам афтода,
 То бинои сухан аз зилзилае ларzon аст,
 Шеъри ман вайрон аст.

Дар дили хастай Ому, ки парешон гузарад,
 Ё пушаймон гузарад,
 То фифони мани шўрида зи ман пинҳон аст,
 Шеъри ман зиндон аст.
 Тоҷикистон, ки саропардаи имони ман аст,
 Пӯшиши чони ман аст,
 Пора то байни Ҳуҷанду Ҳуталу Раҷтон аст,
 Дарди ман урён аст...

* * *

Беватанҳо аз ватан бигрехтанд,
 Аз чаман зофу заган бигрехтанд.
 Ошёне аз сухан маъмур буд,
 Аз фурӯпоши сухан бигрехтанд.
 Бо ману мо меҳрбозӣ доштанд,
 Ҳамчунон аз мову ман бигрехтанд.
 Пӯшише аз сидқ мебояд ба тан,
 То кафанд аз пираҳан бигрехтанд.
 Дар шикам буд рӯзгори беситам,
 Аз даҳан сӯи даҳан бигрехтанд,
 Боди ҳарҷоӣ намеёбад қарор,
 Беватанҳо беватан бигрехтанд.

* * *

Тоҷикистон бо кӣ ҳамсон аст?
 Тоҷикистон Рӯдакии рӯзбон аст,
 К-аз ғами шабқӯрии пӯяндагон кӯр аст.
 Ё чу Синоест саргардони сарҳадҳо,
 К-аз Бухорои муроди хеш дур аст.

Тоҷикистон балки Масъудест,
 Ё наистонаш ҳама Масъуди нолон аст.
 Ҳар замоне хоки гармаш меҳӯрад тақкон,
 Аз хурӯчи охи сӯзон аст.

Тоҷикистон балки Саҳбоест,
 К-ӯ ба дарёи шигифтӣ аз қазо ғарқ аст.

На ба шүре метавонад бо чадал омехт,
На ба мавче метавонад лаҳзае овехт.

Тоҷикистон Айни дилхастай пирест,
Захмҳои шонааш пурсӯзу хуншор аст.
Мӯмиёй нест дар мавлои барҷояш,
Эътиборе нест дар сеҳри Масеҳояш.

Тоҷикистон бо кӣ ҳамсон аст?
Тоҷикистон чун мани бемор ҳайрон аст.
Ман фигони зори ўро мекунам рӯпӯш,
Мекунад ў нолай зори маро хомӯш...

* * *

Гуфта будам душманам нест,
Бесутунам, Кӯҳканам нест.
Оре, оре, душманам нест,
То даме, ки маҳзанам нест,
То даме, ки бо гароне
Раъду барқи гуфтанам нест,
Пеши шамшери ҳасудон
То ғурури гарданам нест,
Байни ин урённасибон
То Ватан ризқи танам нест.
Баъд аз ин ҳад бояду садд,
Варна ҳаққи миҳанам нест,
Баъд аз ин сар бояду шӯр,
Варна ҳайфи мурданам нест...

* * *

Ояти рӯзу шабонам чашми ту,
Посдори хонумонам чашми ту.
Аз Алифбо сар шавад дарси савод,
Ҳарфи аввал дар забонам чашми ту.
Як замон сӯзанду миранд ахтарон,
Човидон монад ба ҷонам чашми ту.
Бими раҳзанҳои имонам кучост?

Раҳнамои корвонам чашми ту.
 Гарчи чашмат дудрангӣ мекунад,
 Равшаний дудмонам чашми ту.
 Пастии дунё намегирад маро,
 Рифъати ҳафт осмонам чашми ту.
 Аз гаронҷоне надорам чашми бад,
 Фазли тӯмори равонам чашми ту.
 Шеъри беунвон агар гуфтам, чӣ бок?
 Номи шеъру достонам чашми ту.

* * *

Оғӯши сахар дорӣ,
 Нози гули тар дорӣ,
 Уммеди маро яксар
 Чун курта ба бар дорӣ,
 Оё ту хабар дорӣ?

Чашмони сиёҳи ту –
 Шаҳтути паноҳи ту –
 Донад, ки ба ҷони ман
 Доруи дигар дорӣ,
 Оё ту хабар дорӣ?

Боде, ки сухан гӯяд,
 Рози ту ба ман гӯяд,
 Дуриву ба наздикам
 Ҳар шому сахар дорӣ,
 Оё ту хабар дорӣ?

Эй лаззати афсона!
 В-эй иффати субҳона!
 Бо умри ҷавониам
 Аз сина гузар дорӣ,
 Оё ту хабар дорӣ?

Гӯяд ғами лабҳоят,
 Ҳузни таби шабҳоят,
 К-аз сӯзи мани ошиқ
 Пайваста хабар дорӣ,

Оё ту хабар дорӣ?

* * *

Хандаҳоят лаъли нобанд,
 Ман Бадаҳшонам, Бадаҳшонам, Бадаҳшон.
 Ишваҳоят атри субҳанд,
 Ман гулистонам, гулистонам, гулистон.
 Абрӯонат байти Соиб,
 Ман Сипоҳонам, Сипоҳонам, Сипоҳон.
 Бо дилам мӯят чиҳо кард?
 Ман Зарафшонам, Зарафшонам, Зарафшон.
 Бо алифи қомати ту
 Ман дабистонам, дабистонам, дабистон.
 Боли мижгонат раҳо кун,
 Ман гаронҷонам, гаронҷонам, гаронҷон.
 Бе таби руҳсораҳоят
 Ман зимиstonам, зимиstonам, зимиston.

* * *

Меравам, меравам, намедонам
 Ба кучо мебарад муроди ман.
 Пеши ту, эй саводи дидаи халқ,
 Ҷӣ бувад, ҷӣ бувад саводи ман?!
 Ман, ки тифли замони пуршӯрам,
 Шӯра гирад замини ёди ман.
 Беш набвад зи мушти хокистар
 Хирмани ман ба роҳи боди ман.
 Ҷун гунаҳгор парда мечӯяд
 Ин замон мисраъҳои шоди ман.
 Ҳеч кас нест муждаам орад
 Аз Фаредуну Кай-Қубоди ман.
 Аз ту ҳаргиз намекунам афсӯс,
 Ай ғами дил, ай устоди ман!
 Ғайри ман додрас ба олам нест,
 Ҷун барои ман аст доди ман!

* * *

Бонги пои сабза меояд,
Марҳабои сабза меояд.
Бӯи сабзи навҷавониям
Аз қабои сабза меояд.

Осмон девони Мавлоност –
Саф ба саф байти парастуҳост.
Дар дилам оҳанги ҷовидон,
Дар сарам тазмини ин савдост.
Боду ғунча мераванд аргушт,
Ғусса бар дил мезанад ангушт.
Васли наврӯзӣ ҳумоюн бод,
Қ-охирам ҳачри азизе кушт!

Лола меҳандад ба сӯи ман,
Бехабар аз лоларӯи ман.
Фасли гулхезам накӯ омад,
Ӯ чаро н-ояд ба кӯи ман?

Абри найсон – ҳамраҳи гирён –
Дар ду ҷашмам мешавад пинҳон.
Дар дилаш дарёи сад ҳасрат,
Дар дилам сахрои сад армон.

* * *

Забони ошиқӣ гум кардаам, бикшо забонатро,
Нишони зиндагӣ бинҳодаам, бинмо нишонатро.
Дили озурдаам овардгоҳи нангӯ номус аст,
Ало «Шаҳнома»-и ман, тоза фармо достонатро!
Гули парвардаи ман дар масири боди ҳарҷоист,
Ба байти хоксорам дех ғурури абрувонатро.
Чу қаддат мисрае ҳоҳам, ки бо ҳам ошно созад
Шабони гесувонатро, сабоҳи бозувонатро.
Надонам дар аёни барқи ҷашмонат чӣ пинҳон аст?
Фидо гардам аёнатро, адо гардам ниҳонатро.
Чу умре дар ҷаҳони худ ғами рӯи ту парвардам,
Сазоворам, ки бинам бегамиҳои ҷаҳонатро.

Дар ин шахре, ки гардунаш ба چуз мушти губоре нест,
 Күшо аз синаи тангам шукӯхи Каҳкашонатро!
 Дар ин умри парешон байни абёти парешонам
 Замоне бозхоҳӣ ёфт дунёи чавонатро...

* * *

Эй ки нози ту медиҳад бар ман
 Накҳати шеъри Ҳофизи Шероз,
 Дар нигоҳат хумори сад чом аст,
 Дар гуноҳат – савоби сад эъчоз.

Дўзахиям, валек меҳоҳам
 Дар биҳишти навозишат бошам.
 Чун ба хокистарам бубояд соҳт,
 Мон, ки ҳолӣ дар оташат бошам!

Ман ба умри ҳазор ғаммозӣ
 Аз тани ошнои ту дурам,
 Ман аз узри ҳазор беморӣ
 Аз давои вафои ту дурам.

Метавон, метавон Бадаҳшон кард
 Синаро дар баҳои лабҳоят.
 Тифлаки субҳи ман шафақ гиряд
 Дар дили бегамии шабҳоят!

Эй ки ҳичрони ту маро гӯяд
 Қиссаи талхи дурӣ аз миҳан,
 Зери ин осмони танҳокуш
 Бе туам чанд метавон будан?

Дар ду чашмат дуои ҷони ман аст,
 Мон, ки рӯзам ба ошиқӣ гузарад,
 Аз дили ман гузар биқун, ки дигар
 Ҳама сӯзам ба ошиқӣ гузарад.

Нози масти ту медиҳад бар ман
 Накҳати шеъри Ҳофизи Шероз,
 Дар нигоҳат хумори ин бодаст,
 Дар гуноҳат – савоби ин эъчоз.

* * *

Дар паранди абрҳои пора-пора
 Розҳои пораи худро навиштам,
 Балки рӯи сафҳаҳои ёвагарде
 Фуссаи овораи худро навиштам.

То нишони дури нозатро наёбам,
 Ин фами садсолаам унвон надорад.
 Киштии ман меравад дарё ба дарё,
 Лангаре чуз боди саргардон надорад.

Гар ба ҷое пораабре бар ту борад,
 Доң, ки бо ту гуфтугӯй дорад дили ман.
 Дар паноҳи чатри бепарво чӣ бошӣ?
 Ҳамнишине чустучӯй дорад дили ман.

Мон, ки бӯсад оташи рухсораатро
 Суғдии ман – оби борони баҳорӣ.
 Дасти пазмони ҳаёлам кокулатро
 Хуш биорояд ба марҷони буҳорӣ.

Қатраҳои ташнаро аз лаб маяндоз,
 То гули ҳичрон нарӯяд аз заминат.
 Мон, ки шӯяд ашқи ман имрӯзу фардо
 Нақши беинсофи тақдир аз ҷабинат.

Нӯш кун афсонаи ин қатраҳоро,
 Гӯш кун исёни сабзи сабзаҳоро.
 Зери бороне, ки яксар аз дилам борад,
 Тар шаву як лаҳза ёдам кун, худоро!

Гар ҳама олам зи беобӣ бихушкад,

Дар дили ман фасли борон асту борон.
 Сафҳаоям абрҳои пора-пора,
 Чашми шеърам бар ту гирён асту гирён...

* * *

Ман имшаб мекушоям дафтари нав,
 Ки чўям аз ҳичое кайфари нав.
 Ба кафтархонаи боми баландам
 Нишинад нағмаҳои кафтари нав.
 Агарчи пур бувад домони гардун,
 Худоро, ворасонам ахтари нав.
 Аз ин хоки кухан Сино нахезад,
 Ду чашми ман ба роҳи модари нав.
 Ҳама исёнгари нав фавҷ дар фавҷ.
 Набинам дар миён инсонгари нав.
 Бигуфтам хешро аз нав бисозам,
 Кучо ёбам дилу чашму сари нав?
 Нигахбонат худо, эй мурғи озод,
 Начӯяд шахпари ман кишвари нав.
 Ба ҳар рӯзаш натонам кард табдил,
 Ватан набвад кулоҳу афсари нав.
 Ман аз сўзи дарун охир бисўзам,
 Надорам эҳтиёчи ахгари нав.

* * *

Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст,
 Чашмони ситорагон ҳама бенур аст,
 Нақши раҳи Каҳкашон саросар кӯр аст,
 Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст.

Дар марзи фалак хирмани маҳтоб кучост?
 Дар хилвати боғ кирми шабтоб кучост?
 Дар домани кӯҳ гулхани Варзоб кучост?
 Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст.

Дар шаҳри бузурги равшану ораста
 Пайроҳаи ман чу мисрае бишкаста,

Сарсону ҳазин нишастаам дилхаста,
Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст.

Чун маъдани Фон дарун-дарун месӯзам,
Бепарда наям, на аз бурун месӯзам,
Набвад хабарат, ки бе ту чун месӯзам,
Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст.

Хоҳам, ки сари ту аз хатар эман бод,
Он дарду ғаме, ки аз ту буд, аз ман бод,
Тирезай ту чу субҳгах равшан бод,
Имшаб, ки чароги хонаат хомӯш аст.

* * *

Зане аз ҷодае роҳист,
Зи дунболаш қатори тифлакони ӯ.
Ту гӯй меравад дарёи саршоре,
Канораш пур зи мавчи бекарори ӯ.

Ва ё зан қуллаи кӯҳ аст
Ва чун кӯҳпора метобанд тифлонаш.
Зи такконе, ки дунё меравад аргушт,
Намеларзад дилу чонаш.

Диёрам, Тоҷикистонам!
Замини ту намесӯзад,
Ки ин сон рӯдҳои судмандат ҳаст,
Сари болот зери по намеояд,
Ки ин сон қуллаҳои бегазандат ҳаст!

* * *

Эй, ки мӯят бӯи ҷангали мекунад,
Орзуямро мусалсал мекунад.
Шӯълаи ҷашмони дардомӯзи ту
Кори оҳир рӯзи аввал мекунад.
Навбаҳороне, ки аз ман бигзарад,
Лолаи рӯи ту маътал мекунад.
Байти бетаҳрири абрувони ту
Бо дилам эъҷози Туғрал мекунад.

Гар нигоҳи ман дурушт афтодааст,
 Соқи симини ту сайқал мекунад.
 Санги бунёди маро чун Бесутун
 Бўсаҳои гарми ту ҳал мекунад.
 Ишқ селоб асту чони ошиқам
 Ё таҳаммул, ё таваккал мекунад.

* * *

Бибии дилфиғори ман ба умед,
 Модари интизори ман пазмон.
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Додари ман наомад аз Бағлон.

Пораи нон ба тоқи хона ҳанӯз,
 Рӯи ҳавлӣ арӯси гулгардон.
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Додари ман наомад аз Бағлон.

Сурати кӯхнае назора кунад
 Сурати тозаро ба сад армон.
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Додари ман наомад аз Бағлон.

Бишнав, эй хоки шоирони шаҳир,
 Бишнав, эй тахти Рустами Дастан,
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Додари ман наомад аз Бағлон.

Ман зи бегонагон наменолам,
 Шиква дорам зи ёру пайвандон:
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Додари ман наомад аз Бағлон.

Оби чашмам намекунад шодоб
 Сабзай хоки ғурбати ду ҷавон.
 Бобии ман наомад аз Берлин,

Додари ман наомад аз Бағлон.

Зери айвони пасти бобоӣ
 Тифли навзоди бехабар гирён:
 Бобии ман наомад аз Берлин,
 Падари вай наомад аз Бағлон.

Тоҷикистон, диёри ҷонсӯзам,
 Отashi дил чӣ сон кунам пинҳон?
 Дехқонат наомад аз Берлин,
 Посбонат наомад аз Бағлон!

* * *

Эй нахли пурчавонаи умрам,
 К-аз обу хоки ман нишон дорӣ,
 Умри ҷавони ман сафар омӯҳт,
 Моно, ки ҳастии ҷавон дорӣ!

Мӯъчидае, ки қодираш будам,
 Ин буд, ки парваридамат аз ҷон.
 Ҷун заргари ба моли худ мафтун
 Пеши ту мондаам кунун ҳайрон.

Ту аз замини меҳри ман рустӣ,
 Гармии қалби ман туро бинвоҳт.
 Рӯзу шабони ман фиребаш кард—
 Дамсаардии ҳазон туро нашноҳт.

Бо дигарат чӣ сон кунам ҳамранг,
 К-аз тоби ранги ман зухурат буд.
 Реши тани ба ишқ тандода
 Таҳрешаи хаёли дурат буд.

Мавчи нигоҳи ман фурӯ мерехт,
 Бар сар туро чу панҷаи борон.
 Бар дӯши ту ҳанӯз наншаста

Гарди касифии ҳаваскорон.

Баргони сабзи иштиёқи ту
Холй паи насими дерин аст.
Уммеди бори хуфта дар нутфа
Худ аз ҳазор мева ширин аст!

Эй нахли пурчавона, изнам дех,
Дар сояи ту давлате ёбам.
Ҳар он чӣ боҳт умри безинҳор,
Аз юмни ту ба соате ёбам!

* * *

Эй оташи муқаддаси ишқам,
Эй ормони қудсии чонам,
Бе ҷашмаи сабоҳии рӯят
Ман тиравою тирапаймонам.

Ҷашмат барои покии рӯз аст,
Гӯшат паи навои табдор аст.
Он тан, ки аз қумоши маҳтоб аст,
Осудагии рӯҳи бемор аст.

Домони ту зи ҳаҳти наврузист,
Гулпарвар асту нест бозораш.
Оинаи ҳаёли ту соғ аст,
Занге нахӯрда тоби бедораш.

Мичгони паҳрадори ту масть аст,
Файре равад ба ҳонаи ҷашмат,
Хуш дору аз таҷаллиаш парҳез,
К-ӯ мебарад хизонаи ҷашмат.

Дар парда дор пардаи гӯшат,
То неши гайбатат наёзорад.
Моҳи танат ба ҷарҳи исмат қаш,

Доги хиёнатат наёзорад.

Хору хасе, ки лутфи ту донад,
Печад ба домани пурэхсонат.
Қадри худу сафои худро дон,
Афшон мисоли баҳр домонат.

Куръон нахондаам мани ғофил,
Бишносамат vale чу Куръонам,
Эй оташи муқаддаси ишқам
В-эй ормони қудсии чонам!

* * *

Падару модарам зи ман рафтанд,
Соябони сарам зи ман рафтанд.
То дами власин ба ҳам буданд,
Чорасози нишоту ғам буданд.
Раҳ күшоданду хорҳо чиданд,
То маро раҳ ба раҳ равон диданд.
Сарнавиштам – хати шиёри падар,
Бори чонам – гули баҳори падар.
Сўзани модарам ҳунар омӯҳт,
Бахяи пораи чигар омӯҳт.
Лолаҳое, ки буд ба боғи падар,
Ман нишондам ба дил чу доги падар.
Шўълаҳои баланди оташдон
Дар дилам зиндаанд рӯзу шабон,
Равшание, ки гавҳарам андӯҳт,
Чашми камбини модарам омӯҳт.
Саркашие, ки аз ҳунар дорам,
Ман зи қадди ҳами падар дорам...
Падару модарам зи ман рафтанд,
Баҳтбони сарам зи ман рафтанд.
Аз чудой набудашон пиндор,
Маргашон дод чоми безинҳор.
Дар деха монд хоки поки падар,
Дар Душанбе дафинаи модар.

Падар он чо ту гүй дөхбон аст,
Модар ин чо маро нигаҳбон аст.

* * *

Эй гули бодоми ман,
Хушгилу хушноми ман,
Бо ту дамад субҳи ман,
Бе ту расад шоми ман.

Рўзи сафеди дилам,
Боли умеди дилам,
Нагмаи иди дилам,
Кафтараки боми ман.
Дафтари садбарги ман,
Хомакаши барқи ман,
Ҳастии bemарги ман,
Номаву пайғоми ман.

Чашмаи дарёи ман,
Маншай савдои ман,
Аввали дунёи ман,
Раҳзани анҷоми ман.

Гавҳари пайдои ман,
Кони таманной ман.
Оташи Мавлои ман,
Нашъяи Хайёми ман!

Эй зи ту бунёди ман,
Хиттаи ободи ман,
Пухта кун, устоди ман,
Ин дилаки хоми ман!

* * *

Дар ин дунё, ки меҳраш камнишон аст,
Бувад шаҳре, ки бо ман чон ба чон аст.
Надорам бими гармояш, ки ў ҳаст,

Набинам дасти сармояш, ки ў ҳаст.
Агар қаҳт аст барфи нуқрасонаш,
Маро бас рӯи софи духтаронаш.
Агар фасли баҳораш пуршитоб аст,
Биҳишти синаи ёрон ба тоб аст.
Ғубори ў губори хотирам нест,
Ба сар балки ҳавои дигарам нест.
Мисоли мӯярагҳои дили ман
Рахи ў бигзарад з-обу гили ман,
Ҳама мургони хушгӯе, ки дорад,
Чу Ҷӯи Мӯлиён чӯе, ки дорад,
Суханафрӯзи деринанд бо ман,
Ғазаломӯзи ширинанд бо ман.
Дар ин ҷо ҳамзабону ҳамдиле ҳаст,
Суруди Рӯдакиву Бедиле ҳаст.
Дар ин ҷо ҳамҷу тоҷикам шиносанд,
Чу тифли оли Сомонам навозанд.
Дилам ҳоҳад, ки бошам посдораш,
Чу дарёи Душанбе дар канораш.
Агар чун қатра дар хокаш равам ман,
Баҳорон сабзай роҳаш шавам ман...

* * *

Мепарам, мепарам чу коғазбод
Дар фазои күшоди беохир.
Дар дилам доғҳои бедармон,
Бар сарам шӯри боди домангир.

Тори байни ману ту меларзад,
Гӯй аз дард мекунад фарёд.
То кучо медиҳӣ маро подош
Шавқи парвози бегаму озод?!

Ту маяндеш дар самои баланд
Ҳампари бод ман сабукборам.
Дар сириштам гаронии дунёст,
То ба дастат бувад сари торам.

Балки гармиву нур меояд,
 Бо ҳамин ноқилам зи дуриҳо.
 Ҳамчу лангар зи киштии чонам
 Мерабой ту носабуриҳо.

Ин чӣ ҳол аст, к-аз ту меҳоҳам
 Даме озодиву наметонам.
 Бози ромам, ки дар шикори ҳавас
 Файри фармони ту намедонам.

Гар миёни ману ту пора шавад
 Риштае, ки мисоли шарён аст,
 Мепарам сӯи ахтарони ғарип,
 Бо саре, ки ғарипу сарсон аст.

Ҳамчу абре бирез ашки фироқ
 Дар замин дур аз мани шайдо.
 Бо саропои тар фурӯ афтам
 Пеши пои ту аз баландиҳо.

* * *

Мисли он шоҳе, ки ҳалқаш рондааст,
 Дар диёри хеш ғайраш хондааст,
 Кишваре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

Чун муначчим дар самои бекарон
 Бо сари пургафлату чони гарон
 Ахтаре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

Ранги сармоҳӯрдаи бедасту по
 Дар кафи хокистари сарди қазо
 Ахтаре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

Ҳамчү мурге, ки равад озурдачон
 Сўи иқлими мусоид бо фигон,
 Ҳампаре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

Мисли киштие, ки дар баҳри кушод
 Ҳар канораш мебарад тӯфону бод,
 Лангаре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

Ҳамнасиби Туграли озодасар
 Дар кашокашҳои чархи бехабар
 Дафтаре гум кардаам,
 То дилбаре гум кардаам.

* * *

Ҳамчу таъбири хобҳои пареш,
 Ки басе гуфтаам ба оби равон,
 Ту зи дарё бурун шудӣ ногах,
 Мила гирёну чехраат хандон.

Бӯса мекард пои урёнат
 Реги тасфони соҳили дарё.
 Бо лаби ташна дуд мекардам
 Чун гиёҳи хушидаи сахро.

Ҳамраҳи қатраҳои афшонат
 Офтоби чавон мушавваш буд.
 Нигаҳи ту, ки сояе мечуст,
 Нигаҳи гарми ман пуроташ буд.

Атри мӯи ту гирд мегардид
 Ҳамраҳи гармбоди саргардон.
 Нақши пои туро зи ман мебурд
 Офтоби баланди тобистон.

Набудам даст мисли дasti насим,

То кашам тори кокули тари ту.
Хамчу субхе, ки баҳт мезояд,
Монд дар сар сафои пайкари ту.

Меравад, меравад тамузи ҳаво,
Тафти дил монаду ғами сари ман.
Хамчу таъбири хобҳои пареш
Ту барой зи мавчи хотири ман.

* * *

Аз паси тиреза духтар мегирист,
Навниҳоле фунчай тар мегирист.
Захми носури муҳаббат дар дилаш,
Дам ба дам бо сӯзи дигар мегирист.
Ҳамраҳи боди саҳар барги чанор
Навҳа мекарду фузунтар мегирист.
Мурғаки белонае дар шохи бед
Пар қашида ҳамчу бепар мегирист.
Оби чӯ чун мисраи шеъри фироқ
Дилгудозу сӯзпарвар мегирист.
Ёдам омад ошиқиҳои сарам,
Бому девори ман аз сар мегирист.
Он саҳар, пеш аз тулӯи офтоб,
Хома менолиду дафттар мегирист.

* * *

Эй ёри аввал, эй меҳри охир,
Ман аз ту чӯям тадбири охир.
Ё дил физоям чун панди оқил,
Ё чон ситонам чун тири охир.

Донам, ки умрам бе ту хато буд,
Ин киштии ман бе ноҳудо буд,
Ҳар он чӣ бигзашт чун шеъри аввал,
Акнун муҳол аст таҳрири охир.

Аз сарнавиштам чандат нависам?

Узри гуноҳ аст шарҳи ҳадисам!
 Аввал ғалат буд чун фаслу бобаш,
 Суде наорад тафсири охир.

Аз туст ёде дар хотири ман,
 Аз туст байте дар дафтари ман,
 Озодиам чист аз банди ҳичрон?
 Ҳошо, ки резад занчири охир!

Эй ҷашмаи соф, ту бо чӣ рудӣ?
 Оё камидӣ? Оё фузудӣ?
 Бо пои хуншор ҳоҳам расидан
 То саргахи ту охири охир!

* * *

Чу марде, ки хонад намози қазоро,
 Бувад зикри номат илочи гуноҳам.
 Агар масциди ишқи мову ту барҷост,
 Намо роҳи имону баҳшо паноҳам.

Гузаштам мани бехуд аз бехудой,
 Ба меҳроби абрӯи ту рӯ кунад дил.
 Маро дар муҳаббат каманде расо нест,
 Ба тасбеҳи мӯи расо хӯ кунад дил.

Ба чилланишинӣ маҳонам шабу рӯз,
 Ки чил соли умрам фидои ту бодо.
 Лабам бе лаби ту агар рӯзае дошт,
 Савоби тани ман барои ту бодо.

Маро аз манори баланди қади ту
 Азонгӯи ҷашмат бихонад ба маҷлис.
 Ҷӣ маҷлис, ки нуқлаш ҳама меҳру сидқ аст,
 Ҷӣ маҷлис, ки доро шавад қалби муфлис.

Биосоядам дил таҳи мижжаҳоят,
 Чунон чун қабӯтар таҳи боми масцид.

Надорам ҳаросе зи рўзи қиёмат,
Чу бемазҳаби хира аз номи масцид.

Канорам нишину ба сехри нигоҳам
Гуноҳе ту кам кун, савобе ту зам кун.
Чу фирдавс пок аст оғӯши покат,
Ту фирдавсиам кун, ту фирдавсиам кун!

* * *

Дар ин субҳи сафопарвар, дили бечораам, чунӣ?
Ту хомӯшиву медонам, ки пурхуниву маҳзунӣ.
Ҳавои созгорат навбаҳори навниҳолон аст,
Туро боре намеорад ду шоҳи хушки Мақдунӣ.
Лабони ташнаи соҳил таманной дигар дорад,
Чӣ суд аз нолаҳои ту, агар Сайхуну Ҷайхунӣ?!
Маро бегонагии ошное мекушад рӯзе,
Дарунӣ мешавад оё Абӯрайҳони Берунӣ?!
Зи хоки кӯҳнаи худ сар кашу нашвунамо омӯз,
Шикан ин кӯзаро, аз ту намеояд Фалотунӣ!
Дар ин хоки пуродам одами комил намебинам,
Нигаҳ дор, ай худо, хоки маро з-ин гуна афзунӣ!

* * *

Гар мукофотам биҳишт аст, ин туй.
Гар биҳиштамро фаришта-ст, ин туй.
Аз камоли орзуҳоям худо
Пайкареро гар сириштаст, ин туй.
Лобалои ин ҳама «саҳви қалам»,
Гар сарамро сарнавишт аст, ин туй.
Сабза хонад ояти сабзи умед,
Гар маро ҳам обу кишт аст, ин туй.
Дар замини пургунаш гар кудсие
Ҳар гуноҳамро биҳиштаст, ин туй.
Дар ҷавоби ҳасми сангандози ман
Ҳар кучое мушти хишт аст, ин туй.

Мисраи барчастае дар умри хеш
 Гар хаёли ман навиштаст, ин туй.
 Зери ин гардун, ки саргардон бувад,
 Гар мукофотам биҳишт аст, ин туй.

* * *

Ҳама дар кори дирӯзанду ман дилдори имрӯзам,
 Ҳама маҳмури мозиянду ман ҳушёри имрӯзам.
 Намедонам кучоям мебарад ин чони ноором,
 Паи Синои имрӯзам, паи Аттори имрӯзам.
 Маро аз хоби фафлатгири Сомонӣ сабақ ин аст,
 Ки ман бедори имрӯзам, ки ман девори имрӯзам.
 Дар ин роҳе, ки мебинӣ, губоре ҳамрикоби мост,
 Ки ман асрори имрӯзам, ки ман осори имрӯзам.
 Диљи Балху Самарқанду Бухоро хун шудан до-
 рад
 Ба паҳлӯи Хучанду Фалғару Фарҳори имрӯзам.
 Гаронҷоне зи ман қасди гузаштан мекунад осон,
 Фарозе метавон будан, агар ҳамвори имрӯзам.
 Диљамро мекунад хун ранги парчамҳои пажмур-
 да,
 Ки хоре дар ҷигар дорам, агар гулзори имрӯзам,
 Ҳазорон достон парварда нангӯ ори поринам,
 Касеро бор ҳоҳад дод нангӯ ори имрӯзам?
 Маро то бехудо карданду аз фазли худо фориғ,
 Ба фарёдам расидан мекунад додори имрӯзам.

* * *

Нест тӯфоне, ки Ҷайхунам кунад,
 Нест Лайлие, ки Маҷнунам кунад.
 Шӯри Мавлоно биҳоҳам, к-аз дилам
 Ҳамҷунон ағёр берунам кунад.
 Ман сабӯҳӣ мекунам ҷоми шафак,
 Мӯ ба мӯ бошад, ки гулгунам кунад.
 Аз табори пунбаи саҳро наям,
 Заҳри мардум аз чӣ афзунам кунад?

Узр меҳоҳам зи Рустам оқибат,
 То ба кай афсона афсунам кунад?
 Орзуҳоро ба зиндон мекашам,
 Ин сароб овори ҳомунам кунад.
 Шери ман дар сояи най хуфтааст,
 Нола кун, эй най, ки бечунам кунад!

* * *

Аз коқули ту атри сухан резон буд,
 Дар мисраи ман бўи чигар пинҳон буд.
 Он шеъри кадом бахтпарвар буд?
 Ин ҳачри кадом ринди бесар буд?

Бигзашт замоне, ки яке дубайтӣ
 Ду чашми туро азизи ман мекард,
 Аз байни ҳазор ошиқи хушёр
 Танҳо туро аниси ман мекард.

Бигзашт замоне, ки қофилаи шеър
 Зангӯлаи гӯшвори туро меҳост,
 Чун гоза узори тирамоҳии сухан
 Гарди мижаи баҳори туро меҳост.

Бигзашт замоне, ки ту беёд
 Аз тавфи ҳичдо ҳочии дилҳо будӣ,
 Як байт будӣ агар ба вазни абрӯят,
 Ту соҳиби бениёзи дунё будӣ.

Бигзашт замонаву наметонам
 Шабҳои ситоразор ҳомуш бошам.
 Кӣ мулки ҳаёлии туро оташ зад?
 Бигзор, ки ман ҳам фаромуш бошам!

Ин сабза чаро хори чудоист?
 Ин об чаро мотам дорад?
 Ин абри баланд месӯзаду гирён нест,
 Аммо донам, ки мисли ман ғам дорад.

Имшаб маҳи хаста хастаам кард,
 Ҳарфи даҳанам заъфаронист.
 Эй ёри чавониам, бубахшой,
 Имшаб Гулназар бе чавонист!

* * *

Бӯсаи чуфти кабӯтар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Рози танҳогарди духтар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Мечакад чун ашк аз ҷашми сияҳкори фалак,
 Ахтари паррони белар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Ишқро ман мениҳам чун шӯъла дар қалби сухан,
 Мисраҳои рӯи дафттар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Он ки шабҳо аз ғамаш хоби маро бегона кард,
 Бо дили бегонапарвар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Дар тани девори мактабхонаи тифлии ман
 Номи он гулғунчай тар гӯядам: «Ошиқ кучост?»

Навҷавоние, ки монда дар хаёли дури ман,
 Аз ҳамон дунёи пурфар гӯядам: «Ошиқ кучост?»
 Дил маро хоҳад, ки бошам даркӯши оламе,
 Хори домандири Дар-Дар гӯядам: «Ошиқ кучост?»

* * *

Дили тангам ба оҳи ту намеарзад,
 Сари сангам ба роҳи ту намеарзад.
 Шукӯҳи осмонгири қулаҳдорон
 Ба як гарди қулоҳи ту намеарзад.
 Ҳама асрори ту дар тӯи ин гардун
 Ба рози як нигоҳи ту намеарзад.
 Табассум кун даруни хонаи ҷашмам,
 Фами олам ба оҳи ту намеарзад.
 Дусад дафттар агар шеъри сафедам ҳаст,
 Ба як холи сиёҳи ту намеарзад.
 Дар оғӯшат хаёламро баҳорон кун,

Агарчи бар паноҳи ту намеарзад.
 Макун пинҳон гуноҳи чашми мастатро,
 Ки дунё бар гуноҳи ту намеарзад.

* * *

Наврӯзи ман порина шуд, бими хазонам баҳри
 кист?

Умри ҷавонат даргузашт, ишқи ҷавонам баҳри
 кист?

По мезанад андешаам дар роҳи ноҳамвори хеш,
 Ин осмонам баҳри чист? Ин оstonам баҳри кист?
 Минбар талаб дорад дилам, сад гап ба лаб дорад
 дилам,

Бо ин ҳама шӯри аён сӯзи ниҳонам баҳри кист?

Савдо фурӯ мону даме андеш бар дунёи хеш,
 К-ин Ҳофизи ман аз кучо, Мавлои чонам баҳри
 кист?

Гармии хунро дидам танҳо ба шарёни шафақ,
 Эй мурдахунҳо, баъд аз ин теги забонам баҳри
 кист?

Аз бурчи вайрони Ҳисор ояд ба гӯшам ин фигон:
 «Эй номбардори Ватан, ному нишонам баҳри
 кист?!»

* * *

Гар ошиқам ба олами гардон,
 Баҳри ту ошиқам мани сарсон.
 Субҳе, ки медамад, зи рӯи туст,
 Шоме, ки мерасад, зи мӯи туст.

Мурғе агар ба нағма пардозад,
 Донам, ки бо лаби ту меҳонад,
 Гӯшам ба қавли чашмаи бедор,
 Гӯям, ки лаҳҷаи туро донад.

Домони навбаҳории бора

Наврӯзи доманат ба ёд орад,
Шохи шукуфабори аргуштӣ
Сабки чамиданат ба ёд орад.

Чашмам ба ранги панҷаи гулҳо,
Дасти ҳиноии туро ёбам,
Аз боди раҳгузори бепарво
Аҳди ҳавоии туро ёбам.

Бо ман вафо намекунад олам,
Ҳам ту вафо накардай бо ман.
Ҳар ду суроги ман намеоед—
Мехри шумо намерасад то ман.

Чун мазҳабӣ, ки ошиқи қӯр аст,
Дилдодаи шумо саропоям,
Суде ба буди худ намехоҳам,
То бедарег ранги дарёям!

Ҳампои умр нагзаред аз дил,
Ки бегузашта сафҳаам холист.
Оё кӣ қисмати маро хонад
Аз дафтаре, ки як ҳичояш нест!

* * *

Аз он қалам, ки мекунӣ сиёҳ абрувони хеш,
Сиёҳӣ дех,
Ки рӯи сафҳа оварам
Шаби дарози фурқати гарони хеш.

Зи гозае, ки гарди гул буда ба барги гул,
Фишон ба дафтарам,
Ки ранги хастаи ҳазон фитад зи хотирам.
Ба шонае, ки мекашӣ ба мӯи рӯи шонаат,
Агар ҷамолаки ҳавас занам ба кокули сухан,
Чӣ ҷои марги ман!

Биё, ки номи ту дихам ба ҳар ҳичо,
 Ки мисли ту базебу дилрабо шаванд,
 Ба дида чо шаванд.
 Ба шеваи хироми ту
 Бимон, ки вожаҳо қадам зананд,
 Ҷаҳони ақлу дил ба ҳам зананд
 Ва пушти по ба мулки Ҷам зананд!

Сухан бинеҳ ту бар лаби сухан,
 Ки гунгии умеди ман гузар кунад.
 Ва бахти ман чу шеъри қудсиён
 Бувад, ки рӯ ба Гулназар кунад.

* * *

Бо кӣ гул чидӣ, ки хораш меҳалад дар синаам?
 Бо кӣ ҳандидӣ, ки гирён аст ҷони ҳастаам?
 Сад ҳазорон сол агар майли ҷудой кардай,
 Эй сипехри орзухо, бо тӯ ман пайвастаам!

Бонги ширини қадамҳои ту меояд ба гӯш,
 Мерасад аз дури дур оҳанги гуфтори ту боз.
 Рӯзи Наврӯз асту нав-нав ошиқиҳо мекунанд,
 Дил маро дорад ҳавои сӯзи такрори ту боз.

Ман гунаҳгорам агар дар рӯзгори пургунаҳ,
 Дар таҳи борони мӯят пок меҳоҳам шудан.
 Ман агар хокам, ба юмни ахтари ҷашмони ту
 Ҳамсару ҳампояи афлок меҳоҳам шудан.

То мисе андар бағал дорам, зи ту фориг наям,
 Умрҳо мепарварам афсонай савдои ту.
 Меравад нақши раҳи абрешимини ишқи ту
 Аз дили шайдои ман то ҷони бепарвои ту.

Доги ту чун қалъаи Муг гар ҳаробам мекунад,

Номи ту чун номаи сүгдй начотам медиҳад.
Ман аз он ҳаргиз намемираам, ки бар рагми ачал
Ёди лабҳои тарат оби ҳаётам медиҳад.

Ҳар кучо бошӣ, дуоят мекунам, эй ҷони ман,
Дар ҳами ҷарҳи барин осори ман осори туст.
Ҳар қасе дар зиндагӣ суде ба каф оварданист,
Суди субҳӯ шоми ман дарди туву озори туст.

* * *

Кокулони ту парешон шуд, Зарафшон гуфтамаш,
Ҷон гирифт аз он Бухорои дилам, ҷон гуфтамаш.
Сафҳай рӯят маро панди накӯй додааст,
Маъзарат меҳоҳам аз Саъдӣ, «Гулистан» гуфта-
маш.

Шарми ҷашмони ту дорад гармии оташкада,
Ман, ки аслам, оташи қудсии имон гуфтамаш.
Аз сари зулғу беногӯши ту меҳоҳам ҷазо,
То сияхгӯши тару барфи зимистон гуфтамаш.
Дидани рӯят гулӯй хушки ман тар мекунад,
Зон ки шаҳтути сиёҳи Бофизогон гуфтамаш.
Вой аз он мичгони болоят, бадаҳшӣ хондамаш,
Дод аз он лабҳои камёбат, Бадаҳшон гуфтамаш.
Зарраи ҳоки ту дорад сад баҳои ҷони ман,
Ҳар чӣ мегӯям, кам асту Тоҷикистон гуфтамаш.

* * *

Холиам ман, холиам ман
Ҳамҷу мактаб вақти таътил.
Фориг аз ишқи ту будан
Кулфати дил, оғати дил.

Бе саводи дидай ту
Бесаводам, бесаводам.
Бе ҳавои милаи ту
Хоку бодам, хоку бодам.

То зи лабҳои ту дурам,
 Шаҳди шеъри Хофизам нест,
 Чуз сабақҳои нигоҳат
 Дарси воло ҳаргизам нест.

Бе баёзи гардани ту
 Аз сафо кардам фаромӯш,
 Бе ҳисори оғӯши ту
 Бо бало гаштам ҳамоғӯш.

То накардӣ имтиҳонам,
 Ҷавҳари ман бебаҳо монд,
 Домани меҳру вафоят
 Аз кафи баҳтам раҳо монд.

Занги даъватро раҳо кун,
 То дилам занге нагирад,
 Чун хати ботил рухамро
 Ҳатти ожанге нагирад.

Холиам ман, холиам ман
 Ҳамчу мактаб вақти таътил,
 Фориг аз ишқи ту будан
 Кулфати дил, офати дил.

* * *

Узр агар оварам пай ғуфрон,
 Пеши худ ораму равони худ,
 Бо замину замон гуноҳам нест,
 Ман гунаҳ кардаам ба чони худ.

Фориги ташнагии соҳилҳо,
 Ҳамчу рӯде, ки меравад саршор,
 Бемахал сӯҳт дар мани шодоб

Сабзаву лолаҳои нотакрор.

Нола мекард тифлаке дар ман,
Балки меҳост панҷаи имдод,
Қарнайи гӯши ман лаболаб буд
Аз фигону шиори бодобод.

Аз сари дори сарнавишти ман
Ваҳ, ки Мансури ман сало медод,
Зиндагӣ раҳми посдори маро
Дар раҳи дӯст пешпо медод.

Шӯълаи субҳи равшани фардо
Нигаҳамро ба дурҳо мебурд,
Маъбади сабзи ман фурӯ мешуд,
Оташе дар ниҳоди ман мемурд.

Дар мани пуршитобу бефурсат
Ғамгусоре маро садо мекард,
Бо сиришки фироқи беохир
Дарди чони маро даво мекард.

Рӯзу шаб ҳамҷу марди пайкарасоз
Ӯ маро зарра-зарра ғун мекард.
Шавқи бебори ман чу боди хазон
Баргу бори маро нагун мекард.

Аз дарун асли ман маро меҳонд,
Балки меҷуст аз дарун Ватанам,
Масти пайкору наҳзату чунбиш
Бурдам аз ёд, к-он ғариф манам.

Ӯ маро ёру гӯямаш ағёр,
Ки нишони варо намедонам,
Мисли ҳаммиллатони бетадбир
Ман забони варо намедонам.

Узр агар оварам пайи ғуфрон,
Пеши худ ораму равони худ,
Бо замину замон гуноҳам нест,
Ман гунаҳ кардаам ба чони худ.

* * *

Хаста шуд чашмам зи ранги хастай фасли ҳазон,
Сабзай холи ту меҳоҳам, ки чон бахшад ба чон.
Лонае дар шоҳкоре ҳоли ман овоза кард,
Гиряҳои мурғаки танҳо ғамамро тоза кард.
Дил ғунуда дар ҳарири ёди шабҳои баҳор,
Бе танини гӯшвори ту намеояд ба кор.
Сад ҳазор афсонай гул бенишон афтодааст,
Лаб қушо, ки дар лабони ту ниҳон афтодааст.
Кокули афсурдаи бедам гулафшон мешавад,
Чун ба ёдам милаҳои ту парешон мешавад.
Бўи райҳон мекунад ҳарфе, ки мегўй маро,
Турнаҳоям мерасад, ҳар гаҳ ки мечўй маро.
Ман намоз орам ба нирӯе, ки борам додааст,
Як баҳорам бурдаву сад навбаҳорам додааст.
Гар набошӣ, мисраи ман мекашад сўи ҳазон,
Мекунад умрам чу шоми тирамах бўи ҳазон.

* * *

Бори сангини ғамат
Бишканад охир миёни мисраамро...
Субҳидам,
Вақте ки тугён мекунад шавқи шукуфтан,
Хандаи ту дар лабони ту фусурда.
Лаззати шодиву бўи хуррамиро
Аз сиришти бегашат ташвишҳои зиндагӣ бурда.

Баски ҳамчун хонаат танг аст,
Баччагони ту намегунҷанд дар қофияҳои хастай
ман.
Мечакад чун боми ту

Боми пасти мисраи бишкастай ман.
Хар сухан, ки мекунам кашф,
Кафши пои тифлакони ту нахоҳад буд...

Гоҳи меҳмондории ту,
Ҳамчунон ки мешавад хони ту аз анвои неъмат
пур,
(Лек рӯзони дигар холист),
Аз саною оғарини лолапӯши ман ба рӯзи ид
Рӯзгорат чуз ба ранги заъфаронӣ нест.

Аз Авастои биҳиштӣ
То Алифбое, ки бӯи ту надорад,
Ту ҳамидӣ,
Боли ту дигар зи парвози баланд
Он қадар бегона гашта,
К-он ҳама эъҷози бобоӣ туро афсона гашта.

Ту гаронӣ,
Ҳамчу хобида гаронӣ.
То мадорат
Боли шеъри ман набардорад,
Эй ҳама мозии ту мағзи фасона,
Эй ҳама имрӯзи ту маҳзи фасона,
Эй ҳама фардои ту айни фасона!

Мекунам андешаи шеъре, ки дармонат натонад буд,
Рӯи хонат пораи нонат натонад буд,
Ҷомаи номуси урёнат натонат буд.

Ҳамчунон ту
Шеъри ман ҳам нотавон аст,
Тифли зори Тоҷикистон аст!

Ё чу мӯре меказем аз кӯ ба кӯе аз паси дона,
Ё чу шаҳбозе ба гардун мегузорем ошёна.

* * *

Он каҳкашони гулфишон
Дар боги ман намонд,
Чуз кохи хастай хазон
Дар боги ман намонд,
Хобам чу хоби аскарон
Дур аз фароғат аст,
Аз чонфишониам нишон
Дар боги ман намонд,
Дасти кӣ латма мезанад
Шоҳи баландро?
Хун меҳӯрам, ки посбон
Дар боги ман намонд,
Боди хазон, ки мебарад
Тобути гунчаро,
Чое пай фитодагон
Дар боги ман намонд,
Догам кунун ба қавли он
Зоғе, ки доштам,
Гулбонги мурғи ломакон
Дар боги ман намонд,
Чун лонаи тиҳӣ ҳама
Ман лол мондаам,
То ҳамнишину ҳамзабон
Дар боги ман намонд,
Фарёди хеш мебарам,
Эй шеър, бар дарат,
Файри ту обаке равон
Дар боги ман намонд.

* * *

Моҳи шабгардам бар гардиш мекашад,
Хонаи дилро ба оташ мекашад.
Ин чӣ ҳолест,
Кӯчаҳо аз ошиқон холист!
Ту биё,

Имшаб ба қасди паҳрадорон
Бӯсабору гуссаафшон бигзарем.

Мурғаке қонун шикастан мекунад,
Шаҳрро лабрези шеван мекунад,
Бодаке барги гуле пар медиҳад,
Зар ба каф меораду зар медиҳад.
Ту биё,
Имшаб ба қасди паҳрадорон
Нолаҳо дар ҷон,
Хурӯшон бигзарем.

Ҷӯи об оҳи чигар мепарварад,
Дар зулолаш шеъри тар мепарварад,
Хусравониаш равои гӯши кист?
Ҳамзабону ҳамравонаш нест, нест!
Ту биё,
Имшаб ба қасди паҳрадорон
Кӯ ба кӯ
Паҳну парешон бигзарем.

Шавқи саҳрогарди ошиқ хонагист,
Аз ҷунунаш то саҳар бегонагист.
Ҳамчӯ раҳпо, ки умеде мекунад,
Чашми равзанҳо сафедӣ мекунад.
Ту биё,
Имшаб ба қасди паҳрадорон
Аз раҳи мушкил
Ба осон бигзарем.

Ҳайфи шаҳри ишқи бедор!
Дар ҳарири моҳтобӣ хуфтааст,
Розҳо дар хобҳо бинхуфтааст.
Ту биё,
Имшаб ба қасди паҳрадорон
Бонги бедорӣ ба лаб,
Чун субҳи хандон бигзарем...

* * *

Ба қурбони гули рўят, гули ман,
 Ту наврўзи маро дидӣ, надидӣ?
 Қатори турнаҳои ман гузар кард,
 Ту фарёди чудоиро шунидӣ?

Фидои ҷашми бехобат, гули ман,
 Ки бехобӣ зи нав омад бари ман.
 Мисоли навхатони дилсупурда
 Пур аст аз сӯзи ишқат дафтари ман.

Адои кокулони майдабофат,
 Ки сабрам мерабой майда-майда.
 Даре, ки баста будам ман пушаймон,
 Ту аз нав мекушоӣ майда-майда.

Ман аз оташ фирор оварда будам,
 Ба қӯи гулханам раҳ менамоӣ.
 Дилем дар зери хокистар ниҳон аст,
 Далераш мекунӣ бо ошнӣ.

Нигоҳи меҳрубонатро бинозам,
 Ки дарсам медиҳад аз меҳрубонӣ.
 Маро бо ин дили фанхӯрдаи ман
 Ба нозе мекашӣ сӯи ҷавонӣ.

Замоне аз алам нолида будам,
 Ки домони муҳаббатро нагирам.
 Чунинам қисмати пешонӣ буда,
 Ки ошиқ зодаам, ошиқ бимирам.

ПАЙВАНД

Хандаҳоям чун суруди кӯдакон
 Аз дили бедард меояд бурун.
 Дар баҳои хандаҳои хештан,
 Оҳ, ман чизе надодам то кунун!
 Бо лаби пурханда тавлид гаштаам

Ҳамчу гул дар бўстони зиндагӣ,
 Ман надидам чашми ашколудро,
 Рангзардии хазони зиндагӣ.
 Дар гумонам, офтоби босахо
 Бахри ман ҳар субҳ пайдо мешавад,
 Зиндагӣ чун дилбари дилҳоҳи ман
 Дар назар ҳар рӯз зебо мешавад.
 Ман надонистам, ки мӯҳои сиёҳ
 Дар азобу ранҷ мегардад сафед.
 Ман надонистам, ки қабри хомуш аст
 Мадфани уммеди садҳо ноумед.
 Ман надонистам, ки ишқи гарми ман
 Ишқи нокоми ҷавонмарги дигар,
 Шоҳболи орзухои дилам
 Аз пари бишкастай қалби падар.
 Ман надонистам, ки ҳар як ҳандаам
 Нолаҳои вопасини мурдаест,
 Ҳар шикасти ормонам дар ҳаёт
 Ормони марди армонбурдаест.
 Ман надонистам, ки ман ман нестам,
 Үмри ман-умри шаҳидони Ватан.
 Гиряҳои кист дар ҳар ҳандаам?
 Гавҳари чашми кӣ дар ҷашмони ман?!

ДАР САРИ ҚАБРИ САРБОЗИ ГУМНОМ

Даме ки дар дилат меҳри Ватан хуршед мепарвард,
 Даме ки чони дар лаб олами ҷовид мепарвард,
 Даме ки бори охир ёд кардӣ ёри ҷонатро,
 Ҷаро бо хун накардӣ сабт номатро ба рӯи санг,
 Ки то сарлавҳай шеърам кунам имрӯз номатро?
 Надонам аз кучоӣ, пораи қалби кӣ ҳастӣ ту?
 Ҷароғи зиндагонии қадомин модарастӣ ту?
 Қадомин ҳомакашро шоҳбайти достонӣ ту?
 Надонам аз кучо омӯҳтӣ ин сон бузургиро,
 Ки бо ин заррагӣ дар пеши ҷашмонам ҷаҳонӣ ту?

Надонам чӣ хаёле дар дами маргат ба сар омад,
Хаёли зиндагӣ омад ва ё қарзи падар омад?
Ту шояд ёд мекардӣ навозишҳои модарро,
Садои қаҳ-қаҳи тифлат-нишони зиндагиятро,
Нигоҳи меҳрбору бӯсаҳои гарми дилбарро?
Ту шояд ёд мекардӣ баҳору лолазоронро,
Сукути кӯҳсоронро,
Суруди чашмасоронро.
Ту шояд ёд мекардӣ ба чон он субҳи содикро,
Ки бар гӯшат намеояд дигар оҳангӣ чон кандан,
Ки масти васл мебинӣ ҳама маъшуқу ошиқро.
Ту масти хоби нозию ба сӯят меҳр метобад,
Вале модар туро ҳар лаҳза мечӯяд, намеёбад.
Ба ҳар як қабр мемонад ба сад уммед гулчанбар,
Ки шояд дар ҳамин маъвост сӯзи қалби бетобаш,
Ки шояд дар ҳамин гӯр аст нури дидай модар.
Ба хокат тӯс резад атри мӯи анбаринашро,
Ба побӯсат фиристад меҳр нури аввалинашро.
Ба сони ишқи поянда ба каф бигрифта қабратро,
Замин бо сарфарозихо ба олам медиҳад чилва
Нишони шермардиро,

муҳаббатро,
садоқатро...

ПОСБОН

Шаби торики зимистони гарон,
Дашти хомӯшу тали реги равон,
То сахар дасти туву дасти камон,
Дасти бӯрону шаби сахроӣ.

Тумани гафс фурояд ба замин,
Лашкари сард барояд зи камин,
Ту наларзӣ қадаре лек аз ин,
Баски дар поси Ватан инҷоӣ.

То сахар хуш шавӣ, гӯш шавӣ,
 Мӯ ба мӯ ҳарфиву хомӯш шавӣ,
 Бахри худ боз фаромӯш шавӣ—
 Бонии хоби хуши дунёй.

Ахтарон базми арӯсӣ доранд,
 Ошиқон масти висоли ёранд,
 Чашмҳои ту vale бедоранд
 Ба раҳи субҳдами тиллой.

Чашми ҳар дехаи обод ба туст,
 Чашми ҳар келину домод ба туст,
 Чашми ҳар қӯдаки навзод ба туст,
 Ту мапиндор, ки худ танҳоӣ!

ГУЗАШТАГОН

Гузаштагон, гузаштагон,
 Ки хоки пок гаштаед,
 Ба он шароразодагӣ
 Чи тавр хок гаштаед?!
 Замин гувоҳ бар шумост,
 Ки номдорӣ кардаед,
 Вале начустаед ном,
 Чӣ хоксорӣ кардаед!
 Агар замин ба сад забон
 Зи коратон рақам кунад,
 Кучост интиҳои роз—
 Зи баҳр қатра кам кунад.
 Ба сеҳр не, ба зӯри худ
 Зи санг ганҷ бурдаед,
 Ба дашт бо сиришки худ
 Ниҳол сабз кардаед.
 Даме ки бар худой ҳам
 Замон гаронӣ менамуд,
 Дилу ниҳоди покатон
 Сутуни коҳи давр буд.

Зи нури чашмҳои чор
 Сигора гашт барқзан,
 Зи меҳри синаҳои пок
 Шарора гашт барқзан.

Ҳар он чӣ ҳаст дар само,
 Ҳар он чӣ ҳаст дар замин,
 Зи гайрати шумост он,
 Зи кудрати шумост ин!
 Гузаштагон, гузаштагон,
 Ки хоки пок гаштаед,
 Ба он шароразодагӣ
 Чӣ тавр хок гаштаед?!ъ
 Замин гувоҳ бар шумост,
 Ки номдорӣ кардаед,
 Вале начустаед ном,
 Чӣ хоксорӣ кардаед!

ДАР РОҲИ ОХИРИН

Ох, модар!
 Гарчи оҳи сард қалби гармро бегона буд,
 Ин сафар бо оҳ кардам шеъри худро ибтидо.
 Оҳ сард асту vale умmed дорам дар дилам
 Мехри ту баҳшад ба шеърам гармии хуршедро.
 Вақти тифлиям чу дил рӯи кафат бардошта,
 Зиндагонӣ додиям бо қатраи шири сафед.
 Лек ин дам ман туро рӯи кафам бардошта,
 Мебарам бо он раҳе, ки он надорад боздид.
 Ман гуселат мекунам,
 Аммо надорам боварӣ,
 К-аз барам ту меравӣ,
 дигар намебинам туро.
 Меравӣ чун нурҳои офтоби дар ғуруб,
 Нест зӯре боздорам, дар дили худ ҷо кунам.
 Дар адой қарзи фарзандӣ, аё модар, даме

Бахш зўрам, то туро дар шеъри худ эҳё кунам.

БЕВАТАН

Замин дар зери по бегона мечунбад,
 Ба ранги кирмаки шабтоб барқи чашми ахтарҳо
 Ба рӯят сард метобад,
 Нигоҳи офтоби ошиқи гулҳову одамҳо
 Туро бегона меёбад.
 Суруди обшорону сукути сарди ҷангалҳо,
 Лаби пурхандай гулҳо
 Туро боре намехонанд,
 Туро бегона медонанд.
 Ба пои хонаҳои сарбаланд имрӯз
 Ту сарпастӣ,
 ба хоки роҳ яксонӣ.
 Кучо ёбӣ ватан дур аз Ватан, фарзанди инсонӣ?!
 Нигоҳе нест сӯи ту,
 Ду дасте нест бардорад
 Туро чун пораи ноне зи хоки роҳ.
 Ҳарос афтад ба андомат,
 Ки байни одамон имрӯз чун сангиг мазоре ту
 Аҷаб сардӣ,
 Аҷаб танҳо.

ШАБИ БАҲОР

Бо меҳр шона мекашад
 бар зулфи бедҳо
 Гулбоди навбаҳор,
 Гулшан зи тоби қатраи болои сабзҳо
 Гӯё ситоразор.
 Дар ҷашмҳои шабнами гулранги ғунчаҳо
 Маҳлона мекунад,
 Ҳусни навбаҳорро
 Афсона мекунад.
 Мурғон суруди ошиқӣ оғоз мекунанд

Бо сози чашмасор...
 Ёдат чу гунча дар дили ман зинда мешавад
 Аз файзи навбаҳор.
 Афтода ҳамчу шабнаме, аз рӯи сабзаҳо,
 Ҷўям нишони ту.
 Пурсам зи боди ҳарза раҳи ошёни ту:
 Хоҳам, ки сар чу лола қашам рӯи боми ту
 Имшаб ба номи ту!

ДЕҲҚОН

Замини сабзу дилҳои шукуфта,
 Навои мурғу сози обшорон,
 Қиёми бӯи хоку бӯи гулҳо,
 Ҳадиси кокули сабзи баҳорон.

Сари кӯху хаёли мӯсафедӣ,
 Дили рӯду суруди навҷавонӣ,
 Туву ёди ҷавонии гузашта,
 Туву андешаҳои зиндагонӣ.

Ба сони кафтарони осмонӣ
 Дилат як дам сари парвоз ҷӯяд.
 Замини сабзу гулпироҳани ман
 Туро чун ишқ беовоз ҷӯяд.

Мисоли қатраи поки ҷабинат
 Ҷавонӣ бо замин омехт, дехқон.
 Ба ранги лолаву себаргаи тар
 Ҷавонӣ мекунад имрӯз ҷавлон!

Қиёми бӯи хоку бӯи гулҳо,
 Навои мурғу сози обшорон...
 Ту амсоли замини бостонӣ
 Ҷавон гардӣ зи файзи навбаҳорон.

ШОИРА

Барои Жола Бадеъ

Шоира шеър ба лаб ораду ман масти ваям,
 Масти ҳар як суханаш,
 Масти дар шеър чу дил сўхтанаш.
 Гоҳ чун қатраи шабнам бувад ў,
 Ки ба сад ранг кунад чилвагарӣ,
 Ки дар он акс шавад олами ишқу уммед.
 Ҳусни олам, ки варо нашъаи чоми бода-ст,
 Аз сари ҳар суханаш мерезад.
 Сўзи дилҳои ба хичрону фироқ олуда
 Аз бари ҳар суханаш меҳезад.
 Шоира шеър ба лаб ораду дар фасли ҳазон
 Навбаҳору ҳарами гул бинам.
 Зи сафову зи навои суханаш
 Сўзу сози дили булбул бинам.
 Шоира шеър ба лаб ораду гардад равшан
 Пеши чашмам баду неки олам.
 Дўстон, ин ҳама эъчоз, бигўед ба ман,
 Қурдати шеър бувад ё олам?!

НАВРЎЗӢ

Ба оҳанги насими навбаҳорон
 Бирақсад гунча андар шохсорон,
 Ки сехри дилбари аттор кардам,
 Баҳори ҳуснро бедор кардам.

Ба дилбозӣ миёни кӯҳсорон
 Бинозад чашма ҳамчун дўстдорон.
 Ки имшаб сози худ такрор кардам,
 Баҳори ҳуснро бедор кардам.
 Барояд лола андар марғзорон
 Ба сони духтарони куртаалвон,
 Ки қалби хешро гулнор кардам,
 Баҳори ҳуснро бедор кардам.

Нихода даст бар китфи биёбон,
Бигүяд бо табассум марди дехқон,
Ки бо ёрон замин шудгор кардам,
Баҳори хуснро бедор кардам.

МОДАР

Кунун вақти сафар шуд, модари чон,
Бароям мепазй ту түшай роҳ.
Чу ахгар тоб дорӣ, сӯз дорӣ,
Ки дар нон гармии дилро гузорӣ.
Ба сони барф шуд мӯи сиёҳат
Миёни ин гуселу интизорӣ.
Чаро чун барг аз боди хазонрез
Дили ту боз дорад беқарорӣ?
Ба сад раҳ мебарад андешаҳоят,
Намедонӣ кучо хезӣ, нишинӣ.
Бихоҳӣ тифл гардам аз сари нав,
Ки аз домони худ дурам набинӣ.
Гуселам мекунӣ хомӯш, хомӯш,
Панаҳ бинмуда чашмони тари худ.
Фидои чашмҳои интизорат!
Назодӣ охирам танҳо бари худ...

ВОХӮРӢДАР РОҲ

Ист як дам, сер бинам рӯи ту,
Қомати хамгаштаи дилҷӯи ту,
Сер бинам чилваи мӯи сафед,
Чашми бенури пур аз нури умед.
Зеҳн монам чини рӯятро, ки он
Мекунад аз сӯзи пинҳонат баён.
Омадам бо меҳр чун фарзанди ту,
Ташнаи як ҳарфи ту, як панди ту.
Ҳамчӯ модар гӯш кун овози ман,
Пурс аз сӯзи дили носози ман,

Бишканад то лаҳзае армони дил,
 Гул кунад чун мӯи ту бӯстони дил.
 Ист як дам, сер бинам рӯи ту,
 Қомати хамгаштаи дилҷӯи ту.
 Ин қадар ҳастӣ маро дилбанд ту!
 Ин қадар бо модарам монанд ту!

ҲАДИСИ ИШҚ

Баҳорон буду дунёи қуҳан майли ҷавонӣ дошт,
 Гаҳе чун ҷашма меболид,
 Гаҳе чун лола мерақсид.
 Ба сони дил ҷанори пир ҳам дар худ
 ҷаҳоне дошт,
 Зи асрори ниҳони мо,
 Зи оҳангӣ ҷаҳони мо.
 Суруди ишқ будему фидои ишқбозиҳо
 Дар он шабҳои бехобӣ,
 Дар он шабҳои маҳтобӣ.
 Ҷанори пир меболид чун дил аз суруди мо,
 Барои мо паноҳе буд,
 Ба ишқи мо гувоҳе буд.
 Вале дар имтиҳони зиндагӣ,
 Гармиву сардиҳо
 Надидам бурдборият,
 Надидам пойдорият.
 Чу дандонҳои тифлӣ бебақоӣ кард ишқи мо,
 Бирафтӣ аз ҷанори ман,
 Чу ишқи нобарори ман,
 Намесозем ёди лаҳзаҳои рафтаро дигар
 Ба сони хоби мудҳише.
 Ҷанори пир пайваста вале бо селаи ахтар
 Ҳадиси ишқ мегӯяд ба ҷои ту, ба ҷои ман,
 Ба ёди ҳандаҳои ту,
 Ба ёди бӯсаҳои ман.

ТАНХОЙ

Миёни хонаи худ чун сутунам,
Хамӯшам,
безабонам,
бесадоям,
На бар ман мерасад ҳоло навое,
На бар кас мерасад ҳоло навоям.
Ба танҳоии ман имрӯз ханданд
Дару девори сарди хонаи ман.
Аҷаб наздик,
аҷаб дуранд онҳо,
Кучо донанд дарди синаи ман!
Ба ногаҳ дуҳтари ҳамсояи мо
Фурояд аз пари андешаоям.
Чу торе рӯи каф чилтори мӯяш,
Суруди тозае хонад бароям:
— Азизам, шоҳи умрат тар намонад,
Туро ин ганҷ то маҳшар намонад.
Ҷавониро мисоли як гуле дон,
Ки гул то ҳафтаи дигар намонад.
Худоро, хоб ҳастам, ё ки бедор?
Парешон карда мӯҳои чу шираш,
Ба ногаҳ аз дарам модар дарояд,
Фами садсолаам аз дил барояд.
Бигӯяд:
— Мо надидему ту бинӣ
Ҳаёти рангай тирукамонӣ.
Азиз астӣ ҷаҳонро,
дор азизаш,
Ки бо ў ҳусн дорад навҷавонӣ.
Ҷавоне ногаҳ аз қабри шаҳидон
Бигӯяд:
— Мо ту будему ту мой.
Кушо худро,
дили парвозҷӯро

Бидех парвоз чун мурғи ҳавоӣ!
 Бурун гардам чу тир аз хонаю боз
 Ҷаҳони равшану поянда ёбам.
 Миёни хубу зишти рӯзгорон
 Зи нав худро ҷавони зинда ёбам!

АНДЕША

Нагирам домани садсолаҳоро,
 Ман охир одамам,
 рӯзе бимирам.
 Гар имрӯзам ҷавони бистсола,
 Вале фардо бубинӣ, марди пирам.

Манам имрӯзу фардои ҳаётам,
 Дигар кӣ мешавад пешомади ман?
 Зи дasti худ кучо ман мегурезам?
 Зи ман бошад ҳама неку бади ман.

Ман имрӯзам ҷавони бистсола,
 Саропо орзуям,
 ҷустуҷӯям.
 Вале чун қосиди фардои умрам
 Сафедӣ медамад дар тори мӯям.

Дигар бо як нигоҳи қӯдакона
 Нагӯям ин сиёҳу он сафед аст,
 Маро навболии гунчишк бигзашт,
 Кунун парвози шаҳбозам умед аст.

Мани хокӣ баландӣ ҷӯям акнун,
 Ки пастӣ аз русуми зиндагон нест.
 Баландиҳои хоки одамизод
 Баландиҳои қабри мурдагон нест.

Ҷавонмаргон ҷавон рафтанд ҳарчанд,

Чавониро касе бо худ набурдаст,
Ба марги қаҳрамонон қаҳрамонӣ
Барои одамӣ ҳаргиз намурдаст.

Чавонам ман,
Чавони бистсола,
Маро ҷуз орзу болу паре нест.
Сафедӣ медамад дар тори мӯям,
Нишон аз пирӣ ё аз баркамолист?..

ШАРШАРА ВА МАЧНУНБЕД

Аз сари санге чу Лайло шаршара
Сунбули мӯро парешон кардааст.
Бо гиёҳу гул насимаш бехта,
Оламеро анбарафшон кардааст.
Беди Мачнунро кӣ ҷои ёр гуфт?
Ашкафшон оғаҳ аз Лайло шудаст,
Бо сари хам, як ҷаҳон рози ниҳон
Дар бари Лайлои худ пайдо шудаст.

ДАР ОСТОНИ ЁР

Қабулам кун, ки аз дур омадам ман,
Ба ёдат ҷоми мақсад ношикаста.
Ба даргоҳи ҷавонӣ омадам ман,
Зи банди тифливу ҳомӣ гусаста.
Қабулам кун на мисли қаҳри бечо,
Қабулам кун чу гулханди лабонат,
Ки дар пасту баланди зиндагонӣ
Бувад як умр пайванди лабонат.
Наям дар оstonat дастхолӣ,
Бароят ишқи пок овардаам ман.
Варо дар олами уммединорӣ
Ба оҳангӣ вафо парвардаам ман.
Биқун аз мижжаҳоям ҷангро пок,
Ба лутфи хеш бишкан орзӯям,

Нишин, то дар нишемангоҳи тақдир
 Ҷавониро бубинам рӯ ба рӯям,
 Равонӣ бахш шеъри норавонро,
 К-аз ишқат пур кунам рӯи ҷаҳонро!
 Қабулам кун, ки аз дур омадам ман,
 Ба ёдат садди навмедӣ шикаста.
 Ба даргоҳи ҷавонӣ омадам ман,
 Зи ҳадди тифливу ҳомӣ гузашта.

ЁДИ МОЗӢ

Ишқбозӣ нест дунёи ҳавас,
 Бар дарат як бор меҳмон мешавад,
 Дар самои умр чун барқи баҳор
 Баҳри кас як бор раҳшон мешавад.

Бехабар аз имтиҳони рӯзгор
 Дар сари ҳар кори ту дил бохтам.
 Бехабар з-он ки ту ёре доштӣ,
 Аз умедак олами нав соҳтам.

Рӯзхое, ки ба ёди оразат
 Гаҳ аёну гаҳ ниҳон месӯҳтам,
 Рӯзхое, к-аз нигоҳат қалбро
 Як ҷаҳон уммед меандӯҳтам,

Аз самои сина чун барқе нарафт,
 Чун ситора сабт шуд, ҷовид шуд.
 Ноумедиҳои роҳи ишқи ту
 Дар ҳаётам машъали уммед шуд...

Ин замон, ки меравӣ бо ёри худ
 Бахти комил меравад ҳамроҳи ту.
 Дида рӯятро зи нав беихтиёр
 Аз барам дил меравад ҳамроҳи ту.

Кабкро дар хона гар хуб аст ҳол,

Боз ёди күхсөрон мекунад,
Қалбро ҳарчанд меҳри оламест,
Боз ёди күхнаёрон мекунад.

САРНАВИШТИ ТУ

Чаро сўям намеой, ки мисли ҳалқаи мўят
Биёвезам ба даври гардани ту ҳар ду дастамро?!
Чаро бо як нигоҳат зўри парвозам намебахшӣ,
Ки то даргоҳи ахтарҳо барам ман ишқи одамро?

Дилат чун тифл мечӯяд навозишҳои ошиқро,
Вале дигар надорӣ боварӣ ту ишқи дилҳоро.
Чӣ сон охир кунӣ бовар?
Ту дил бар нокасе додӣ,
Ки ишқи аввалинатро ба сардӣ кард зери по.

Умедат буд бинӣ дар муҳаббат шаҳди оламро,
Вале дидӣ шикасти аввалини зиндагониро.
Кунун андешае дорӣ, ки аз бадкории тақдир
Намебинӣ дигар ишқу сурури навҷавониро.

Вале ман сурати ишқам,
парастиш омадам наздат,
Ба хилватхонаи қалбат чу нури зиндагониям,
Наям нокас, ки озорам турою талҳ хандам боз,
Бурун кун шикваи дилро, ки ман сидқи ҷавони-
ям!

Навозам торҳои розпарварди дилатро боз,
Даруни синаи ту зинда бинмоям муҳаббатро.
Магӯ бадкор бошад сарнавишти ботилам имрӯз,
Ки бо дастони худ аз нав нависам сарна-
виштатро.

ДЕР ШУД

Кори душвор набуд дилёбй
Пеши рўю нигаҳи сайдат.
Бар ту з-ин рў дили ман қадр надошт,
Номи ман сабт нашуд дар ёдат.

Лек бо васвасай сармастӣ
Байни дилҳо раҳи худ гум кардӣ,
Мурғи уммедин надодӣ парвоз,
Бо ҳавас гарчӣ варо парвардӣ.

Ту кунун монда ба зону сарро
Роҳи гумкардаи худ мечӯй.
То шавӣ рӯй ба рӯ бо тақдир,
Дашти хотир ба алам мепӯй.

Ту аҷаб не, ки маро ёд орӣ,
Он ки пеши нигаҳат қадр надошт,
Он ки қалбаш ба ҳама ганчи равон
Мисли як санги раҳат қадр надошт.

Аз паси пардаи хотир ногаҳ
Боз пеши назарам меой,
Ки сари роҳ ситода хомӯш,
Ба умеде раҳи ман мепой.

Задани қалби туро мешунавам,
Барқи чашмони туро мебинам.
Боз дар ҷангӣ насиими гузарон
Мӯи афшони туро мебинам.

Шӯр афтад ба дилам, хоҳам ман
Хезаму зуд равам маскани ту,
Лек дил зор бинолад: – Бозист,
Дер шуд вакти ба пас гаштани ту!

ЁДИ КӢТӮШАИ ЯҚУМРАИ ТУСТ?

Ту баҳорй магарам?
 Чун гузарй,
 Кӯчаи шаҳр гулобод шавад,
 Сўз афтад ба дили муштоқон,
 Хирмани сабр тани бод шавад.

Бигзариву нафасе кам нашавад
 Дар ниҳоди ману мо оташи ту.
 Лек чашмат нашавад ахтари мо,
 Нашавад ром дили саркаши ту.

Бигзарй аз бари мо ту хомӯш,
 Шӯр дода ба дили ошиқи мо,
 Ист боре зи сари лутфу вафо,
 Гӯш кун ҳарфи дили содики мо.

Дар раҳат дидай чорему вале
 Мазҳаби нози туро лутфе нест.
 Ёди кӣ тӯшаи якумраи туст?
 Он дили нозуки ту хонаи кист?

ТИРАМОХ

Моҳ дар фонуси абри симгун
 Хира месӯзад ба тоқи осмон,
 Барги тиллоранг мерезад кунун
 Бар сари мо ҳамчу сели ахтарон.
 Айни чӯши навҷавонию умед
 Ёди пирӣ мерасад моро ба сар.
 Оҳ меҳезад ба тори осмон,
 Мефитад андешай дунё ба сар:
 «Навҷавонӣ меравад чун навбаҳор,
 Барги сабзи мо шавад рӯзе хазон,
 Мо намеафтем лек аз шоҳсор
 Зери пои одаму ноодамон!»
 Мевазад боди хазону рӯи ту
 Чун баҳори гулбасар гул мекунад,

Дил миёни тирамоху навбаҳор
Хешро чун турна ҳар сӯ мезанад.
Бӯсаи гарму ҳаёи духтарӣ,
Мастии чашмону дилҳои ҷавон...
Хайр, эй боди ҳазони даргузар!
Марҳабо, эй навбаҳори ҷовидон!

* * *

Духтарон имшаб чу гул бишкуфтаанд
Хар яке бо ишваю нозу итоб.
Мисли шабнам шаддаи марҷонашон
Медураҳшад дар шуои моҳтоб.

Хотирамро чун суруди чашмасор
Менавозад хандаи гулдуҳтарон,
Нози онҳо ёд меорад маро
Мехрубониҳои ҷуфтӣ кафтарон.

Зиндагӣ саҳл аст дар чашмонашон,
Сода метобад саволи рӯзгор,
То саҳар сад бор мегарданд арӯс,
Ҳонда бо шодӣ суруди «ёр-ёр!»

То саҳар мастанд аз ҷоми ҳавас,
Вазни кокул нест бори зиндагӣ.
Бар гули руҳсораҳои покашон
Ранг мерезад баҳори зиндагӣ...

Модарон биншаста дур аз духтарон,
Ёд меоранд умри рафтаро,
Сила месозанд бо сӯзи ниҳон
Мавҷҳои дар ҷабинҳо хуфтаро...

СУБХИ БЕДОРӢ

Либретто иборат аз се парда ва шаш намоиш

*Ба 20-солагии Истиқолияти
Тоҷикистон баҳшида мешавад*

Иштироккунандагон:

Роҳбар: – пешвои кишвари Нурхон

Истиқлолиён: – сардори дастаи Нурхон

Озодагул: – духтари нурхон, сокини Маҳал

Саодат: – модари Озодагул

Равшан: – падари Озодагул

Некрӯз: – узви дастаи Нурхон

Зулмонӣ: – пешвои Маҳал ва маҳалбозон

Маҳалзода: – пайрави Зулмонӣ

Кинаой: – маъшуқаи Зулмонӣ

Шабзод ва Табоҳӣ: – нӯкарони Зулмонӣ

Дастаи Нурхон, нӯкарону пайравони Зулмонӣ,

издиҳом

*Воқеа дар ибтидои солҳои 90-уми асри гузашта
сурат мегирад.*

ПАРДАИ АВВАЛ

Намошии якум

Охир тобистон. Боги хурраму шодоб. Шохаҳои дараҳтони себу анору биҳӣ, току анҷир аз бори расида ҳамидаанд. Ҳониии мургакон ба гӯши мерасад. Озодагул бо ҳавас ба атроф назар меафканад.

Озодагул:

Номи ман Озодагул монданд бо садҳо умед,
То гуле озод бошам, баҳти ман бошад сафед.
Чашмаи меҳру вафо сар мезанад аз синаам,
Маншаи нуру сафо бошад дили бекинаам.
Чун назар меафканам бар ҳар дараҳти пурсамар,
Мерасад бар ёди ман нахли муродам гулбасар.
Ман агарчи навниҳолам, решай ман меҳӯрад
Об аз дарёи нангӣ рафтагон шому сахар.
Оҳ, меҳоҳам, ки ҳамчун меваҳои шоҳсор
Меваи уммеди ман ҳам ранг гирад бегубор.
Оҳ, меҳоҳам ки бошад бобгони меҳрубон,
То панаҳ дорад маро аз панҷаи сарди ҳазон.
Вале афсӯс, ин сон мӯнисам нест,
Ки фаҳмад дарди ман...

*Ногоҳ Маҳалзода бо либоси сиёҳ пайдо мешавад,
роҳи Озодагулро мегирад.*

Маҳалзода:

Озодагул?!

Озодагул:

Ҳа!

Ҳамеша мешавӣ новақт пайдо.

Маҳалзода:

Чаро новақт? Дар чонам туй ҷо.

Озодагул:

Аҷаб! Ман баҳру ту ҳастӣ пиёла,
Аз ин нукта бихон ҷандин рисола.

Маҳалзода аз ин суханон ҳудро гум намекунад.

Дили Озодагулро ба худ моил кардан меҳоҳад.

Арияи Маҳалзода:

Аё Озодагул, эй чони шириң,
Барои ман ту ҳастӣ ёри дерин.
Туро ман дар дилу чон парваридам,
Чунин зебову хандон парваридам.
Маҳал ҷои дамидан, сар кашидан,
Зи домони маҳу ахтар кашидан.
Маҳал ҷои шукуфтан, ноз кардан,
Зи як анҷом сад оғоз кардан.
Маҳал дорад касу нокас ба дунё,
Гулу хору гиёҳу хас ба дунё.
Агар набвад маҳал, оғоз ҳам нест,
Үқобонро сари парвоз ҳам нест.
Маҳал дорӣ агар, озода ҳастӣ,
Мисоли гунчай бикшода ҳастӣ.
Маҳал бошад маро дурри ягона,
Ба мисли он наёбӣ дар замона.
Ту болотар бидонаш аз ҷаҳонҳо,
Дигар машнав гизофи ину онҳо.
Маҳалзода аз онам, ки ба дунё
Набинам чуз маҳал ҷои дигарро.

Маҳалзода ба Озодагул наздиктар меояд.

Агар баҳрӣ, ба ҷоми ман фурӯ рез,
Маҳалро дар бағал гиру даромез.
Ба ҷашми кам мабин ҳаргиз Маҳалро,
Бикин, эй ҷон, фаромӯш он масалро.
Зи ҷангӣ ман наҳоҳӣ гашт озод,
Ҳамин ҳарфи маро медор дар ёд!

*Маҳалзодай шоду болида хез зада-хез зада мера-
вад. Озодагул гарқу андеша танҳо мемонад.*

Гуфтор ва арияи Озодагул:

Рафтӣ, эй банди Маҳал, вақти ту хуш, вақти ту
хуш,

Ман натонам будан ин лаҳза чу як мурда хамуш.

Буд вақте ки писанди дили зорам будӣ,
 Кӯдаке будаму қанди дили зорам будӣ.
 Ман, ки имрӯз ба тақдири Ватан месӯзам,
 Бар маҳалбозиву тангии назар пирӯзам.

Баъди каме таваққуф

Не, намехоҳам Маҳалзода бувад ҳамроzi ман,
 Ҳамнишину ҳамдилу дар зиндагӣ анбози ман.
 Ёри ман бояд, ки бошад бо нигоҳи тозае,
 То маро бо худ барад бо шоҳроҳи тозае.
 Ман намехоҳам Маҳалзода ба тангии назар
 Вусъати рӯҳи маро бандад ба ҳангоми сафар.
 Ман, ки озодам, бубояд густарам болу парам,
 Гарм дар оғӯш гирам обу хоки кишварам.
 Ман гули озодаму дар хоки кишвар гул кунам,
 На барои як Маҳал, як бому як дар гул кунам.
 Эй Маҳалзода! Барои як Маҳал набвад гулам,
 Аз барои марди худҳоҳу дагал набвад гулам.
 Оҳ! Мехоҳам, ки бошад боғбони меҳрубон,
 То маро аз ҳамлаи боди ҳазон дорад амон.

Ду нафар намоён мешаванд ва хаёлҳои ширини Озодагулро пареишон мекунанд. Онҳо дар тарафи чати синаҳояшон ҷароғакҳои фурӯзон доранд. Яке Истиқолиён аст, ки сардори дастаи Нурхоҳон аст, дигаре пайрави ў – Некрӯз. Духтар бо ҳарос ба онҳо менигарад.

Истиқолиён:

Хоҳари ҷон!

Некрӯз:

Ту макун аз мо ҳарос,
 Мо наем аз зумраи худношинос.
 Гӯши мо бар гуфтаи бегона нест,
 Марди бегона ба мо ҳамхона нест.

Озодагул:

Не, бидонистам, шумо хели дигар,
 Аз шумо акнун надорам ман ҳазар.

Некрӯз:

Он ки аз зӯри Маҳал гап мезанад,
Дон, ки аз фикри касал гап мезанад.

Озодагул:

Оре, оре, ҳарфи онҳо аз Маҳал,
Ин ҳама фарёду ғавғо аз Маҳал.
Гар бурун оий ту аз марзи Маҳал,
Бар сарат резанд алфози дагал.
Сарваре доранд, Зулмонӣ насаб,
Марди худбин, бемуросо, беадаб.

Некрӯз:

Дидай Зулмониро дар ин Маҳал?

Истиқлолиён:

Дар ин Маҳал?
Дар ин Маҳал?!
Субҳ ояд, мебарояд офтоб,
Мешавад бунёди Зулмонӣ ҳароб.
Мегурезад аз сахар шоми Маҳал,
Ҳам намонад дар миён номи Маҳал.

Некрӯз:

Мегурезад аз сахар шоми Маҳал,
Ҳам наояд бар забон номи Маҳал.

Истиқлолиён:

Равему субҳро бедор созем,
Ки то бунёди Зулмонӣ бисӯзем.

Некрӯз:

Намонад аз назар Зулмонӣ пинҳон.

Озодагул:

Магар Зулмонӣ осон медиҳад чон?

Истиқлолиён:

Агар хурду калон бедор бошем,
Ба роҳи баҳти худ подор бошем,

Агар баҳри Ватан фарзанд бошем,
 Варо ғамхораву дилбанд бошем,
 Кучо Зулмониро дигар мачолест?
 Ҳама уммеди ӯ хобу хаёлест!
 Маҳал Зулмониро ҷои нишот аст,
 Варо шавқи маҳалбозӣ ҳаёт аст.
 Варо андеша тор асту назар танг,
 Маҳал гӯяд аз ин рӯ ранг дар ранг.
 Варо бадҳоҳи мо ангеза баҳшад,
 Ҷу бар ҳайли гадо нонреза баҳшад.
 Тамаъ афсурдааст имони ӯро,
 Намак охир занад ёрони ӯро!

*Гурӯҳи сиёҳпӯши бо шиорҳои «Зинда бод Маҳал!»,
 «Маҳал-дунёни мо!», «Маҳал дорем, амал дорем!»
 намоён мешавад.*

Некрӯз:

Истиқлониён! Зудтар!
 Мо аз ин ҷо зудтар бояд равем.
 Ҳайли Зулмонӣ бувад бас бешумор.
 Ҳолиё гардем пинҳон дар канор.
 Вақташ ояд, боз бо ёрони хеш
 Мекунем урдуи Зулмонӣ пареш.

*Истиқлониёну Некрӯз тинҳон мешаванд. Гурӯҳи
 сиёҳпӯшии Маҳал пеш меояд. Ба гурӯҳ Шабзод ва ёвари
 ӯ Табоҳӣ роҳбарӣ мекунанд. Онҳо Озодагулро меби-
 наанд.*

Шабзод:

Эй гули шодоби наврӯзи Маҳал,
 Дидӣ оё ҳасми бадрӯзи Маҳал?
 Гӯй: ин ҷо кӣ буду гапаш чӣ буд?
 Нияту азми раҳи чапаш чӣ буд?

Озодагул:

Дидам, оре.

Шабзод:

Аз чӣ сӯхбат доштанд?

Озодагул:

Ҳеч! Роҳи рӯшанӣ пурсон шуданд.

Шабзод:

Роҳ? Роҳи рӯшанӣ? Сӯи кадом?

Озодагул:

Аз кучо донам?

Шабзод:

Бикун андеша ту,

Дидай субҳи дурӯгин рӯ ба рӯ.

Аз чаҳон гап мезананду аз Ватан,

Мурдае ҳастанд, бе гӯру кафан.

Бе Маҳал оё касе обод ҳаст?

Аз ғамаш оё касе озод ҳаст?!

Озодагул:

Ман намедонам. Вале ин ду нафар

Рахт бастанд аз алам сӯи сахар.

Хобро бедор кардан азмашон,

Мастро ҳушёр кардан азмашон.

Шабзод:

Раҳ гирифтанд аз алам сӯи сахар?!

Озодагул:

Ман намедонам. Чунин буд ҳарфашон.

Шабзод:

Эй! Ба по шав хайли Зулмонӣ, ба по,

То шавад рӯи сахар аз мо сиё!

Гурӯҳи сиёҳпӯши меравад. Аз пинҳонгоҳ Истиклолиёну Некрӯз мебароянд. Ба назди Озодагул меоянд.

Истиқлониён:

Сад ташаккур, нури дил! Номи ту чист?

Озодагул:

Номи ман Озодагул. Номи ту чист?

Истиқолиён:

Номам Истиқолиён аст, эй азиз,
Боз хоҳем дид.

Истиқолиёну Некрӯз шитобзада мераванд.

Озодагул:

Шабзоди палид
Шуд ба фанди ман аз ин чо нопадид.
Офтоби субху Зулмонӣ кучо?
Рӯшанию шоми нодонӣ кучо?

*Каме ба андеша фурӯ меравад. Сар мебардорад,
чехрааш хандону равшан аст.*

Номаш Истиқолиён! Номи ачиб,
Вах! Чӣ номи дилфиреб асту начиб!

*Модари Озодагул Саодат ба суроги духтараши
меояд, парешону ошуфта аст.*

Саодат:

Чаро, Озодагулчон, дер кардӣ?
Маро аз интизорӣ пир кардӣ!
Ҷаҳон аз дасти Зулмонӣ шаби тор,
Ҳама мардум ба торикӣ гирифтор.
Намебинад касе рӯи раҳашро,
Намеёбад ғарibe даргахашро.
Маҳал гуфтанду дар зулмот монданд,
Ба кори хеш мардум мот монданд.

*Озодагул ҳанӯз ба худ наомадааст. Ҳаёлаш ба
Истиқолиён банд аст.*

Озодагул:

Номаш Истиқолиён! Номи ачиб!
Вах! Чӣ номи дилфиреб асту начиб.

Поёни намоиши аввал

Намоиши дуввум

Қароргоҳи Зулмонӣ. Зулмонӣ дар либоси сиёҳ рӯи кӯрпача, такя ба болишт дода, нишастааст. Ҳозирин сияҳпӯшанд. Чарогҳо хира месӯзанд. Базм гарм асту айни фарогат. Бо ишораи Зулмонӣ базмгоҳ холӣ мешавад. Маҳбубаи таннози ў Кинахон мемонаду бас. Зулмонӣ лоф мезанад.

Зулмонӣ:

Бо чунин ёрони якрую матин
Човидон монам ба паҳнои замин.
Ҳар чӣ хоҳам, мекунам. Ҳастам чунин!
Ман бақодорам, забардастам чунин!

Нӯқари вафодораш Шабзод медарояд.

Шабзод:

Агар хоҳед, ракқос аст тайёр.

Зулмонӣ:

Бирав, набвад маро майлे ба ин кор.

Ба Кинахон, ки он ҷост, ишорат мекунад.

Талаб дорад фарогат чисму ҷонам,
Суруде хон ба ман, эй Кинахонам.

Кинахон бо нозу аднову тамаллуқ ба сурудхонӣ сар мекунад.

Таронаи Кинахон:

Туй, ту ёри ман, Зулмонии ман,
Азизу меҳрубони ҷонии ман.
Ту ҳастиву ба олам Кинахон ҳаст,
Бувад баҳри ту ҷонағшонии ман.
Ба ҳар ҷое туро дидам музaffer,
Надидам як дамат ноҷору музтар.

Туро хамфикру хампаймон зиёданд,
Бирезанд аз сари ту хирмани зар.
Ту ҳастиву шарафдори Махал ҳаст,
Дар атрофи умеди ту магал ҳаст.
Наёбад раҳ ба комат талхии умр,
Ки пешат Кинахони чун асал ҳаст.

Зулмонӣ:

Зи лабҳоят асал борад.

Кинахон:

Ки шояд ҳазратамро лаҳзае форад.

Зулмонӣ:

Ба паҳлуюм нишин, эй чон!

Кинахон:

Итоат!

*Ҳанӯз Кинахон нанишаста аз берун садои шӯру
қиём меояд. Зулмонӣ безобита мешавад.*

Зулмонӣ:

Чӣ ғавғо?

Шабзоди ошуфта давида медарояд.

Шабзод:

Омада ҳалқи намаккӯр!

Агар амр аст, з-ин чо мекунам дур!

Зулмонӣ:

Намон ин мардуми нодону манфур!

*Гурӯҳи мардуми шӯрида бо роҳбарии падари Озо-
дагул – Равшани мӯсафед ба қароргоҳ зада медарояд.
Нӯкарон роҳи онҳоро гирифта наметавонанд.*

Хор:

Зи дасти нӯкаронат доду фарёд,

Ба сармон аз кучо ин рӯз афтод?

Бикарданд ончунон моро иҳота,

Ки набвад як дару роҳи күшода!

Зи торикй дилу чонҳо сиё шуд,
 Маҳалбозӣ барои мо бало шуд.
 Саҳар хоҳему дасти рӯшаной,
 Вафо хоҳему фасли дилкушой.

Зулмонӣ:

Шумо аз рӯи кӯриву табоҳӣ
 Бихонед оини моро сиёҳӣ.
 Маҳал моро бувад боло зи дунё,
 Маҳал моро кунад зӯру тавоно.
 Надорад гар Маҳал эмин шуморо,
 Кӣ мебахшад раҳо аз кин шуморо?!
 Ҳама ранчи Маҳал бояд кашидан,
 Ба соҳибдавлатӣ бояд расидан.
 Шумо аз рӯи кӯриву табоҳӣ
 Бихонед оини моро сиёҳӣ!

Арияи Равшан:

Дод аз дасти шумову зи Маҳал,
 Вой бар мову сари пур зи мағал!
 Дил чу танг асту назар танг, аҷаб
 Давлату сарварӣ доред талаб.
 Он ки зар медиҳад аз баҳри шумо,
 Домҳо мениҳад аз баҳри шумо.
 Ҷашми худ боз кун, эй Зулмонӣ,
 Орад андешаи ту вайронӣ.
 Сару рӯи табаҳи мо бинигар,
 Рӯзгори сияҳи мо бинигар.
 Мо талабгори сафоему сахар,
 Дар дили мо набувад сабр дигар!

Аз газаб дасту пои Зулмонӣ меларзад. Ба нӯкаронаи фармон медиҳад.

Зулмонӣ:

Баред ӯрову зиндонӣ намоед!

Нӯкарон ба Равшани мӯсафед дармеафтанд. Озодагул бо фигон зада медарояд.

Озодагул:

Намемонам шуморо, эй падарчон,
Ки Зулмонй фиристонад ба зиндан.

*Зулмонй ба ҹамолу ҹасорати Озодагул мафтуун
мешавад.*

Зулмонй:

Туро дидам, бишуд қаҳрам фаромӯш,
Фазаб дар синаам гардид хомӯш.

Зулмонй ба Шабзоди нӯкараш муроҷиат мекунад.

Раҳо кун мӯсафеди бехирадро,
Гузаштам аз гуноҳаш бо муросо.

Шабзод:

Ба ҹашм!

Мӯсафеду ҳамроҳонашро аз қароргоҳ берун мекунанд. Озодагул ҳам рафтан меҳоҳад. Ҳамин вақт Кинахон меояд, Озодагулро мебинаду рашик мекунад.

Кинахон:

Чӣ меҳоҳӣ ту, эй таннози манфур,
Ба ноҳун мекунам ҹашми туро кӯр!

Дар берун магал меҳезад. Зулмонй боз ошуфта мешавад. Кинахону Озодагул мераванд.

Зулмонй:

Ин чӣ шӯр асту чӣ ғавғо?

Маҳалзодаи гарқи обу арак зада медарояд. Дар китғ як баста симхор дорад.

Хор:

Бале, симхор бошад он!

Зулмонй:

Аҷаб! Симхор?

Маҳалзода:

Бале, симхор овардам шуморо,
Вале дар раҳ бидидам сад балоро.

Зи хасмони Маҳал набвад раҳой,
Басо душвор будам раҳқушоӣ.

Зулмонӣ:
Чаро симхор?

Маҳалзода:
Мебояд кашидан
Ба атрофи Маҳал симхор...

Зулмонӣ:
Аҳсан!
Худои меҳрубонат ком додаст,
Маҳалзода бароят ном додаст.
Туро ақли расо, аз ман мукофот,
Талаб акнун намо аз ман мукофот.

Арияи Маҳалзода:
Чу ту ман ҳам Маҳал мегӯяму бас,
Барояш ному шон мечӯяму бас.
Бихоҳам тахту точи бемисолаш,
Бихоҳам эътибори безаволаш.
Фақат хоҳам Маҳал бошад ҷаҳонгир
Ва бошад мардумаш аҳлу батадбир.
Касе монанди мо доно набошад,
Касе як ҷав зи мо боло набошад.
Чаро бо ин ҳама ақлу фаросат
Намеояд маро иқрому иззат?
Маро ҳам хуш бувад боре калонӣ,
Шукӯҳмандӣ, салобат, даврронӣ.

Зулмонӣ:
Ҳар чӣ мегӯй, барои ман хуш аст,
Меравад поят ба пои ман, хуш аст.

Маҳалзода:
Меравам пои ба поят, эй азиз,
Аз паси ҳар муддаоят, эй азиз.
Ту магардонам зи давлат бенасиб,
Аз салобат, аз фарогат бенасиб.

Зулмонӣ:

Марди майдонӣ, маро гардид аён,
Нест дигар чои тафсиру баён.
Хезу атрофи Маҳал симхор каш,
Дар раҳи бадҳоҳии ағёр каш.

Маҳалзода шоду қаноатманд бо бастаи симхориаш меравад. Шабзод Озодагулро кашола карда, ба қароргоҳи Зулмонӣ медарорад.

Шабзод:

Чаноб! Ин духтари маҳрӯи симтан
Дил аз меҳри Маҳал хоҳад гусастан.

Зулмонӣ Озодагул – духтари Равшани мӯсафедро мешиносад. Бо ишора Шабзодро берун мекунад.

Зулмонӣ:

Тӯй, духтар?! Бигӯ чӣ нақша дорӣ?
Чаро ту аз Маҳал ҳастӣ фирорӣ?

Озодагул:

Аз ин маҳбас ҳамехоҳам раҳоӣ,
Ба сӯи субҳ, сӯи рӯшаной.

Зулмонӣ:

Туро ҳарфи падар гумроҳ кардаст,
Туро сарзинда зери ҷоҳ кардаст.

Озодагул:

Суханҳои падар шуд раҳнамунам,
Бичӯяд равшани ҳар қатра хунам.
Намехоҳам нафасгардон бимирам,
Ба зери зулми номардон бимирам.

Зулмонӣ:

Чӣ гуфтӣ ту? Киро номард гуфтӣ?!

Кинахони ошуфтаву пареишон зада медарояд. Зулмониро чунин рафтораши ба қаҳр меорад. Фарёд меза-

над.

Барои омадан рухсат гирифтӣ?!?

Кинахон:

Лашкаре омад, пур аз нурӯ сафо,
Сарҳади поки Маҳал шуд зери по!
Зуд бошед!

Зулмонӣ:

Аблаҳони бичигар!
Кӣ дихад акнун ҷавоби симу зар?!?

*Шабзоди худро гумкарда ҳаросону парешон давид
да медарояд.*

Шабзод:

Зуд бошед! Аз раҳи тори Маҳал
Як ба як гардем берун бехалал.

Зулмонӣ:

Зудтар бинмо маро роҳи начот!

Зулмонӣ саросема бо нӯкаронаши мегурезад. Озодагул тинҳон мешавад. Ба қароргоҳ Истиқлолиён, Некрӯз ва Роҳбар медароянд. Дар тарафи чапи синаҳояшон ҷароғакҳо фурӯзон аст.

Истиқлолиён:

Мужда, эй Раҳбар, Маҳал озод шуд,
Мардум аз шӯру мағал озод шуд.

Некрӯз:

Аз Маҳал Зулмонии ҷоҳил гурехт,
Нури шодӣ бар сари мардум бирехт.

*Истиқлолиён бо шодӣ Роҳбарро ба оғӯши мегирад.
Некрӯз ҳам ба онҳо ҳамроҳ мешавад. Ногоҳ аз наҳоҳгоҳ Озодагул мебарояд. Ҷашми Истиқлолиён ба ў меафтад.*

Истиқлолиён:

Ин туӣ, Озодагул?!

Озодагул:

Оре, манам.

Истиқлолиён:

Ту дар ин чо?

Озодагул:

Ох, Зулмоний шум

Бо чадал меҳост аз роҳам занад,

Дар Маҳал як умр зинданам кунад.

Роҳбар:

Гарчи Зулмонӣ бикард аз мо фирор,

Гардад охир сарнагуну торумор.

Ту дигар ободӣ, эй Озодагул,

Аз Маҳал озодӣ, эй Озодагуд.

Ҷоят оғӯши баҳори кишвар аст,

Дар раҳат чашмони чори кишвар аст.

Истиқлолиён:

Бори аввал дидаму мафтун шудам,

Хоки раҳ будам, яке гардун шудам.

Озодагул:

Бори аввал дидаму дил рафт, рафт,

Мавчи пуршӯрам зи соҳил рафт, рафт.

Роҳбар:

Розатон аз дидоҳотон чилвагар,

Ишқ равшан мерасад мисли сахар.

Истиқлолиён ва Некрӯз:

Гарчи Зулмонӣ бикард аз мо фирор,

Гардад охир сарнагуну торумор.

Поёни намоиши дуввум

ПАРДАИ ДУВВУМ

Намоиши саввум

Шаб. Ширмаҳтоб. Озодагул бо изтироб Истиқолиёнро интизор аст.

Озодагул:

Аз ў ман пештар ин чо расидам,
Зи дасти дил чунин шайдо расидам.
Намедонам чӣ хоҳад буд гумонаш,
Худоё, зудтар ин чо расонаш.

Ариозаи Озодагул:

Мани озод хоҳам бахти озод,
Дар оғӯши диёри сабзу обод.
Ба Истиқолиён гӯям, нагӯям,
Тамоми ормому орзӯям?
Набошад ҳочате, ў хуб донад,
Ки асрори диламро нек хонад.
Зи торикӣ раҳидам, аз Маҳал ҳам,
Аз он Зулмонии зӯйму дағал ҳам.
Набинам, кошкӣ, рӯи варо боз,
Шаби тӯлонии дарбастаро боз.
Сипоси ман ба Истиқолиён бод,
Ки раҳамро ба сӯи нур бикшод.
Сипоси ман ба номи Роҳбар бод,
Талоши ў ҳамеша бозафар бод!
Ба Истиқолиён гӯям, нагӯям,
Тамоми ормому орзӯям?!

Аз дур шарфай по мебарояд ва Озодагулро умединор месозад.

Хуморам гӯяд: омад бодаи ман!

Истиқолиён пайдо мешавад. Аммо ҳанӯз Озодагулро надидааст.

Истиқолиён:

Кучо бошад гули озодаи ман?

Озодагул:

Ман ин чо!

Истиқолиён:

Ох, тарсондай маро ту...

Озодагул:

Дар Истиқолиён оё ҳарос аст?

Маро ин шеваи ӯ ношинос аст!

Истиқолиён:

Бимирам пеши чашмони хуморат,

Дар оғүши пур аз бўй баҳорат.

Чудой гарчи меояд паёпай,

Валекин ман ҳамеша интизорат.

Озодагул:

Чаро ту аз чудой гуфтиам боз?

Истиқолиён:

Бале, фардо равам бо дўстонам

Пайи Зулмонии бадҳоҳи чонам.

Ба ҳар чо як Махал барпо намояд,

Мисоли каргасон ғавғо намояд.

Бихоҳад кишвари мо пора бошад,

Фарибу муфлису бечора бошад.

Арияи Истиқолиён:

Чу дидам бори аввал чехраатро,

Дилам дарё шуду омад ба тугён.

Ба худ гуфтам: агар ёре бихоҳӣ,

Бичӯ васли варо пайдову пинҳон.

Қасам, Озодагул, бар ишқи покам,

Ки мисли ту надидам нозанине,

Далеру пургуруру ростқавле,

Ба ёрон меҳрубону дилқарине.

Рахи ту дар Махал пур аз мағал буд,

Сиёҳӣ буду торикиву зулмат.

Ба ёди нури поки бомдодон,

Ба Зулмонӣ накардӣ ту итоат.

Дилам хоҳад, ки паҳлуи ту бошам,

Дилам хоҳад, ки ёри ман ту бошй. Чу роҳи зиндагӣ пастобаланд аст, Ҳамеша ғамгусори ман ту бошй.

Озодагул:

Агарчи дуҳтаронро пеши дилдор Набошад дилкушой расму ойин, Бигӯям: зинда бошу дар барам бош, Маро хушбахт қун, эй ёри ширин!

Бадеҳаи Истиқлолиён ва Озодагул:

Истиқлолиён:

Мӯят шаби тору чехраат субҳи сафед, Аз дидани ту дилам занад таблаки ид. Қаддат, ки бувад ба ҷилва чун шоҳай бед «Сад қас ба ту ошиқ асту ман ҳам ба умед».

Озодагул:

Сад ошики худ ба як нигоҳат надиҳам, Кони зарашон ба ҳоки роҳат надиҳам. Рӯзе, ки туро дидаму дилдода шудам, Гуфтам, ки ба ҷуз сина паноҳат надиҳам.

Истиқлолиён:

Дигар ману домани ту дар роҳи ҳаёт,

Озодагул:

Дигар туву бахти ман ба даргоҳи ҳаёт.

Истиқлолиён:

Ҳаргиз накунад ҷудо қазо мову туро,

Озодагул:

Донам, ки ману туем дилҳоҳи ҳаёт.

Истиқлолиён:

Озодагули шукуфтай ҳуррами ман,

Озодагул:

Аз ҳандаи ту равад зи сина ғами ман.

Истиқлолиён:

Мо пои ба по ба сўи фардо биравем,

Озодагул:

Ман ҳамдами ту ҳастаму ту ҳамдами ман.

Истиқлолиён:

То ишқи ту ҳаст, ман зафар хоҳам кард,

Озодагул:

Бо номи накӯи ту сафар хоҳам кард.

Истиқлолиён:

Аз зулмати шаб, ки нафратам меояд,

Озодагул:

Ман рӯй ба ҷониби сахар хоҳам кард.

Истиқлолиён:

Дар ишқи ту бовафо манам, бовар кун,

Озодагул:

Як сина пур аз сафо манам, бовар кун.

Истиқлолиён:

Гар аҳду вафои хештанро шиканам,

Андар газаби Худо манам, бовар кун.

Истиқлолиён ва Озодагул:

Гар аҳду вафои хештанро шиканам,

Андар газаби Худо манам, бовар кун.

*Садои нақораи дастаи Нурхоҳои баланд мешавад.
Даста бояд ба роҳ барояд.*

Истиқлолиён:

Даъватам доранд ёрон, меравам.

Озодагул:

Боз як дам ист бо ман, ҷони ман.

*Ин манзараро Маҳалзода аз паси харсангे бо
рашику газаб наззора мекунад.*

Маҳалзода:

Бори охир ёри худро кун назар,
Эй гули озодаи болоназар.

*Дилдодагон чудоуро эҳсос мекунанд ва ба изтироб
меоянд.*

Озодагул:

Ту бигирам ҳамсафар дар ин сафар.

Истиқлолиён:

Не, азизам, ин сафар дорад хатар.

*Маҳалзода аз рашку ҳасад печутоб меҳӯрад ва аз
камараши ханҷарро берун мекашад.*

Маҳалзода:

Бори охир ёри худро кун назар.

*Ногоҳ дар паҳлуи Маҳалзода Шабзод пайдо ме-
шавад. Вай дасти Маҳалзодаро нигаҳ медорад.*

Шабзод:

Сабр бинмо, лаҳзае манмо шитоб,
Мекунй ту нақшай моро хароб.

Маҳалзода:

Бахри чӣ ин чо ту, Шабзод, омадӣ?
Нақшаамро дода барбод, омадӣ.

Шабзод:

Кист ин марди ҷавон?

Маҳалзода:

Ӯст Истиқлолиён!

Шабзод:

Супориш аз худи Зулмонӣ дорем,
Ки бояд зиндааш дар банд орем.

Махалзода:

Чӣ ҳосил аз чунин рафттору кирдор?

Шабзод:

Каме пурсиш қунемаш, баъд... куштор.

Махалзода:

Чӣ подош аст?

Шабзод:

Подош аст тайёр!

Махалзода:

Ризо ҳастам, ризо ҳастам ба ин кор!

Поёни намоиши саввум

Намоиши чаҳорум

Дараи қӯҳистон. Дастан Нурхоҷон таҳти сарварии Роҳбару Истиқлолиён барои аз хоки кишивар берун афкандани Зулмониву думравонаш равон аст. Махалзодаи хоин, ки худро ҳайрҳоҳи Нурхоҷон во-намуд кардааст, роҳбалад аст. Роҳбар ба мавзеъе ишорат мекунад.

Роҳбар:

Андаке ин чо фарогат мекунем.

Хор:

Замоне ёд меояд ҳамин рӯз,
Набарди мо паи фардои фирӯз.

Махалзода:

Мисли ман раҳбалад дигар набвад,
Марди бебоку пурчигар набвад.

Равшан:

Пешакӣ худситоӣ ойин нест.

Маҳалзода:

Ҳамраҳи мо чаро сафар кардӣ?
Мӯсафедӣ, ба худ зарар кардӣ.

Равшан:

То Маҳал ҳасту ҳаст Зулмонӣ,
Ту шиносам чу марди майдонӣ.

Некрӯз барои фарогати даста ба ҳазлу шӯҳӣ сар мекунад.

Гуфтор ва суруди Некрӯз:

Намонад то зи ранчи рах нишона,
Бигӯям бар шумо андак фасона.
Бигуфто Шоҳ Афандиро замоне:
Хари ту зӯр ё ман? Ту надонӣ.
Афандӣ гуфт: Бахри ин муаммо
Саворӣ карданам лозим шуморо.

Садои хандаву ҳуишҳолӣ баланд мешавад. Роҳбару Истиқлолиён дар канорае нақшаи амалиётро муҳокима мекунанд.

Роҳбар:

Басо Зулмонӣ бошад марди маккор,
Ба ҳар чое равад, он ҷо шаби тор.
Битарсад аз сахар, аз ҷашми бедор,
Аз ӯ мардум гирифтари шаби тор.
Ман аз ин сӯй бирезам ногаҳонӣ,
Ту аз он сӯй бо ёрон нихонӣ.
Чу раҳ ёбад ба он ҷо рӯшаний боз,
На Зулмонӣ бимонад, на маҳалбоз.

Истиқолиён:

Ачаб як нақшай пухта.

Роҳбар:

Амал кун!

Истиқолиён ба назди дастааш меравад. Роҳбар танҳо мемонад.

Арияи Роҳбар:

Оҳ аз заҳри Маҳал, шӯри Маҳал,
Оҳ аз андешаи кӯри Маҳал.
Кишварам садпора аз дасти вай аст,
Пастии мо аз сари пасти вай аст.
Мекашад атрофи худ симхорҳо,
Мекушад дар худ ривоҷи корҳо.
Чун назар танг асту танг аст ормон,
Танг метобад варо рӯи ҷаҳон.
Ӯ набинад чуз худу дунёи худ,
Аз ҳама боло барад савдои худ.
Хасми мо аз ин самар орад ба каф,
Домани моро кашад бар ҳар тараф.

Истиқолиён барои дилдорӣ ба назди Роҳбар меояд.

Истиқолиён:

Оре, оре, вақти бедорӣ расид,
Вақти ҳушмандиву ҳушёрӣ расид.
Пора-пора мешавад симхорҳо,
Мефитад аз байни мо деворҳо.
Мо ҳама парвардаи як кишварем,
Хӯрда нон аз суфраи як модарем.
Вақти Зулмонӣ гузашту макри ў,
Мемурад чун душмани мо фикри ў.
Кишвари мо ягона,
Кишвари мо фасона.

Шодона мо сароем
Аз бахти худ тарона.

Роҳбар:

Меравему муждаи субҳи музaffer мебарем,
Аз маҳалҳо дастагул баста, ба кишвар мебарем!

Некрӯз:

Рафиқ Раҳбар! Ҳама омодабошем!

Истиқолиён:

Роҳи сафед!

Роҳбар:

Худо нигаҳбон!

Дастаҳо ба ду гурӯҳ тақсим шуда, ба роҳ мебароянд. Чарогакҳои пеши бараишон фурӯзон аст.

Суруди даста:

Дар бари мо офтоб,
Бар сари мо офтоб.
Ба мо расад бедорӣ,
Равшанию ҳушёри.
Зулмат аз мо гурезон,
Зулмонӣ ҳам ҳаросон.
Дар бари мо офтоб,
Бар сари мо офтоб!

Ногоҳ аз тарафе, ки дастаи Истиқолиён ба он ҷо равон аст, шӯру магал бармехезад.

Истиқолиён:

Ин ҷӣ шӯр асту мағал?

Равшан:

Зулмонихо!

Истиқолиён:

Дұстон! Моро кунун ор аст тарсидан!
Макру найранги Маҳалзода бишуд равшан.

*Дастаи сершумори сиёҳпүши Зулмонӣ одамони
Истиқолиёнро муҳосира мекунанд. Чарогакъо ба
хомӯйӣ моил мешаванд.*

Шабзод:

Зинда онҳоро ба банд оред!
Дастхошонро бубандед!

Истиқолиён:

Машав наздик!
Нахоҳам шуд туро таслим.

Маҳалзода:

Аё дилдодаи Озодагул, таслим хоҳӣ шуд,
Вале ҳоли туро ёрат намедонад.

Истиқолиён:

Агар донад, ба рӯят туф меандоҳт!

Шабзод:

Ба Маҳал душман чароед?
Чоҳиледу норасоед!
Аз Маҳал боло чӣ бошад?
Пеши ӯ дунё чӣ бошад!
Умратон як лаҳзаву бас,
Маргатон меояд аз пас.
Беҳ, ки пайвандед бо мо,
То Маҳал гардад тавоно.

*Одамони даста ба гуфтаҳои ӯ таваҷҷӯҳ намеку-
нанд. Шабзод ба газаб меояд.*

Дар миёнтон оқиile нест!

Ба ёварони сияҳпӯшии фармон медиҳад.

Баред он сүй! Форе хаст.

Чои боб,

Ки ин бедорхो доранд майли хоб.

Махалзодаи хоин ба падари Озодагул Равшани мӯсафед бо тамасхур назар мекунад ва ба Шабзод рӯ меорад.

Махалзода:

Ба ман биспор ин пири качалро!

Ба Равшан мегӯяд:

Кунун тақдири ту дар дasti ман. Хо!

Равшан:

Чӣ меҳоҳӣ?!

Махалзода:

Халосат мекунам ман,

Агар бар ваъдаат бошӣ вафодор.

Равшан:

Чӣ ваъда?

Махалзода:

Ваъдаи Озодагулро,

Ки бошад мӯниси ман рӯзу шабҳо.

Равшан:

Ба ту бахшам ягона духтарамро?

Ба ту, эй марди хоин!

Тоҷири сад расму ойин!

Махалзода:

Хамӯш, эй пири беимон!

Равшан:

Туй номарду беимон!

Ту зулмотй, ту шабрангй!
 Ачаб беору бенангй!
 Саропо макру найрангй!

Махалзода:

Ачаб як пири нодониву аблах,
 Бирав, маргат ситода дар сари рах!

Табохй:

Чй чойи гап? Бикун кутах!

Хор:

Мо фидои нафаси бедорем,
 Мо адои сахари хушёрем.
 Равшаний гуфтаву равшан мурдем,
 Дар раҳи равшани меҳан мурдем.

Истиқолиён:

Ман бо шумоям!

Хор:

Эй шумо, бори качи Зулмоний,
 То ба манзил нарасед аз хомий.
 Субҳ дар роҳу шумо ларзонед,
 Маргатон омада, худ медонед!

*Одамони Зулмоний Истиқолиёпро аз дастааш
 ҷудо карда, бурданӣ мешаванд.*

Истиқолиён:

Дӯстон! Ман бехи зулмат меканам,
 Нестам одам, агар сар ҳам кунам!
 Рӯшаний охир музaffer мешавад,
 Рӯзи иду ҷашни кишвар мешавад.

Шабзод:

Мезаний бехуда лоф!

Шабзод ба Маҳалзода ҳамёнро дароз мекунад.

Гир инро!

Маҳалзода:

Чист ин?

Шабзод:

Гири з-ин чо бенишон шав!

Маҳалзода:

Ин қадар ночиз подоши ман аст?

Шабзод:

Эй гадо! Инат кифоят мекунад,
Дафъ шав з-ин чо! Худоят мезанад!

Истиқолиён:

Эй Маҳалзода! Бубин, гумраҳ шудӣ,
Молу пул гуфта, чунин абллаҳ шудӣ.

Маҳалзода:

Ваъда дигар буд – мукофоти калон,
Ҳарфи Зулмонӣ чӣ буд? Набвад нишон!

Шабзод:

Гуфт Зулмонӣ, ки ронедаш чу саг!
Деҳ мукофоти ҳалоламро!
Ту саг!

Шабзод:

Эй Табоҳӣ! Ин саги бадхӯйро
Аз ҷарӣ партоб кун!

Табоҳӣ:

Аз ҷарӣ партоб хоҳад шуд,
Бар шаголон луқмаи сероб хоҳад шуд.

Маҳалзода бо ханҷар ба Шабзод ҳуҷум мекунад. Нӯкарони Зулмонӣ ӯро боздошта, ба сӯи ҷарӣ мебаранд. Шабзод ба Истиқлолиён рӯ меорад.

Шабзод:

Истиқлолиён! Пеш гузар!

Нӯкарон Истиқлолиёнро пеш андохта мебаранд.

Поёни намоиши чаҳорум

ПАРДАИ САВВУМ

Намоиши панҷум

Қароргоҳи нави Зулмонӣ. Вай рӯи кӯрпаҳа, ба болишт такя дода нишастааст. Базм идома дорад. аммо ӯро хуши намеояд. Бемор аст. Сари синаашро пайваста молии медиҳад.

Зулмонӣ:

Рақсу бозитон намефорад ба ман,
Мехалад неши навоҳотон ба тан.

Шабзод медарояд. Ҷеҳрааш афруҳта аст. Ҳабари хуше овардааст.

Шабзод:

Ҳазратам! Аз кишвари ҳамсоямон
Омада марде, табиби нуктадон.

Зулмонӣ:

Ку, биёраш, то бигӯяд, ки маро
Чист андар сина дарди бедаво.

Ҳамин дам маъшуқаи таннози Зулмонӣ Кинахон бо нозу адo медарояд.

Кинахон:

Ҳазратам!

Зулмонӣ:

Чӣ муддаоят ҳаст?

Кинахон:

Ту бемориву месӯзӣ дар оташ,
Дилат аз дарду ҳасрат мекунад ғаш.
Давои ту вафои Кинахон аст,
Ҳамин нозу адой Кинахон аст.
Агар гирам туро як дам дар оғӯш,
Шавад сӯзи дилат якбора ҳомӯш.
Чаро аз ман ту рӯ тобӣ? Надонам!
Ту беҳ аз ман магар ёбӣ? Надонам!
Бубин рӯю бубин ҷашми хуморам,
Худоро шукр, ман нуқсе надорам.
Бувад нуқсам ҳамин ки номуродам,
Ки дилро бар ту, эй бемехр, додам.

Зулмонӣ:

Зи ту, эй Кинахон, безор гаштам!

Кинахон:

Ба қӣ дил додай? Бикшо дилатро,
Ки донам он нигори хушгилатро.

*Шабзод меравад. Кинахони ранцида ҳам аз қарор-
гоҳ мебарояд.*

Кинахон:

Маро таҳқир кард ин марди ҷоҳил,
Ситонам интиқомашро ман охир!

*Шабзоду Табоҳӣ Истиқлолиёни зарбдида ва
даступобастаро меоранд.*

Гуфтор ва арияи Зулмонӣ:

Омадӣ? Шабро чи сон кардӣ сахар?
Хамрахи мо роҳат аст, эй бехабар!
Хешро оқил шуморӣ, гӯш кун,
Ҳарфи хоми хешро хомӯш кун.
Бар Маҳал ғолиб наой ҳеч гоҳ,
Чунки дар ҳар кас Маҳал дорад паноҳ,
Сад ҳазорон кас Маҳал дорад ба худ,
Точу аврангу амал дорад ба худ.
Кай туро раҳ медиҳад сӯи Маҳал?
Пайрахи сӯи Маҳал дорад аҷал.
Қимате дорад агар умри азиз,
Бар Маҳал дидода шав ақнун ту низ.
Ту дар ин ҷо мешавӣ соҳибамал,
Соҳиби як зиндагии чун асал.
Ту бигӯй: равшани орам ба ҳалқ,
Нангӯ ори меҳани орам ба ҳалқ.
Бо ҷароғи хирасӯзе, ки турост,
Кай тавонӣ зулмати дилҳо бикост?!
Пуф кунам гар бар ҷароғат андаке,
Мешавад хомӯш он дам бешаке.
З-ин сабаб ёрони моро ёр шав,
Лаб кушову дар сари гуфтор шав.
Гӯ шумори пайравони хешро,
Қудрату зӯру тавони хешро.

Истиқлолиён:

Ту мазан лоғи ба як пуф куштанам,
Ки намемирад ҷароғи равшанам.
Ин ҷароғи ормони мардум аст,
Равшанини ҷисму ҷони мардум аст.
Офтоб аст ин ҷароғи шӯълавар,
Ту, ки хаффошӣ, битарс, эй бадгуҳар!

Зулмонӣ:

О, чӣ мегӯй?!

Ба Шабзод рӯи меорад.

Ту қамчини маро
Зудтар ору бубин кини маро!

Шабзод ба Табоҳӣ ишора мекунад. Табоҳӣ аз девор қамчини овезонро мегираду ба Зулмонӣ медиҳад. Зулмонӣ бо қаҳру газаб ба сару рӯи хуниори Истиқлолиён қамчин мезанад.

Истиқлолиён:

Ман наметарсам зи ту, эй мири шаб!

Зулмонӣ:

Ту надидастӣ ҳанӯз авчи газаб!

Шабзод:

Бас, бас, эй ҳазрат, шумо танхастаед,
Чунки бемору ба таб биншастаед.
Ман кунам, ман ақли ӯро чо ба чо!

Зулмонӣ:

Бар, ба зинданаш биафкан хору зор,
Пас, калидашро барои ман биёр!

Шабзоду Табоҳӣ Истиқлолиёни хуниорро кашолакунон мебаранд. Зулмонӣ ҳанӯз дар газаб аст.

Ман чароғашро ба як пуф мекушам,
Пайравонашро ба зиндан мекашам!
Бепадар! Ҳаффош мегӯяд маро,
Мекунам акнун хамуш ҳатман варо!

*Зулмонӣ беҳолона рӯи кӯрпача дароз мекашад.
Шабзод бармегардад.*

Шабзод:

Табоҳӣ бурд душманро ба зиндон.
Табиб истода пушти дар.
Чӣ фармон?

Зулмонӣ:

Бикиун даъват, ки чонам мебарояд,
Шифо бахшад ба дарди сина шояд.

Шабзод табибро даъват мекунад. Ў ҳамроҳи наберааши медарояд. Табиб дар асл Некрӯз асту наберааши Озодагул, ки тагйири либосу симо кардаанд. Зулмонӣ ба нолии медарояд. Кинахон ҳам он ҷост.

Мӯсафеди бозаковат менамоӣ,
Боядо банди диламро ту кушоӣ.
Синаамро медиҳад чизе фишор. Оҳ!
Дасту поям гашта беҳолу мадор. Оҳ!
Гар маро бахшӣ шифо, ганҷат бубаҳшам,
Музди лоиқ баҳри ҳар ранҷат бубаҳшам.

Табиб:

Ту рухсат дех, бубинам синаатро,
Шиносам иллати деринаатро.

Табиб сари синаи Зулмониро палмосида мебинад.

Туро ҳасми ту ҷоду карда будаст,
Ба қасди давлати ту карда будаст.

Зулмонӣ:

Ту мегӯй ҳақиқатро, ки душман
Бувад дар қасди ҷону давлати ман.

Табиб:

Даруни синаат муште сиёҳист,
Аз ин рӯ дар танат оромие нест.
Иҷозат дех, ки ҳамроҳи набера
Ба дарди ҷони ту ёбем чора.

Табиб сари синаи Зулмониро молидан мегирад ва набераашро ба ёрӣ даъват мекунад.

Гиёҳоро ба ҳам омезу дар дех
Ва дудашро ба сақфи хона сар дех.

Хор:

Назар кунеду бинед!
Назар кунеду бинед!

Табиб аз дасти наберааш лагани пур аз гиёҳи сӯхтаистодаро мегирад.

Табиб:

Ба ман дех, пуф кунам дуди шифокор
Ба чашму рӯю бар андоми бемор.

*Зулмонӣ аз ранҷи дуди гализи гиёҳҳо бекарорӣ ме-
кунад, ба сулфа меояд.*

Даме тоқат бикун, то синаи ту
Раҳояд аз шиканчи сехру ҷоду.

Набера:

Бобарор афтад агар ин кори мо,
Чони Истиқлолиён гардад раҳо.

Кинахон:

Аз ин ҷодугарии марди фозил
Муроди ман шавад, эй кош, ҳосил.

Шабзод:

Зи рафтораш нашуд маълум бар ман,
Табиб аст ӯ ва ё марди пурфан.

Хор:

Назар кунеду бинед!

Назар кунеду бинед!

*Табиб аз халтachaаш шишичааero берун меорад.
Дар даруни шишиа доруи обакии хоб аст.*

Табиб:

Давои ҳафтчӯш омода кардам,
Барои ақлу хуш омода кардам.
Агар нӯшӣ, сахар гардӣ саломат,
Намонад дар танат як зарра иллат.

Зулмонӣ:

Сари доруи ту андеша бояд.

Табоҳӣ меояд. Дар дасташи калиди зиндон. Ба Зулмонӣ дароз мекунад. Табиб инро ба мушиҷида мегирад.

Табоҳӣ:

Калид овардам аз зиндони баста,
Ки Истиқлолиён он чо нишаста.

Зулмонӣ:

Нафас гирам кунун орому озод,
Ки Истиқлолиён дар банд афтод.
Сахар хурду калонро ҷамъ оред,
Варо бар дasti ҷаллодон супоред.
Ҳама бинад, ҳама донад, ки аз ман
Раҳо ҳаргиз наҳоҳад гашт душман.

Табиб доруи хобро ба Зулмонӣ дароз мекунад.

Табиб:

Ризо ҳастӣ? Ризо ҳастӣ?

Зулмонӣ:

Ризоям,
Бимон, доруи ту бахшад давоям.

Табиб:

Худо хоҳад, шавй фардо саломат,
 Равад аз синаи ту дарду иллат.
 Вале шарт он бувад, ки то саҳаргоҳ,
 Бихобй фориг аз ғавғои дунё.
 Биё, рафтем акнун чои хобат,
 Ки чисму чонат озоре наёбад.

Хор:

Ачаб донишвар асту покгавҳар,
 Табибе мисли ў набвад ба кишвар.
 Шифо баҳшад давои ў ба бемор,
 Ҷаноби мо набинад ҳеч озор.

*Табиб аз дасти бемор мегирад. Пеш аз он ки ба
 хобгоҳи Зулмонӣ равад, ба ҳозирин рӯ меорад.*

Табиб:

Шумо моро дигар танҳо гузоред,
 Ба бемор ин қадар ташвиш н-оред.

*Набера (Озодагул) аз дунболи табибу бемор ме-
 равад. Дар дасташи ҳанӯз ҳамон лагани пур аз гиёҳи
 сӯхта. Дилаш пареишони маҳбубаши – Истиқлолиён
 аст.*

Озодагул:

Ман дар ин ҷову намедонам, ки ҳолат чун бувад,
 Диљ даруни синаам бо ёди ту пурхун бувад.
 Номи Истиқлолиён то чун саҳар пур аз сафост,
 Ҳоли бадҳоҳони мо монанди шаб вожун бувад.
 Лашкари мо нангӯ номус асту бедории ақл,
 Рӯз то рӯзон сафи бедори мо афзун бувад.
 Ҳар кӣ миллатро кунад ҷо дар дили танги
 Махал,
 Бадниҳоду нокас асту аз Ватан берун бувад.
 Роҳбар баҳри начоти ту равонам кардааст,
 Аз барои ҷони ту пайкори ман акнун бувад!

*Некрӯз аз хобгоҳи Зулмонӣ саросема бармегардад,
дар дасташи калиди зиндон.*

Некрӯз:

Зудтар! Мо чустуҷӯ бояд равем.

Озодагул:

Баҳри озодии ў бояд равем!

*Онҳо гурехтани мешаванд. Кинахон меояду
онҳоро мебинад.*

Кинахон:

Ман чӣ мебинам дар ин чо? Ҳам табиб,
Ҳам набера. Ҳолати бисёр ачиб!
Аз чӣ байни хеш сӯҳбат доштед?
Ё маро девонае пиндоштед?
Ман шуморо як ба як бишнохтам,
Парда аз рӯтон vale н-андохтам.
Чунки Зулмонӣ маро дилҳоҳ нест,
З-оташи пинҳони ман огоҳ нест.
Зишт метобад ба ҷашмам, зишт ў,
Дар дилам ин донаро ҳуд кишт ў.
Чун шумо аз ў бигирам интиқом!

*Кинахон ба Некрӯзу Озодагулроҳи маҳфии гурез-
ро ниишон медиҳад.*

Бо ҳамин раҳ мераведу...
Вассалом!

*Ҳамин ки Некрӯзу Озодагул бо роҳи маҳфӣ мегу-
резанд, Кинахон фарёд мезанад.*

Посбонҳо! Зуд аз пушти табиб,
Бо набера дод ў моро фиреб!
Ёри Истиқлолиён мебошад ў,
Бар начоташ ҷонфишон мебошад ў.

Кинахон аз ин найранги худ шодӣ мекунад, мераксад.

Шуд табиби ҳиллагар дар доми ман,
Охири охир барояд коми ман.
Кам набошад аз барои ҳазратам
Ин шуҷоат, ин талош, ин хизматам.
Бояд ӯ аз нав шавад дилдори ман,
Мехрубону мӯнису ғамҳори ман.
Аз манӣ, Зулмонии ман, аз манӣ,
Эй рафиқи ҷонии ман, аз манӣ!

Каме таваққуф мекунад. Гӯши ба садои берун медиҳад.

Посбонҳо! Зудтар! О зудтар,
Даст гиред он табиби ҳиллагар!

Поёни намоиши панҷум

Намоиши шашум

Зиндон. Дар гӯшае Истиқлолиён занҷирбанд ва ҳаста тушиг ба девор нишастааст. Вай интизори ҳукми қатл аст ва рӯзгори кӯтоҳи худро бо алам ба ёд меорад.

Гуфтор ва ручӯи Истиқлолиён:

Роҳи ман осон набуд дар зиндагӣ,
Хирманам бедона буд дар зиндагӣ.
Кишвари озод буд армони ман,
Ба Ватан, бо ҳалқ буд имони ман.
Равшани мекостам дар синаҳо,
То рабоям тирагию кинаҳо.
Орзуям буд фитад деворҳо,
Тора гардад пеши раҳ симхорҳо,
То ки мардум аз Махал берун шаванд,

Даст бо ҳам додаву афзун шаванд.
 Аз Маҳал хезад чудоӣ баҳри мӯ,
 Ҳудпарастӣ, ҳудгироӣ баҳри мӯ.
 То маҳалбозист, мӯ садпораем,
 Пораему кӯ ба кӯ овораем.
 То маҳалбозист, душман ғолиб аст,
 Порагаштанҳои моро толиб аст.
 Мӯ ба тақдири Ватан бозӣ кунем,
 Зумраи бадҳоҳро розӣ кунем.
 Аз Маҳал бояд бадар ояд ҳама,
 Аз дили шаб бар саҳар ояд ҳама,
 Дар кучоӣ, ҷони ман Озодагул?
 Духтари поки Ватан, Озодагул!
 Дар Маҳал банд аст озодии ту,
 Ҳуррамӣ, боландагӣ, шодии ту,
 Ҷаҳд кун, озод шав, парвоз кун,
 Диғаронро бо ҳудат анбоз кун.
 Гарчи зиндан мешавад ториктар,
 Бинамат ҳар лаҳза ман наздиктар.
 Бо ту ҳастам, бо ту ҳастам то абад,
 Эй Ҳудо, дораш паноҳ аз қасди бад!

*Аз беруни дари зиндан шарфай по мебарояд. Истиқ-
 лолиён гумон мекунад, ки ҷаллодони Зулмонӣ меоянд.*

Ман наметарсам, биё, эй ҳасми ман!
 Қист он ҷо?

Овози Некрӯз мебарояд.

Некрӯз:
 Мо, рафиқони туем.

Истиқлолиён:
 Некрӯз?!

Некрӯз:
 Ин ҷо ману Озодагул.

Кулфи дарро мекушоям, зуд бош,
Хасм дорад ҳолати омодабош.
Тезтар!

Некрӯзу Озодагул ба пеши Истиқолиён медароянд.

Истиқолиён:

Озодагул? Чонам, туй?!
Бемухобо марди майдонам туй!

Некрӯз:

Дүстон, душман ситода пушти дар,
Зудтар! Рафтем з-ин чо, зудтар!

Истиқолиёну Озодагул ҳамдигарро ба огүши мегиранд.

Истиқолиён ва Озодагул:

Харчанд ки душманон чу девор
Печонда гирифтаанд моро,
Озодии мо зи по наафтад,
Бехуда бувад талоши онҳо.

Некрӯз:

Дүстон! Душман ситода пушти дар,
Зудтар рафтем з-ин чо, зудтар!

Аммо дер шудааст. Шүру қиёми нүкарони Зулмонӣ баланд мешавад. Дар остана Шабзод ва чанд нафар пособон пайдо мешаванд.

Шабзод:

Баред аз ёд уммеди раҳоӣ,
Шуморо марг дорад роҳпой.

Ба назди Некрӯз меояд.

*Табиби ҳиллагар! Рӯзат сиёҳ аст,
Туро танҳо ба хоки гӯр роҳ аст.*

Гумон кардй, ки Зулмонй ба хоб аст?
Агар хоб аст, урдуяш ба тоб аст!

Ба Озодагул наздик меояд, ба ӯ даст меёzonад.
Биё, санчем нармии танатро.

Истиқолиён:

Нарас ӯро, разили ҳар ду дунё!

Шабзод:

Шуморо, ошиқони шоду фирӯз,
Чаҳаннам интизорӣ дорад имрӯз.

Аз берун ниdoi «Зинда бод озодӣ!», «Мо ҷонибдори сахарем!», «Нест бод Маҳалу маҳалбозӣ!», «Зулмат барои Зулмонӣ!», «Ваҳдат зинда бод!» шунида мешаванд. Табоҳӣ ҳаросону парешон давида меояд.

Табоҳӣ:

Маҳалро сарҳаду девор бишкаст,
Сади Зулмонӣ аз анвор бишкаст.

Некрӯз:

Аҷаб шуд, ҷоҳкан дар зери чаҳ шуд,
Ҳаёти хайли Зулмонӣ табаҳ шуд.

Шабзод:

Ту ҳоло мекунӣ новақт шодӣ.

Озодагул:

Нидо ояд, ниdoi ҳалқи озод,
Шавад ин зулматистон нур-обод!

Дуртар, аз пушти дари зиндан садои Роҳбар меояд.

Роҳбар:

Дар ин ҷо зиндаҷоне ҳаст?

Овози Роҳбарро Истиқолиён мешиносад, шодӣ

мекунад.

Истиқлолиён:

Роҳбар!

Роҳбар бо дастааш ба зиндон медарояд. Шабзоду Табоҳию посбонҳо ларзидаву тарсида дар қунҷе менишинаанд.

Роҳбар:

Ту Истиқлолиёнӣ?
Ҳастӣ зинда?
Хушам аз диданат, эй ёри чонӣ!
Ташаккур, Некрӯз, Озодагул ҳам,
Худо моро зи нав овард бо ҳам.

*Аз дур садои пуршикӯҳи шодиву суурӯр мерасад.
Садои тантана, меояд аз дур,
Ба майдон, дӯстон, бар маҳфили нур!*

АНҶОМ

Майдони пуриздиҳом, ҷароғакҳои сари синаи ҳозирин равишан, дар якҷоягӣ мисли офтоби субҳгоҳӣ медураҳишанд. Дар дасти мардум Парчаму Нишони Тоҷикистон ҷилвагар аст. Роҳбар ҳамроҳи Озодагулу Истиқлолиён ба минбар мебарояд.

Роҳбар:

Дӯстон, шодӣ кунед, омад ба ҷони мо сахар,
Нест зулмат дар диёри нозанини мо дигар.
Аз сафои синаҳои мо Маҳал шуд бемаҳал,
Рафт тангии назар, худҳоҳиву шӯру магал.
Пора шуд аз ҳиммати якҷои мо симхорҳо,
Шуд ба хоки роҳ яксон ҳайбати деворҳо.
Душмани мо аз бари мо чун шаби ялдо гурехт,
Пайраве бо худ надиду бо сари танҳо гурехт.

Миллати шоистай ман!
Субхи бедорӣ расид,
Тоҷдоро! Ҳушмандо! Айни ҳушӯрӣ расид.
Мулки Истиқлолиёну кишвари Озодагул
Мекунад фардо ба азми мардуми озода гул.
Тоҷикистонро ба нури дил мунаvvар мекунем,
Дар раҳи пурзахмати дунё музaffer мекунем!

Майдонро ниҳоҳои шодиву ифтихор фаро мегирад. Суруди Миллӣ баланд мешавад. Ҳама якҷоя, дастӣ ба рӯи дил, месароянд.

Поёни намоши

МУНДАРИЧА

Равам, аз ишқ пурсам манзилатро (шеърҳо)	3
Лолаҳо дар ёлаҳо (шеъррезаҳо)	72
Бо дӯston (мехрнома)	87
Тараннум кун, дило (таронаҳо).....	100
Аз «Дафтари Ҳусравонӣ» (шеърҳои сафед).....	127
Се тарҷума	179
Аз сафарҳо, аз назарҳо (шеърҳои раҳовард)	188
Ман зи ҳушбахтии худ метарсам (шеърҳо).....	194
Субхи бедорӣ (либретто)	364

Гулназар

ТУВУ ХУБИВУ РАЪНОЙ

(Гулчини ашъор)

Муҳаррири ороиш *Ромии Шералий*
Муҳаррири саҳифабандӣ *Мөхрӣ Саидова*
Хуруфчини компьютерӣ *Раъно Атоева*

Ба матбаа 05.07.2010 супорида шуд. Чопаш
12.07.2010 ба имзо расид. Чопи офсет. Ҷузъи чопӣ
12,75. Андозаи 84x108 1/32. Адади нашр 1000 нусха.

Муассисай нашриявии «Адиб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
734018, ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев, 17^а.

Дар матбааи ҶДММ «Эр-граф» ба табъ расидааст.
734036, ш.Душанбе, кӯчаи Р.Набиев, 218.
www.ravshanfikr.tj